

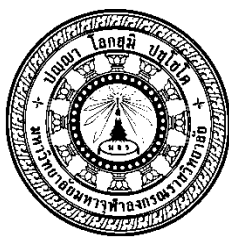
การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
ของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

**PROMOTING THE USE OF INFORMATION TECHNOLOGY FOR THE
BUDDHISM PROPAGATION OF MONKS IN SUPHANBURI PROVINCE**

พระครูสุกิจจานุรักษ์ (ชยุตม์ อคฺควณฺโณ)

ดุขฎฐิณิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

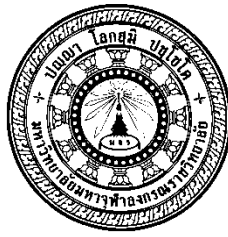
การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
ของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

พระครูสุกิจจานุรักษ์ (ชยุตม์ อคฺควณฺโณ)

ดุษฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Promoting the use of Information Technology for the Buddhism Propagation of Monks in Suphanburi Province

Phrakhrusukitjanuruk (Chayut Aggavaṇṇo)

A Disscertation Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of
Doctor of Philosophy
(Buddhist Management)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E. 2018

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเรื่อง
“การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัด
สุพรรณบุรี” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
เชิงพุทธ

(พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, คร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติ

(รศ.ดร.พุทธสรณ์ สุธิไชยมณี)

ประธานกรรมการ

(ผศ.ดร.วิษณุกร นาคอน)

กรรมการ

(พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.)

กรรมการ

(พระสุธีวีรบัณฑิต, คร.)

กรรมการ

(ดร.ประเสริฐ อิลาว)

กรรมการ

คณะกรรมการควบคุมคุณสมบัติ

พระสุธีวีรบัณฑิต, คร.

ประธานกรรมการ

ดร.ประเสริฐ อิลาว

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(พระครูสุกิจจานุรักษ์)

ชื่อคุณนิพนธ์	: การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี
ผู้วิจัย	: พระครูสุกิจจานุรักษ์ (ชยุตม์ อคฺควณโณ)
ปริญญา	: พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การจัดการเชิงพุทธ)
คณะกรรมการควบคุมคุณนิพนธ์	: พระสุธีวีรบัณฑิต, ดร.ป.ธ.๗., พธ.บ. (ศาสนา), ศศ.ม. (การบริหารองค์การ), กจด.(การจัดการภาครัฐ), Ph.D. (Philosophy), DODT. (Organization Development and transformation) : ดร. ประเสริฐ ธิลาว, พธ.บ. (การบริหารรัฐกิจ), พธ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์), พธ.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)
วันสำเร็จการศึกษา	: ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

การวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ๒. เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ๓. เพื่อนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

ระเบียบวิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบตัวต่อตัวกับกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๓๕ รูปหรือคน และการสนทนากลุ่มเฉพาะ จำนวน ๑๐ รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการพรรณนาความ

ผลการวิจัยพบว่า

๑. สภาพทั่วไปของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี **จุดแข็ง** สามารถรับข้อมูลข่าวสารได้หลายช่องทาง โดยเฉพาะทางอินเทอร์เน็ตมีความสะดวกรวดเร็วเข้าถึงผู้คนได้เป็นจำนวนมากในเวลาเดียวกันช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย **จุดอ่อน** พระสงฆ์ส่วนใหญ่ยังใช้เทคนิคการนำเสนอในรูปแบบเดิมทำให้น่าเบื่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในวงจำกัด บุคลากรขาดการเรียนรู้และขาดทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยี **โอกาส** การใช้สื่อสารสนเทศเป็นสิ่งที่จำในชีวิตประจำวันของประชาชน เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การประชาสัมพันธ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้ผลดีกว้างขวางและครอบคลุมพื้นที่ที่ต้องการ **อุปสรรค**

คนทั่วไปมองว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอาจขัดต่อพระธรรมวินัย พระสงฆ์รุ่นเก่าไม่เปิดใจยอมรับ การเข้าถึงผ่านช่องทางสื่อที่ยืดติตรูปแบบเดิมการเผยแพร่จึงเป็นการที่ต่างคนต่างทำ

๒. องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี **บุคลากรการเผยแพร่** บุคลากรที่มีความรู้เรื่องหลักธรรมมีอยู่มากแต่ขาดการพัฒนาความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ความพร้อมในการทำงานเชิงรุก **งบประมาณเพื่อการเผยแพร่** ขาดบุคลากรด้านการเงินและบัญชี การสนับสนุนการเงินเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ที่ทันสมัยยังอยู่ในวงจำกัดไม่กระจายทั่วถึงทั้งจังหวัด **วัสดุอุปกรณ์การเผยแพร่** ขาดการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาออกสถานที่ รวมถึงยานพาหนะเพื่อเดินทาง ขาดการสนับสนุนจากทางคณะสงฆ์และภาครัฐอย่างจริงจัง **การบริหารจัดการระบบ** รูปแบบการเผยแพร่ในปัจจุบันเป็นแบบต่างคนต่างทำไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันขาดการอบรมพัฒนาความรู้บุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันตามยุคตามสมัย

๓. รูปแบบการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ต้องจัดตั้งศูนย์กลางจัดเก็บข้อมูลเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา มีศูนย์ประชาสัมพันธ์และมีศูนย์จัดฝึกอบรมความรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการเผยแพร่พระพุทธศาสนา โดยร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบันในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในพื้นที่ของตนเอง เพื่อนำไปสู่รูปแบบการบริหารงานเผยแพร่พระพุทธศาสนา ตามกระบวนการขั้นตอน คือ บุคลากรทางการเผยแพร่ งบประมาณเพื่อการเผยแพร่ อุปกรณ์การเผยแพร่ และการบริหารจัดการระบบ เพื่อปรับปรุงกระบวนการขั้นตอนเพื่อนำไปสู่การบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ข้อมูล การวิเคราะห์สถานการณ์ การจัดเก็บดูแลรักษา การจัดระบบงานเทคโนโลยี และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี โดยพระสงฆ์ผู้ทำหน้าที่เผยแพร่พระพุทธศาสนาต้องมีความรู้ความสามารถและมีความพร้อมที่จะทำงานเผยแพร่เชิงรุกให้ทันกับยุคสมัยในโลกปัจจุบัน

Dissertation Title : Promoting the Use of Information Technology for the Buddhism Propagation of Monks in Suphanburi Province

Researcher : Phrakhrusukitjanuruk (Chayut Aggavaṇṇo)

Degree : Doctor of Philosophy (Buddhist Management)

Dissertation Supervisory Committee

: Phra Sutheevirabundith, Dr. Pali VII, B.A. (Religion), M.A. (Organization Administration), Ph.D. (Philosophy), DODT. (organization Development and transformation), DM. (Public Management)

: Dr. Prasert Thilao B.A. (Public Administration), M.A. (Public Administration), Ph.D. (Public Administration)

Date of Graduation : 25 March 2019

Abstract

The objectives of this research were : 1. to study the general condition of using information technology for propagating Buddhism of monks in Suphanburi Province. 2. to study the components of promoting the use of using information technology for propagating Buddhism of monks in Suphanburi Province and 3. to propose a model for promoting the use of information technology for propagating Buddhism of monks in Suphanburi Province

The methodology was the qualitative research, collecting data from related texts and researches and 35 key informants by in-depth-interview and focus group discussion with 10 participants. Data were analyzed by the descriptive interpretation,

Findings were as follow.

1) The general condition of the use of information technology for propagating Buddhism of monks in Suphanburi Province were that Strengths; can receive information in many ways, especially on the internet that is convenient, fast, accessible to a large number of people at the same time, saving time and money. Weakness; Most monks still uses the same presentation techniques that were boring. The use of information technology is limited. Personnel lack of learning and lack of

skills in using technology media. Opportunity; the use of information technology is necessary in the daily lives of people. It is a tool that helps to promote the propagation of Buddhism far and wide. Threat; general people might see that the use of information technology for disseminating Buddhism might be against Dhamma and Vinaya. The conservative monks still use the old method, not open their mind to accept new technology, the Buddhism dissemination is moving slowly and individually.

2. Components of promoting the use of information technology for propagating Buddhism by monks in Suphanburi Province were that: Missionary personnel who have knowledge of the Dhamma principles of ethics are available but lack the knowledge to use information technology for proactive work, Budget for propagation, Lack of financial and accounting personnel Financial support for purchasing modern equipment is still limited, not distributed throughout the province. Propagation materials; Lack of support for modern materials for use in propagating Buddhism outside the premises Including vehicles for traveling. Lack of support from the Sangha Order and the government seriously. System management; The current propagation model is individualistic,, not in the same direction, lack of training to develop knowledge of information technology personnel to keep up with the modern era.

3) Guidelines for promoting the use of information technology for propagating Buddhism by monks in Suphanburi Province were that: There should be data centers for propagating Buddhism. There should be public relations and training centers for accumulating skill and knowledge about information technology for disseminating Buddhism, together analyze problems of current dissemination of Buddhism in one own areas and use the findings for Buddhism dissemination management according to the components as propagating personnel, budget for propagation, equipment for propagation and system management to improve the infrastructure of information technology, that are: equipment and materials for data base, situation analysis, data collection and maintaining, technological systems and information dissemination. Monks who have duties to disseminating Buddhism must process the knowledge of information technology and ready to work proactively for Buddhism propagation in the world of new technology and up-to-date

กิตติกรรมประกาศ

ดุष्ฎิณิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความเรียบร้อยด้วยความเมตตาอนุเคราะห์จากคณาจารย์ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน และผู้มีส่วนสำคัญยิ่งคือ รศ. ดร.สุรพล สุยะพรหม รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป อาจารย์ พระสุธีวีรบัณฑิต, ดร. ประธานกรรมการควบคุมดุष्ฎิณิพนธ์ อาจารย์ ดร.ประเสริฐ ธิลาวัณ กรรมการควบคุมดุष्ฎิณิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาเมตตาช่วยเหลือด้านให้คำปรึกษาแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้เนื้อหาของงานวิจัยมีความถูกต้อง ชัดเจน และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นับตั้งแต่ผู้ศึกษาได้เริ่มทำงานวิจัยด้วยความตั้งใจเต็มใจปรารถนาดีตลอดมา

กราบขอบพระคุณและเจริญพรขอบคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ที่ช่วยตรวจสอบความถูกต้องทั้งด้านภาษา เนื้อหา ระเบียบวิธี และตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

กราบขอบพระคุณพระสังฆาธิการ และเจริญพรขอบคุณเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และประชาชน ในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี ที่เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์เพื่อการทำวิจัยครั้งนี้ทุกท่าน ขอขอบพระคุณพระอาจารย์ทุกรูป คณาจารย์คณะสังคมศาสตร์ทุกท่าน เจ้าหน้าที่ทุกคน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิทยากร ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ และเป็นกำลังใจให้การสนับสนุนแก่ผู้วิจัยตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ อันพึงมีจากดุष्ฎิณิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอน้อมบูชาเป็นกตัญญู กตเวทิตาบูชา พระคุณบิดามารดา ครูบาอาจารย์ และญาติสนิทมิตรสหาย ผู้ที่เป็นกำลังใจสนับสนุนในทุกๆ เรื่อง รวมทั้งบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ผู้มีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษา รวมทั้งญาติโยมผู้ที่ไม่สามารถเอ่ยนามได้ทั้งหมดทุกท่าน ที่มีส่วนในการสร้างพื้นฐานทางด้านการศึกษาให้แก่ผู้ศึกษามาตั้งแต่ต้นจนถึงบัดนี้ ทำให้งานวิจัยประสบผลสำเร็จลุล่วงด้วยดี

พระครูสุกิจจานุรักษ์ (ชยุตม์ อคฺควณฺโณ)

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(ก)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(ค)
กิตติกรรมประกาศ	(จ)
สารบัญ	(ฉ)
สารบัญตาราง	(ฅ)
สารบัญแผนภาพ	(ฎ)
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	(ฏ)
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ คำถามการวิจัย	๔
๑.๓ วัตถุประสงค์การวิจัย	๔
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๔
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๖
๑.๖ ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย	๗
 บทที่ ๒ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	 ๘
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	๘
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	๒๘
๒.๓ บริบทพื้นที่การวิจัย	๕๗
๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖๐
๒.๔.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	๖๐
๒.๔.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	๖๖
๒.๕ กรอบแนวคิดการวิจัย	๗๐

สารบัญ (ต่อ)

	เรื่อง	หน้า
บทที่ ๓	วิธีดำเนินการวิจัย	๗๑
	๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๗๑
	๓.๒ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)	๗๔
	๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๗๗
	๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๗๘
	๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล	๗๘
บทที่ ๔	ผลการวิจัย	๘๐
	๔.๑ วิเคราะห์สภาพทั่วไปและปัญหาของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี	๘๐
	๔.๒ องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี	๙๖
	๔.๓ แนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี	๑๒๕
	๔.๔ ผลการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)	๑๖๒
	๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๑๖๖
บทที่ ๕	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	๑๗๒
	๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๗๒
	๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๑๗๙
	๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๘๘
	๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๑๘๘
	๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ	๑๘๙
	๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	๑๘๙
บรรณานุกรม		๑๙๐

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ภาคผนวก	๑๙๘
ภาคผนวก ก	หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
ภาคผนวก ข	หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สัมภาษณ์)
ภาคผนวก ค	รายนามผู้เข้าร่วมสนทากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
ภาคผนวก ง	แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
ประวัติผู้วิจัย	๒๖๓

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๒.๑ แสดงการสังเคราะห์ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ	๑๒
๒.๒ แสดงการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	๑๘
๒.๓ แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศ	๒๓
๒.๔ แสดงการสังเคราะห์ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ	๒๖
๒.๕ แสดงการสังเคราะห์ความหมายของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	๓๒
๒.๖ แสดงการสังเคราะห์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาล	๓๗
๒.๗ แสดงการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	๔๓
๒.๘ แสดงการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแผ่ พระพุทธศาสนา	๕๔
๒.๙ แสดงข้อมูลจำนวนวัดจังหวัดสุพรรณบุรี	๕๘
๒.๑๐ แสดงข้อมูลสำนักงานเจ้าคณะปกครองคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี	๕๘
๒.๑๑ แสดงข้อมูลบุคลากรเผยแผ่จังหวัดสุพรรณบุรี	๕๙
๒.๑๒ สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	๖๓
๒.๑๓ สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	๖๘
๔.๑ วิเคราะห์จุดแข็งของสภาพปัจจุบันของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี	๘๓
๔.๒ วิเคราะห์จุดอ่อนของสภาพปัจจุบันของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี	๘๖
๔.๓ วิเคราะห์โอกาสของสภาพปัจจุบันของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี	๙๐
๔.๔ วิเคราะห์อุปสรรคของสภาพปัจจุบันของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี	๙๔
๔.๕ วิเคราะห์องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ ตามแนวคิดการบริหาร (4M) บุคลากรการเผยแผ่	๑๐๑
๔.๖ วิเคราะห์องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ ตามแนวคิดการบริหาร (4M) งบประมาณเพื่อการเผยแผ่	๑๐๘

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๗ วิเคราะห์องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ ตามแนวคิดการบริหาร (4M) วัสดุอุปกรณ์การเผยแพร่	๑๑๕
๔.๘ วิเคราะห์องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ ตามแนวคิดการบริหาร (4M) การบริหารจัดการระบบ	๑๒๒
๔.๙ วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี การจัดหาวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ	๑๓๐
๔.๑๐ วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี การวิเคราะห์สถานการณ์	๑๓๗
๔.๑๑ วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี การจัดเก็บดูแลรักษาอุปกรณ์	๑๔๔
๔.๑๒ วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี การจัดการระบบงานเทคโนโลยี	๑๕๑
๔.๑๓ วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	๑๕๙

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
๒.๑	กรอบแนวคิดการวิจัย
๔.๑	แสดงสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรคของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์
๔.๒	แสดงโมเดลการบริหารงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา ตามแนวคิดการ บริหาร (4M)
๔.๓	แสดงโมเดลแนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการ เผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์
๔.๔	แสดงโมเดลองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

อักษรย่อชื่อคัมภีร์ในการวิจัยครั้งนี้ใช้อ้างอิงจากคัมภีร์พระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับมหาจุฬาทิปิฎก ๒๕๐๐ และพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พุทธศักราช ๒๕๓๙ ในการอ้างอิงใช้ระบุดังต่อไปนี้
 คำภีร์ เล่ม/ ข้อ/ หน้า ตัวอย่างเช่น วิ. มหา. (บาลี) ๑/๒๓๓/๑๖๖., วิ.มหา. (ไทย) ๑/๒๓๓/๒๔๗
 หมายถึง วินยปิฎก มหาวิภังคปาลิ ภาษาบาลี เล่ม ๑ ข้อ ๒๓๓ หน้า ๑๖๖ ฉบับมหาจุฬาทิปิฎก ๒๕๐๐ และ วินยปิฎก มหาวิภังค ภาษาไทย เล่ม ๑ ข้อ ๒๓๓ หน้า ๒๔๗ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๙ โดยเรียงตามลำดับคำภีร์ ดังนี้

พระวินยปิฎก

วิ.ม. (บาลี)	=	วินยปิฎก	มหาวคคปาลิ	(ภาษาบาลี)
วิ.ม. (ไทย)	=	วินยปิฎก	มหาวรรค	(ภาษาไทย)

พระสุตตันตปิฎก

ที.สี. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	สีลขันธวรรค	(ภาษาไทย)
ม.ม. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มัชฌิมปัณณาสก์	(ภาษาไทย)
อง.จตุกก (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	จตุกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ปญจก (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ปญจกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.สตุตก (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	สตุตกนิบาต	(ภาษาไทย)
ขุ.ธ. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ธรรมบท	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ชาดก	(ภาษาไทย)

พระอภิธรรมปิฎก

อภิ.ป. (ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก	บุคคลบัญญัติ	(ภาษาไทย)
--------------	---	-------------	--------------	-----------

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคแรก เริ่มต้นเมื่อพระพุทธเจ้าทรงส่งสาวกรุ่นแรกออกไปประกาศศาสนาทรงมีพระดำรัสว่า “พวกเธอจงเที่ยวจาริก เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ชนหมู่มาก เพื่ออนุเคราะห์โลก เพื่อประโยชน์เกื้อกูลและความสุขแก่ทวยเทพและมนุษย์ พวกเธออย่าได้ไปรวมทางเดียวกันสองรูป จงแสดงธรรมงามในเบื้องต้น งามในท่ามกลาง งามในที่สุด จงประกาศพรหมจรรย์พร้อมทั้งอรรถทั้งพยัญชนะครบบริบูรณ์บริสุทธิ์ สัตว์ทั้งหลายจำพวกที่มีรูปคือกิลเลสในจักขุน้อยมีอยู่ เพราะไม่ได้ฟังธรรมย่อมเสื่อม ผู้รู้ทั่วถึงธรรมจักมี ดูกฤทธิคุณทั้งหลายแม้เราก็จักไปยังตำบลอุรุเวลาเสนานิคมเพื่อแสดงธรรม”^๑ ในครั้งนั้นมีพระสมณทูตจำนวน ๖๐ องค์เกิดขึ้นครั้งแรกการเผยแผ่ธรรมในครั้งนั้นโดยมีจุดมุ่งหมายคือเพื่อประโยชน์และความสุขแก่ชนหมู่มาก การเผยแผ่พระพุทธศาสนาถือเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งต่อความมั่นคงของพระพุทธศาสนาเพราะการสร้างความรู้เข้าใจในหลักพระธรรมวินัยให้แก่พุทธศาสนิกชนให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเข้าถึงหลักธรรมของพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความบริสุทธิ์ มีความยุติธรรม มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามหลักธรรม ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสภาพสังคมปัจจุบัน สามารถเลือกนำหลักธรรมมาปรับใช้ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตของตนได้อย่างเป็นสุข ปัจจุบันการดำเนินชีวิตทั้งทางโลกและทางธรรม อาจจะพยายามแสวงหาทางอยู่ร่วมกันอย่างสันติโดยที่ต่างฝ่ายก็ต้องพยายามปรับตัวไปตามทางของตัวเอง ศาสนาได้แสดงออกในหลากหลายรูปแบบหลากหลายเนื้อหา ผสมผสานการใช้สื่อแบบใหม่ๆ^๒

ปัจจุบันโลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคสังคมข้อมูลข่าวสารอย่างแท้จริงแล้วทำให้วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิงส่งผลให้การดำเนินทางธุรกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไปด้วย เทคโนโลยีเป็นสิ่งที่คู่กับสารสนเทศ トラบใดที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าก็จะก่อให้เกิดสารสนเทศที่ทันสมัยไปด้วย^๓ ประเทศไทยต้องการสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ โดยมีนโยบายที่จะนำความรู้ นวัตกรรม และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีมาใช้ในเชิงรุกเพื่อให้การดำเนินการของ

^๑ วิ.ม. (ไทย) ๔/๓๒/๓๗.

^๒ ณัฐนันท์ ประกายสันติสุข, ประสิทธิผลของการสื่อสารในการเผยแผ่ธรรมะ : หลักสูตรการพัฒนาจิตให้เกิดปัญญาและสันติสุข, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๓.

^๓ สานิตย์ กายาผาด, เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต, (กรุงเทพมหานคร : เอ็ดดูเคชั่น, ๒๕๔๓), หน้า ๑๑๐.

องค์การสามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ^๔ ในรูปแบบต่างๆ เมื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ และสังคมจนกลายเป็นสังคมเทคโนโลยีสารสนเทศ พระภิกษุสามเณรเป็นส่วนหนึ่งของสังคม จึงควรเตรียมความพร้อมในการปรับตัวเพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือ เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา^๕

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์แบบดั้งเดิม คือ การแสดงพระธรรมเทศนาบนธรรมมาสน์ หรือภายในวัด มีระเบียบปฏิบัติตายตัวสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน เมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลงมีความเจริญทางเทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้นการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในปัจจุบันจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ถือได้ว่าเป็นอีกช่องทางหนึ่งของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทั้งภายในและภายนอกประเทศ สามารถช่วยขยายวงกว้างได้ทั่วโลกเข้าถึงเด็ก เยาวชน และคนวัยทำงานในปัจจุบันที่ให้ความสนใจกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ โดยเฉพาะการใช้เว็บไซต์ เฟสบุ๊ก และทวิตเตอร์ เป็นต้น ดังนั้นพระสงฆ์ซึ่งถือได้ว่าเป็นตัวแทนในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยตรงมีความจำเป็นต้องศึกษารูปแบบและวิธีการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ เข้าถึงกระบวนการในการผลิต การสื่อสาร และการประเมินผล ว่ามีกระบวนการและขั้นตอนอย่างไร นำมาพัฒนารูปแบบการนำเสนอหลักธรรมคำสอนเพื่อให้เข้ากับยุคสมัยถูกต้องไม่ผิดเพี้ยนไปจากคำสอนเดิม

การพัฒนากระบวนสารสนเทศในปัจจุบันเป็นไปอย่างต่อเนื่องเพื่อใช้ในการบริหารงานด้านต่างๆ ทั้งงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน มีการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการวางแผนระบบข้อมูล สารสนเทศและเครือข่ายสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ และสามารถเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารถึงกันได้ทุกระดับ เทคโนโลยีมีการพัฒนามาเป็นลำดับ เริ่มตั้งแต่การสื่อสารกันโดยส่งข้อความเสียงทางโทรศัพท์ การส่งภาพโทรทัศน์และคอมพิวเตอร์ ทำให้มีการใช้สารสนเทศในรูปแบบข่าวสารมากขึ้น ในปัจจุบันมีสถานีวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการกระจายข่าวสาร การแพร่ภาพผ่านดาวเทียมเพื่อรายงานเหตุการณ์สดได้ทันทั่วทั้งที่ ซึ่งเห็นได้ชัดว่าเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากในสังคมปัจจุบัน และยังมีการพัฒนาเทคโนโลยีรวดเร็ว เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้พัฒนาในเรื่องความสะดวก ใช้ง่ายราคาไม่แพง

^๔สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, เทคโนโลยีการเรียนรู้ของไทยในปี ๒๕๓๓, (กรุงเทพมหานคร : ที ซี คอมมิวนิชั่น, ๒๕๔๕), หน้า ๗.

^๕ อนุช อาภาภิรม, เทคโนโลยีกับสวรรค์, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๔๗), หน้า ๑๐๔.

สามารถใช้ที่บ้าน ที่ทำงาน และสถานศึกษา กิจกรรมประจำวันจำนวนมากจะเกี่ยวข้องกับการใช้งานคอมพิวเตอร์^๖

ในอนาคตการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์จึงมีความจำเป็นต้องนำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในด้านของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคสารสนเทศที่ข่าวสารและข้อมูลต่างๆ สามารถส่งถึงกันได้อย่างไร้พรมแดนและรวดเร็ว คณะสงฆ์ควรใช้ความรวดเร็วและความกว้างขวางในการติดต่อสื่อสารกันมาประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้บูรณาการและพัฒนาให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์มีสมบูรณ์แบบมากขึ้นได้ ถ้าพระสงฆ์มีความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อุปกรณ์ในการใช้งาน ระบบการปฏิบัติการด้านต่าง ๆ รวมทั้งความสามารถของบุคลากรต่อต้านการใช้งาน หรือการบริหารงานด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศที่มีความพร้อมในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับใด ทั้งด้านความพร้อมของอุปกรณ์ สารสนเทศ และในตัวบุคลากร รวมถึงความพร้อมที่จะใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจะได้พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มีความพร้อมมากขึ้น และบุคลากรมีความสามารถในการประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้ ทำให้เกิดการพัฒนาในระบบการทำงานของคณะสงฆ์ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยจึงต้องการจะศึกษาการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในปัจจุบัน ทั้งจากคณะสงฆ์ ตัวบุคลากร และงบประมาณสนับสนุน ซึ่งเป็นรูปแบบและวิธีการเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสู่ประชาชนในจังหวัดสุพรรณบุรี จะทำให้ได้ภาพรวมของปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ชัดเจน เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน และมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมถึงองค์กรที่เกี่ยวข้องสืบต่อไป

^๖ ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล, เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ, (กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดยูเคชั่น, ๒๕๔๘), หน้า ๔.

๑.๒ คำถามวิจัย

๑.๒.๑ สภาพทั่วไปของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี มีอะไรบ้าง

๑.๒.๒ องค์กรประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นอย่างไร

๑.๒.๓ รูปแบบการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ควรเป็นอย่างไร

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๓.๑ เพื่อวิเคราะห์สภาพทั่วไปและปัญหาของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๓.๒ เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๓.๓ เพื่อนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยโดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาในการวิจัย ดังนี้

๑) สภาพสภาพทั่วไปของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยศึกษาเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์ SWOT ใน ๔ ด้าน คือ ๑) จุดแข็ง ๒) จุดอ่อน ๓) โอกาส ๔) อุปสรรค

๒) องค์กรประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระสงฆ์ในปัจจุบัน โดยใช้รูปแบบการบริหารองค์กรมาใช้ในการบริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ตามแนวคิดการบริหาร (4M's)^๗ คือ ๑) บุคลากรการเผยแผ่ ๒) งบประมาณเพื่อการเผยแผ่ ๓) วัสดุอุปกรณ์การเผยแผ่ ๔) การบริหารจัดการระบบ

๓) รูปแบบการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี จากความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่

^๗ สมคิด บางโม, องค์กรและการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๖๐.

เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในจังหวัดสุพรรณบุรี ใน ๕ ด้าน^๔ คือ ๑) การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ข้อมูล ๒) การวิเคราะห์สถานการณ์ ๓) การจัดเก็บดูแลรักษา ๔) การจัดการระบบงานเทคโนโลยี ๕) การเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศผ่านสื่อเทคโนโลยี

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ

๑) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth-Interview) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไป และองค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน ๓๕ รูปหรือคน แบ่งเป็น ๓ กลุ่ม คือ พระสังฆาธิการ ข้าราชการ และผู้นำท้องถิ่น

๒) การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ในการนี้ด้วยรูปแบบการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จะเป็นไปในลักษณะของการประชุมกลุ่มเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและข้อมูลตรงตามที่กำหนดไว้ หรือเป็นข้อค้นพบใหม่ ซึ่งเกิดจากการสนทนาโดยมีประเด็นปัญหาที่เจาะจงกับกลุ่มตัวอย่างประชากร คือ พระสังฆาธิการ ข้าราชการ และผู้นำท้องถิ่น จำนวนทั้งสิ้น ๑๐ รูป/คน ทั้งนี้กลุ่มประชากรที่กล่าวมาได้รับการคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนดเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จึงเป็นไปในลักษณะของการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษารั้วนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่การศึกษาไว้ที่ เขตการปกครองคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมระยะเวลา ๑๐ เดือน

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การส่งเสริม หมายถึง การอุดหนุนเกื้อกูล การผลักดัน การช่วยเหลือสนับสนุนให้ดีขึ้น เป็นแรงกระตุ้น แรงผลักดัน ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ทั้งการฝึกและการปฏิบัติเพื่อเพิ่มศักยภาพ ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม

^๔ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, เทคโนโลยีสารสนเทศก้าวไกลเศรษฐกิจไทยมั่นคง, (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๓๘), หน้า ๔.

เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง เทคโนโลยีทุกด้านที่เข้ามาร่วมกันในกระบวนการจัดเก็บ สร้าง และสื่อสารสารสนเทศ จึงครอบคลุมเทคโนโลยีต่างๆ ที่ใช้ในกระบวนการ เช่น ระบบคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์จัดเก็บข้อมูล บันทึกลงและสืบค้น เครือข่ายสื่อสารข้อมูล อุปกรณ์สื่อสารและโทรคมนาคม การประมวลผล เป็นต้น รวมถึงระบบที่ควบคุมการทำงานของอุปกรณ์เหล่านั้นและบุคคลที่บริหารงานเพื่อเชื่อมโยงการเผยแพร่ข่าวสารด้านต่างๆ การค้นหาและการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ๑) การจัดทรวัดข้อมูล ๒) การวิเคราะห์สถานการณ์ ๓) การจัดเก็บ ดูแล รักษาอุปกรณ์ ๔) การจัดการระบบงานเทคโนโลยี ๕) การเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศผ่านสื่อเทคโนโลยี

เทคโนโลยี หมายถึง ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การสร้าง การใช้สิ่งของ กระบวนการหรือวิธีการดำเนินงาน รวมไปถึงอุปกรณ์ที่ไม่มีในธรรมชาติ เป็นสิ่งที่มนุษย์พัฒนาขึ้นเพื่อช่วยในการทำงานแก้ปัญหาต่างๆ เช่น อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร วัสดุ หรือแม้กระทั่งที่ไม่ได้เป็นสิ่งของที่จับต้องได้ เช่น ระบบหรือกระบวนการต่างๆ

สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ต่างๆ ที่ได้รับการสรุป คำนวณ จัดเรียง หรือประมวลแล้ว มีการบันทึกอย่างเป็นระบบตามหลักวิชาการจนได้เป็นข้อความรู้เพื่อนำมาเผยแพร่ และใช้ประโยชน์ในงานด้านต่างๆ

การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์การ การใช้ศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากรและการศึกษามาประกอบการตามกระบวนการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีปัจจัยขั้นพื้นฐานหรือองค์ประกอบหรือทรัพยากรทางการบริหารโดยทั่วไปถือว่าปัจจัยที่สำคัญของการบริหารมีอยู่ ๔ ประการ ซึ่งรู้จักกันในนามของ 4M's ได้แก่

๑) บุคลากรการเผยแพร่ หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ร่วมกันทำงานเผยแพร่พระพุทธศาสนา

๒) งบประมาณเพื่อการเผยแพร่ หมายถึง งบประมาณที่ใช้ในการบริหารทุกๆ ส่วนของการเผยแพร่พระพุทธศาสนา

๓) วัสดุอุปกรณ์การเผยแพร่ หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ

๔) การบริหารจัดการระบบ หมายถึง การบริหารงานองค์การของผู้บริหาร

การเผยแพร่พระพุทธศาสนา หมายถึง การขยาย การทำให้กว้างออกไป การประกาศเพื่อการโน้มน้าวใจ ตลอดถึงการนำเสนอหลักพระธรรมคำสอนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมหลักธรรมคำสอนไปยังผู้รับสารในทุกๆ ระดับ ได้แก่ พระภิกษุสามเณร นักเรียน นิสิต นักศึกษา และพุทธศาสนิกชน เพื่อให้หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาขยายกว้างขวางออกไปทำให้เป็นที่แพร่หลาย สร้างความศรัทธาเชื่อถือต่อสาธารณชนได้อย่างรวดเร็ว

พระสงฆ์ หมายถึง พระสังฆาธิการ พระสอนศีลธรรม พระธรรมทูต ทำหน้าที่เผยแผ่หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา ซึ่งในที่นี้หมายถึงพระสงฆ์ที่สังกัดในเขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

พระสังฆาธิการ หมายถึง พระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์ นับตั้งแต่ผู้ช่วยเจ้าอาวาสขึ้นไปจนถึงเจ้าคณะภาคจะมีพรรษาสมควรแก่ตำแหน่ง มีความรู้ ความสามารถ ประพฤติเรียบร้อยตามพระธรรมวินัย

ข้าราชการ หมายถึง เป็นผู้ปฏิบัติบริหารงานของแผ่นดิน มีบทบาทหน้าที่หนุนนำนโยบายรัฐบาล ไปสู่การปฏิบัติ ร่วมกับประชาชนทุกภาคส่วน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ส่งผลถึงประเทศเจริญก้าวหน้า ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม

ผู้นำท้องถิ่น หมายถึง บุคคลที่ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ผู้นำกลุ่มอาชีพ ผู้ปกครองท้องถิ่นในตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน บุคลากรเจ้าหน้าที่ประจำเทศบาล สมาชิกเทศบาล อบต. อบจ. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี ซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมในการบริหารงานในตำบล อำเภอ และจังหวัด

๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๖.๑ ทำให้ทราบสภาพทั่วไปของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

๖.๒ ทำให้ทราบองค์ประกอบการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

๖.๓ ทำให้ทราบรูปแบบการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

๖.๔ สามารถนำองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ไปใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในจังหวัดสุพรรณบุรี และในจังหวัดอื่นๆ

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และหลักการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ ที่มีความเหมาะสม ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิเคราะห์ร่วมกับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม และการศึกษาสภาพปัญหาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๒.๓ บริบทพื้นที่การวิจัย

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๔.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

๒.๔.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๒.๕ กรอบแนวคิดการวิจัย

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนับว่ามีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาองค์กรได้อย่างมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ เป็นระบบ ถูกต้อง รวดเร็ว เป็นปัจจุบันสามารถเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศได้ตลอดเวลา ซึ่งมีนักวิชาการ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนนักการศึกษาได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศไว้ดังนี้

๒.๑.๑ ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ

เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) หรือที่เรียกย่อว่า (IT) นั้น ได้มีนักวิชาการ นักการศึกษาให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายคำว่าเทคโนโลยี หมายถึง วิทยาการที่นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติ และสารสนเทศ หมายถึง ข่าวสาร

การแสดง หรือหรือการชี้แจงข่าวสารข้อมูลต่างๆ รวมความแล้วจึงหมายถึง วิทยาการที่นำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการนำเสนอหรือ แสดงข่าวสารข้อมูลต่างๆ^๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ได้ให้ความหมายว่าเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology : IT) หรือเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology : ICT) ก็คือ เทคโนโลยีสองด้านหลักๆ ที่ประกอบด้วยเทคโนโลยีระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมที่ผนวกเข้าด้วยกัน เพื่อใช้ในกระบวนการจัดหา จัดเก็บ สร้าง และเผยแพร่สารสนเทศในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเสียง ภาพ ภาพเคลื่อนไหว ข้อความ หรือตัวอักษร และตัวเลข เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความถูกต้อง ความแม่นยำ และความรวดเร็วให้ทันต่อการนำไปใช้ประโยชน์^{๑๐}

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีแห่งชาติ ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศไว้ว่า หมายถึง ความรู้ในผลิตภัณฑ์หรือในกระบวนการดำเนินการใดๆ ที่อาศัยเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ (Software) คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ (Hardware) การติดต่อสื่อสาร การรวบรวม และการนำข้อมูลมาใช้อย่างทันการ เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพทางด้าน การผลิต การบริการ และการบริหาร^{๑๑} เทคโนโลยีมีความสัมพันธ์กับการใช้ชีวิตของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ซึ่งเทคโนโลยีในอดีตเป็นเทคโนโลยีพื้นฐานที่ไม่มีความซับซ้อนมากนักแปลปัจจุบันเทคโนโลยีมีความซับซ้อนมากขึ้นและสรุปว่า (Technology) หมายถึงการนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์หรือความรู้ด้านอื่นๆ ที่ได้จัดระเบียบดีแล้ว มาประยุกต์ใช้งานในด้านใดด้านหนึ่งเพื่อให้งานนั้นมีความสามารถและประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ส่วนคำว่าสารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลที่ผ่านกระบวนการเก็บ รวบรวมและเรียบเรียงใช้เป็นแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ เมื่อนำคำว่า “สารสนเทศ” และ “เทคโนโลยี” มารวมกันจึงมีความหมายดังนี้ เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) หมายถึง การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเกี่ยวกับการประมวลข้อมูลเพื่อให้ได้สารสนเทศ ซึ่ง เทคโนโลยีที่ใช้เป็นการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์กับ

^๙ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมศัพท์เทคโนโลยีสารสนเทศ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อรุณการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๕๓๕, ๑,๑๘๒.

^{๑๐} มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, แนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ให้สอดคล้องกับปรัชญาของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจโดยนำแผนกลยุทธ์มาใช้ พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๔, ๒๕๕๐), หน้า ๒.

^{๑๑} สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ, กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ ระยะ พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๕๓ ของประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : ธนาเพลส แอนด์กราฟฟิก, ๒๕๔๕), หน้า ๖๒.

เทคโนโลยีสื่อสาร เพื่อช่วยในการติดต่อสื่อสารและการส่งผ่านข้อมูลและสารสนเทศให้สะดวกรวดเร็วมากขึ้น^{๑๒}

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ในประเทศอังกฤษ จะเสมือนเป็นการไหลทางเดียวของข้อมูลไปยังผู้ใช้ ซึ่งนั่งรับข้อมูลแต่เพียงฝ่ายเดียวอยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์ แต่ได้เพิ่มคำว่า “ Communication” เข้าไปด้วยแล้วจะทำให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้กับโลกของสารสนเทศที่อยู่นอกออกไปจากคอมพิวเตอร์^{๑๓} เป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์ทุกประเภทที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นพื้นฐาน ซึ่งบุคลากรนำมาประยุกต์ในการทำงานกับข้อมูลและ สารสนเทศสนับสนุนกระบวนการประมวลและการจัดการสารสนเทศในองค์กร^{๑๔} เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นการผนวกรวมคอมพิวเตอร์และการเชื่อมโยงสื่อสารความเร็วสูงเพื่อรับส่งข้อมูล ข้อความ เสียง ภาพประกอบด้วยด้วยสารสนเทศ (information) คอมพิวเตอร์ (computer) และโทรคมนาคม (telecommunication)^{๑๕}

เทคโนโลยีสารสนเทศ ครอบคลุมทั้งระบบสารสนเทศ และระบบคอมพิวเตอร์เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม รวมทั้งประเด็นทางจริยธรรมและทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ ตลอดจนผลกระทบที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสังคม โดยที่เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือและวิธีการสำหรับการเก็บรวบรวม ประมวลผล เรียกใช้ ส่งผ่าน และรับข้อมูล ซึ่งเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ เหล่านี้ ได้แก่เครื่องคอมพิวเตอร์ ทั้งฮาร์ดแวร์ (Hardware) และซอฟต์แวร์ (Software) เครื่องใช้สำนักงาน และอุปกรณ์โทรคมนาคม ส่วนสารสนเทศประกอบด้วยคำว่า สาร แปลว่า ถ้อยคำ ใจความ และสนเทศ แปลว่า แสดง แยก ชี้แจง ดังนั้นสารสนเทศ จึงมีความหมายว่า ข่าวสาร หรือการชี้แจงข่าวสาร เมื่อรวมเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศหรือวิทยาการสารสนเทศ ซึ่งเป็นศัพท์บัญญัติจากคำว่า Information Technology ใช้คำย่อว่า IT จึงหมายถึงวิธีการสืบค้นข้อมูลข่าวสารผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์^{๑๖}

^{๑๒} กิตติ ภักดีวัฒนกุล, **คัมภีร์ระบบสารสนเทศ**, (กรุงเทพมหานคร : เคมทีพี คอมพ์ แอนด์ คอนซัลท์ จำกัด, ๒๕๔๖), หน้า ๓.

^{๑๓} Gamble, N., & Easingwood, N., **ICT and Literacy**, (Cornwall : TJ International Ltd, 2000), p. 45.

^{๑๔} Haag, Stephen; Cummings, Maeve and McCubbrey, Donald J. **Management Information System for the Information Age**. (3rd ed. Boston : McGraw-hill, 2002), p.22.

^{๑๕} Abell, Angela and Oxbrow, Nigle, **Computer with Knowledge : The Information Profession in the Knowledge Management Age**, (London Library Association Publishing, 2001), p. 265.

^{๑๖} ปทีป เมธาคูณวุฒิ, **เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถาบันอุดมศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๑.

เทคโนโลยีเป็นคำที่มีความหมายกว้างไกล เป็นคำที่เราต่างได้พบเห็นและได้ยินคุ้นเคยกันมานาน และมีความหมายดังนี้คือ^{๑๗}

๑. เทคโนโลยีในฐานะที่เป็นกระบวนการ (Technology as process) เป็นการประยุกต์วิทยาศาสตร์อย่างมีระบบหรือจัดความรู้อย่างมีระบบ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

๒. เทคโนโลยีในฐานะที่เป็นผลผลิต (Technology as product) หมายถึง เครื่องมือ อุปกรณ์ (Hardware) หรือวัสดุ (Software) เป็นผลผลิตจากการใช้กระบวนการด้านเทคโนโลยี เช่น สิ่งพิมพ์ ภาพยนตร์

๓. เทคโนโลยีในฐานะที่ผสมผสานทั้งกระบวนการและผลผลิต (Technology as a mix of process and product) เช่น การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า และผลิตภัณฑ์ต่างๆ โดยนำเอาวัตถุดิบมาผ่านกระบวนการทางเทคโนโลยีจะได้วัสดุสำเร็จรูป

ส่วนคำว่า สารสนเทศ หรือสารนิเทศ เป็นศัพท์บัญญัติของคำว่า “Information” ราชบัณฑิตยสถานกำหนดให้ใช้คำทั้งสองคำในวงการคอมพิวเตอร์การสื่อสารและธุรกิจซึ่งนิยมใช้คำว่า “สารสนเทศ” มีความหมายว่า ข้อมูลข่าวสารความรู้ต่างๆ ที่มีการบันทึกอย่างเป็นระบบ ตามหลักวิชาการเพื่อนำมาเผยแพร่และใช้งานต่างๆ ทุกสาขา ส่วนคำว่า “เทคโนโลยี สารสนเทศ” หรือ Information Technology ที่เรียกว่า ไอที (IT) นั้นเน้นถึงการใช้กระบวนการดำเนินงานด้านสารสนเทศหรือสารนิเทศในภาพของความถูกต้อง ความแม่นยำ และความรวดเร็วทันต่อการนำมาใช้ประโยชน์

สรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology - IT) คือการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในงานด้านการสื่อสารทางขบวนการ ได้แก่ การรับ การส่ง การประมวลผล การนำเสนอ การแลกเปลี่ยน กระบวนการจัดสร้าง การจัดบันทึก จัดเก็บ ประมวลผล สืบค้น รับส่งข้อมูล อุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคม แล้วประมวลผลเป็นสารสนเทศในรูปแบบของเสียง ภาพ ตัวอักษร และตัวเลข เพื่อเผยแพร่ไปยังผู้บริหารในการที่จะใช้ข้อมูลตัดสินใจและปฏิบัติงานในส่วนต่างๆ ที่ต้องการโดยอาศัยระบบโทรคมนาคม เช่น ผ่านเครือข่ายดาวเทียม ผ่านสายโทรศัพท์ โทรสาร เป็นต้น

^{๑๗} วีระศักดิ์ พิรักษา, อินเทอร์เน็ต, (กรุงเทพมหานคร : วารสารเทคนิค, ๒๕๔๗), หน้า ๘.

ตารางที่ ๒.๑ แสดงการสังเคราะห์ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
กิตติ ภักดีวัฒนกุล, (๒๕๔๖ หน้า ๓).	การนำเทคโนโลยีมาใช้ในงานที่เกี่ยวกับการประมวลข้อมูล เพื่อให้ได้สารสนเทศ ซึ่งเทคโนโลยีที่ใช้เป็นการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์กับเทคโนโลยีสื่อสาร เพื่อช่วยในการติดต่อสื่อสารและการส่งผ่านข้อมูลและสารสนเทศให้สะดวกรวดเร็วมากขึ้น
ปทีป เมธาคุณวุฒิ, (๒๕๔๔, หน้า ๑).	เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือและวิธีการสำหรับการเก็บรวบรวม ประมวลผล เรียกใช้ ส่งผ่าน และรับข้อมูล ซึ่งเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ เหล่านี้ได้แก่เครื่องคอมพิวเตอร์ ทั้งฮาร์ดแวร์ (Hardware) และซอฟต์แวร์ (Software)
ประพัฒน์ อุทัยภาส, (๒๕๔๗, หน้า ๓๘).	คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องจักรที่สามารถรับข่าวสารแล้วนำมาประมวลผล ซึ่งการประมวลผลก็คือวิธีการเปลี่ยนแปลง และเก็บบันทึกข้อมูลข่าวสาร อาจเป็นตัวเลข หรือเสียง เพื่อที่จะได้จัดเรียงเปลี่ยนรูปทำการคำนวณ แต่ไม่สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง เพราะมันเป็นเพียงเครื่องจักร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, (๒๕๕๐, หน้า ๒).	เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วยเทคโนโลยีระบบคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมที่ผนวกเข้าด้วยกัน เพื่อใช้ในกระบวนการจัดหา จัดเก็บ สร้าง และเผยแพร่สารสนเทศในรูปแบบต่างๆ เช่น เสียง ภาพ ภาพเคลื่อนไหว ข้อความ หรือตัวอักษรและตัวเลข
ราชบัณฑิตยสถาน, (๒๕๔๒, หน้า ๕๓๕, ๑, ๑๘๒).	เทคโนโลยี หมายถึง วิทยาการที่นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติ และสารสนเทศ หมายถึง ข่าวสาร การแสดง หรือหรือการชี้แจง ข่าวสารข้อมูลต่างๆ
วีระศักดิ์ พิรักษา,(๒๕๔๗, หน้า ๘).	เทคโนโลยี มีความหมาย ดังนี้ ๑. เทคโนโลยีในฐานะที่เป็นกระบวนการ ๒. เทคโนโลยีในฐานะที่เป็นผลผลิต ๓. เทคโนโลยีในฐานะที่ผสมผสานทั้งกระบวนการและผลผลิต

ตารางที่ ๒.๑ แสดงการสังเคราะห์ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ (ต่อ)

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการ เทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ, (๒๕๔๕, หน้า ๖๒).	ความรู้ในผลิตภัณฑ์หรือในกระบวนการดำเนินการใดๆ ที่ อาศัยเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ (Software) คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ (Hardware) การติดต่อสื่อสาร การ รวบรวม และการนำข้อมูลมาใช้อย่างทันการ เพื่อก่อให้เกิด ประสิทธิภาพทางด้านการผลิต การบริการ และการบริหาร
Abell, Angela and Oxbrow, Nigle, (2001, p. 265).	เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นการผนวกรวมคอมพิวเตอร์และ การเชื่อมโยงการสื่อสารความเร็วสูงเพื่อรับส่งข้อมูล ข้อความ เสียง ภาพประกอบด้วยด้วยสารสนเทศ (information) คอมพิวเตอร์ (computer) และ โทรคมนาคม (telecommunication)
Haag, Stephen ; Cummings, (2002, p.22).	เป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์ทุกประเภทที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็น พื้นฐาน ซึ่งบุคลากรนำมาประยุกต์ในการทำงานกับข้อมูล และ สารสนเทศสนับสนุนกระบวนการประมวลและการ จัดการสารสนเทศในองค์กร
Gamble, N., & Easingwood, N., (2000, p. 45).	ในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ในประเทศอังกฤษ จะเสมือนเป็นการไหล ทางเดียวของข้อมูลไปยังผู้ใช้ซึ่งนั่งรับข้อมูลแต่เพียงฝ่าย เดียวอยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์ แต่ได้เพิ่มคำว่า “Communication” เข้าไปด้วยแล้วจะทำให้มีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้ใช้กับโลกของสารสนเทศที่อยู่นอกออกไปจาก คอมพิวเตอร์

๒.๑.๒ แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเรื่องสำคัญในสังคมปัจจุบัน ดังนั้นเทคโนโลยีสารสนเทศจึงมีความสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรเพื่อที่จะทำให้งานการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าประสงค์ขององค์กรและมีประสิทธิภาพ จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีนักปราชญ์ นักวิชาการ ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ไว้มากมาย ดังนี้

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงอธิบายว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือ Information Technology ที่มักเรียกว่า ไอที (IT) นั้น จะเน้นที่การจัดการกระบวนการดำเนินงานสารสนเทศหรือสารสนเทศในขั้นตอนต่างๆ ตั้งแต่การเสาะแสวงหา การวิเคราะห์ การจัดเก็บ การจัดการ และการเผยแพร่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความถูกต้อง ความแม่นยำ และรวดเร็วทันต่อการนำไปใช้^{๑๘}

เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสารคมนาคมนั้น ถือว่าเป็นเทคโนโลยีหลักของเทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากสามารถให้ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง สะดวก รวดเร็ว ขอบข่ายหลักของเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย ๓ ส่วน^{๑๙} ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง ส่วนประกอบพื้นฐานของคอมพิวเตอร์ ประกอบด้วย

๑) ฮาร์ดแวร์ หรือ ตัวเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมถึงอุปกรณ์ต่อพ่วงต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ เช่น จานแม่เหล็ก สื่อบันทึกข้อมูล จอภาพ แป้นพิมพ์ เมาส์ โมเด็ม เครื่องพิมพ์ และสายสัญญาณ เป็นต้น

๒) ซอฟต์แวร์ หรือตัวโปรแกรมหรือชุดคำสั่งที่ได้เขียนขึ้น ทำหน้าที่ควบคุมการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ เช่น โปรแกรมเอ็มเอสโดส (MS-DOS) โปรแกรมวินโดวส์เก้าแปด (Windows XP) โปรแกรมลินุกซ์ (Linux) เป็นต้น และโปรแกรมหรือชุดคำสั่งที่นักโปรแกรมเขียนขึ้นตามวัตถุประสงค์ในการใช้งาน เช่น โปรแกรมบัญชี โปรแกรมทางด้านธุรกิจ ธนาคาร โรงพยาบาล สถานศึกษา เป็นต้น ซึ่งอาจเขียนด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ที่แตกต่างกัน เช่น โปรแกรมวิซวลเบสิก (Visual Basic) โปรแกรมวิซวลฟอกซ์โปร (Visual fox Pro) ภาษาซี เป็นต้น

๓) บุคลากรทางคอมพิวเตอร์ หรือผู้ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการใช้คอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรม จึงจะทำให้สารสนเทศที่เกิดขึ้นถูกต้อง แต่ละองค์การต้องมีบุคลากรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้เขียนโปรแกรมซึ่งทำหน้าที่ในการเขียนโปรแกรม (Coding Program)

^{๑๘} สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, เทคโนโลยีสารสนเทศก้าวไกลเศรษฐกิจไทยมั่นคง, (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๓๘), หน้า ๔.

^{๑๙} สายฝน เสกขุนทด, การพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (อุดมศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๖), หน้า ๖-๑๐.

ตามผังงาน (Flowchart) ที่ผู้วิเคราะห์ระบบได้วางไว้ การเขียนโปรแกรมต้องเลือกภาษาทางคอมพิวเตอร์ให้เหมาะสมกับประเภทของงาน จึงจะทำให้การเขียนโปรแกรมง่ายและสะดวกขึ้น ส่วนผู้ใช้งานจะต้องเรียนรู้ถึงวิธีการใช้โปรแกรม การสำรองข้อมูล และการเรียกข้อมูลกลับมาใช้งานใหม่ เรียนรู้ถึงวิธีการป้องกันโปรแกรมไวรัสที่จะเข้ามาทำลายแฟ้มข้อมูล ส่วนผู้วิเคราะห์ระบบต้องพยายามศึกษารายละเอียดของข้อมูลให้กว้าง ชัดเจน และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล โดยต้องคำนึงถึงการนำไปใช้ของผู้ใช้ในหลายๆ ส่วนที่เกี่ยวข้องกัน ข้อมูลต่างๆ ต้องเก็บอยู่ในลักษณะฐานข้อมูล ลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล และความปลอดภัยของข้อมูลด้วย

๔) ข้อมูลสารสนเทศ คือ ตัวอักษร รูปภาพ เสียง ข้อความ หรือ ชุดคำสั่งที่อยู่ในสภาพที่ระบบคอมพิวเตอร์ประมวลผลได้ ซึ่งในการทำงานต่างๆ จะต้องมีข้อมูลถูกเก็บรวบรวมมาประมวล ให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เครื่องป้อนเข้าสู่เครื่องคอมพิวเตอร์โดยผ่านหน่วยป้อนข้อมูลค่า เช่น แป้นพิมพ์ เมาส์ เครื่องสแกนเนอร์ (scanner) เป็นต้น จากนั้นข้อมูลจะถูกเก็บอยู่ในหน่วยความจำหลัก แล้วทำการประมวลผลก่อนที่จะถูกถ่ายไปเก็บไว้ที่หน่วยเก็บข้อมูลสำรอง เช่น ดิสก์เก็ต ฮาร์ดดิสก์ จานแม่เหล็ก เป็นต้น

๕) กระบวนการทำงานและเทคนิคในการปฏิบัติของระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งประกอบด้วยการทำงาน ๔ ส่วนร่วมกัน คือ หน่วยรับข้อมูล หน่วยประมวลผล หน่วยแสดงผลและหน่วยเก็บข้อมูล รวมถึงขั้นตอนที่ผู้ใช้งานจะต้องทำตาม เพื่อให้ได้งานเฉพาะอย่างจากคอมพิวเตอร์

ส่วนที่สอง การจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สารสนเทศเป็นส่วนที่สำคัญอย่างหนึ่งขององค์การ ซึ่งในแต่ละองค์การมีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องมากมาย เพื่อช่วยในการดำเนินงานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการจัดระบบสารสนเทศ โดยการจัดการระบบสารสนเทศ ซึ่งมีขอบข่าย รวมถึงระบบต่างๆ ดังนี้

๑) ระบบประมวลผลข้อมูล หรือระบบประมวลผลรายการประจำพื้นฐาน โดยเน้นที่การประมวลผลรายการประจำวัน และการเก็บรักษาข้อมูล ระบบประมวลผลข้อมูลมักจะทำงานอยู่เฉพาะส่วนหนึ่งส่วนใดของธุรกิจเท่านั้น เช่น ฝ่ายการเงินและบัญชี ฝ่ายควบคุมสินค้าคงคลัง เป็นต้น โดยแต่ละฝ่ายจะมีการประมวลผลที่แยกจากกัน ข้อมูลจะถูกป้อนและจัดเก็บอยู่ในรูปของไฟล์ และไฟล์ต่างๆ จะถูกแก้ไขระหว่างรายการประมวลผลรายการประจำ จากนั้นผลลัพธ์จะถูกแสดงออกมาตามคาบเวลาที่กำหนด เช่น ใบส่งของรายงานประจำเดือน และค่าสาธารณูปโภคอื่นๆ เป็นต้น

๒) ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Management Processing System) เป็นระบบใหญ่ที่รวบเอาระบบย่อยต่างๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งระบบย่อยแต่ละระบบนั้นจะมีหน้าที่ในการจัดการกับสารสนเทศที่แตกต่างกัน ทั้งสารสนเทศจากภายในและภายนอกองค์การ เพื่อผู้บริหารสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการจะต้องให้สารสนเทศ ภายใน

ช่วงเวลาที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจในการวางแผน ควบคุม และการทำงานขององค์กรได้อย่างถูกต้อง ตัวอย่างเช่น การวิเคราะห์ต้นทุน งบประมาณประจำปี เป็นต้น

๓) ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support System) เป็นระบบที่พัฒนาขึ้นจากระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการอีกระดับหนึ่ง ซึ่งเป็นระบบที่สนับสนุนความต้องการเฉพาะของผู้บริหารแต่ละ ในหลายๆ สถานการณ์ ระบบสนับสนุนการตัดสินใจมีหน้าที่ช่วยให้การตัดสินใจเป็นไปได้อย่างสะดวก โดยอาจช่วยผู้ตัดสินใจในการเลือกทางเลือก หรืออาจมีการจัดอันดับให้ทางเลือกต่างๆ ตามวิธีที่ผู้ตัดสินใจกำหนด

๔) ระบบสำนักงานอัตโนมัติ (Office Automation System) เป็นระบบสารสนเทศที่ใช้ในสำนักงาน โดยอาศัยอุปกรณ์พื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องกราดตรวจ เครื่องโทรสาร โมเด็ม โทรศัพท์ รวมถึงโปรแกรมประมวลผลคำและโปรแกรมจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ระบบสำนักงานอัตโนมัติเป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับสำนักงาน มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาองค์กร ทำให้องค์กรมีระบบการทำงานและการจัดการสารสนเทศที่สะดวก รวดเร็ว ยิ่งขึ้น

๕) ระบบปัญญาประดิษฐ์และระบบผู้เชี่ยวชาญ (Artificial Intelligence and Expert Systems) เป็นระบบที่ช่วยให้ผู้บริหารแก้ไขปัญหาหรือตัดสินใจได้ดีขึ้น ระบบผู้เชี่ยวชาญจะแตกต่างกับระบบอื่นตรงที่ ระบบนี้จะเกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้มากกว่าสารสนเทศ และได้รับการออกแบบให้ช่วยในการตัดสินใจ โดยวิธีเดียวกับมนุษย์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญหรือเป็นที่ปรึกษาโดยใช้หลักการทำงานด้วยระบบปัญญาประดิษฐ์ นี่คือการพยายามที่จะพัฒนาเครื่องจักรให้มีคุณภาพทางปัญญาเหมือนมนุษย์ ได้แก่ การเรียนรู้ การใช้เหตุผล การติดต่อสื่อสาร การมองเห็นและการได้ยิน

ส่วนที่สาม ระบบโทรทัศน์ (Telecommunication System) คือ ระบบการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือ ระบบการสื่อสารข้อมูลผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าประโยชน์สูงสุดอย่างหนึ่งของคอมพิวเตอร์ในยุคแห่งสารสนเทศนี้ คือ การช่วยให้สามารถติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูล เสียง รูปภาพ ได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ระบบโทรคมนาคมจะส่งข้อมูลที่มีความเร็วและความเชื่อถือได้ ตลอดจนมีความปลอดภัยสูงพอที่จะรองรับข้อมูลจำนวนมหาศาลจากผู้ใช้ทั้งประเทศหรือแม้กระทั่งโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เทคโนโลยีที่ใช้กันในปัจจุบันถือว่าเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญที่จะช่วยให้ผู้ใช้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูล การแก้ไขเปลี่ยนแปลงการเรียกดูข้อมูล การประมวลผล การใช้งานร่วมกันแบบหลายๆ คน และการวิเคราะห์ข้อมูลทำได้ง่ายขึ้น มีค่าใช้จ่ายต่ำลง เพิ่มคุณค่าและประโยชน์ในการใช้งานข้อมูล และสารสนเทศที่ได้มาจะมีคุณภาพในการนำไปวิเคราะห์และใช้งานมากเพิ่มขึ้น ในขณะเดียวกันเทคโนโลยียังสามารถช่วยให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการในการผลิตใน

การทำงานให้มีต้นทุนที่ต่ำลงใช้เวลาในการทำงานที่ลดลง และได้สินค้าหรือผลลัพธ์ที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น เทคโนโลยีจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรเป็นอย่างยิ่ง^{๒๐} ดังนี้

๑) ช่วยให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ เนื่องจากข้อมูลถูกจัดเก็บและบริหารอย่างเป็นระบบ ทำให้ผู้บริหารสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็วในรูปแบบที่เหมาะสมและสามารถนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ทันต่อความต้องการ

๒) ช่วยในการกำหนดเป้าหมายกลยุทธ์และการวางแผนปฏิบัติการ โดยผู้บริหารสามารถนำข้อมูลที่ได้จากระบบสารสนเทศมาช่วยในการวางแผนและกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงาน เนื่องจากสารสนเทศถูกรวบรวมและจัดการอย่างเป็นระบบ ทำให้มีประวัติของข้อมูลอย่างต่อเนื่อง สามารถที่จะบ่งชี้แนวโน้มของการดำเนินงานว่าน่าจะเป็นไปในลักษณะใด

๓) ช่วยในการตรวจสอบการดำเนินงาน เมื่อแผนงานถูกนำไปปฏิบัติในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ผู้ควบคุมจะต้องตรวจสอบผลการดำเนินงานโดยนำข้อมูลบางส่วนมาประมวลผลเพื่อประกอบการประเมิน สารสนเทศที่ได้จะแสดงให้เห็นผลการดำเนินงานว่าสอดคล้องกับเป้าหมายที่ต้องการเพียงไร

๔) ช่วยในการศึกษาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ผู้บริหารสามารถค้นหาสาเหตุ หรือข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานถ้าการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ โดยอาจจะเรียกข้อมูลเพิ่มเติมออกมาจากระบบเพื่อให้ทราบว่าความผิดพลาดในการปฏิบัติงานเกิดขึ้นจากสาเหตุใด

๕) ช่วยให้ผู้ใช้สามารถวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิด เพื่อหาวิธีควบคุมปรับปรุงและแก้ไขปัญหา สารสนเทศที่ได้จากการประมวลผลจะช่วยให้ผู้บริหารวิเคราะห์ว่าการดำเนินงานในแต่ละทางเลือกจะช่วยแก้ไขหรือควบคุมปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างไร ธุรกิจต้องทำอะไรเพื่อปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานหรือเป้าหมาย

๖) ช่วยลดค่าใช้จ่าย ระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพช่วยให้ธุรกิจลดเวลา แรงงาน และค่าใช้จ่ายในการทำงานลง สามารถรับภาระงานที่ต้องใช้แรงงานจำนวนมาก ช่วยลดขั้นตอนในการทำงาน ส่งผลให้สามารถลดจำนวนคน และระยะเวลาในการประสานงานให้น้อยลง โดยผลงานที่ออกมาอาจเท่าหรือดีกว่าเดิม ซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพในการแข่งขันของธุรกิจ

สรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นการผนวกเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และ เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม เพื่อใช้ในงานจัดเก็บ บันทึก และประมวลผลข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้อง และสามารถส่งผลลัพธ์ของการทำงานไปยังผู้ใช้ที่อยู่ห่างไกลได้อย่างรวดเร็ว และสะดวก นอกจากนี้ เทคโนโลยีสารสนเทศยังมีบทบาทที่สำคัญในทุกวงการ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโลกด้านความเป็นอยู่ สังคม เศรษฐกิจ การศึกษา การแพทย์ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การเมือง ตลอดจนการวิจัยและการพัฒนาต่าง ๆ

^{๒๐} วาสนา สุขกระสันติ, โลกของคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑), หน้า ๕-๖.

ตารางที่ ๒.๒ แสดงการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
วาสนา สุขกระสานติ, (๒๕๔๑, หน้า ๕-๖).	เทคโนโลยีจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กร ดังนี้ ๑) ช่วยให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ ๒) ช่วยในการกำหนดเป้าหมายกลยุทธ์และการวางแผนปฏิบัติการ ๓) ช่วยในการตรวจสอบการดำเนินงาน ๔) ช่วยในการศึกษาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ๕) ช่วยให้ผู้ใช้สามารถวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค ๖) ช่วยลดค่าใช้จ่าย
สมเด็จพระเทพรัตนกษัตริย์สิริธรปิยวดี, (๒๕๓๘, หน้า ๔).	เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือ Information Technology ที่มักเรียกว่า ไอที (IT) นั้น จะเน้นที่การจัดการกระบวนการดำเนินงานสารสนเทศหรือสารสนเทศในขั้นตอนต่างๆ ตั้งแต่การแสวงหา การวิเคราะห์ การจัดเก็บ การจัดการ และการเผยแพร่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความถูกต้อง ความแม่นยำ และรวดเร็วทันต่อการนำไปใช้
สายฝน เสกขุนทด, (๒๕๔๖, หน้า ๖-๑๐).	ขอบข่ายหลักของเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย ๓ ส่วน ดังนี้ ส่วนที่หนึ่ง ส่วนประกอบพื้นฐานของคอมพิวเตอร์ ส่วนที่สอง การจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนที่สาม ระบบโทรทัศน์ คือ ระบบการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์

๒.๑.๓ องค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศ

จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีนักปราชญ์ นักวิชาการ ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศไว้มากมาย ดังนี้

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นอาจกล่าวได้ว่าประกอบขึ้นจากเทคโนโลยี ๒ สาขาหลักคือ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถจดจำข้อมูลต่างๆ และปฏิบัติตามคำสั่งที่บอก เพื่อให้คอมพิวเตอร์ทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง คอมพิวเตอร์นั้นประกอบด้วยอุปกรณ์ต่างๆ ต่อเชื่อมกันเรียกว่า ฮาร์ดแวร์ (Hardware) และอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์นี้จะต้องทำงานร่วมกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือที่เรียกว่า ซอฟต์แวร์ (Software) ฮาร์ดแวร์ ประกอบด้วย ๕ ส่วน^{๒๑} คือ

๑. อุปกรณ์รับข้อมูล (Input) เช่น แผงแป้นอักขระ (Keyboard), เมาส์ (Mouse), เครื่องตรวจภาพ (Scanner), จอภาพสัมผัส (Touch Screen), ปากกาแสง (Light Pen), เครื่องอ่านบัตร แถบแม่เหล็ก (Magnetic Strip Reader), และเครื่องอ่านรหัสแท่ง (Barcode Reader)

๒. อุปกรณ์ส่งข้อมูล (Output) เช่น จอภาพ (Monitor), เครื่องพิมพ์ (Printer), และ เทอร์มินัล

๓. หน่วยประมวลผลกลาง จะทำงานร่วมกับหน่วยความจำหลักในขณะคำนวณหรือประมวลผล โดยปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยการดึงข้อมูลและคำสั่งที่เก็บไว้ในหน่วยความจำหลักมาประมวลผล

๔. หน่วยความจำหลัก มีหน้าที่เก็บข้อมูลที่มาจากอุปกรณ์รับข้อมูลเพื่อใช้ในการคำนวณ และฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ระบบสามารถแบ่งเป็นชนิดใหญ่ๆ คือ

๑) ซอฟต์แวร์ระบบมีหน้าที่ควบคุมอุปกรณ์ต่างๆ ภายในระบบคอมพิวเตอร์ และเป็นตัวกลาง ระหว่างผู้ใช้กับคอมพิวเตอร์หรือฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ระบบสามารถแบ่งเป็นชนิดใหญ่ๆ คือ

๑.๑ โปรแกรมระบบปฏิบัติการใช้ควบคุมการทำงานของคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์พ่วงต่อกับเครื่องคอมพิวเตอร์ ตัวอย่างโปรแกรมที่นิยมใช้กันในปัจจุบัน เช่น UNIX, Linux, Microsoft Windows

๑.๒ โปรแกรมรรถประโยชน์ใช้ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ในระหว่างการประมวลผลข้อมูล หรือในระหว่างที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ตัวอย่างโปรแกรมที่นิยมใช้กันในปัจจุบัน เช่น โปรแกรมเอดิเตอร์ (Editor)

^{๒๑} พระพรสวรรค์ ฐิติญาโณ (ใจตรง), ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ พระนิสิตวิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ, สารนิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ๑๙-๒๐.

๑.๓ โปรแกรมแปลภาษาใช้ในการแปลความหมายของคำสั่งที่เป็นภาษาคอมพิวเตอร์ให้อยู่ในรูปแบบที่เครื่องคอมพิวเตอร์เข้าใจ และทำงานตามที่ผู้ต้องการ

๒) ซอฟต์แวร์ประยุกต์ เป็นโปรแกรมที่เขียนขึ้นเพื่อทำงานเฉพาะด้านตามความต้องการ ซึ่ง ซอฟต์แวร์ประยุกต์นี้สามารถแบ่งเป็น ๓ ชนิด คือ

๒.๑ ซอฟต์แวร์ประยุกต์เพื่องานทั่วไป เป็นซอฟต์แวร์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้งานทั่วไปไม่เจาะจงประเภทของธุรกิจ ตัวอย่างเช่น โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล (Database Management), โปรแกรมตารางการทำงาน (Spreadsheet), โปรแกรมพิมพ์เอกสาร (WordProcessing), เป็นต้น

๒.๒ ซอฟต์แวร์ประยุกต์เฉพาะงาน เป็นซอฟต์แวร์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในธุรกิจเฉพาะตามแต่วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้

๒.๓ ซอฟต์แวร์ประยุกต์อื่นๆ เป็นซอฟต์แวร์ที่เขียนขึ้นเพื่อความบันเทิงและอื่นๆ นอกเหนือจากซอฟต์แวร์ประยุกต์สองชนิดข้างต้น เช่น ซอฟต์แวร์เกมต่างๆ เป็นต้น

องค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศมีลักษณะคล้ายกับองค์ประกอบของคอมพิวเตอร์ ได้แก่ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ บุคลากร ข้อมูล และกระบวนการ ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับฮาร์ดแวร์^{๒๒} ดังนี้

๑) ฮาร์ดแวร์ (Hardware) เป็นอุปกรณ์ที่สามารถมองเห็น จับต้อง สัมผัสได้อย่างเป็นรูปธรรม ฮาร์ดแวร์ของคอมพิวเตอร์มีทั้งที่ติดตั้งอยู่ภายในตัวเครื่องคอมพิวเตอร์ เช่น ซีพียู เมนบอร์ด แรม เป็นต้น และที่ติดตั้งอยู่ภายนอกเครื่องคอมพิวเตอร์ เช่น คีย์บอร์ด เมาส์ จอภาพ เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่ผลิตมาจากบริษัทที่มีความชำนาญด้านนี้โดยเฉพาะ เมื่อใดก็ตามที่ฮาร์ดแวร์ตัวใดตัวหนึ่งเสียหายหรือไม่สามารถใช้งานได้เราสามารถเปลี่ยนหรือซ่อมแซมได้ สามารถแบ่งฮาร์ดแวร์ได้เป็น ๕ ประเภท ได้แก่ หน่วยรับข้อมูล (Input Unit) หน่วยประมวลผลกลาง (Central Processor Unit : CPU) หน่วยความจำหลัก (Main Memory) หน่วยแสดงผลลัพธ์ (Output Unit) และหน่วยเก็บข้อมูลสำรอง (Secondary Storage Unit)

๒) ซอฟต์แวร์ (Software) เป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งก็คือโปรแกรมหรือชุดคำสั่งที่สั่งให้ฮาร์ดแวร์ทำงานนั่นเอง เพราะเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่สามารถทำงานเองได้โดยไม่มีชุดคำสั่งซอฟต์แวร์สำหรับเครื่องคอมพิวเตอร์

๓) บุคลากร (People Ware) หมายถึง บุคลากรที่มีความเกี่ยวข้องในการทำงานระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีหน้าที่แตกต่างกันไปตามระดับการใช้งาน

^{๒๒} พรณี สวนเพลง, เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมสำหรับการจัดการความรู้, (กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดยูเคชั่น, ๒๕๕๒), หน้า ๙๐-๙๓.

๔) ข้อมูล (Data) คือ ข้อเท็จจริง หรือ ข้อมูลดิบที่นำมาเก็บลงคอมพิวเตอร์ เช่น ข้อมูลตัวเลข (Numeric Data) ข้อมูลตัวอักษร (Text Data) ข้อมูลเสียง (Audio Data) ข้อมูลภาพ (Images Data) และข้อมูลภาพเคลื่อนไหว (Video Data)

๕) กระบวนการ (Procedure) คือ ขั้นตอนการทำงานของคอมพิวเตอร์เพื่อให้ได้ผลลัพธ์หรือสารสนเทศออกมาตามที่ผู้ใช้งานต้องการ ซึ่งบางครั้งการทำงานอาจมีขั้นตอนที่ย่างยากซับซ้อนจึงต้องมีการทำคู่มือการใช้งานเพื่อให้ผู้ใช้สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนการทำงานได้อย่างถูกต้อง

การจัดการระบบสารสนเทศให้สามารถดำเนินการไปได้อย่างสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยมุ่งรวบรวมประมวลผล เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การ มีองค์ประกอบในการจัดการประกอบด้วย^{๒๓}

๑) สารสนเทศ ครอบคลุมการพิจารณาจัดหา จัดทำกรอบความต้องการในการใช้และรูปแบบสารสนเทศ รวมทั้งการดำเนินการในรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับข้อมูล เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูล การจัดทำกรอบความต้องการด้านการใช้และรูปแบบสารสนเทศจะสอดคล้องกับหน้าที่ วัตถุประสงค์ และแผนงานของหน่วยงาน รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์การ เข้าระบบคอมพิวเตอร์เพื่อผ่านการประมวลผล จัดเก็บข้อมูลเป็นแฟ้มข้อมูลและเป็นฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถนำมาใช้ได้หลายๆ คน จัดทำฐานข้อมูลเพื่อควบคุมดูแลการสร้างและการเรียนรู้ฐานข้อมูล

๒) เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคม เป็นทั้งเครื่องมือและโครงสร้างพื้นฐานในการจัดการสารสนเทศ เพื่อให้บุคลากร ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานและผู้ใช้ ติดต่อสื่อสารและเข้าถึงสารสนเทศทั้งภายในและภายนอกสามารถนำเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ระบบสื่อสารข้อมูลใช้ในลักษณะระบบเครือข่ายต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บุคลากรระดับสูงต้องทำความเข้าใจและให้ความสำคัญสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและงบประมาณ บุคลากรผู้ปฏิบัติเป็นผู้มีความรู้ด้านเทคนิค ทำหน้าที่ดำเนินการตลอดจนการบำรุงรักษา เทคโนโลยีสารสนเทศต้องติดตามพัฒนาการความเปลี่ยนแปลงและการวางแผนให้ละเอียด ชัดเจน ต้องศึกษาความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติในด้านเทคนิคอุปกรณ์และเครื่องมือเป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อการดำเนินการอย่างราบรื่น

๓) นโยบายและแนวปฏิบัติ นโยบายในการจัดการสารสนเทศ หมายถึง การกำหนดหลักการ ซึ่งเป็นเครื่องมือขึ้นการวางแผน เป็นแนวทางการดำเนินงานในขอบเขตที่กำหนด

๔) บุคลากรและผู้ใช้ เป็นบุคลากรภายในและภายนอกองค์การ บุคลากรภายในคือผู้ปฏิบัติงานทุกคน ทั้งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ตำแหน่งต่างๆ ผู้บริหารเป็นผู้ใช้สารสนเทศเพื่อการ

^{๒๓} มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, แผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๔๗-๒๕๕๑), (นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กองแผนงาน, ๒๕๔๗), หน้า ๑๗.

บริหารจัดการตามที่ตนรับผิดชอบ เป็นผู้ให้นโยบาย เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ระบบสารสนเทศและเข้าใจบทบาท นำเทคโนโลยีใช้สนับสนุนงานขององค์การในการตัดสินใจ ส่วนผู้ปฏิบัติงานที่เป็นเจ้าหน้าที่ เป็นผู้ใช้ระบบสารสนเทศในการทำงาน ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ทำงาน ส่วนบุคลากรภายนอกองค์การได้แก่ลูกค้า ผู้ใช้บริการ รวมถึงหน่วยงานต่างๆ การออกแบบระบบต้องคำนึงถึงความต้องการเพื่อการใช้และอำนวยความสะดวกต่องาน อุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงช่วยให้ผู้ใช้ ใช้ได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว มีขนาดเล็กลง ราคาถูกลง

สรุปได้ว่า บุคลากรและผู้ใช้เป็นองค์ประกอบสำคัญ เนื่องจากเป็นผู้ใช้ระบบในส่วนองค์ประกอบของการจัดการสารสนเทศ ซึ่งมีความต้องการใช้ระบบสารสนเทศที่หลากหลาย แตกต่างกัน หากเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้เกิดการจัดการสารสนเทศ อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบในการจัดการสารสนเทศเพื่อให้เกิดเป็นระบบสารสนเทศที่ตรงรับความต้องการของผู้ใช้ได้ ย่อมต้องมีหลายองค์ประกอบ ซึ่งได้แก่ สารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ นโยบายและแนวปฏิบัติ และบุคลากรและผู้ใช้งานตามหน้าที่ของแต่ละองค์ประกอบอย่างประสานสัมพันธ์

ตารางที่ ๒.๓ แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศ

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พระพรสวรรค์ ฐิติญาโน (ใจตรง), (๒๕๕๗, หน้า ๑๙-๒๐).	๒ สาขาหลัก คือ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถจดจำข้อมูลต่างๆ และปฏิบัติตามคำสั่งที่บอก เพื่อให้คอมพิวเตอร์ทำงานได้อย่างใดอย่างหนึ่ง คอมพิวเตอร์นั้นประกอบด้วยอุปกรณ์ต่างๆ ต่อเชื่อมกันเรียกว่า ฮาร์ดแวร์ (Hardware) และทำงานร่วมกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือที่เรียกว่าซอฟต์แวร์ (Software)
พรรณี สวนเพลง, (๒๕๕๒, หน้า ๙๐-๙๓).	องค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศมีลักษณะคล้ายกับองค์ประกอบของคอมพิวเตอร์ ได้แก่ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ บุคลากร ข้อมูล และกระบวนการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, (๒๕๔๗, หน้า ๑๗).	การจัดการระบบสารสนเทศให้สามารถดำเนินการไปได้ อย่างสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยมุ่งรวบรวมประมวผล เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศตาม วัตถุประสงค์และ เป้าหมายขององค์การ มีองค์ประกอบในการจัดการ ประกอบด้วย ๑) สารสนเทศ ๒) เทคโนโลยีสารสนเทศ ๓) นโยบายและแนวปฏิบัติ ๔) บุคลากรและผู้ใช้

๒.๑.๔ ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ

จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีนักปราชญ์ นักวิชาการ ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญเทคโนโลยีสารสนเทศไว้มากมาย ดังนี้

ในกิจกรรมการบริหารตั้งแต่การวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการปฏิบัติงาน การควบคุมล้วนแต่มีความต้องการสารสนเทศทั้งสิ้น ความสามารถของเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์การหรือหน่วยงานห้างร้านต่างๆ นั้น มีหลายข้อด้วยการ ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ^{๒๔} มีดังนี้

๑. เทคโนโลยีสารสนเทศ ช่วยให้การค้นคว้าหาข้อมูลทางด้านการศึกษาง่ายขึ้นและกว้างขวางไร้ขีดจำกัด มีความสะดวกในการค้นคว้าวิจัยต่างๆ

๒. การดำเนินชีวิตประจำวัน ทำให้มีความคล่องตัวและสะดวกรวดเร็วมากขึ้น กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันสามารถทำได้หลายๆ อย่างในเวลาเดียวกัน

๓. การดำเนินธุรกิจ ทำให้มีการแข่งขันระหว่างธุรกิจมากขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนาองค์กรให้ทันกับข้อมูลข่าวสารอยู่ตลอดเวลา

๔. อัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเพราะการติดต่อสื่อสารเจริญก้าวหน้าและทันสมัยในปัจจุบัน ทำให้โลกของเราเป็นโลกไร้พรมแดน ระบบการทำงานมีการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการทำงานมากขึ้น

ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มี ๕ ประการ^{๒๕} ดังนี้

๑. การสื่อสารถือเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ มีส่วนในการพัฒนากิจกรรมต่างๆ ประกอบด้วย Communications Media, การสื่อสารโทรคมนาคม (Telecoms) เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) เช่น การสร้างภูมิคุ้มกันโรคให้กับพลเมืองจะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หากมีการบันทึกข้อมูลประวัติผู้ป่วยหรือข้อมูลอื่นๆ ไว้ในฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์

๒. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์หลักที่มากไปกว่าโทรศัพท์และคอมพิวเตอร์ เช่น แฟกซ์ อินเทอร์เน็ต อีเมล ทำให้สารสนเทศเผยแพร่หรือกระจายออกไปในที่ต่างๆ ได้สะดวก สิ่งเหล่านี้ถือเป็นบริการสำคัญของการสื่อสารโทรคมนาคมที่ทำให้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีมากยิ่งขึ้น

๓. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีผลในการใช้งานด้านต่างๆ มีราคาถูกลง เช่น การใช้แฟกซ์และอีเมลจะถูกกว่า น่าเชื่อถือกว่า และรวดเร็วกว่าการให้บริการไปรษณีย์แบบเดิม

^{๒๔} วชิราพร พุ่มบานเย็น, เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์, (กรุงเทพมหานคร : ซอฟท์เพรส, ๒๕๔๕), หน้า ๔๘.

^{๒๕} Mazzarol, T. and Souter, G.N., Sustainable Competitive Advantage for Educational Institution : A Suggest Model, *Journal of Management Development*, (1999 : 409).

(Post and Courier) ทั้งหน่วยงานภาครัฐกิจ ภาครัฐ และประชาชนนิยมใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมากขึ้น เพราะช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย รวมทั้งทำให้มีผลิตภณท์ (Productivity) มากขึ้น

๔. เครือข่ายสื่อสาร (Communication Networks) ได้รับประโยชน์จากเครือข่ายภายนอกเนื่องจากจำนวนผู้ใช้เครือข่าย จำนวนผู้เชื่อมต่อ และจำนวนผู้มีศักยภาพในการเข้าเชื่อมต่อกับเครือข่ายนับวันจะเริ่มสูงขึ้น

๕. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทำให้ฮาร์ดแวร์คอมพิวเตอร์ และต้นทุนการใช้ (ICT) มีราคาถูกลงมาก แม้ว่าการเป็นเจ้าของคู่มือโทรศัพท์หรือคอมพิวเตอร์ยังเป็นสิ่งฟุ่มเฟือยสำหรับคนในสังคมส่วนใหญ่ แต่ประชาชนจำนวนมากก็เริ่มมีกำลังหามาใช้เองแล้ว เช่น เจ้าของธุรกิจขนาดเล็ก

ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศในด้านที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านต่างๆ ของผู้คนไว้หลายประการ^{๒๖} ดังต่อไปนี้

ประการที่ ๑ เทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้สังคมเปลี่ยนจากสังคมอุตสาหกรรมมาเป็นสังคมสารสนเทศ

ประการที่ ๒ เทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนจากระบบแห่งชาติไปเป็นเศรษฐกิจโลก ที่ทำให้ระบบเศรษฐกิจของโลกผูกพันกับทุกประเทศ ความเชื่อมโยงของเครือข่ายสารสนเทศทำให้เกิดสังคมโลกาภิวัตน์

ประการที่ ๓ เทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้องค์กรมีลักษณะผูกพัน มีการบังคับบัญชาแบบแนวราบมากขึ้น หน่วยธุรกิจมีขนาดเล็กลง และเชื่อมโยงกับหน่วยธุรกิจอื่นเป็นเครือข่าย การดำเนินธุรกิจมีการแข่งขันกันในด้านความเร็ว โดยอาศัยการใช้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และการสื่อสารโทรคมนาคมเป็นตัวสนับสนุนเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลได้ง่ายและรวดเร็ว

ประการที่ ๔ เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเทคโนโลยีแบบสุนทรียสัมพันธ์ และสามารถตอบสนองความต้องการการใช้เทคโนโลยีในรูปแบบใหม่ที่เลือกได้เอง

ประการที่ ๕ เทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้เกิดสภาพการทำงานแบบทุกสถานที่และทุกเวลา

ประการที่ ๖ เทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้เกิดการวางแผนการดำเนินการระยะยาวขึ้น อีกทั้งยังทำให้วิถีการตัดสินใจหรือเลือกทางเลือกได้ละเอียดขึ้น

^{๒๖} ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล และเจษฎาภรณ์ ยุทธธนวิบูลย์ชัย, ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีการจัดการความรู้, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดยูเคชั่น, ๒๕๔๙), หน้า ๒๗

สรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทที่สำคัญในทุกวงการมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโลกด้านความเป็นอยู่สังคมเศรษฐกิจการศึกษาการแพทย์เกษตรกรรมอุตสาหกรรมการเมืองตลอดจนการวิจัยและการพัฒนาต่างๆ ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน

ตารางที่ ๒.๔ แสดงการสังเคราะห์ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
วชิราพร พุ่มบานเย็น, (๒๕๔๕, หน้า ๔๘).	ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศมีดังนี้ ๑. ช่วยให้การค้นคว้าหาข้อมูลทางการศึกษาง่ายขึ้น และกว้างขวางไร้ขีดจำกัด ๒. ทำให้มีความคล่องตัวและสะดวกรวดเร็วมากขึ้นในชีวิตประจำวัน ๓. ทำให้มีการแข่งขันระหว่างธุรกิจมากขึ้น ท้นกับข้อมูลข่าวสารตลอดเวลา ๔. การติดต่อสื่อสารเจริญก้าวหน้าและทันสมัย ทำให้โลกไร้พรมแดน
ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล และเจษฎาภรณ์ ยุทธธนวิบูลย์ชัย, (๒๕๔๙, หน้า ๒๗).	ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศมีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านต่างๆ ของผู้คน ดังนี้ ๑) ทำให้สังคมเปลี่ยนจากสังคมอุตสาหกรรมมาเป็นสังคมสารสนเทศ ๒) ทำให้ระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนจากระบบแห่งชาติไปเป็นเศรษฐกิจโลก ๓) ทำให้องค์กรมีลักษณะผูกพัน มีการบังคับบัญชาแบบแนวราบมากขึ้น เชื่อมโยงกับหน่วยธุรกิจอื่นเป็นเครือข่าย แลกเปลี่ยนข้อมูลได้ง่ายและรวดเร็ว ๔) เป็นเทคโนโลยีแบบสุนทรียสัมพันธ์ และสามารถตอบสนองความต้องการการใช้เทคโนโลยีในรูปแบบใหม่ที่เลือกได้เอง ๕) ทำให้เกิดสภาพการทำงานแบบทุกสถานที่และทุกเวลา ๖) ทำให้เกิดการวางแผนการดำเนินการระยะยาวขึ้น

ตารางที่ ๒.๔ แสดงการสังเคราะห์ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ (ต่อ)

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Mazzarol, T. and Souter, G.N., (1999, p. 409).	ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสามารถแบ่งได้ ๕ ประการ คือ ๑. เป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ มีส่วนในการพัฒนากิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ ๒. ประกอบด้วยผลิตภัณฑ์ที่มากกว่าโทรศัพท์และคอมพิวเตอร์ เช่น แฟกซ์ อินเทอร์เน็ต อีเมล ๓. หน่วยงานธุรกิจ รัฐบาล และบุคคลทั่วไปต่างนิยมใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมากขึ้น เพราะช่วยประหยัดเวลาและเงิน ๔. เครือข่ายสื่อสาร (Communication Networks) ได้รับประโยชน์จากเครือข่ายภายนอกเพิ่มสูงขึ้น ๕. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทำให้ฮาร์ดแวร์คอมพิวเตอร์ และต้นทุนการใช้ ICT มีราคาถูกลงมาก

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

การเผยแผ่พระพุทธศาสนา เป็นหน้าที่โดยตรงของพระสงฆ์มาตั้งแต่พุทธกาล พระสงฆ์ผู้เป็นศาสนทายาทโดยสืบเชื้อสายมาจากพระพุทธเจ้า กล่าวคือ เป็นผู้ปฏิบัติตามและดำรงไว้ซึ่งหลักคำสอน ตลอดถึงไปเผยแผ่ให้ประชาชนได้รับประโยชน์สุขครบวงจรทั้งตนเอง สังคม และประเทศชาติ นั่นคือการศึกษาศึกษาและปฏิบัติตามหลักคำสอนนั้นๆ อย่างเคร่งครัด งานเผยแผ่พระพุทธศาสนาถือเป็นภาระสำคัญยิ่งของคณะสงฆ์ ซึ่งปัจจุบันได้ขยายกว้างขวางทั้งในและต่างประเทศ พุทธศาสนามีความเจริญก้าวหน้ามาโดยลำดับ เพราะพระสงฆ์ได้ทำหน้าที่นั้นอย่างต่อเนื่องเต็มที่เต็มกำลังความสามารถ

๒.๒.๑ ความหมายของพระพุทธศาสนา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์เกี่ยวกับรูปแบบวิธีการเผยแผ่หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา พร้อมทั้งวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องมาประกอบในการอ้างอิง จากการค้นคว้าจากเอกสารต่างๆ ปรากฏว่า มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาไว้หลายท่าน ดังนี้

พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาที่มีพระพุทธเจ้าเป็นศาสดา มีพระธรรมที่พระพุทธองค์ทรงตรัสสอนไว้เป็นหลักคำสอนสำคัญ มีพุทธบริษัท ๔ เป็นชุมชนของผู้นับถือศาสนาและศึกษาปฏิบัติตนตามคำสั่งสอนของพระศาสดาและเพื่อสืบทอดพระธรรมแห่งพุทธศาสนา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน กล่าวว่า “พุทธ” แปลว่าผู้ตรัสรู้ ผู้ตื่นแล้ว ผู้เบิกบานแล้ว ใช้เฉพาะพระนามของพระบรมศาสดาแห่งพระพุทธศาสนา เรียกเป็นสามัญ ว่า พระพุทธเจ้า ดังนั้น พุทธศาสนาจึงได้ชื่อว่า ศาสนาของผู้รู้ผู้ตื่นผู้เบิกบาน พุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มี ๑๐ หลักเหตุผล ทุกอย่างเป็นไปตามเหตุและปัจจัยเป็นศาสนาที่ผู้นับถือศรัทธาต้องประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมะด้วยตนเอง^{๒๗}

ประเทศไทยเป็นประเทศของชาวพุทธเพราะชาวพุทธ เป็นผู้ตั้งประเทศมาแต่เริ่มแรกในประวัติศาสตร์ชาติไทยได้บอกชัดเจนว่า พระพุทธศาสนาเป็น ศาสนาประจำชาติไทยมาตั้งแต่ดึกดำบรรพ์พรอมๆ กับตั้งประเทศไทย ฉะนั้นพระพุทธศาสนากับชนชาติไทยจึงกลมเกลียวเป็นอันเดียวกันมาตลอดโดยไม่ขาดตอนแม้แต่น้อย^{๒๘} ทุกวันนี้พระพุทธศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของประชาชน ส่วนในสาขาการศึกษานั้น หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีคำสอนและข้อปฏิบัติที่คัดสรรมาจากคำสอนพระพุทธองค์ ซึ่ง นำเสนอในลำดับที่จัดเรียงไว้อย่างดี ดังนั้นจึงไม่ต้องสงสัยเลยว่า หลักสูตรได้ปลูกฝังค่านิยม ศีลธรรม สำหรับเด็กและเยาวชนไทย ตั้งแต่ระยะเริ่มต้นของการเล่าเรียนหนังสือทีเดียว ส่วนในอีกแง่มุมหนึ่ง ตามประเพณีนั้น

^{๒๗} ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒, หน้า ๗๙๕.

^{๒๘} ดุสิต โสภิตา, ทำไมรัฐธรรมนูญไม่บัญญัติคุ้มครองให้พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๑๒.

เยาวชนไทยต้องบวชเป็นเวลาอย่างน้อยสามเดือน เพื่อให้เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ พิธีพุทธศาสนามีการเน้นเป็นพิเศษในงานสมาคมสำคัญของชีวิตชาวไทย เช่นพิธี การแต่งงาน พิธีอุปสมบทงานปีใหม่ และรัฐพิธีต่างๆ ฯลฯ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ พระพุทธศาสนาผูกพันอย่างลึกซึ้งกับชีวิตทั่วไปของประชาชนชาวไทยนอกจากนี้พระพุทธศาสนายังเป็นศาสนา หรือปรัชญาที่สำคัญเพียงอย่างเดียวในประเทศไทยไม่เหมือนกับโลกตะวันตกที่ซึ่งปรัชญาและ จิตวิทยาต่างๆมีมากมาย ประเทศไทยมีพระพุทธศาสนาเท่านั้นที่เป็นที่พึ่ง ซึ่งอาจทำให้ได้มาซึ่งแนวคิดในเชิงปรัชญาและหลักจิตวิทยาแบบพื้นบ้าน^{๒๙}

พระพุทธศาสนาเป็นแม่แบบของวัฒนธรรม อันดิงามของไทยมาแต่โบราณ และเมื่อวัฒนธรรม หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิต (The way of life) ที่มีความหมายคลุมถึงทุกสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ตลอดถึงความเชื่อถือ และการปฏิบัติตามความเชื่อถือ ศาสนาจึงเป็นวัฒนธรรมส่วนหนึ่ง ยิ่งไปกว่านั้นนักสังคมวิทยาบางท่านเห็นว่าการปฏิบัติตามศาสนาเป็นผลสุดท้ายของวัฒนธรรมอีกด้วย ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะพระพุทธศาสนาเท่านั้นว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมอย่างไร มีผู้กล่าวว่าพระพุทธศาสนาเป็นต้นตำหรับวัฒนธรรมดิงามที่เก่าแก่ที่สุดแต่ทันสมัย มีลักษณะนำชีวิตให้สูงขึ้นกว่าเดิมในหลายๆ ด้าน เป็นเรื่องที่มีหลักฐานปรากฏในคัมภีร์อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นท่ามกลางวัฒนธรรมของอินเดีย ซึ่งมีแบบฉบับขนบธรรมเนียมและแนวปฏิบัติสืบทอดกันมาหลายพันปี แต่พระพุทธศาสนาได้ทำการเปลี่ยนแปลงจากหน้ามือเป็นหลังมือ ทำการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นกว่าเดิมหลายประการ บางอย่างใดให้แนวปฏิบัติในรูปวัฒนธรรมจึงทำให้อินเดียมีวัฒนธรรมอันดิงามใหม่ๆ เกิดขึ้นหลายประการ เช่น

๑. สังคมอินเดียปฏิบัติตามระบอบวรรณะอย่างเคร่งครัดไม่ยอมให้คนต่างวรรณะมีโอกาสใช้ชีวิตรวมกันทั้งทางวัตถุและสายโลหิต ผู้ที่เกิดในวรรณะต่ำจะเป็นที่รังเกียจของสังคมในด้านต่างๆ พระพุทธศาสนาได้ปฏิวัติระบบนี้อย่างหน้ามือเป็นหลังมือ โดยได้สอนหลักศีลธรรม ยินยอม ความดี ความชั่วตามกรรมที่เขาทำไม่ใช่กำเนิดเป็นเครื่องตัดสิน ผู้บวชในพระพุทธศาสนาเคารพ

๒. สังคมอินเดียมีการซื้อขายทาสเช่นเดียวกับชนชาติอื่นๆ ในสมัยโบราณ แต่พระพุทธเจ้า ทรงสั่งสอนให้งดเว้นการซื้อขายทาสถือว่าเป็นอาชีพที่ผิดธรรม มีบทบัญญัติห้ามภิกษุมิทาสซึ่งเป็นแนวทางสังคมในรูปแบบใหม่ ต่อมาจะเห็นว่าผู้นำหลายประเทศพยายามเลิกทาสจนสำเร็จได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้ส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ซึ่งความจริงก็คือการดำเนินตามครรลองพระพุทธศาสนานั้นเอง

๓. ชาวอินเดียโบราณนิยมแสวงบุญด้วยการฆ่าสัตว์บูชาโยนเพื่อบูชาเทพเจ้า ถ้าเป็นพิธีของพระราชาหรือผู้นำทางสังคมด้วยแล้วสัตว์ที่จะถูกบูชาก็มีจำนวนมากขึ้น มนุษย์และสัตว์ถูกฆ่าประกอบพิธีบูชาโยนเป็นจำนวนมาก ก่อความทุกข์โศกให้กับมนุษย์และสัตว์อย่างน่าเวทนาที่สุด

^{๒๙} สาโรช บัวศรี, ปรัชญาการศึกษาสำหรับประเทศไทย : จุดบรรจบระหว่างพุทธศาสนากับประชาธิปไตย, แปลโดย สุนทร โคตรบรรเทา, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาสน, ๒๕๔๔), หน้า ๑๘.

พระพุทธเจ้าได้ทรงสอนให้เลิกพิธีดังกล่าว โดยให้หันมาสร้างชีวิตด้วยการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน ให้อภัยแก่กัน ไม่ฆ่าไม่เบียดเบียนกัน ปฏิบัติชำระจิตใจให้สะอาดผ่องแผ้ว ปรากฏเป็นวัฒนธรรมแนวใหม่ที่เหมาะสมกว่าเดิมเป็นอย่างมาก เป็นไปตามแนวสันติภาพของสังคมที่ตั้งไว้

๔. ชาวอินเดียโบราณเชื่อพรหมลิขิตอย่างแพร่หลาย ซึ่งเป็นเหตุให้บางคนปล่อยชีวิตให้เป็นไปตามยถากรรมที่ต้องการความเจริญก็คอยให้พระพรหมบันดาล ที่มีความทุกข์ก็คอยวันที่พระพรหมจะลิขิตให้พ้นจากสภาพเช่นนั้น ขาดการรับผิดชอบและการคิดอ่านแก้ไขปัญหาชีวิตด้วยตนเอง เอาแต่สวดอ้อนวอนบวงสรวงพระพุทธเจ้าทรงสอนหลักแห่งกรรมว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว กรรมของคนลิขิตทิศทางชีวิตของตน เมื่อต้องการสร้างชีวิตอย่างไร แก้ปัญหาชีวิตอย่างไร จำต้องควบคุมความประพฤติของตนเองให้เหมาะสม พระพุทธศาสนาได้สอนหลักกรรมลิขิตแทนพรหมลิขิต เพราะหลักกรรมลิขิตสามารถปรับปรุงชีวิตของตนให้ดีขึ้นได้เสมอ

๕. พระพุทธศาสนาใช้วิธีการแบบวิทยาศาสตร์ คือถือเหตุผลเป็นสำคัญ ไม่เชื่อถือเรื่องโชคลางของขลังฤกษ์งามยามดี แต่อยู่ที่ความสุจริตด้วยกาย วาจา ใจ เมื่อประพฤติดุจสุจริตแล้วไม่ว่าจะเป็นเวลาใด เช้า สาย บ่าย เย็น ก็จัดเป็นฤกษ์ดีทั้งนั้น นอกจากนั้นพระพุทธศาสนายังสอนให้มีความปรารถนาดีต่อบุคคลและสัตว์ทั่วไป ไม่นิยมยกตนข่มผู้อื่น ไม่นิยมการทะเลาะวิวาทด้วยเรื่องความคิดเห็นที่ต่างกัน ไม่ติดใจในเรื่องความคิดเห็นที่หาที่ยุติไม่ได้ สอนให้เข้าถึงความรู้อย่างชัดเจนในเรื่องต่างๆ โดยไม่นิยมติดอยู่ในความเชื่อตามๆ กันเท่านั้น

๖. พระพุทธศาสนามีบทบัญญัติในพระวินัยมิให้พระภิกษุเก็บอาหารค้างคืนไว้ในห้องที่อยู่อาศัย หุงต้มอาหารในห้องที่อยู่อาศัยมิให้บริโภคาอาหารค้างคืน ให้ทำความสะอาดที่อยู่อาศัยตลอดถึงบริเวณและห้องน้ำห้องส้วมอยู่เสมอ เมื่อทำความสะอาดจะต้องไม่รบกวนผู้อื่นที่อยู่ข้างเคียงด้วยประการต่างๆ ให้รักษาห้องสุขาให้สะอาด และปรับโทษผู้ละเมิด มีระเบียบในการเข้าแถวก่อนหลัง จะอ่านจะท่องหนังสือต้องไม่ใช้สิทธิเกินขอบเขตอันเป็นการรบกวนผู้อื่น นุ่งห่มในลักษณะที่เรียบร้อย เหล่านี้อยู่ในวัตรธรรมและสัทธรรมทั้งสิ้น

๗. พระพุทธศาสนามีบทบัญญัติให้รู้จักการนุ่งห่มให้เรียบร้อย รู้จักรักษาเครื่องนุ่งห่มไม่ให้หาย ไม่ให้ขาด ให้รู้จักปะชุน และกำหนดโทษปรับผู้ละเมิดไว้ด้วย

๘. พระพุทธศาสนามีบทบัญญัติให้รู้จักรักษาสาธารณสมบัติ และรู้จักใช้สมบัติของส่วนรวม ผู้นำสมบัติส่วนรวมไปใช้แล้วต้องนำมาเก็บไว้ที่เดิมในรูปเดิมหรือมอบหมายกับผู้มิหน้าที่ปฏิบัติในเรื่องนี้ไม่ปล่อยทิ้งไว้ให้เสียหาย มีบทบัญญัติให้รู้จักรักษาผนังพื้นของสถานที่ไม่ทำให้สกปรกเสียหาย แม้จะเหยียบบนพื้นที่อยู่อาศัยด้วยเท้าที่ยังเปียกอยู่ก็เป็นการไม่สมควร เหล่านี้ก็รวมอยู่ในวัตรธรรมของวัฒนธรรม

๙. พระพุทธศาสนาสอนให้มีกิริยาทางกาย วาจา สุภาพอ่อนโยน ไม่แก่งแย่งชิงดีผู้อื่น ไม่เล่นสนุกสนานโดยไม่รู้จักกาลเทศะ ไม่ส่งเสียงดัง ให้รู้จักรับฟังเมื่อผู้อื่นว่ากล่าวตักเตือนในทางที่ถูก

ที่ควรไม่ दौरानทั้งๆ ที่ผิด รู้จักสำรวมกายวาจาไม่ลุอำนาจแก่ความโลภ ความโกรธ เป็นต้น เหล่านี้ จัดเป็นสธรรมในวัฒนธรรม

๑๐. พระพุทธศาสนาสอนหลักวัฒนธรรมในการรักษาศักดิ์ศรีของตน โดยการเทิดทูน ความ ดี อยู่กับความดี ประพฤติตนให้เหมาะสมกับฐานะและภาวะของตน เช่น ภิกษุอยู่ในจริยาวัตร ของ ภิกษุ ผู้ทรงศีลปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับศีล บัณฑิตอยู่กับแนวทางบัณฑิต เป็นต้น ไม่ปล่อยตัวให้ ผิดรูป ผิดแบบเป็นเรื่องของการรักษาศักดิ์ศรีไม่ใช่เรื่องการเยอหยิ่งถือดี^{๓๐}

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา สรุปเป็นรายชื่อได้ดังนี้

๑. พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศนับถือ พระพุทธศาสนา วิถีชีวิตความเป็นอยู่รวมทั้งลักษณะนิสัยและมารยาทของคนไทยส่วนใหญ่มีพื้นฐาน มาจากพระพุทธศาสนา

๒. พระมหากษัตริย์ไทยทรงเป็นพุทธมามกะ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ และพระมหากษัตริย์ไทยในระยะหลังจะทรงผนวช เพื่อศึกษาธรรมะตามพระราชประเพณีทุกพระองค์ นอกจากนี้พระราชประเพณีอันเป็นวัฒนธรรมของ ไทยก็เป็นพิธีที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาด้วย

๓. พระพุทธศาสนาเป็นสถาบันหลักของสังคมไทย ซึ่งวัฒนธรรมไทยทั้งด้านศิลปะ ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษาและวรรณกรรมเป็นต้น มีรากฐานมาจากพระพุทธศาสนา

๔. รัฐบาลไทยให้การสนับสนุนส่งเสริมพระพุทธศาสนา โดยการนับศักราชเป็น พุทธศักราช (พ.ศ.) กำหนดให้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเป็นวันหยุดราชการ และมีสัญลักษณ์ของ พระพุทธศาสนาในสถานที่ราชการ

๕. พระพุทธศาสนาเป็นสภาพแวดล้อมที่กว้างขวางและครอบคลุมในสังคมไทย ประเทศไทย มีวัดและสำนักสงฆ์ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ มีปูชนียวัตถุปูชนียสถาน โบราณวัตถุ และ โบราณสถานในประเทศจำนวนมาก^{๓๑}

สรุปได้ว่า พระพุทธศาสนา คือ คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหมดที่รวบรวมไว้ใน พระไตรปิฎกเพื่อสั่งสอนให้คนทำแต่ความดีละเว้นความชั่ว และทำจิตใจให้ผ่องแผ้ว เพื่อยู่ร่วมกันได้ อย่างมีความสุข พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มีหลักเหตุผล ทุกอย่างเป็นไปตามเหตุและปัจจัยเป็น ศาสนาที่ผู้นับถือศรัทธาต้องประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมะด้วยตนเอง

^{๓๐} สุชีพ ปุญญานุภาพ, วัฒนธรรมวิทยา, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาราช วิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๘๕ - ๘๕.

^{๓๑} วิทย์ วิศทเวทย์ และเสถียรพงษ์ วรรณปก, หนังสือเรียนสังคมศึกษา รายวิชา ส ๐๑๑๒ พระพุทธศาสนาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ม.๓), พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร : อักษราเจริญทัศน์, ๒๕๔๓), หน้า ๑๔ - ๒๑.

ตารางที่ ๒.๕ แสดงการสังเคราะห์ความหมายของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ดุสิต โสภิตา, (๒๕๔๒, หน้า ๑๒).	พระพุทธศาสนาเป็น ศาสนาประจำชาติไทยมาตั้งแต่ ดึกดำบรรพ์พร้อมกับตั้งประเทศไทย เราจะอ่านตำรา เล่มไหนก็มี หลักฐานพิสูจน์ให้รู้ความจริงเช่นนั้น ซึ่ง หลักฐานที่พิสูจน์ว่า พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำ ชาติไทยนั้นมีอยู่มากมาย ฉะนั้น พระพุทธศาสนากับ ชนชาติไทยจึงกลมเกลียวเป็นอันเดียวกันมาตลอด
ราชบัณฑิตยสถาน, (๒๕๔๖, หน้า ๗๙๕).	“พุทธ” แปลว่าผู้ตรัสรู้ ผู้ตื่นแล้ว ผู้เบิกบานแล้ว ใช้เฉพาะพระนามของพระบรมศาสดาแห่ง พระพุทธศาสนา เรียกเป็นสามัญ ว่า พระพุทธเจ้า ดังนั้น พุทธศาสนาจึงได้ชื่อว่า ศาสนาของผู้รู้ผู้ตื่นผู้เบิก บาน พุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มี ๑๐ หลักเหตุผล ทุก อย่างเป็นไปตามเหตุและปัจจัยเป็นศาสนาที่ผู้นับถือ ศรัทธาต้องประพฤติปฏิบัติตาม หลักธรรมะด้วยตนเอง
วิทย์ วิศทเวทย์ และเสถียรพงษ์ วรรณปก, (๒๕๔๓, หน้า ๑๔ – ๒๑).	ความสำคัญของพระพุทธศาสนา สรุปเป็นรายชื่อได้ ดังนี้ ๑. พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย ๒. พระมหากษัตริย์ไทยทรงเป็นพุทธมามกะ ๓. พระพุทธศาสนาเป็นสถาบันหลักของสังคมไทย ๔. รัฐบาลไทยให้การสนับสนุนส่งเสริม พระพุทธศาสนา ๕. พระพุทธศาสนาเป็นสภาพแวดล้อมที่กว้างขวาง และครอบคลุมในสังคมไทย

ตารางที่ ๒.๕ แสดงการสังเคราะห์ความหมายของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (ต่อ)

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สาโรช บัวศรี, (๒๕๔๔, หน้า ๑๘).	พระพุทธศาสนากลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของประชาชน ส่วนในสาขาการศึกษานั้น หลักสูตรวิชาสังคมศึกษามีคำสอนและข้อปฏิบัติที่คัดสรรมาจากคำสอนพระพุทธองค์ ซึ่ง นำเสนอในลำดับที่จัดเรียงไว้อย่างดี ดังนั้นจึงไม่ต้องสงสัยเลยว่า หลักสูตรได้ปลูกฝังค่านิยม ศีลธรรม สำหรับเด็กและเยาวชนไทย ตั้งแต่ระยะเริ่มต้นของการเล่าเรียนหนังสือทีเดียว
สุชีพ ปุญญานุภาพ, (๒๕๔๐, หน้า ๘๕ – ๙๕).	พระพุทธศาสนาเป็นต้นตำหรับวัฒนธรรมดั้งเดิมที่เก่าแก่ที่สุด แต่ทันสมัย มีลักษณะนำชีวิตให้สูงขึ้นกว่าเดิมในหลายๆ ด้าน เป็นเรื่องที่มีหลักฐานปรากฏในคัมภีร์อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม พระพุทธศาสนาเกิดขึ้นท่ามกลางวัฒนธรรมของอินเดีย ซึ่งมีแบบฉบับขนบธรรมเนียมและแนวปฏิบัติสืบทอดกันมาหลายพันปี แต่พระพุทธศาสนาได้ทำการเปลี่ยนแปลง จากหน้ามือเป็นหลังมือ ทำการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นกว่าเดิมหลายประการ บางอย่างได้ให้แนวปฏิบัติในรูปวัฒนธรรม จึงทำให้อินเดียมีวัฒนธรรมอันดีงามใหม่ๆ เกิดขึ้นหลายประการ

๒.๒.๒ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาล

พระพุทธเจ้าทรงได้รับการขนานนามว่าพระบรมศาสดาแปลว่าพระศาสดาที่ยอดเยี่ยมในพระบาลีมีบทพุทธคุณว่า “สตถา เทวมนุสฺसान”^{๓๒} และมีพระคุณว่า “อนุตฺตโร ปุริสทมมสารถิ” เป็นสารถิ์ผู้ที่ควรฝึกได้อย่างยอดเยี่ยม พระนามเหล่านี้แสดงความหมายอยู่ในตัวว่าสุดยอดของนักปราชญ์ และพุทธศาสนิกชนทั้งหลายเคารพบูชาและยกย่องเทิดทูนพระองค์ในฐานะทรงเป็นนักเผยแผ่ที่ยิ่งใหญ่ที่สุด^{๓๓}

หลังจากที่พระองค์ทรงตรัสรู้พระสัมมาสัมโพธิญาณแล้วเมื่อทรงพระดำริที่จะประกาศเผยแผ่พระพุทธศาสนา พระองค์จึงทรงระลึกถึงปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ จึงเสด็จไปที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน พระองค์ได้แสดงปฐมเทศนาเป็นครั้งแรกในโลก คือ ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร จนท่านอัญญาโกณฑัญญะได้ดวงตาเห็นธรรมเป็นคนแรกและได้ขอบรรพชาอุปสมบทเป็นพระภิกษุ พระองค์ทรงประทานอนุญาตให้การอุปสมบทถือว่าท่านเป็นพระภิกษุรูปแรกในพระพุทธศาสนา ต่อมาพระองค์ทรงแสดงพระธรรมเทศนาอนัตตลักขณสูตรแก่ปัญจวัคคีย์ที่เหลือจนได้บรรลุเป็นพระอรหันต์หมดทุกรูป และได้ทรงแสดงธรรมแก่สกุลบุตรพร้อมเพื่อนอีก ๕๔ คนจนบรรลุอรหัตผล ในการต่อมาจึงมีพระอรหันต์เกิดขึ้นในขณะนั้น ๖๑ รูปรวมทั้งพระพุทธองค์ด้วย ดังนั้นพระองค์ทรงส่งพระภิกษุทั้ง ๖๐ รูปออกไปประกาศและเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยให้แยกกันไปในทิศทางต่างๆ ให้ไปรูปเดียวส่วนพระองค์เองเลือกไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม^{๓๔}

โดยทรงตรัสหลักการแก่ภิกษุเหล่านั้นว่า

จรถ ภิกขเว จาริกิ พหุชนหิตาย พหุชนสุขาย โลกานุกมปาย อตถาย หิตาย สุขาย เทวมนุสฺसानิ เทเสถ ธมฺมํ อาทิกถยาณิ มชฺฌกถยาณิ ปรีโยสานกถยาณิ สาตถิ สพฺพญฺชนิ เกวล ปรีปฺพญฺณิ ปรีสุทฺธิ พรหมจริยํ

“ภิกษุทั้งหลายเธอ จงจาริกไปเพื่อประโยชน์และความสุขแก่คนหมู่มาก เพื่ออนุเคราะห์แก่ชาวโลก เพื่อประโยชน์แก่อกุศลและความสุขแก่ทวยเทพและมนุษย์ จงแสดงธรรมงามในเบื้องต้น งามในท่ามกลาง งามในที่สุด จงประกาศพรหมจรรย์พร้อมทั้งอรรถทั้งพยัญชนะ อันบริสุทธิ์บริบูรณ์โดยสิ้นเชิง”^{๓๕}

ภายหลังจากพระพุทธเจ้าตรัสรู้ได้ออกประกาศพระพุทธศาสนาโดยเริ่มต้นที่ผู้นำศาสนาด้วยการเสด็จไปโปรดพระปัญจวัคคีย์ผู้คงแก่เรียนมีใจที่มุ่งมั่นเต็มเปี่ยมด้วยความปรารถนาว่าจะได้บรรลุธรรมตามพระพุทธองค์จนกระทั่งประสบความสำเร็จ หลังจากนั้นเสด็จไปโปรดขมิณสามพี่น้อง

^{๓๒} วิ.ม. (ไทย) ๔/๕๕/๖๕, ที.สี. (ไทย) ๙/๑๕๗/๕๐, อภิ.ป. (ไทย) ๓๖/๑๗๗/๒๐๘.

^{๓๓} วิ.ม. (ไทย) ๕/๒๙๘/๑๒๔, ที.สี. (ไทย) ๑๐/๑๕๙/๑๐๓, อภิ.ป. (ไทย) ๓๖/๑๗๗/๒๐๘.

^{๓๔} วิ.ม. (บาลี) ๔/๑๒-๔๗/๑๒-๔๑, วิ.ม. (ไทย) ๔/๑๒-๔๗/๑๘-๔๘.

^{๓๕} วิ.ม. (ไทย) ๔/๓๒/๔๐.

ซึ่งมีบริวาร ๑,๐๐๐ คน โดยชฎิลสามพี่น้องที่เป็นเจ้าลัทธิใหญ่ที่นิยมการบูชาไฟ และเป็นที่เคารพนับถือของพระเจ้าพิมพิสารและประชาชนชาวแคว้นมคธเป็นอย่างมาก พระองค์ทรงแสดงธรรมเทศนาอาทิตตปริยายสูตรและแสดงปาฏิหาริย์เพื่อให้ชฎิลกลุ่มนี้เข้ามานับถือพระพุทธศาสนาจนประสบความสำเร็จได้บรรลุธรรมและอุปสมบทเป็นภิกษุทั้งหมด^{๓๖}

ต่อจากนั้นพระองค์เสด็จไปหาพระเจ้าพิมพิสารผู้เป็นพระราชอาแห่งแคว้นมคธและข้าทาสบริวาร พระเจ้าพิมพิสารและข้าราชบริพารพอเห็นว่าชฎิลสามพี่น้องที่ตนนับถือได้ประกาศตนเป็นสาวกของพระพุทธองค์แล้วก็คลายทิฐิมานะและน้อมใจฟังพระธรรมเทศนาด้วยความเคารพ ในที่สุดก็ได้ดวงตาเห็นธรรมและหันมานับถือพระพุทธศาสนา ต่อมาพระเจ้าพิมพิสารได้ถวายวัดเวฬุวันแด่พระองค์โดยมีพระพุทธองค์ทรงเป็นประมุข^{๓๗} วิธีการเผยแผ่โดยการเข้าหาหัวหน้าผู้เป็นผู้นำทางสังคม นับเป็นวิธีการที่มีความชาญฉลาดและแยบยลในตัวอย่างมาก เหมือนกับยิงปืนนัดเดียวได้นกทั้งฝูง เพราะผู้นำต่างมีบทบาทและอิทธิพลต่อสังคมอย่างยิ่งเป็นผู้ที่มีพวกพ้องและบริวารมาก เมื่อคนเหล่านี้ นับถือศาสนาใดผู้คนในสังคมนั้นก็จะหันมานับถือตามไปด้วย จะเห็นได้ว่าในช่วงแรกของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา นั้นพระองค์ทรงใช้วิธีนี้มาโดยตลอด ทำให้พระพุทธศาสนาเป็นที่รู้จักมีประชาชนให้ความเลื่อมใสศรัทธาเข้ามานับถืออย่างมากมาย

ซึ่งลักษณะวิธีการเผยแผ่พุทธศาสนาของพระพุทธเจ้าประกอบด้วย ๑) ผู้ส่งสาร ได้แก่ พระพุทธองค์เองเป็นผู้ทำหน้าที่ในการเผยแผ่ธรรมะ ๒) ตัวสารที่จะส่งไป คือ หลักธรรม ๓) ผู้ฟัง คือ ผู้รับสารได้แก่พุทธสาวก ๔) ช่องทางหรือสื่อ คือ พุทธวิธีในการสอน พระพุทธเจ้าทรงเป็นผู้ที่ตั้งพร้อมไปด้วยคุณสมบัติของนักเผยแผ่และพุทธวิธีในการสอนอย่างครบถ้วนจึงได้รับการยกย่องว่าทรงมีความสามารถอย่างยอดเยี่ยมในการอบรมสั่งสอน พระพุทธเจ้าทรงประกาศหลักคุณธรรมอันเป็นสัจธรรมที่ทรงพบตลอด ๔๕ พรรษา หลังจากวันที่ทรงตรัสรู้ถึงวันเสด็จดับขันธปรินิพพาน หลักคำสอนของพระองค์ได้เผยความจริงของชีวิตที่มนุษย์เผชิญอยู่ในชีวิตประจำวันแต่ไม่เคยเข้าใจ ดังพุทธดำรัสที่ทรงมีต่ออภัยราชกุมารว่า “ท่านทั้งหลายจงมาดูโลกนี้ ที่พิจิตรดูจรรจาจรที่พวกคนเขลาหมกมุ่นอยู่ แต่พวกผู้รู้หาข้องอยู่ไหม”^{๓๘}

พระพุทธเจ้าทรงตั้งจุดมุ่งหมายเสมอในการสั่งสอนเมื่อมีใครปรากฏอยู่ในข่าย คือ พระญาณแล้วพระพุทธองค์ก็จะเสด็จไปแสดงธรรมโปรดเรียกว่าจุดมุ่งหมายในการสอน หรือลักษณะอาการที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอน มี ๓ อย่าง ได้แก่ ๑) อภิธมฺมยธัมมเทศนา ทรงแสดงธรรมด้วยความรู้ยิ่ง คือ ทรงรู้ยิ่งเห็นเองแล้วจึงทรงสอนผู้อื่นให้ปฏิบัติตามเพื่อใช้แก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน ๒) สมิทานธัมมเทศนา ทรงแสดงธรรมมีเหตุผล คือ ผู้ฟังตรึงตรองตามความเห็นจริงได้

^{๓๖} วิ.ม. (บาลี) ๔/๑๒-๕๔/๑๒-๕๕, วิ.ม. (ไทย) ๔/๑๒-๕๔/๑๘-๖๕.

^{๓๗} วิ.ม. (บาลี) ๔/๑๒-๕๔/๔๖-๕๐, วิ.ม. (ไทย) ๔/๑๒-๕๔/๑๘-๖๕.

^{๓๘} พุ.ธ (ไทย) ๒๕/๑๗๑/๘๖.

และสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมให้ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น ๓) สัปปาปริหานิยัมมาเทศนา ทรงแสดงธรรมให้เห็นจริง คือ ผู้ฟังนำผลนั้นไปปฏิบัติตามพร้อมทั้งได้รับผลแห่งการปฏิบัติตามกำลังของตนเอง^{๓๙}

ในระดับความสามารถของการรับรู้หลักธรรมของบุคคลองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จึงพิจารณาว่า “สัตว์ทั้งหลายผู้มีฐลีในตาน้อย มีฐลีในตามาก มีอินทรีย์แก่กล้า มีอินทรีย์อ่อน มีอาการดี มีอาการทราม สอนให้รู้ได้ง่าย สอนให้รู้ได้ยาก บางพวกมักเห็นปรโลกและโทษว่าน่ากลัวก็มี บางพวกมักไม่เห็นปรโลกและโทษว่าน่ากลัวก็มี มีอุปมาเหมือนในกอบูล ไปกอบทุม หรือในกอบุณทริก บางดอกที่เกิดในน้ำ เจริญในน้ำ ยังไม่พ้นน้ำ จมอยู่ในน้ำ เจริญในน้ำ อยู่เสมอน้ำ เจริญในน้ำ ขึ้นพ้นน้ำ ไม่แต่น้ำ”^{๔๐}

พระพุทธองค์ได้ตรัสถึงบุคคลที่มีลักษณะต่างกันไปเปรียบเทียบกับดอกบัว ๔ ประเภทไว้ หน้าสนในเรียงดังที่พระองค์ตรัสไว้ดังนี้

๑) อุคฆฏิตัญญู (ผู้เข้าใจได้ฉับพลัน) หมายถึง ผู้รู้เข้าใจได้ฉับพลันแต่พอยกหัวขึ้นแสดงเท่านั้น เทียบกับบัวพ้นน้ำแต่พอรับสัมผัสสัปดาห์วันก็จะบาน ณ วันนั้น

๒) วิปจิตัญญู (ผู้เข้าใจต่อเมื่อขยายความ) หมายถึง บุคคลผู้สามารถรู้เข้าใจได้ต่อเมื่ออธิบายความพิสดารออกไป เทียบกับบัวปริ่มน้ำจักบานต่อวันรุ่งขึ้น

๓) เนยยะ (ผู้ที่พอจะแนะนำได้) หมายถึง บุคคลผู้พอจะหาทางค่อยชี้แจงแนะนำใช้วิธีการยกย่องให้เข้าใจได้ต่อไป เทียบกับบัวงามใต้พื้นน้ำจักบานในวันต่อไป

๔) ปทปรมะ (ผู้ที่สอนให้รู้ได้เพียงตัวบท คือ พยัญชนะ) หมายถึง บุคคลผู้อัปปัญญา มีดวงตามืดมิดยังไม่อาจบรรลุคุณวิเศษในชาตินี้ได้ เทียบกับหัวจมอยู่ใต้น้ำจะเป็นรักษาแห่งปลาและเต่า^{๔๑}

สรุปได้ว่า ในสมัยพุทธกาลพระสาวกถือเป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อนำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ให้เข้าถึงประชาชน โดยพระสาวกแต่ละท่านมีเทคนิควิธีสร้างศรัทธาให้ประชาชนแตกต่างกันออกไป เช่น พระอัสสิ สารวมระวังอินทรีย์เดินบิณฑบาตอยู่นอกเมืองราชคฤห์ วันหนึ่งอุปติสสะ (พระสารีบุตร) ได้เห็นอาการสารวมเกิดความเลื่อมใสจึงตามมาเพื่อสอบถามถามว่าท่านบวชเพราะทำของใคร ใครเป็นศาสดาของท่าน พระอัสสิตอบว่า “ธรรมเหล่าใดเกิดแต่เหตุ พระตถาคตตรัสเหตุแห่งธรรมเหล่านั้น และตรัสความดับแห่งธรรมเหล่านั้น พระมหา

^{๓๙} ม.ม. (บาลี) ๓/๓๓๐/๓๒๒, อังน, พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), **พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลธรรม**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๓, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอส. อาร์. พรีนติ้งแมสโปรดักส์จำกัด, ๒๕๔๘), หน้า ๒๐๔.

^{๔๐} วิ.ม. (ไทย) ๔/๙/๑๔.

^{๔๑} อง. จตุกก. (ไทย) ๒๑/๑๑๓/๒๐๒.

สมณะมีปกติตรัสอย่างนี้” พระอัสสชิใช้ลักษณะบุคลิกภาพเรียบร้อยสร้างศรัทธาเป็นผู้พูดน้อย ตรงประเด็น ทำให้อุปติสสะชื่นชอบและเกิดศรัทธาเลื่อมใส^{๔๒}

ตารางที่ ๒.๖ แสดงการสังเคราะห์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาล

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), (๒๕๔๘, หน้า ๒๐๔).	พระพุทธเจ้าทรงตั้งจุดมุ่งหมายเสมอในการสั่งสอน ลักษณะอาการที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอน มี ๓ อย่าง ได้แก่ ๑) อภิธมฺมยถัมมเทศนา ทรงแสดงธรรมด้วยความรู้ยิ่ง ๒) สมิทานธัมมเทศนา ทรงแสดงธรรมมีเหตุผล ๓) สัปปาปริหานิธัมมมาเทศนา ทรงแสดงธรรมให้เห็นจริง
มหามกุฏราชวิทยาลัย, (๒๕๓๒, หน้า ๑๘).	พระสาวกถือเป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อนำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ให้เข้าถึงประชาชน ใช้ลักษณะบุคลิกภาพเรียบร้อยสร้างศรัทธาเป็นผู้พูดน้อย ตรงประเด็น ทำให้เกิดศรัทธาเลื่อมใส

^{๔๒} มหามกุฏราชวิทยาลัย, ปฐมสมันตปาสาทิกาแปล ภาค ๑, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒), หน้า ๑๘.

๒.๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนามีความเป็นมาอย่างยาวนานนับแต่สมเด็จพระสัมมาพระพุทธเจ้าทรงประทานการอุปสมบทแก่พระอัญญาโกณฑัญญะ ถือว่าเป็นการสืบศาสนทายาทเป็นครั้งแรก และทรงประกาศความจริงแห่งชีวิตด้วยการแสดงพระธรรมจักกัปปวัตตนสูตร เป็นปฐมฤกษ์แห่งการประกาศพระพุทธศาสนา ณ ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน หลังจากนั้นทรงส่งพระสาวกไปประกาศพระสัทธรรมด้วยพระพุทธดำรัสว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจงเที่ยวจาริกไปเพื่อประโยชน์และความสุขแก่ชนหมู่มากเพื่ออนุเคราะห์โลกเพื่อประโยชน์เกื้อกูลและความสุขแก่พวกทวยเทพ และมนุษย์อย่าไปโดยทางเดียวกันสองรูป จงแสดงธรรมมีความงามในเบื้องต้น มีความงามในท่ามกลาง และความงามในที่สุด จงประกาศพรหมจรรย์พร้อมทั้งอรรถ และพยัญชนะบริสุทธิ บริบูรณ์ครบถ้วน”^{๔๓}

การเผยแผ่ หมายถึง “ขยายออกไป, การทำให้ขยายออกไป, หมายถึง สิ่งที่ยิ่งใหญ่อยู่แล้วทำให้ขยายออกไป เช่น การแผ่กษดาภิหารของพระเจ้าจักรพรรดิ เช่น พระเจ้าอโศกมหาราชทรงแผ่กษดาภิหารด้วยการส่งพระมหินทะไปยังประเทศศรีลังกา”^{๔๔}

กรมการศาสนา ได้ให้ความหมายไว้ว่า การเผยแผ่พระพุทธศาสนา หมายถึง การดำเนินการประกาศพระพุทธศาสนาให้ศาสนทายาทและประชาชนได้รับทราบในทุกๆ วิธีที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมแล้วนำมาไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ได้แก่ การเทศนา การปาฐกถาในโอกาสและสถานที่ต่างๆ ทั้งในวัดและนอกวัด การบรรยายธรรมทางวิทยุและโทรทัศน์ การเผยแผ่ธรรมด้วยสื่อต่างๆ เช่น หนังสือ หนังสือพิมพ์หรือวีดิทัศน์ ภารกิจด้านนี้ ครอบคลุมถึงการที่วัดหรือพระสงฆ์จัดกิจกรรมต่างๆ ขึ้นในวัดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเผยแผ่ธรรมหรือต้องการให้ประชาชนได้เข้าวัดปฏิบัติธรรม หรือมุ่งเน้นสืบสานวัฒนธรรมไทยที่ได้รับอิทธิพลมาจากหลักพระพุทธศาสนา การดำเนินการใดๆ ของพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนาที่เป็นไปเพื่อการเผยแผ่ธรรมทางพระพุทธศาสนาทั้งในวัดและนอกวัด ถือว่าภารกิจด้านการเผยแผ่ทั้งสิ้น^{๔๕}

การเผยแผ่เป็นการสื่อสารเพื่อการพัฒนาบุคคลทางด้านจิตใจให้มีความเคารพเลื่อมใส ยำเกรง ในพระรัตนตรัย นำเอาหลักธรรมในพระพุทธศาสนาไปประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติตามสมควรแห่งการปฏิบัตินั้น เพราะพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มุ่งเพื่อประโยชน์สุขแก่ชาวโลก เป็นศาสนาแห่งสันติภาพของโลกและสันติภาพแห่งโลกสากล สมดังพระดำริ

^{๔๓} วิ.ม. (ไทย) ๔/๓๒/๔๐.

^{๔๔} พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), การเผยแผ่เชิงรุก , (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่ หจก.สานลดา, ๒๕๔๘), หน้า ๓๕.

^{๔๕} กรมการศาสนา, ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๐), หน้า ๙

ที่จะส่งพระอรหันต์สาวก ๖๐ องค์ ออกไปเผยแผ่พุทธธรรมให้ชาวโลกได้รับรู้ จึงได้ตรัสกับภิกษุทั้งหลายว่า “จรถ ภิกขเว จาริก พุชนหิตาย พุชนสุขาย โลกานุกมปาย อตถาย หิตาย สุขาย เทวมนุสสาน แปลว่า ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจงเที่ยวไปเพื่อประโยชน์ และความสุขแก่ชนหมู่มาก เพื่ออนุเคราะห์โลก เพื่อประโยชน์เกื้อกูล และความสุขแก่เหล่าทวยเทพและมนุษย์ทั้งหลาย” และให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามที่พระองค์ทรงประสงค์ ๓ ประการ คือ

๑. ติฏฐธรมมิกัตถะ คือ ประโยชน์ปัจจุบัน, ประโยชน์โลกนี้, ประโยชน์ขั้นต้น
๒. สัมปรายิกัตถะ คือ ประโยชน์เบื้องหน้าหรือในภพหน้า, ประโยชน์สูงขึ้น
๓. ปรมัตถะ คือ ประโยชน์สูงสุด, จุดหมายสูงสุด คือ พระนิพพาน^{๔๖}

การเผยแผ่พระพุทธศาสนา คือ การทำให้พระพุทธศาสนายาวงกว้างออกไปให้แพร่หลาย ได้แก่ การดำเนินการเพื่อให้หลักคำสอนในพระพุทธศาสนาเผยแพร่ออกไป ทำให้มีผู้เคารพเลื่อมใสศรัทธาในพระรัตนตรัย น้อมนำเอาหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาไปประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดแก่ผู้ปฏิบัติเหล่านั้น เพราะพระพุทธศาสนาบังเกิดขึ้นเพื่อประโยชน์สุขแก่ชาวโลกหัวใจสำคัญของการเผยแผ่คำสอนของพระพุทธศาสนา ก็เพื่อประโยชน์สุขแก่ชาวโลกโดยให้เกิดประโยชน์สุข ตามที่พระพุทธองค์ทรงประสงค์ ๓ ประการ คือ ติฏฐธรมมิกัตถะประโยชน์ (ประโยชน์ในชาตินี้) สัมปรายิกัตถะประโยชน์ (ประโยชน์ในชาติหน้า) และปรมัตถะประโยชน์ (ประโยชน์อย่างยิ่ง คือ พระนิพพาน) พระภิกษุผู้เป็นเจ้าอาวาส และเจ้าคณะทุกชั้นมีหน้าที่จะต้องรับผิดชอบ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามบทบัญญัติมาตรา ๓๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนี้^{๔๗}

ตามบทบัญญัตินี้ ได้จำแนกการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอันเป็นหน้าที่ของเจ้าอาวาสหรือผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาสจะต้องปฏิบัติรับผิดชอบ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา จะต้องจัดทำอันเป็นภารกิจประจำตลอดเวลาที่ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส หรือตำแหน่งที่สูงขึ้นไปแยกออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. เป็นฐานะในการจัดการศึกษา อบรมสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่บรรพชิต
๒. เป็นฐานะในการอบรม และสั่งสอนธรรมะแก่คฤหัสถ์

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ทั้งวัด และพระสงฆ์ได้ทำการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นพิเศษ ดังนั้นจะเห็นได้จากมีหน่วยพระธรรมทูต ธรรมจาริกธรรมพัฒนา

^{๔๖} พระพิพิธธรรมสุนทร (สุนทร ญาณสุนทโร), คม ชัด ลึก เล่ม ๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เสียงเชียง, ๒๕๔๗), หน้า ๔๑.

^{๔๗} กรมการศาสนา, กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือพระสังฆาธิการ ว่าด้วยเรื่องการคณะสงฆ์และการพระศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๐), หน้า ๑๓๔ - ๑๓๕.

และหน่วยอบรมทางจิต มีทั้งหน่วยอบรม อ.ป.ต. (หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล) ทั้งนี้การเผยแผ่จะได้ผลก็ต่อเมื่อ

๑. พระสงฆ์จะต้องศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องพระธรรมวินัยและปฏิบัติตามอย่างจริงจัง สอนอย่างไร ปฏิบัติอย่างนั้น
๒. ไม่สอนให้คลาดเคลื่อนจากความจริง เพื่อประโยชน์ของตน
๓. ไม่ยึดติดในแง่ใดแง่หนึ่งของหลักธรรม
๔. ไม่เห็นแก่ความง่าย ดีความพระธรรมวินัยตามความชอบใจ หรือความต้องการของประชาชน
๕. ไม่สนองความต้องการของผู้มีอำนาจ
๖. ประสานความเข้าใจ ความเชื่อหรือลัทธิศาสนาอื่นๆ

พระพุทธศาสนิกชนทุกคนมีหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาให้กว้างไกลออกไปเพื่อประโยชน์สุขของชาวโลก ความวัฒนาสถาพรของพระพุทธศาสนาและความมั่นคงของชาติไทยผู้ที่ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาได้ดีต้องเป็นผู้รู้ศาสนา และปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาได้โดยสมบูรณ์เป็นนิจ การเผยแผ่พระพุทธศาสนามีอยู่ ๒ คำที่ใช้อยู่ คือ คำว่า “เผยแผ่” และ “เผยแผร์” คำว่า “เผยแผร์” เป็นลักษณะของมิชชันนารี คือ มุ่งมั่นจะให้ผู้อื่นยอมรับในศาสนาของตน ซึ่งเป็นลักษณะของการจงใจให้อีกฝ่ายหนึ่งหันมานับถือคำสอนนั้นๆ คำว่า “เผยแผ่” หมายถึง การประกาศให้ทราบ หากทราบแล้วสนใจก็ไม่ใช่ที่รังเกียจ การเผยแผ่เป็นศัพท์ที่มีลักษณะอะลุ่มอล่วยและแสดงถึงมีความใจกว้างและไม่ผูกมัดผู้อื่นด้วยด้วยความคิดของตนเองหรือศาสนาของตน^{๔๘} ในการเผยแผ่หรือเผยแผร์พระพุทธศาสนา ถ้ากระทำโดยคฤหัสถ์นิยมใช้คำว่า “เผยแผร์” เช่น อำนาจหน้าที่ส่วนหนึ่งของกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการคือการเผยแผร์พระพุทธศาสนาอันนับเป็นศาสนาประจำชาติองค์การ สมาคมต่างๆ ที่ตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา จะใช้คำว่าเผยแผร์พระพุทธศาสนา แต่ถ้าเป็นหน้าที่ของพระภิกษุสามเณรหรือพระสงฆ์จะใช้คำว่าเผยแผ่ เช่น “พระพุทธศาสนาแพร่หลายมาจนถึงทุกวันนี้”^{๔๙} เพราะพระสาวกได้ช่วยกันเผยแผ่พระพุทธศาสนา ถ้าขาดการเผยแผ่แล้ว พระพุทธศาสนาจักไม่แพร่หลายมาจนถึงทุกวันนี้”หน้าที่ในการเผยแผ่หลักธรรมของวัดหรือพระสงฆ์ ส่วนมากเป็นการจัดการเทศนาอบรมสั่งสอนประชาชนให้เกิดศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา แล้วตั้งอยู่ในสัมมาปฏิบัติเพื่อเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ ซึ่งเป็นหน้าที่ของเจ้าอาวาส เจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอและเจ้าคณะจังหวัด จะต้องทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนา ดังนี้^{๔๙}

^{๔๘} สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (ช่วง วรปุณฺณโณ), อ้างใน กรมการศาสนา คู่มือพระสังฆาธิการว่าด้วยเรื่องการคณะสงฆ์และการศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๐), หน้า ๑๔๔.

^{๔๙} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๒

๑. อบรมพระภิกษุสามเณร ให้เป็นสมณะสัญญา และอบรมเรื่องจรรยา มารยาทตลอดจนถึงการปฏิบัติอันเกี่ยวกับพิธีหรือแบบอย่างต่าง ๆ

๒. อบรมการทำวัตรสวดมนต์ให้เป็นไปโดยมีระเบียบเรียบร้อย

๓. หาอุบายวิธีให้ได้ยินได้ฟังโอวาท คำสั่งสอนหรือคำแนะนำที่เป็น ประโยชน์

๔. แนะนำสั่งสอนธรรมประชาชนให้เข้าใจศาสนาพิธี และการปฏิบัติ

๕. เทศนาสั่งสอนประชาชนให้ตั้งอยู่ในศีลธรรม และได้ยินได้ฟังเรื่อง ที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาโดยถูกต้อง

๖. หาอุบายวิธีสกัดกั้นสัทธิธรรมปฏิรูปมิให้เกิดขึ้น หรือบำบัดที่เกิดขึ้นแล้ว ให้หมดไปโดยที่ชอบ

๗. ขวนขวายเพื่อให้ศิษย์วัดมีความรู้ในเรื่องพระศาสนา และอบรมในทาง ศีลธรรม มีการไหว้พระสวดมนต์เป็นต้น

๘. ขวนขวายจัดตั้งห้องสมุด เพื่อประโยชน์แก่การศึกษาธรรมบาลีเพื่อ ประโยชน์แก่ประชาชน หรือขวนขวายจัดหาหนังสือเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปบ้าง ที่เกี่ยวกับการไหว้พระ สวดมนต์บ้าง ที่เกี่ยวกับศีลธรรมบ้าง ที่เกี่ยวกับประวัติพระบ้าง เพื่อให้ผู้รักาศิล ฬงธรรม ตามวัด ต่างๆ ได้ ท่องได้อ่านได้ ได้ฟังตามสมควรแก่สถานที่และโอกาส

๙. ขวนขวายจัดหาอุปกรณ์การเรียนภาษาไทยบางประเภทสำหรับชั้น ประถมขึ้นไว้เพื่อให้เด็กที่ขาดสนได้ใช้ยืมเรียน

การทำงานของคณะสงฆ์โดยเฉพาะงานด้านการเผยแผ่ ที่ถือได้ว่าเป็นบทบาทหลักของ คณะสงฆ์และมีความโดดเด่นมาโดยตลอด มีผลทำให้สังคมมีคุณธรรม มีศีลธรรม สังคมมีความสุข ร่มเย็น เด็กๆ มีสัมมาคารวะต่อผู้หลักผู้ใหญ่ ลูกๆ มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ปู่ย่าตายาย ปัญหาต่างๆ ในสังคมมีน้อย แม้ปริมาณพระสงฆ์จะมีน้อย สื่อการสอนเพื่อการเผยแผ่มีน้อย เช่น ไม่มีหนังสือพิมพ์ ไม่มีวิทยุ ที วี อินเทอร์เน็ต อย่างสมัยทุกวันนี้ แต่การทำงานค่อนข้างจะมีคุณภาพ พระสงฆ์มี อดุมการณ์ในการทำงานมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจน แต่เพราะสื่อทั้งหลายไม่ส่งผลต่อการท างานเผยแผ่ธรรมะ ตรงกันข้ามอาจเป็นอุปสรรคต่อการเผยแผ่ธรรมะด้วยซ้ำไป คณะสงฆ์จึงต้องมีการ ปรับเปลี่ยนและพัฒนายุทธศาสตร์การเผยแผ่ของคณะสงฆ์ ดังนี้

กิจกรรมเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ วัด และคณะสงฆ์ในปัจจุบันมีทั้งแบบ ประเพณี และปรับปรุง ให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน และแบบที่จัดเป็นคณะ หรือหน่วยงานเฉพาะ จัดขึ้น^{๕๐} มีการดำเนินการดังนี้

^{๕๐} กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือพระสังฆาธิการ ว่าด้วยเรื่องการคณะสงฆ์และ การ พระศาสนา, หน้า ๕๒.

๑. การเผยแพร่ตามประเพณีคณะสงฆ์และตามประเพณีไทย ได้แก่ การเทศนาอบรมสั่งสอนประชาชนที่วัด ที่บ้าน และผู้อาราธนาที่อื่นๆ ในโอกาสต่างๆ ทั้งแบบเทศน์ธรรมดาหรือเทศน์รูปเดียว หรือเทศน์ปฐกวิสัชนา ๒ รูปขึ้นไป และได้มีการปรับปรุงการเทศน์ทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือบันทึกเสียงหรือแถบบันทึกเสียง นำไปเผยแพร่ในที่ต่างๆ และโอกาสต่างๆ

๒. การเผยแพร่แบบปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน ได้แก่ การบรรยายธรรม การสนทนา การปาฐกถาธรรม ในที่ประชุม ที่วัดหรือที่อื่นๆ ในโอกาสต่างๆ หรือทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ บันทึกเสียงหรือแถบบันทึกเสียงนำไปเผยแพร่ในที่อื่นๆ ในโอกาสต่างๆ รวมถึงตลอดการพิมพ์หนังสือเทศน์ หนังสือธรรมะออกเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์

๓. การเผยแพร่แบบจัดเป็นคณะ หรือหน่วยงานเผยแพร่ หรือเป็นสถานศึกษา เป็นที่ประจำ หรือครั้งคราว หรือจัดเป็นกิจกรรมพิเศษภายในวัด หรือในหมู่บ้านใกล้เคียง เช่น งานพระธรรมทูต งานพระธรรมจาริก งานอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) หน่วยสงเคราะห์พุทธมามกะผู้เยาว์โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เป็นต้น

๔. การเผยแพร่พระพุทธศาสนาผ่านวิทยุกระจายเสียง มีการตั้งเป็นสมาคมเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา เช่น พุทธสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ พุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ สมาคมส่งเสริมพระพุทธศาสนาต่างๆ การบรรยายธรรมในที่ประชุม และทางสื่อมวลชนต่างๆ การตั้งชมรมพุทธศาสนาในมหาวิทยาลัยและโรงเรียนต่างๆ

๕. การจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาต่างๆ บางวัดจัดให้มีปาฐกถาเป็นประจำทุกสัปดาห์ หรือจัดกิจกรรมหลายประการ เช่น การหล่อเทียนพรรษาอาจมีการประกวดกัน วันสงกรานต์จัดให้มีพิธีสงฆ์น้ำพระ การแห่พระ การขนทรายเข้าวัด การก่อเจดีย์ทราย

กิจกรรมการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเป็นการจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาต่างๆ จัดให้มีการเทศน์หรือปาฐกถาธรรมเป็นประจำทุกสัปดาห์นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมอีกหลายประการ เช่น การหล่อเทียนพรรษา มีการประกวดเทียนพรรษา วันสงกรานต์มีการจัดพิธีสงฆ์น้ำพระ การแห่พระ การก่อเจดีย์ทราย การขนทรายเข้าวัดการรดน้ำดำหัวผู้มีอายุ การเวียนเทียนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น

สรุปได้ว่า การเผยแพร่พระพุทธศาสนา ไม่ได้เป็นภาระหน้าที่ของพระสงฆ์เพียงฝ่ายเดียว พุทธศาสนิกชนทุกคนต้องร่วมมือร่วมใจทำงานเพื่อพระพุทธศาสนา มีพระภิกษุสงฆ์เป็นแกนนำ โดยประยุกต์ใช้วิธีการเผยแพร่ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมสังคมปัจจุบัน รับฟังความคิดเห็นของกลุ่มคนอื่น มีเหตุผลที่ดีมีน้ำใจกว้างไม่ผูกมัดผู้อื่นด้วยความคิดของตนอาศัยศักยภาพของวัดที่เป็นศูนย์กลางของชุมชนจัดการมีส่วนร่วมกับชุมชนผ่านโครงการต่างๆ เช่น โครงการอุทยานการศึกษา สวนสมุนไพรในวัด ลานวัดลานใจการกีฬา ทำงานเผยแพร่เชิงรุกมากขึ้น

ตารางที่ ๒.๗ แสดงการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
กรมการศาสนา, กระทรวงศึกษาธิการ, (๒๕๔๐, หน้า ๑๓๔ – ๑๓๕).	พระพุทธศาสนาบังเกิดขึ้นเพื่อประโยชน์สุขแก่ชาวโลกหัวใจสำคัญของการเผยแผ่คำสอนของพระพุทธศาสนา ก็เพื่อประโยชน์สุขแก่ชาวโลกโดยให้เกิดประโยชน์สุข ตามที่พระพุทธองค์ทรงประสงค์ ๓ ประการ คือ ทิฐุธรรมิกัตถประโยชน์ (ประโยชน์ในชาตินี้) สัมปรายิกัตถประโยชน์ (ประโยชน์ในชาติหน้า) และปรมัตถประโยชน์ (ประโยชน์อย่างยิ่ง คือ พระนิพพาน) พระภิกษุผู้เป็นเจ้าอาวาส และเจ้าคณะทุกชั้นมีหน้าที่จะต้องรับผิดชอบ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ตามบทบัญญัติมาตรา ๓๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๕
กรมการศาสนา คู่มือพระสังฆาธิการว่าด้วยเรื่องการคณะสงฆ์และการศาสนา, (๒๕๔๐, หน้า ๑๔๔).	การเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีอยู่ ๒ คำที่ใช้อยู่ คือ คำว่า “เผยแผ่” และ “เผยแพร” คำว่า “เผยแผ่” เป็นลักษณะของมิชชันนารี คือ มุ่งมั่นจะให้ผู้อื่นยอมรับในศาสนาของตน ซึ่งเป็นลักษณะของการจงใจให้อีกฝ่ายหนึ่งหันมานับถือคำสอนนั้นๆ คำว่า “เผยแผ่” หมายถึง การประกาศให้ทราบ หากทราบแล้วสนใจก็ไม่ใช่ที่รังเกียจ การเผยแผ่เป็นศัพท์ที่มีลักษณะอะลุ่มอล่วยและแสดงถึงมีความใจกว้าง และไม่ผูกมัดผู้อื่นด้วยด้วยความคิดหรือศาสนาของตน
กรมการศาสนา, (๒๕๔๐, หน้า ๙).	การดำเนินการประกาศพระพุทธศาสนาให้ศาสนทายาทและประชาชนได้รับทราบในทุกๆ วิธีที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมแล้วน้อมนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ได้แก่ การเทศนา การปาฐกถาในโอกาสและสถานที่ต่างๆ ทั้งในวัดและนอกวัด

ตารางที่ ๒.๗ แสดงการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (ต่อ)

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พระพิพิธธรรมสุนทร (สุนทร ญาณสุนทรโร), (๒๕๔๗, หน้า ๔๑).	การเผยแผ่เป็นการสื่อสารเพื่อการพัฒนาบุคคลทางด้านจิตใจให้มีความเคารพเลื่อมใสยำเกรง ในพระรัตนตรัย น้อมนำเอาหลักธรรมในพระพุทธศาสนาไปประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้เกิด ประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติตามสมควรแห่งการปฏิบัติ นั้น เพราะพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มุ่งเพื่อ ประโยชน์สุขแก่ชาวโลก
พระพิพิธธรรมสุนทร (สุนทร ญาณสุนทรโร), (๒๕๔๗, หน้า ๔๑).	การเผยแผ่เป็นการสื่อสารเพื่อการพัฒนาบุคคลทางด้านจิตใจให้มีความเคารพเลื่อมใสยำเกรง ในพระรัตนตรัย น้อมนำเอาหลักธรรมในพระพุทธศาสนาไปประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้เกิด ประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติตามสมควรแห่งการปฏิบัติ นั้น เพราะพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มุ่งเพื่อ ประโยชน์สุขแก่ชาวโลก
พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), (๒๕๔๘, หน้า ๓๕).	การเผยแผ่ หมายถึง “ขยายออกไป, การทำให้ขยายออกไป, หมายถึง สิ่งที่ยิ่งใหญ่อยู่แล้วทำให้ขยายออกไป เช่น การแผ่กฤษฎาอภินิหารของพระเจ้าจักรพรรดิ เช่น พระเจ้าอโศกมหาราชทรงแผ่กฤษฎาอภินิหารด้วยการส่งพระมหินทะไปยังประเทศศรีลังกา

๒.๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้กระทำกันหลายรูปแบบ เช่น การแสดงธรรม การสนทนาธรรม การแนะนำสั่งสอน การปฏิบัติตนให้เป็นที่น่าเลื่อมใส และการตอบปัญหาข้อข้องใจสงสัย เป็นต้น พระพุทธเจ้าประทานหลักในการเผยแผ่ให้พระสาวก ยึดถือเป็นหลักปฏิบัติในการแสดงธรรมให้มีเหตุผลต่อเนื่องกันไปโดยลำดับ ชี้แจงให้เข้าใจ ชัดเจนในแต่ละประเด็นแสดงธรรมด้วยจิตเมตตา มุ่งจะให้ประโยชน์แก่ผู้ฟัง ไม่แสดงธรรมเพราะเห็นแก่ลาภสักการะแสดงธรรมโดยไม่ยกตนข่มท่าน และไม่เสียดสีข่มผู้อื่น^{๕๑} รูปแบบวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนา สามารถสรุปได้ดังนี้

๑) วิธีการปฏิรูปคำสอนดั้งเดิม

พระพุทธศาสนาเกิดขึ้นมาท่ามกลางกระแสวัฒนธรรมและลัทธิต่างๆ โดยเฉพาะศาสนาพราหมณ์จึงทำให้พระพุทธเจ้าต้องมีความเกี่ยวข้องกับถ้อยคำทางศาสนา ด้วยมีความมุ่งมั่นที่จะประกาศพระพุทธศาสนาให้มีความมั่นคงอย่างรวดเร็ว จึงไม่ทรงหักล้างคำสอนหรือถ้อยคำของศาสนาอื่นอย่างทันที เช่น คำสอนเรื่องอัตตาหรือตัวตนที่กล่าวถึงความเป็นอมตะ มีอิสระจากความชั่วร้าย ไม่อยู่ภายใต้การจำกัดของอายุ^{๕๒} แต่พยายามให้กลมกลืนเปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่รู้ตัวหรือบางทีก็ใช้วิธีการโอนอ่อนผ่อนตาม คำสอนใดถูกต้องดีงามพระองค์ก็ทรงรับรองว่าถูกต้องดีงามเป็นของสากลโดยธรรมชาติ^{๕๓} คำสอนที่ยังไม่ดีพระองค์ก็ปรับปรุงให้ดีขึ้นอย่างมีเหตุผล สิ่งที่ดงามพระองค์ทรงยกย่อง^{๕๔} คำสอนของศาสนาพราหมณ์มีอยู่อย่างไรพระองค์ไม่ทรงหักล้าง แต่จะทรงปฏิรูปใหม่นำมาใช้ในทางพระพุทธศาสนาเช่น คำว่า พรหมทางศาสนาพราหมณ์หมายถึง ผู้สร้างโลก แต่พระองค์ทรงเอามาใช้ในความหมายใหม่ หมายถึงมารดาบิดา^{๕๕} คำสอนใดที่มีความขัดแย้งกับพุทธศาสนาทรงชี้แจงแถลงให้เห็นว่าการปฏิบัติเช่นนั้นไม่ใช่แก่นสารพร้อมทั้งแนะนำแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องให้ เช่น การบูชาอัญญ ในคำสอนเดิมที่เชื่อว่าการบูชาอัญญเป็นระบบสื่อสารระหว่างมนุษย์กับเทพเจ้า มีเครื่องบูชาหลายชนิด เป็นศาสนกิจของพราหมณ์ มีมาตั้งแต่ก่อนสมัยพระเวท ซึ่งกิจกรรมที่สำคัญคือการบูชาไฟเป็นการบูชาเทพเจ้า ซึ่งเป็นความเชื่อดั้งเดิมที่กลัวภัยที่ฝังรากลึกในธรรมชาติของ

^{๕๑} อด.ปญจก. (ไทย) ๒๒/๑๕๙/๒๖๓.

^{๕๒} Chandradhar Sharma. A Critical Survey of Indian Philosophy, 8 th ed., (Delhi : Motilal Banarsidass, 1991), p.19.

^{๕๓} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), พุทธธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๑๕, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๕๒), หน้า ๘.

^{๕๔} เสถียร โพธิ์นันทะ, ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : สร้างสรรค์ บัณฑิต, ๒๕๔๔), หน้า ๓๘.

^{๕๕} ดูรายละเอียดในพรหมสูตร อด.จตก (ไทย) ๒๑/๖๓/๑๐๗.

มนุษย์^{๕๖} โดยมีความเชื่อว่าอัครีเทพทรงนำเอาเครื่องสังเวทขึ้นไบบนสวรรค์ที่ตามนุษย์มองไม่เห็นเมื่อขึ้นไปสู่สวรรค์แล้ว องค์อัครีเทพทรงป้อนเครื่องสังเวทนั้นแก่ทวยเทพผู้เป็นภราดรทั้งหลาย ด้วยโอษฐ์ของพระองค์เอง ดุจดั่งแม่นกป้อนเหยื่อแก่ลูกนก^{๕๗} พระองค์ทรงสอนในความหมายใหม่ หมายถึง การบูชามารดาบิดา สมณพราหมณ์^{๕๘} เป็นต้น

พุทธวิธีในการสอนนั้นต้องเริ่มต้นจากปรัชญาขั้นพื้นฐานอันได้แก่ กัลยาณมิตรและมีสติปัญญาไหวพริบที่ชาญฉลาดเป็นเบื้องต้น จากนั้นต้องประกอบด้วยหลักของนักเผยแผ่กับผู้ฟังหรือผู้สอนกับผู้เรียนที่มีความสัมพันธ์กันในฐานะเป็นกัลยาณมิตร เป็นอันดับต่อไปเพราะในทางพระพุทธศาสนาถือว่า ผู้เผยแผ่กับผู้ฟังหรือผู้สอนกับผู้เรียนนั้นต้องประสานสัมพันธ์กันมีความกรุณาต่อกันโดยเฉพาะในด้านการอบรมสั่งสอนนั้น ย่อมเป็นส่วนประกอบที่สำคัญให้เกิดคุณลักษณะของผู้สอนซึ่งเรียกว่า องค์คุณของกัลยาณมิตร ดังนั้น พระธรรมกถึกหรือนักเผยแผ่พุทธธรรมที่ดีจึงมีลักษณะคุณสมบัติซึ่งเป็นองค์ของกัลยาณมิตร ๗ ประการ ดังนี้

๑. ปิโย เป็นที่รักเป็นที่พอใจ ในฐานะเป็นที่สบายและสนิทสนม ชวนให้อยากเข้าไปปรึกษาได้ถาม

๒. ครุ เป็นที่เคารพ ในฐานะประพฤติสมควรแก่ฐานะให้เกิดความรู้สึกรับรองใจเป็นที่พึงได้ และปลอดภัย

๓. ภาวนีโย เป็นที่ยกย่องในฐานะทรงคุณคือความรู้และภูมิปัญญาแท้จริงทั้งเป็นผู้ฝึกอบรมและปรับปรุงตนอยู่เสมอ ควรเอาอย่าง ทำให้ระลึกและเอ๋ยอ้างด้วยซาบซึ้งภูมิใจ

๔. วตตา จ เป็นนักพูด รู้จักชี้แจงให้เข้าใจ รู้ว่าเมื่อไรควรพูดอะไรอย่างไร คอยให้คำแนะนำว่ากล่าวตักเตือน เป็นที่ปรึกษาที่ดี

๕. วจนกขโม เป็นผู้อดทนต่อถ้อยคำ พร้อมทั้งจะรับฟังคำปรึกษา ชักถามคำเสนอแนะวิพากษ์วิจารณ์ อดทน ฟังได้ไม่เบื่อ ไม่ฉุนเฉียว

๖. คมภีรณจ กถ กตตา เป็นผู้พูดด้วยถ้อยคำลึกซึ้งได้ สามารถอธิบายเรื่องยุ่งยากซับซ้อนให้เข้าใจ และให้เรียนรู้เรื่องราวที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นไป

๗. โน จภูฐานะ นิโยชเย ไม่ชักนำในฐานะ คือไม่แนะนำในเรื่องเหลวไหลหรือชักจูงไปในทางเสื่อมเสีย^{๕๙}

^{๕๖} Samuel George Frederick Brandon, *A Dictionary of Comparative Religion*, (New York : Scribner, 1970), p. 545.

^{๕๗} Heinrich Zimmer, *Philosophies of India*, (New York : Meridian Books, 1956), p. 71.

^{๕๘} ที.สี. (ไทย) ๙/๓๒๓-๓๕๓/๑๒๕- ๑๕๐.

^{๕๙} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), *พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลธรรม*, พิมพ์ครั้งที่ ๑๓, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอส.อาร์.พรินต์ติ้ง แมส โปรดักส์จำกัด, ๒๕๔๘), หน้า ๒๐๔.

สรุปได้ว่า เผยแผ่ หมายถึง ขยายออกไป หรือ ทำให้ขยายออกไป การเผยแผ่แก่พุทธศาสนิกชน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามากขึ้นจนสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต รักการปฏิบัติธรรมและตระหนักในคุณค่าของพระพุทธศาสนา จนกระทั่งช่วยกันเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้กว้างไกลออกไป การเผยแผ่พระพุทธศาสนามีทั้งเชิงรับและเชิงรุก ผู้ที่จะทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนา ควรมีคุณสมบัติพื้นฐาน คือ มีอุดมการณ์ มีศีลาจารวัตรตรงตาม

๒) หลักพุทธวิธีในการสอน

วิธีการเผยแผ่พุทธธรรมในครั้งพุทธกาล พระพุทธเจ้าทรงใช้วิธีการเผยแผ่แบบประยุกต์เข้ากับสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ทางสังคม จารีต ประเพณีในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันมากมาย ไม่ว่าจะทรงใช้วิธีไหนก็ตาม เช่น ทรงใช้อุบายในการเลื่อกบุคคล รोजังหะ หรือโอกาส เป็นต้น ก็มักจะประสบผลสำเร็จเสมอ นั้นเพราะความสำเร็จเช่นว่านี้ ไม่ใช่เป็นเหตุผลเฉพาะยุคสมัยเท่านั้น แต่ยังอาศัยบารมีธรรมที่ทรงสร้างมาเพื่อทำหน้าที่ของพระศาสดาโดยเฉพาะตามที่ท่านแสดงไว้ในที่ต่างๆ ความว่า “พระผู้เป็นที่พึ่งของโลกทรงบำเพ็ญบารมีให้บริบูรณ์เพื่อประโยชน์เพื่อเกื้อกูล เพื่อความสุขแก่สิ่งมีชีวิตทั้งหลาย พระองค์ได้ตรัสรู้พระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณแล้วเอกบุคคผลเมื่อบังเกิดขึ้นในโลก ย่อมบังเกิดขึ้นเพื่อประโยชน์ เพื่อเกื้อกูล เพื่อความสุขแก่คนเป็นอันมาก เพื่ออนุเคราะห์ต่อชาวโลก เอกบุคคผลนั้นคือพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า”^{๖๐} ดังนั้น พระสงฆ์นักเผยแผ่ในปัจจุบันต้องมีคุณสมบัติที่ดีตามหลักคำสอนของพระพุทธองค์ ดังนี้

๓) คุณสมบัติของผู้สอน

ในเรื่องหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนานั้นถือว่า สำหรับนักเผยแผ่กับผู้ฟังนั้นมีความสัมพันธ์กันในฐานะเป็นกัลยาณมิตร ผู้มีความเมตตากรุณาเอื้ออาทรกันในด้านของการอบรมสั่งสอนและให้คำแนะนำต่างๆ และผู้สอนนั้นได้มีท่านผู้รู้ให้ความหมายไว้ในที่หลายแห่งดังมีปรากฏ ดังนี้

ในพระไตรปิฎกได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้ที่เป็นกัลยาณมิตร หรือองค์คุณของความเป็นกัลยาณมิตร ๗ ประการ ดังนี้^{๖๑}

๑. เป็นที่รักเป็นที่พอใจ	๒. เป็นที่เคารพ
๓. เป็นที่ยกย่อง	๔. เป็นนักพูด
๕. เป็นผู้อดทนต่อถ้อยคำ	๖. เป็นผู้พูดถ้อยคำลึกซึ้งได้
๗. ไม่ชักนำไปในอุทธรณะ	

^{๖๐} พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ จิตฺตาโณ), *พุทธวิธีเผยแผ่พระพุทธศาสนา*, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๑๕.

^{๖๑} อัง.สตุตทก. (ไทย) ๒๓/๓๗/๕๗.

ความเป็นกัลยาณมิตร พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต) ได้อธิบายไว้ในหนังสือพุทธวิธีในการสอนไว้ ดังนี้^{๖๒}

๑) ปิโย น่ารัก คือ เข้าถึงจิตใจ สร้างความรู้สึกสนิทสนมเป็นกันเอง ชวนให้ผู้ฟังอยากสนใจ อยากซักถาม

๒) ครุ น่าเคารพ คือ มีความประพฤติเหมาะสมแก่ฐานะ ชวนให้เกิดความอบอุ่นใจ เป็นที่พึ่งได้อย่างปลอดภัย

๓) ภาวนีโย น่าเจริญใจ คือ มีความรู้จริง ทรงภูมิปัญญาแท้จริงและเป็นผู้ฝึกฝนปรับปรุงตนเองอยู่เสมอๆ เป็นที่ยกย่อง น่าเอาเยี่ยงอย่าง ทำให้ผู้ฟังเกิดศรัทธาได้

๔) วัตตา รู้จักว่ากล่าว คือ รู้จักพูดชี้แจงเผยแผ่ให้ได้ผล โดยอาจเลือกใช้วิธีการเผยแผ่ในรูปแบบต่างๆ เพื่ออธิบายให้ผู้ฟังเข้าใจได้

๕) วจนักขโม อดทนต่อถ้อยคำ คือ พร้อมทั้งจะรับฟังคำใดถาม คำซักถาม คำล่วงเกิน คำตักเตือน คำวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ อดทนได้ไม่เบื่อง่าย ไม่เสียอารมณ์ แม้บางครั้งอาจถูกต่อต้านจากลัทธิภายนอกมาขัดขวางต้องงานเผยแผ่ธรรม

๖) คัมภีรญจ กถา กัตตา สามารถอธิบายหลักธรรมที่ลึกซึ้งให้ผู้ฟังเข้าใจได้ นักเผยแผ่ที่ดีต้องมีความรู้ในศาสตร์หลายๆ อย่าง และต้องฉลาดในการเลือกใช้วิธีเผยแผ่แบบต่างๆ เพื่อให้เหมาะสมกับผู้ฟังเพื่อให้เกิดศรัทธาและยอมปฏิบัติตามได้

๗.) โน จัฏฐาเน นิโยชเย ไม่ชักนำผู้ฟังให้เดินผิดทางไปจากพุทธดำรัส แต่ต้องรู้จักชักจูงแนะนำในทางที่ถูกที่ควร

๔) กลวิธีและอุบายประกอบการสอน

ในกลวิธีและอุบายประกอบการสอนนั้น ในหลักพุทธวิธีการสอน พระพุทธเจ้าจะทรงใช้กลวิธีและอุบายในการสอน ดังนี้

(๑) การยกอุทาหรณ์และเล่านิทานประกอบ การยกตัวอย่างประกอบคำอธิบายและการเล่านิทานประกอบการสอน ช่วยให้เข้าใจความได้ง่ายและชัดเจน ช่วยให้จำได้แม่นยำเห็นจริงและเกิดความเพลิดเพลิน ทำให้การเรียนการสอนมีรสยิ่งขึ้น เช่นเมื่อจะอธิบายให้เห็นว่าบุคคลควรพูดแต่คำที่น่าพอใจ ไม่ควรพูดคำไม่น่าพอใจ แม้แต่สัตว์อื่นเขาก็ชอบคำพูดที่น่าพอใจเช่นกัน ก็เล่านิทานชาดกเรื่อง โคนันทวิศาล^{๖๓} เป็นต้น พระพุทธเจ้าทรงใช้อุทาหรณ์และนิทานประกอบการสอนมากมายเพียงใด จะเห็นได้จากการที่ในคัมภีร์ต่าง ๆ มีอุทาหรณ์และนิทานปรากฏอยู่ทั่วไป เฉพาะคัมภีร์ชาดกอย่างเดียวก็มีนิทานชาดกถึง ๕๔๗ เรื่อง

^{๖๒} พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต), พุทธวิธีในการสอน, (กรุงเทพมหานคร : โอเอ้นจิการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๒๖.

^{๖๓} ชุ.ชา. (ไทย) ๒๗/๒๘/๑๒.

(๒) การเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมา คำอุปมาช่วยให้เรื่องที่ลึกซึ้งเข้าใจยาก ปรากฏความหมายเด่นชัดออกมาและเข้าใจง่ายขึ้น โดยเฉพาะมักใช้ในการอธิบายสิ่งที่เป็นนามธรรมเปรียบเทียบให้เห็นชัดด้วยสิ่งที่เป็นรูปธรรม หรือแม้เปรียบเรื่องที่เป็นรูปธรรมด้วยข้ออุปมาแบบรูปธรรม ก็ช่วยให้ความหนักแน่นเข้า เช่นกลืนดอกไม้ลอยไปทวนลมไม่ได้ กลืนจันทน์ กลืนกฤษณาหรือกลืนกระลำพักก็ลอยไปทวนลมไม่ได้ ส่วนกลืนของสัตว์บุรุษ ลอยไปทวนลมได้ กลืนศีลยอติเยียมกว่ากลืนหอมเหล่านี้ คือ กลืนจันทน์ กลืนกฤษณา กลืนดอกกุบล และกลืนดอกมะลิ^{๖๔} ตัณหาย่อมเจริญ แก่มนุษย์ผู้ประพฤติประมาท เหมือนเถาย่านทรายเจริญในป่า เขาย่อมเร่ร้อนไปมา เหมือนนารที่ต้องการผลไม้เที่ยวเร่ร้อนไปมาในป่า ฉะนั้น^{๖๕}

(๓) ใช้อุปกรณ์การสอน ในสมัยพุทธกาลย่อมไม่มีอุปกรณ์การสอนชนิดต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นไว้เพื่อการสอนโดยเฉพาะเหมือนสมัยปัจจุบัน เพราะยังไม่มีการจัดการศึกษาเป็นระบบขึ้นมาอย่างกว้างขวาง หากจะใช้อุปกรณ์บ้าง ก็คงต้องอาศัยวัตถุสิ่งของที่มีในธรรมชาติ หรือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ผู้คนใช้กันอยู่ อย่างไรก็ตาม มีตัวอย่างที่ทรงใช้อุปกรณ์การสอนเหมือนกัน โดยทรงใช้เครื่องใช้ที่มีอยู่ในกรณีสอนผู้เรียนที่มีอายุน้อย ๆ ซึ่งเข้าใจจากวัตถุได้ง่ายกว่านามธรรม บางทีก็ทรงใช้วิธีทายปัญหาซึ่งช่วยให้เกิดความรู้สึกสนุกสำหรับเด็ก ดังปรากฏในสามเณรปัญหา ความว่า “อะไรชื่อว่า หนึ่ง...อะไรชื่อว่า สอง...อะไรชื่อว่า สาม...อะไรชื่อว่า สี่”^{๖๖}

(๔) ทำให้ดูเป็นตัวอย่าง วิธีสอนที่ดีที่สุดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะในทางจริยธรรม คือการทำเป็นตัวอย่าง ซึ่งเป็นการสอนแบบไม่ต้องกล่าวสอน เป็นทำนองการสาธิตให้ดู แต่ที่พระพุทธเจ้าทรงกระทำนั้นเป็นไปในรูปทรงเป็นผู้นำที่ดี การสอนโดยทำเป็นตัวอย่าง ก็คือพระจริยาวัตรอันดีงามที่เป็นอยู่โดยปกติ แต่ที่ทรงปฏิบัติเป็นเรื่องราวเฉพาะก็มี ดังเช่น “คราวหนึ่ง พระพุทธเจ้าพร้อมด้วยพระอานนท์ตามเสด็จ ขณะเสด็จไปตามเสนาสนะที่อยู่ของพระสงฆ์ ได้ทอดพระเนตรเห็นพระภิกษุรูปหนึ่งอาพาธเป็นโรคท้องร่วง นอนจมกองมูลและคูถของตน ไม่มีผู้พยาบาลดูแล จึงเสด็จเข้าไปหาจัดการทำความสะอาด ให้นอนโดยเรียบร้อย เสร็จแล้วจึงทรงประชุมสงฆ์ ทรงสอบถามเรื่องนั้นและตรัสตอนหนึ่งว่า “ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอไม่มีมารดา ไม่มีบิดาผู้คอยพยาบาล ภิกษุทั้งหลาย ถ้าพวกเธอไม่พยาบาลกันเอง ใครเล่าจะคอยพยาบาลพวกเธอ ภิกษุทั้งหลาย ผู้จะพยาบาลเราก็จงพยาบาลภิกษุผู้เกิด”^{๖๗}

(๕) การเล่นภาษา เล่นคำและใช้คำในความหมายใหม่ การเล่นภาษาและเล่นคำ เป็นเรื่องของความสามารถในการใช้ภาษาผสมกับปฏิภาณ ข้อนี้ก็เป็นการแสดงให้เห็นถึงพระปรีชา

^{๖๔} พุ.ธ. (ไทย) ๒๕/๕๔-๕๕/๔๓-๔๔.

^{๖๕} พุ.ธ. (ไทย) ๒๕/๓๓๔/๑๓๗.

^{๖๖} พุ.ธ. (ไทย) ๒๕/๔/๕.

^{๖๗} วิ.ม. (ไทย) ๕/๒๒๔/๒๔๐.

สามารถของพระพุทธเจ้าที่มีรอบไปทุกด้าน เมื่อผู้ใดทูลถามมาเป็นคำร้อยกรอง พระองค์ก็ทรงตอบเป็นคำร้อยกรองไปทันที ทำนองกลอนสด บางทีเขาทูลถามหรือกล่าวข้อความ โดยใช้คำที่มีความหมายไปในทางไม่ดีงาม พระองค์ก็ตรัสตอบไปด้วยคำพูดเดียวกันนั่นเอง แต่เป็นคำพูดในความหมายที่ต่างออกไปเป็นฝ่ายดีงาม คำสนทนาโต้ตอบแบบนี้ มีรสอยู่แต่ในภาษาเดิม แผลออกสู่ภาษาอื่นย่อมเสียรสเสียความหมาย บางครั้งผู้มาเฝ้าบริภาษพระองค์ ด้วยคำพูดต่าง ๆ ที่รุนแรงยิ่ง พระองค์ยอมรับคำบริภาษเหล่านั้นทั้งหมด แล้วทรงแปลความหมายอธิบายเสียใหม่ให้เป็นเรื่องดีงาม เช่น กรณีของเวรัญชพราหมณ์และสีหเสนapatiผู้รับแผนมาจากนิครนถ์นาฏบุตร

(๖) อุบายเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคล การเลือกคนเป็นอุบายสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเริ่มแรกประดิษฐานพระพุทธศาสนาพระพุทธเจ้าทรงดำเนินพุทธกิจด้วยพระพุทโธบายที่ได้ผลดียิ่ง ในการสั่งสอนแสดงธรรมก็เช่นกัน ทรงมักเริ่มต้นด้วยบุคคลที่เป็นพระมหากษัตริย์หรือประมุขของประเทศ อีกทั้งผู้นำของลัทธิต่างๆ ทำให้การประกาศพระศาสนาของพระองค์นั้นได้ประสบผลสำเร็จอย่างยิ่งและรวดเร็ว อีกทั้งเป็นการยืนยันพระปรีชาสามารถของพระองค์เป็นอย่างดีด้วย

(๗) การรู้จักจังหวะและโอกาส วิธีสอนนี้เช่น ผู้เรียนยังไม่พร้อม ยังไม่เกิดปริปากะแห่งอินทรีย์หรือญาณ ผู้สอนต้องมีความอดทน ไม่ชิงหักหาญหรือดิ่งดันทำ แต่ต้องตื่นตัวอยู่เสมอ เมื่อถึงจังหวะและโอกาส ก็ต้องมีความฉับไวที่จะจับมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ไม่ปล่อยให้ผ่านเลยไปดังตัวอย่างเช่น ในระยะเริ่มแรกประกาศพระพุทธศาสนา ณ วันมาฆปุรณมี หลังตรัสรู้ ๓ เดือนเมื่อประทับอยู่ ณ เวฬุวัน พระสงฆ์สาวกมาประชุมพร้อมกัน ณ ที่นั้น และเป็นโอกาสเหมาะ พระองค์ก็ทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์ เป็นการใช้จังหวะและโอกาสให้เกิดประโยชน์

(๘) ความยืดหยุ่นในการใช้วิธีการ ถ้าผู้สอนสอนอย่างไม่มีอึดตาย ตัดต้นหา มานะ ทิฐิเสียให้น้อยที่สุด ก็จะมุ่งไปยังผลสำเร็จในการเรียนรู้เป็นสำคัญสุด แต่จะใช้กลวิธีใดให้การสอนได้ผลดีที่สุด ก็จะหาในทางนั้น ไม่กลัวว่าจะเสียเกียรติ ไม่กลัวจะถูกรู้สีกว่าแพ้ บางคราวเมื่อสมควรก็ยอมรับให้ผู้เรียนรู้สีกว่าเขาเก่ง บางคราวสมควรข่มก็ข่ม โอนอ่อนผ่อนตามก็ยอมตาม สมควรขัดก็ขัด สมควรคล้อยก็คล้อย สมควรปลอบก็ปลอบ ดังพระดำรัสว่า “เราฝึกผู้ที่ควรฝึกได้ด้วยวิธีแบบสุภาพบ้าง วิธีแบบรุนแรงบ้าง วิธีทั้งแบบสุภาพและแบบรุนแรงบ้าง”^{๖๘}

(๙) ลงโทษและการให้รางวัล มีคำสรรเสริญพระพุทธคุณที่ยกมาแสดงข้างต้นว่า “พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงฝึกอบรมชุมชนได้ดีถึงเพียงนี้โดยไม่ต้องใช้อาชญา” แสดงว่าการใช้อำนาจลงโทษไม่ใช่วิธีการฝึกคนของพระพุทธเจ้า อย่างไรก็ตาม การลงโทษน่าจะมีอยู่แบบหนึ่ง หมายถึงการลงโทษตนเอง ซึ่งมีทั้งในทางธรรมและวินัย ในทางวินัยถือว่า มีบทบาทบุญติดความประพฤติอยู่แล้ว และบทบาทบุญดีเหล่านี้พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้ โดยความเห็นชอบแห่งสงฆ์ ส่วนในทางธรรม ภิกษุที่

^{๖๘} อ.จตุกก. (ไทย) ๒๑/๑๑๑/๑๗๐.

เหลือของคือว่ายากสอนยากจริง ๆ สอนไม่ได้จริง ๆ ก็จะกลายเป็นพรหมจารีและเพื่อนภิกษุถือว่าเป็นผู้ที่ไม่ควรว่ากล่าวสั่งสอนและตักเตือน ไม่มีใครคบค้าสมาคมด้วยไม่ว่าทางธรรมหรือวินัย โดยวิธีนี้ซึ่งถือเป็นบทลงโทษที่รุนแรงที่สุด ส่วนการให้รางวัล ทรงใช้การชมเชยยกย่อง แต่ก็เป็นในรูปแบบการยอมรับคุณความดีของผู้นั้น คือกล่าวชมโดยธรรม ให้เขามั่นใจในการทำความดี

(๑๐) กลวิธีแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นบางครั้งคราว ย่อมมีลักษณะแตกต่างกันไปไม่มีที่สิ้นสุด การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าย่อมอาศัยปฏิภาณ คือ ความสามารถในการประยุกต์หลักวิธีการ และกลวิธีต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสม เป็นเรื่องเฉพาะครั้ง เฉพาะคราวไป อย่างไรก็ตาม การได้เห็นตัวอย่างการแก้ปัญหาเช่นนี้ อาจช่วยให้เกิดความเข้าใจในแนวทางที่จะนำไปใช้ปฏิบัติได้บ้าง การประกาศพระศาสนาพระพุทธเจ้าก็ทรงประสบปัญหาเฉพาะหน้าอยู่ตลอดเวลา และทรงแก้ไขสำเร็จไปในรูปต่าง ๆ กัน ดังเช่นที่ปรากฏในธัญยานสูตร อักโกสกสูตร สุนทริกสูตรและกลีสสูตร เป็นต้น

๕) เทคนิคการเผยแพร่ธรรม

รูปแบบวิธีการสื่อสารเคล็ดลับหรือศิลปะการเทศน์ ที่น่าสนใจ^{๒๙} ดังนี้

คำว่า “เคล็ดลับ” หมายถึงกลเม็ดหรือวิธีที่ชาญฉลาดที่คนส่วนใหญ่ยังไม่รู้จักหรือรู้จักแต่ยังไม่คุ้นเคยนัก

คำว่า “ศิลปะ” หมายถึง ความมีฝีมือหรือความชำนาญในการแสดงออก ในที่นี้หมายถึงศิลปะในการเทศน์

ส่วนคำว่า “การเทศน์” หมายถึง การยกหัวข้อธรรมขึ้นแสดงเพื่อสั่งสอนประชาชนให้รู้ให้เข้าใจ จะได้ละชั่วทำดีมีสวรรค์และนิพพานเป็นจุดหมายของชีวิตการเทศน์ในที่นี้ หมายถึงการเทศน์ ๒ แบบ ดังนี้

๑. การเทศน์ปฏิภาณ ไม่อ่านคัมภีร์

๒. การเทศน์ปจฉา-วิสัชนา

๖) ด้านผู้แสดงธรรมเผยแพร่

คุณสมบัติของผู้สั่งการ หมายถึง ผู้สั่งการที่ดีต้องประกอบด้วยคุณสมบัติ คือ สัมปยุตธรรม ๗ ประการ ดังนี้

๑. ธีรมัญญตา เป็นผู้รู้ธรรมะคือหลักการ หลักความจริง เนื้อหาสาระของเรื่องที่จะสื่อสาร รู้แจ้งแทงตลอดในทฤษฎีและปฏิบัติในศาสตร์และศิลป์ของตน

๒. อัตถัญญตา รู้จักเนื้อหาสาระ ความหมาย ความมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ของสื่อสารที่แน่นอน ชัดเจน (Goal oriented)

^{๒๙} พระโสภณธรรมวาที (บุญมา อาคมบุญโล), **วิชาการเทศนา**, (กรุงเทพมหานคร : เอมี่เทรดดิ้ง, ๒๕๔๔), หน้า ๓๑ - ๓๓.

๓. อัตตัญญูตา รู้จักตนเอง รู้ว่าตนคือใคร มีความพร้อมหรือไม่พร้อมอย่างไร การรู้จักตนเองเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เมื่อเรารู้จักตนเองดีแล้ว จะนำไปสู่การยอมรับตน (Self Acceptance) แล้วจะเปิดเผยตน (Self Disclosure) สามารถสื่อสารภายในตนได้ดียิ่ง ผู้ที่สามารถสื่อสารภายในตนได้ดีจะเป็นคนที่สามารถรับรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และมีวิจารณญาณ ที่สุขุม รอบคอบ มีเหตุผล ทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๔. มัตตัญญูตา รู้จักประมาณ รู้จักความพอดี การสื่อสารบางอย่างหากมากเกินไป ผู้รับสารก็รับไม่ได้ หากน้อยเกินไปก็ไม่เพียงพอ การรู้จักประมาณในการสื่อสาร (Frequency) คือไม่ส่งสารซ้ำซากมากเกินไปหรือน้อยเกินไป จึงเป็นคุณสมบัติประการสำคัญอีกประการหนึ่งของผู้ส่งสาร

๕. กาลัญญูตา รู้จักเวลา ผู้ส่งสารต้องรู้จักเวลาในการสื่อสารว่า เวลาไหนควร เวลาไหนไม่ควร หากผู้ส่งสารไม่รู้จักเวลาในการสื่อสาร แม้ว่าจะเป็นการสื่อสารภายในตน การสื่อสารระหว่างบุคคล หรือการสื่อสารมวลชน ย่อมมีประสิทธิภาพลดลง

๖. ปริสัญญูตา รู้จักชุมชน รู้จักสังคม ในทางนิเทศศาสตร์เรียกว่า กลุ่มผู้รับสารหรือกลุ่มเป้าหมาย ผู้ส่งสารต้องรู้จักกลุ่มเป้าหมาย การสื่อสารจึงจะประสบความสำเร็จ ยิ่งรู้จักมากเท่าไร การสื่อสารยิ่งมีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น การที่พระพุทธเจ้าทรงเผยแผ่พุทธธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น เพราะพระองค์ทรงรู้แจ้งแทงตลอดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายหรือกลุ่มเป้าหมาย จึงทำให้การเผยแผ่พุทธธรรมของพระองค์ประสบความสำเร็จ

๗. ปุคคลปโรปรัญญูตา รู้จักความแตกต่างระหว่างบุคคลว่า ผู้รับสารแต่ละคนแต่ละกลุ่มมีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง มีจิตอัธยาศัย มีศักยภาพในการรับสารมากน้อยแค่ไหนเพียงใด การที่ผู้ส่งสารรู้ความแตกต่างระหว่างบุคคลได้นั้น ทำให้สามารถแยกแยะผู้รับสารได้ในส่วนของผู้รับสารตามแนวแห่งพุทธะ แบ่งผู้รับสารออกเป็น ๔ กลุ่มเปรียบเหมือนดอกบัว ๔ เหล่า^{๗๐} ดังนี้

๑. กลุ่มบัวพ้นน้ำ เมื่อได้รับแสงอาทิตย์จะแย้มบานทันที กลุ่มนี้เปรียบเหมือนผู้มีปัญญาเฉียบแหลม มีการศึกษาดีแล้ว ไม่ต้องการเนื้อหาหรือการอธิบายอะไรมาก เพียงแต่ยกหัวข้อธรรมก็สามารถรู้ได้

๒. กลุ่มบัวได้ผิวน้ำ เพียงรอวันจะโผล่พ้นน้ำขึ้นมารับแสงพระอาทิตย์แล้วแย้มบานในวันรุ่งขึ้น เปรียบเหมือนผู้มีปัญญามากอยู่แล้ว ให้ข้อมูลข่าวสารเพียงเล็กน้อยก็เข้าใจได้ยังประโยชน์ให้สำเร็จ

๓. กลุ่มบัวที่จมอยู่กลางน้ำ โอกาสที่จะโผล่ขึ้นมาพ้นน้ำเพื่อรับแสงอาทิตย์แล้วแย้มบานเปรียบเหมือนกลุ่มคนที่มีปัญญานานกลาง หากประคับประคองดี ๆ โอกาสจะประสบ

^{๗๐} สมาน งามสนิท, องค์ประกอบของการสื่อสารที่พึงประสงค์ตามแนวแห่งพุทธะ, (กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๙.

ความสำเร็จในชีวิตก็มีมาก การสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายกลุ่มนี้ ต้องละเอียดอ่อน เนื้อหาต้องตรงประเด็น ชัดเจนและถูกต้อง เพราะกลุ่มนี้ไม่เปลี่ยนแปลงอะไรง่าย ๆ

๔. กลุ่มบัวในโคลนตม คือบัวที่ยังเป็นหน่อ ยังไม่โผล่พ้นโคลนตมขึ้นมา โอกาสที่จะเป็นอาหารของปลาและเต่าก็มีอยู่มาก เปรียบเหมือนกลุ่มผู้รับสารที่มีปัญหาทึบ ห่อหุ้มด้วยอวิชชาคือความไม่รู้แจ้ง การสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายกลุ่มนี้ต้องออกแรงมาก ในส่วนขององค์ประกอบของสารตามแนวทางแห่งพุทธะนั้น มีหลักสำคัญที่ต้องศึกษาอยู่ ๕ หลัก ดังนี้

๑. สัจจะ ได้แก่ เรื่องที่เสนอต่อมวลชนนั้น ต้องเป็นเรื่องจริง เสนอหรือส่งสารตามความเป็นจริง ไม่บิดเบือน

๒. ตถตา เรื่องแท้ เรื่องที่เสนอหรือส่งสารนั้น ต้องเป็นเรื่องแท้ เสนอตามสภาพที่แท้จริงไม่คาดเดา ไม่แต่งแต้ม ไม่ใส่สีหรือใส่ไข่

๓. กาละ เรื่องที่เสนอนั้น ต้องเหมาะสมกับกาลเวลา

๔. ปิยะ เรื่องที่เสนอนั้น เป็นเรื่องที่คนชอบ หรือเสนอโดยวิธีที่ผู้รับสารชื่นชอบ

๕. อัตถะ เรื่องที่เสนอหรือส่งสารนั้น ต้องเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

สรุปได้ว่า รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เป็นธุระหน้าที่ของพุทธศาสนิกชนทุกคนที่ต้องร่วมมือร่วมใจทำงานเพื่อพระพุทธศาสนา มีพระภิกษุสงฆ์เป็นแกนนำ โดยประยุกต์ใช้วิธีการเผยแผ่ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมสังคมปัจจุบัน อาศัยศักยภาพของวัดที่เป็นศูนย์กลางของชุมชนจัดการมีส่วนร่วมกับชุมชนผ่านโครงการต่างๆ เช่น โครงการอุทยานการศึกษา ลานวัดลานใจการกีฬา ทำงานเผยแผ่เชิงรุกมากขึ้น

ตารางที่ ๒.๘ แสดงการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), (๒๕๔๘, หน้า ๒๐๔).	นักเผยแผ่พุทธธรรมที่ดีจึงมีลักษณะคุณสมบัติซึ่งเป็นองค์ของกัลยาณมิตร ๗ ประการ ดังนี้ ๑. ปิโย เป็นที่รักเป็นที่พอใจ ๒. ครุ เป็นที่เคารพ ๓. ภาวนีโย เป็นที่ยกย่องในฐานะทรงคุณ ๔. วตฺตา จ เป็นนักพูด รู้จักชี้แจงให้เข้าใจ ๕. วจนฺทโม เป็นผู้อดทนต่อถ้อยคำ ๖. คมภีรญฺจ กถ กตฺตา เป็นผู้พูดด้วยถ้อยคำลึกซึ้งได้ ๗. โน จฏฺฐาเน นโยชเย ไม่ชักนำในฐานะความเป็นกัลยาณมิตร อธิบายไว้ในหนังสือพุทธวิธีในการสอนไว้ ดังนี้
พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), (๒๕๔๒, หน้า ๒๖).	๑) ปิโย น่ารัก เข้าถึงจิตใจ ๒) ครุ น่าเคารพ มีความประพฤติเหมาะสมแก่ฐานะ ๓) ภาวนีโย น่าเจริญใจ มีความรู้จริง ๔) วตฺตา รู้จักว่ากล่าว รู้จักพูดชี้แจงเผยแผ่ให้ได้ผล ๕) วจนฺทโม อดทนต่อถ้อยคำ พร้อมทั้งจะรับฟังคำไต่ถาม คำซักถาม คำล่วงเกิน คำตักเตือน คำวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ ๖) คัมภีรญฺจ กถ กตฺตา สามารถอธิบายหลักธรรมที่ลึกซึ้งให้ผู้ฟังเข้าใจได้ ๗.) โน จฏฺฐาเน นโยชเย ไม่ชักนำให้เดินผิดทาง

ตารางที่ ๒.๘ แสดงการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (ต่อ)

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), (๒๕๕๒, หน้า ๘).	คำสอนเรื่องอิตตาหรือตัวตนที่กล่าวถึงความเป็นอมตะ มีอิสระจากความชั่วร้าย ไม่อยู่ภายใต้การจำกัดของอายุ แต่พยายามให้กลมกลืนเปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่รู้ตัวหรือบางทีก็ใช้วิธีการโอนอ่อนผ่อนตาม คำสอนใดถูกต้องดีงามพระองค์ก็ทรงรับรองว่าถูกต้องดีงามเป็นของสากลโดยธรรมชาติ
พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ จิตภาโณ), (๒๕๔๐, หน้า ๑๕).	พระผู้เป็นที่พึ่งของโลกทรงบำเพ็ญบารมีให้บริบูรณ์เพื่อประโยชน์ เพื่อเกื้อกูล เพื่อความสุขแก่สิ่งมีชีวิตทั้งหลาย พระองค์ได้ตรัสรู้พระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว เอกบุคคฺล เมื่อบังเกิดขึ้นในโลก ย่อมบังเกิดขึ้นเพื่อประโยชน์ เพื่อเกื้อกูล เพื่อความสุขแก่คนเป็นอันมาก เพื่ออนุเคราะห์ต่อชาวโลก เอกบุคคฺล นั้นคือพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า
พระโสภณธรรมวาที (บุญมา อาคมปญฺโญ), (๒๕๔๔, หน้า ๓๑ – ๓๓).	รูปแบบวิธีการสื่อสารเคล็ดลับหรือศิลปะการเทศน์ ที่น่าสนใจ คือ คำว่า “เคล็ดลับ” หมายถึงกลเม็ดหรือวิธีที่ชาญฉลาดที่คนส่วนใหญ่ยังไม่รู้จักหรือรู้จักแต่ยังไม่คุ้นเคยนัก คำว่า “ศิลปะ” หมายถึง ความมีฝีมือหรือความชำนาญในการแสดงออก ในที่นี้หมายถึง ศิลปะในการเทศน์ ส่วนคำว่า “การเทศน์” หมายถึง การยกหัวข้อธรรมขึ้นแสดงเพื่อสั่งสอนประชาชนให้รู้ให้เข้าใจ จะได้ละชั่วทำดีมีสวรรค์และนิพพานเป็นจุดหมายของชีวิตการเทศน์
สมาน งามสนิท, (๒๕๔๒, หน้า ๙).	ผู้รับสารแต่ละคนแต่ละกลุ่มมีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง มีจิตอัธยาศัย มีศักยภาพในการรับสารมากน้อยแค่ไหนเพียงใด การที่ผู้ส่งสารรู้ความแตกต่างระหว่างบุคคลได้นั้น ทำให้สามารถแยกแยะผู้รับสารได้ในส่วนของผู้รับสารตามแนวแห่งพุทธะ แบ่งผู้รับสารออกเป็น ๔ กลุ่มเปรียบเหมือนดอกบัว ๔ เหล่า

ตารางที่ ๒.๘ แสดงการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (ต่อ)

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
เสถียร โพธิ์นันทะ, (๒๕๔๔, หน้า ๓๘).	คำสอนที่ยังไม่ดีพระองค์ก็ปรับปรุงให้ดีขึ้นอย่างมีเหตุผล สิ่งที่ดั่งามพระองค์ทรงยกย่อง
Heinrich Zimmer, (1956, p. 71).	โดยมีความเชื่อว่าอัครีเทพทรงนำเอาเครื่องสังเวชขึ้นไปบนสวรรค์ที่ตามนุษย์มองไม่เห็น เมื่อขึ้นไปสู่สวรรค์แล้ว องค์อัครีเทพทรงป้อนเครื่องสังเวชนั้นแก่วายเทพผู้เป็นภราดรทั้งหลาย ด้วยโอษฐ์ของพระองค์เอง ดุจดั่งแม่นกป้อนเหยื่อแก่ลูกนก
Chandradhar Sharma. (1991, p.19).	พระพุทธศาสนาเกิดขึ้นมาท่ามกลางกระแสวัฒนธรรมและลัทธิต่างๆ โดยเฉพาะศาสนาพราหมณ์ จึงทำให้พระพุทธเจ้าต้องมีความเกี่ยวข้องกับถ้อยคำทางศาสนา ด้วยมีความมุ่งมั่นที่จะประกาศพระพุทธศาสนาให้มีความมั่นคงอย่างรวดเร็ว จึงไม่ทรงหักล้างคำสอนหรือถ้อยคำของศาสนาอื่นอย่างทันที เช่น คำสอนเรื่องอิตตาหรือตัวตนที่กล่าวถึงความเป็นอมตะ มีอิสระจากความชั่วร้าย ไม่อยู่ภายใต้การจำกัดของอายุ
Samuel George Frederick Brandon, (1970, p. 545).	คำสอนใดที่มีความขัดแย้งกับพุทธศาสนาทรงชี้แจงแถลงให้เห็นว่าการปฏิบัติเช่นนั้นไม่ใช่แก่นสารพร้อมทั้งแนะนำแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องให้ เช่น การบูชาตัณหา ในคำสอนเดิมที่เชื่อว่าการบูชาตัณหาเป็นระบบสื่อสารระหว่างมนุษย์กับเทพเจ้า มีเครื่องบูชาหลายชนิด เป็นศาสนกิจของพราหมณ์ มีมาตั้งแต่ก่อนสมัยพระเวท ซึ่งกิจกรรมที่สำคัญคือการบูชาไฟเป็นการบูชาเทพเจ้า ซึ่งเป็นความเชื่อดั้งเดิมที่ล้าสมัยที่ฝังรากลึกในธรรมชาติของมนุษย์

๒.๓ บริบทพื้นที่การวิจัย

สุพรรณบุรี โดยข้อมูลพื้นฐานทางพระพุทธศาสนาของสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี^{๗๑} มีดังนี้

สุพรรณบุรี ดินแดนแห่งความอุดมสมบูรณ์บนพื้นที่ราบภาคกลางสืบสานความเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีตเมื่อ พ.ศ. ๑๔๒๐ จากนามเดิมเมืองพันธุมบุรีในยุคทวารวดีตามหลักฐานทางโบราณคดีได้จารึกชื่อไว้ใน พงศาวดารเหนือ และนาม "สุพรรณภูมิ" ปรากฏในศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราชระบุว่าป็นนครรัฐที่มีความสำคัญมาก่อนกรุงศรีอยุธยา เมื่อมีการสถาปนากรุงศรีอยุธยา เมืองสุพรรณบุรีจึงจัดอยู่ในฐานะเมือง ลูกหลวงซึ่งเป็นเมืองอยู่ข้างน้ำที่สำคัญอีกด้วย

คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีจึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการ พระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี (๒๕๖๑-๒๕๖๔) เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางการบริหารกิจการพระพุทธศาสนาตามพันธกิจ ๖ ด้านของคณะสงฆ์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสภาพการณ์ในปัจจุบัน ในส่วนของหลักการเผยแผ่เป็นภารกิจด้านการดำเนินการประกาศพระพุทธศาสนาให้ประชาชนได้รับทราบในทุก ๆ วิธีที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมแล้วน้อมนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ได้แก่ การเทศนา การปาฐกถาในโอกาสและสถานที่ต่าง ๆ ทั้งในวัดและนอกวัด การบรรยายธรรมทั้งทางวิทยุและโทรทัศน์การเผยแผ่ธรรมด้วยสื่อต่างๆ เช่น หนังสือ หนังสือพิมพ์หรือวีดิทัศน์การกิจด้านนี้ครอบคลุมถึงการที่วัดหรือพระภิกษุจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นในวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเผยแผ่ธรรมหรือต้องการให้ประชาชนเข้าวัดปฏิบัติธรรมหรือมุ่งเน้นสืบสานวัฒนธรรมไทยที่ได้รับอิทธิพลมาจากหลักพระพุทธศาสนา เช่น การจัดงานเทศน์มหาชาติ การจัดงานในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การจัดโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน การจัด อุปสมบทหมู่หรือจัดให้มีการปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติฯ การจัดให้มีการแสดงธรรมในวันฉัณฐะ (วันพระ) นอกจากนี้ยังมีการเผยแผ่ธรรมที่คณะสงฆ์ร่วมกับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจัดให้ ดำเนินการในรูปแบบ “หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.)” “การอบรมจริยธรรมนักเรียน ข้าราชการ และประชาชน” “การส่งเสริมหน่วยเผยแผ่ศีลธรรม” กล่าวโดยสรุปการดำเนินการใดๆ ของพระภิกษุในพระพุทธศาสนาที่เป็นไปเพื่อการเผยแผ่ธรรมทางพระพุทธศาสนาทั้งในวัด นอกวัด เชื่อว่าภารกิจด้านการเผยแผ่ทั้งสิ้น ปัจจุบันการเผยแผ่ต้องดำเนินงานตามระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๗๑} ข้อมูลพื้นฐานทางพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี ประจำปี ๒๕๖๐, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี (ข้อมูล ณ เดือนมกราคม ๒๕๖๐)

จำนวนวัด

เขตการปกครองคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี มีจำนวนวัดทั้งสิ้น ๕๘๙ วัด^{๗๒} แยกเป็น มหานิกาย จำนวน ๕๘๑ วัด ธรรมยุต จำนวน ๘ วัด จำแนกตามรายอำเภอ ดังนี้

ตารางที่ ๒.๙ แสดงข้อมูลจำนวนวัดจังหวัดสุพรรณบุรี

อำเภอ	จำนวนวัด		รวม
	มหานิกาย	ธรรมยุต	
เมืองสุพรรณบุรี	๙๘	๑	๙๙
เดิมบางนางบวช	๕๘	-	๕๘
ด่านช้าง	๕๘	๑	๕๙
บางปลาม้า	๗๕	-	๗๕
ศรีประจันต์	๔๑	๑	๔๒
ดอนเจดีย์	๓๘	๑	๓๙
สองพี่น้อง	๖๐	-	๖๐
สามชุก	๓๖	๑	๓๗
อู่ทอง	๗๙	๑	๘๐
หนองหญ้าไซ	๓๘	๒	๔๐
รวม	๕๘๑	๘	๕๘๙

การปกครองคณะสงฆ์

สำนักงานเจ้าคณะปกครองคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ ๒.๑๐ แสดงข้อมูลสำนักงานเจ้าคณะปกครองคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

สำนักงาน	มหานิกาย	ธรรมยุติ	รวม
เจ้าคณะจังหวัด	๑ แห่ง	-	๑ แห่ง
เจ้าคณะอำเภอ	๑๐ แห่ง	๑ แห่ง	๑๑ แห่ง
เจ้าคณะตำบล	๑๐๙ แห่ง	๑ แห่ง	๑๑๐ แห่ง
รวม	๑๒๐ แห่ง	๒ แห่ง	๑๒๒ แห่ง

^{๗๒} สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๐)

เจ้าคณะปกครองคณะสงฆ์

เจ้าคณะจังหวัด	๑	รูป
เจ้าคณะอำเภอ	๑๐	รูป
เจ้าคณะอำเภอ (ธรรมยุติ)	๑	รูป
เจ้าคณะตำบล (มหานิกาย)	๑๐๙	รูป
เจ้าคณะตำบล (ธรรมยุติ)	๑๑	รูป

บุคลากรและหน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา

บุคลากรเผยแผ่จังหวัดสุพรรณบุรี

บุคลากรเผยแผ่พระพุทธศาสนาประกอบด้วย พระธรรมทูต ฝ่ายบริหารและปฏิบัติการ พระจริยานิเทศก์ พระบัณฑิตเผยแผ่พระพุทธศาสนา จำแนกตามรายอำเภอ ดังนี้

ตารางที่ ๒.๑๑ แสดงข้อมูลบุคลากรเผยแผ่จังหวัดสุพรรณบุรี

อำเภอ	จำนวนบุคลากรเผยแผ่/รูป			
	พระธรรมทูต		พระจริยานิเทศก์	พระบัณฑิต
	บริหาร	ปฏิบัติการ		
เมืองสุพรรณบุรี	๔	๖		๑
เดิมบางนางบวช	๓	๕		
ด่านช้าง	๓	๖		
บางปลาม้า	๓	๘	๑	
ศรีประจันต์	๒	๓		๑
ดอนเจดีย์	๓	๔		๑
สองพี่น้อง	๓	๔	๑	๑
สามชุก	๓	๖		๑
อู่ทอง	๓	๓		๑
หนองหญ้าไซ	๒	๒		
รวม	๒๙	๔๗	๒	๖

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๔.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ จากการตรวจสอบเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรากฏว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาดังนี้

ณัณศรณ์ นิลอรุณ ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า ระบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วยระบบที่สำคัญ ๒ ระบบหลัก คือ (๑) ระบบทั่วไปของการจัดการความรู้ (๒) ระบบเฉพาะของการจัดการความรู้ โดยระบบที่ออกแบบระบุความเป็นมาและความสำคัญ ความหมาย วัตถุประสงค์ หลักการ วิธีการดำเนินการ คำอธิบายประกอบ แนวทางและเงื่อนไขของการนำระบบไปใช้ ได้รับการตรวจสอบรับรองจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมมากที่สุด จากการทดลองมีผลการดำเนินการจัดการความรู้ในภาพรวมระดับมาก ซึ่งระบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดังกล่าวมีสาระสำคัญโดยสังเขป คือ ระบบทั่วไปของการจัดการความรู้มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านสิ่งที่นำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านสิ่งที่ส่งออก และด้านสิ่งที่ย้อนกลับ นอกจากนั้นระบบเฉพาะของการจัดการความรู้มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านโครงสร้างการจัดการความรู้ ด้านบุคลากรการจัดการความรู้ ด้านภารกิจการจัดการความรู้ และด้านเทคโนโลยีการจัดการความรู้^{๗/๓}

เตือนใจ รักษาพงศ์ ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม” ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาคำนึงพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ๓ องค์ประกอบหลัก คือ ๑. การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วย กิจกรรม การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ และการนิเทศการสอน ๒. กระบวนการจัดการความรู้ประกอบด้วย การระบุความรู้การพัฒนาความรู้ การสร้างความรู้ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันความรู้ และการเรียนรู้ ๓. ปัจจัยที่สนับสนุนในการ

^{๗/๓} ณัณศรณ์ นิลอรุณ, “การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า บทคัดย่อ.

จัดการความรู้ประสบผลสำเร็จประกอบด้วย ภาวะผู้นำกลยุทธ์ วัฒนธรรมองค์กร เทคโนโลยี โครงสร้างและการวัดผล^{๗๔}

ทัศนีย์ เจนวิถีสุข ได้วิจัยเรื่อง “การสื่อสารเชิงพุทธกับการเปลี่ยนแปลงสังคม” ผลการวิจัยพบว่า การสื่อสารที่มีผลมากในการส่งผลกระทบกระเทือนถึงสังคมหรือมีส่วนเกี่ยวข้อง สนับสนุนหรือก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสังคม คือ การสื่อสารมวลชน ส่วนการสื่อสารกับตนเองและการสื่อสารกับบุคคลอื่นทั้งในระดับปัจเจกและระดับสังคม เป็นการสื่อสารที่มีอิทธิพลและสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงสังคม โดยการเปลี่ยนแปลงมีลักษณะเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมของสังคม เป็นสำคัญ ทั้งในระดับปัจเจก และระดับสังคมในลักษณะการร่วมกันเป็นสังคมโดยรวม องค์ความรู้เกี่ยวกับหลักการและแนวทางการปฏิบัติด้านการสื่อสารเชิงพุทธที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสังคมที่สังเคราะห์ได้จากการศึกษามีหลักการและแนวทางในการปฏิบัติที่สำคัญ คือ สื่อสารด้วยสติบนพื้นฐานของความเข้าใจและความเคารพในตนเองและผู้อื่นบนหลักการของเหตุผล และผลตามความเป็นจริง ก่อให้เกิดปัญญาสร้างสรรค์และนำไปสู่การกระทำที่ดีงามทั้งต่อตนเองและผู้อื่น การสื่อสารเชิงพุทธนี้เป็นดังเช่นมรรควิธีที่เป็นเหตุนำไปสู่ผล คือ การเปลี่ยนแปลงสังคมในทางที่เป็นประโยชน์สุข โดยการเปลี่ยนแปลงที่เริ่มจากภายในตนเองของบุคคลและกระจายไปสู่สังคม การสื่อสารกับตนเองและการสื่อสารกับคนอื่นเป็นการสื่อสารที่ไม่อาจแยกจากกันได้โดยเด็ดขาดและเกี่ยวข้องกับ สัมมาทิฐิ โดยมีรูปแบบและกระบวนการ คือ ทำการสื่อสารกับคนอื่น (ปรโตโมสะ) ทำการสื่อสารกับตนเอง (โยนิโสมนสิการ) ทำการสื่อสารตามแนวทางหลักการและแนวทางปฏิบัติด้านการสื่อสารเชิงพุทธที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสังคมที่สังเคราะห์ได้จากการศึกษา มีหลักฐานหลักการและแนวทางปฏิบัติที่สำคัญ คือ สื่อสารด้วยสติบนพื้นฐานของความเข้าใจและเคารพในตนเองและผู้อื่นบนหลักการของเหตุและผลตามความเป็นจริง ก่อให้เกิดปัญญาสร้างสรรค์ และนำไปสู่การกระทำที่ดีงามทั้งต่อตนเองและผู้อื่น การศึกษาเชิงกลนี้ เป็นดังเช่นมรรควิธีที่เป็นเหตุนำไปสู่ผล คือ การเปลี่ยนแปลงสังคมในทางที่เป็นประโยชน์สูง โดยเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เริ่มจากภายในตนเองของบุคคลและกระจายไปสู่สังคม^{๗๕}

พรรณพนัช ไตรรัตนกุล ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทเว็บไซต์ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมวัยรุ่นนกรณศึกษา เว็บไซต์เด็กดีดอทคอม เว็บไซต์วัยรุ่นอันดับหนึ่งของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ ๒๕๕๒ - ปัจจุบัน” ผลการวิจัยพบว่า เว็บไซต์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของวัยรุ่น

^{๗๔} เตือนใจ รักษาพงศ์, “การพัฒนาแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารวิชาการของสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม”, *ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๑), หน้า บทคัดย่อ.

^{๗๕} ทัศนีย์ เจนวิถีสุข, “การสื่อสารเชิงพุทธกับการเปลี่ยนแปลงสังคม”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า บทคัดย่อ.

เนื่องจากเว็บไซต์เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารระหว่างวัยรุ่นผู้เข้าใช้เว็บไซต์ หากเว็บไซต์มีการนำเสนอสื่อที่ไม่เหมาะสมผู้เข้าใช้ย่อมซึมซับรับเอาข้อมูลที่ไม่เหมาะสมผ่านสื่อดังกล่าว หากแต่การควบคุมการบริหารของผู้จัดทำเว็บไซต์เป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพ ปราศจากข้อมูลที่ไม่เหมาะสม ผู้เข้าใช้ย่อมจะได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของหลักจริยธรรม และเล็งเห็นว่าการพัฒนาส่งเสริมจริยธรรมวัยรุ่นและเยาวชนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง สิ่งสำคัญที่สุดของการพัฒนาจริยธรรมคือความร่วมมือของทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานรัฐบาล หรือเอกชนสื่อสารมวลชน ในแขนงต่างๆ ควรคำนึงถึงจรรยาบรรณเป็นที่สุด เนือสิ่งอื่นใดการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่วัยรุ่นเยาวชนจำต้องริเริ่มจากจุดเล็กๆ คือ ตนเองเป็นสำคัญ จักยังผลให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติสืบต่อไป^{๗๖}

พริณัฐ ยาทิพย์ และกรรณิการ์ จะกอ ได้วิจัยเรื่อง “การจัดทำบัญชีของพระอารามหลวงในเขตพื้นที่ปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า หลักเกณฑ์การจัดทำบัญชีของพระอารามหลวงส่วนใหญ่ทำตามกฎระเบียบของพระอารามหลวงเอง ส่วนผู้ที่จัดทำบัญชีและออกรายงานของพระอารามหลวง คือ ไวยาวัจกร ผู้ตรวจสอบความถูกต้องของบัญชีภายในพระอารามหลวงส่วนใหญ่ คือ เจ้าอาวาส มีการจัดเก็บเอกสารการรับเงินอย่างเป็นระเบียบ มีการแยกประเภททรัพย์สินออกเป็นหมู่ การจัดสรรที่ดินจะให้การเช่าที่ดินเพื่อการจัดงานต่างๆ และเพื่อสร้างที่อยู่อาศัยของชาวบ้าน การเก็บรักษาหนังสือสำคัญของที่ดิน^{๗๗}

ศิวินิต อรรถวุฒิกุล ได้วิจัยเรื่อง “โครงการพัฒนารูปแบบการแบ่งปันความรู้ผ่านสื่อสารด้วยเว็บล็อกเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ” ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบรูปแบบการแบ่งปันความรู้ผ่านสื่อสารด้วยเว็บล็อกเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อการศึกษาประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ คือ ๑) บุคคลสร้างสรรค์ คือ ผู้มีบทบาทและหน้าที่สำคัญที่ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน แบ่งปันความรู้ แก้ไขปัญหาาร่วมกัน ๒) ความรู้สร้างสรรค์ คือ สิ่งที่สั่งสมมาจากการมองเห็น ได้ยิน จำได้ ระลึกได้ โดยมีการทำความเข้าใจ เสาะแสวงหา ศึกษาค้นคว้า แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้แล้วมาสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่นำไปประยุกต์จนเกิดการเรียนรู้ทักษะ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ ๓) เทคโนโลยีสร้างสรรค์ คือ การนำเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายโดยการใช้เว็บล็อกมาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการกิจกรรม การติดตาม

^{๗๖} พรพนพช ไตรรัตนกุล, “บทบาทเว็บไซต์ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมวัยรุ่นกรณีศึกษาเว็บไซต์เด็กดีดอทคอม เว็บไซต์วัยรุ่นอันดับหนึ่งของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ ๒๕๔๒ - ปัจจุบัน”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๐), หน้า บทคัดย่อ.

^{๗๗} พริณัฐ ยาทิพย์ และกรรณิการ์ จะกอ, “การจัดทำบัญชีของพระอารามหลวงในเขตพื้นที่ปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร”, รายงานการวิจัย, (คณะบัญชี : วิทยาลัยราชพฤกษ์, ๒๕๕๔), หน้า บทคัดย่อ.

ผลงาน การประเมินการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ๔) กระบวนการสร้างสรรค์ คือ กิจกรรมในแต่ละขั้นตอนของตัวบ่งชี้ในการหาความรู้ การแสวงหาความรู้ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความคิดอย่างสร้างสรรค์และ ๕) ผลงานสร้างสรรค์ คือ สื่อของการศึกษาที่ผู้เรียนคิดค้นหรือผลิตขึ้นเพื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้เข้าใจทักษะประสบการณ์จากผู้สอนไปถึงผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย^{๗๘}

ตารางที่ ๒.๑๒ สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

นักวิชาการ	สิ่งที่ค้นพบ
ณัฏฐกรณ นิลอรุณ, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา, (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๒)	วิจัยเรื่อง “การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า มีสาระสำคัญโดยสังเขป คือ ระบบทั่วไปของการจัดการความรู้มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านสิ่งที่นำเข้าด้านกระบวนการ ด้านสิ่งที่ส่งออก และด้านสิ่งที่ย้อนกลับ นอกจากนี้ระบบเฉพาะของการจัดการความรู้มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านโครงสร้างการจัดการความรู้ ด้านบุคลากรการจัดการความรู้ ด้านภารกิจการจัดการความรู้ และด้านเทคโนโลยีการจัดการความรู้
เตือนใจ รักษาพงศ์, ปริญญาณิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๑)	วิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม” ผลการวิจัยพบว่า ประกอบด้วย ๓ องค์ประกอบหลัก คือ ๑. การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ๒. กระบวนการจัดการความรู้ประกอบด้วย การระบุมุมมองการพัฒนาความรู้ ๓. ปัจจัยที่สนับสนุนในการจัดการความรู้ประสบผลสำเร็จประกอบด้วย ภาวะผู้นำกลยุทธ์

^{๗๘} ศิวินิต อรรถวุฒิกุล, “โครงการพัฒนารูปแบบการแบ่งปันความรู้ผ่านสื่อสารด้วยเว็บล็อกเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ”, รายงานการวิจัย, (คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๕), หน้า บทคัดย่อ.

ตารางที่ ๒.๑๒ สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ (ต่อ)

นักวิชาการ	สิ่งที่ค้นพบ
ทัศนีย์ เจนวิถีสุข, วิทยานิพนธ์พุทธ ศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา พระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔)	วิจัยเรื่อง “การสื่อสารเชิงพุทธกับการเปลี่ยนแปลงสังคม” ผลการวิจัยพบว่าการสื่อสารกับตนเองและการสื่อสารกับคนอื่นเป็นการสื่อสารที่ไม่อาจแยกจากกันได้โดยเด็ดขาดและเกี่ยวข้องกับ สัมมาทิฐิ โดยมีรูปแบบและกระบวนการ คือ ทำการสื่อสารกับคนอื่น (ปรโตโมสะ) ทำการสื่อสารกับตนเอง (โยนิโสมนสิการ) ทำการสื่อสารตามแนวทางหลักการและแนวทางปฏิบัติด้านการสื่อสารเชิงพุทธที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสังคมที่สังเคราะห์ได้จากการศึกษา
พรรณพนัช ไตรรัตนกุล, รายงานการวิจัย, (วิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๐)	วิจัยเรื่อง “บทบาทเว็บไซต์ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมวัยรุ่นนกรณศึกษา เว็บไซต์เด็กดีดอทคอม เว็บไซต์วัยรุ่นอันดับหนึ่งของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ ๒๕๔๒ – ปัจจุบัน” ผลการวิจัยพบว่า เว็บไซต์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของวัยรุ่น เนื่องจากเว็บไซต์เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารระหว่างวัยรุ่นผู้ใช้เว็บไซต์ หากเว็บไซต์มีการนำเสนอสื่อที่ไม่เหมาะสมผู้ใช้จะยอมซึมซับรับเอาข้อมูลที่ไม่เหมาะสมผ่านสื่อดังกล่าว หากแต่การควบคุมการบริหารของผู้จัดทำเว็บไซต์เป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพ ปราศจากข้อมูลที่ไม่เหมาะสมผู้ใช้จะยอมจะได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม
พีรณัฐ ยาทิพย์, รายงานการวิจัย, (วิทยาลัยราชพฤกษ์, ๒๕๕๔),	วิจัยเรื่อง “การจัดทำบัญชีของพระอารามหลวงในเขตพื้นที่ปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า หลักเกณฑ์การจัดทำบัญชีของพระอารามหลวงส่วนใหญ่ทำตามกฎระเบียบของพระอารามหลวงเอง ส่วนผู้ที่จัดทำบัญชีและออกรายงานของพระอารามหลวง คือ ไวยาวัจกร ผู้ตรวจสอบความถูกต้องของบัญชีภายในพระอารามหลวงส่วนใหญ่ คือ เจ้าอาวาส มีการจัดเก็บเอกสารการรับเงินอย่างเป็นระเบียบ

ตารางที่ ๒.๑๒ สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ (ต่อ)

นักวิชาการ	สิ่งที่ค้นพบ
ศิวินิต อรรถภูมิกุล, รายงานการวิจัย, (คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๕)	วิจัยเรื่อง “โครงการพัฒนารูปแบบการแบ่งปันความรู้ผ่านสื่อสารด้วยเว็บล็อกเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ” ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบรูปแบบการแบ่งปันความรู้ผ่านสื่อสารด้วยเว็บล็อกเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อการศึกษา ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ คือ ๑) บุคคลสร้างสรรค์ ๒) ความรู้สร้างสรรค์ ๓) เทคโนโลยีสร้างสรรค์ ๔) กระบวนการสร้างสรรค์ ๕) ผลงานสร้างสรรค์

๒.๔.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ปรากฏว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา ดังนี้

บัญชายุทธ นาคมุจลินท์ ได้วิจัยเรื่อง “วิเคราะห์การบริหารองค์กรในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดอุทัยธานี” ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของทฤษฎีและหลักการบริหารทั่วไปเพื่อจะได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการทำงาน สถานการณ์ และสิ่งแวดล้อม พระพุทธเจ้าทรงใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารองค์กรการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พระองค์อาศัยกระบวนการและทรัพยากรทางการบริหารต่างๆ เป็นปัจจัยในการบริหาร ปัจจุบันมีทฤษฎีการบริหารองค์กรสมัยใหม่เกิดขึ้นมากมาย สามารถนำมาใช้บริหารองค์กรแล้วประสบความสำเร็จ เช่น ทฤษฎีองค์กร ทฤษฎีการบริหาร ทฤษฎีภาวะผู้นำ ทฤษฎีมนุษยสัมพันธ์ เป็นต้น ปัจจุบันคณะสงฆ์ได้กำหนดโครงสร้างองค์กรการเผยแผ่ขึ้นโดยให้ฝ่ายบ้านเมืองเข้ามาช่วยเหลืองานกิจการคณะสงฆ์ที่มีมากขึ้น มหาเถรสมาคมกำหนดให้มีระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้มีศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติและศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด มีกรอบนโยบายภาครัฐให้การส่งเสริมสนับสนุน รวมทั้งผลการเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดอุทัยธานีก็ได้้นำแนวคิดทฤษฎีการบริหารองค์กรของพระพุทธเจ้าและทฤษฎีการบริหารองค์กรสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้เพื่อให้ความสามารถบริหารองค์กรได้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตามแล้วแต่ความคิด หลักการ ทฤษฎี ไม่ว่าจะเป็นทฤษฎีของกูลิคและเออร์วิค (Gulick and Urwick) ทฤษฎีของ ดร.เอ็ดเวิร์ด เดมมิง (Dr W. Edward Deming) ก็ตามยังมีกฎธรรมชาติของพระพุทธเจ้า ๕ ประการ ซึ่งเป็นเห็นว่ามีความสัมพันธ์กับวิทยาการสมัยใหม่ควรนำมาประกอบการบริหารองค์กร ซึ่งการบริหารไม่มีรูปแบบตายตัวขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในขณะนั้น ถ้าหากเรามีวิธีการคิดและบูรณาการเชิงบริหารแล้วจะทำให้การบริหารองค์กรมีประสิทธิภาพเกินกว่าที่คิดที่เดียวและเห็นว่าควรนำมาใช้กับการบริหารองค์กรในพื้นที่ต่อไป^{๗๙}

พระครูภาวนาโสภิต (บุญรัตน์ เมืองวงศ์) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในล้านนา” ผลการวิจัยพบว่า ล้านนามีอัตลักษณ์ในด้านการเผยแผ่พุทธศาสนาของตนเอง มีการวางแผนไว้อย่างชัดเจนตามประเพณีดั้งเดิมที่เคยทำต่อกันมา โดยรับนโยบายจากส่วนกลางแล้วมาปรับใช้ประยุกต์เข้ากับภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวทางการบริหารจัดการเจ้าอาวาสสั่งการให้ดำเนินงานตามจารีตประเพณีที่เคยปฏิบัติมา ในปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการใหม่มาใช้

^{๗๙}บัญชายุทธ นาคมุจลินท์, “วิเคราะห์การบริหารองค์กรในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดอุทัยธานี”, สารนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า บทคัดย่อ.

เพื่อรองรับความทันสมัยส่วนมากด้านของพระสงฆ์จะดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติของพระสังฆาธิการที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายเพื่อปฏิบัติงานส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งก็คล้อยตามความเชื่อพิธีกรรมในล้านนา ส่วนการคิดหลักธรรมคำสอนนั้นก็แสดงไปตามอาการที่มีอยู่ตามประเพณีนิยม ส่วนการบริหารการเผยแผ่พุทธศาสนาที่เป็นรูปธรรมก็คือ สายงานของพระธรรมทูตมีการจัดอบรมฝึกฝนรับนโยบายและงบประมาณมาปฏิบัติงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา^{๘๐}

พระครูอุทัยกิจจารักษ์ สุจินโณ ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการเผยแผ่พระพุทธศาสนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า ๑) รูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์มีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งภารกิจดังกล่าวบางประการกำหนดไว้ในระเบียบกฎหมายอาศรัยแต่บางประการคงเห็นไปตามจารีตประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อมา ๒) การบริหารจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาค ๒ มีปัญหาที่ชัดเจน องค์กรสงฆ์มีบุคลากรไม่พอเพียงที่จะเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้องและถ่องแท้ พระนักเผยแผ่ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้องถ่องแท้มีจำนวนจำกัด เห็นปัญหาในการเผยแผ่ทำให้พุทธศาสนิกชนเกิดความสับสน สำคัญผิด และเข้าใจคลาดเคลื่อนไปจากความเห็นจริงตามหลักพระพุทธศาสนา ๓) แบบการบริหารจัดการการเผยแผ่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาค ๒ ควรมีอำนาจและหน้าที่ที่สำคัญ กล่าวคือ เห็นศูนย์กลางในการประสานบุคลากรการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับภาคและระดับจังหวัด เพื่อให้ปฏิบัติตามนโยบาย ข้อกำหนด ข้อบังคับ วัตถุประสงค์และอื่นๆ ตามที่องค์กรกำหนดและมอบหมายจัดหาวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือประกอบการเรียนการสอนและการเผยแผ่ และอำนวยความสะดวก และเห็นที่ปรึกษาในการดำเนินงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา และส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ติดตามประเมินผลบุคลากรที่เผยแผ่พระพุทธศาสนา และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการเผยแผ่และจัดทำงบประมาณสนับสนุน ให้การอุปถัมภ์กิจกรรมและบุคลากรที่ทำ หน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาต่อไป^{๘๑}

พระมหาฐานันดร เขมปญโญ ได้วิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของบัณฑิตอาสาสมัครที่ราบสูง” ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาของพระบัณฑิตอาสา คือ ขาดบุคลากรเพราะมีจำนวนลดลง ขาดงบประมาณดำเนินงาน ขาดวิธีการบริหารจัดการ เข้าถึงชาวบ้านได้ลำบาก ไม่สามารถสื่อสารกับชาวบ้านได้ในบางพื้นที่ ส่วนแนวทางการนำกลยุทธ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนา

^{๘๐} พระครูภาวนาโสภิต (บุญรัตน์ เมืองวงศ์), “การบริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในล้านนา”, *ปริญาปราชญ์ดุสิตบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ๒๕๕๓), หน้า บทคัดย่อ.

^{๘๑} พระครูอุทัยกิจจารักษ์ สุจินโณ, “รูปแบบการบริหารจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาค ๒”, *ปริญาพุทธศาสตรดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖), หน้า ก.

ของบัณฑิตอาสาบที่ราบสูงไปใช้ พบว่า ต้องเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการโครงการพระบัณฑิตอาสาบ อำนวยความสะดวก สร้างศักยภาพตามทฤษฎีการสื่อสารการนำองค์ความรู้ทางทฤษฎีไปใช้สร้างศักยภาพ^{๘๒}

ตารางที่ ๒.๑๓ สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

นักวิชาการ	สิ่งที่ค้นพบ
บัญชายุทธ นาคมุจลินท์, สารนิพนธ์ พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา พุทธศาสนา, (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔)	วิจัยเรื่อง “วิเคราะห์การบริหารองค์กรในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดอุทัยธานี” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของทฤษฎีและหลักการบริหารทั่วไปเพื่อจะได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการทำงาน สถานการณ์และสิ่งแวดล้อม พระพุทธเจ้าทรงใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารองค์กรการเผยแผ่พระพุทธศาสนาพระองค์อาศัยกระบวนการและทรัพยากรทางการบริหารต่างๆ เป็นปัจจัยในการบริหาร ปัจจุบันมีทฤษฎีการบริหารองค์กรสมัยใหม่เกิดขึ้นมากมาย เช่น ทฤษฎีองค์กร ทฤษฎีการบริหาร ทฤษฎีภาวะผู้นำ ทฤษฎีมนุษยสัมพันธ์ เป็นต้น
พระครูภาวนาโสภิต (บุญรัตน์ เมืองวงศ์), ปริญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, (มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ๒๕๕๓)	วิจัยเรื่อง “การบริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในล้านนา” ผลการวิจัยพบว่า ล้านนามีอัตลักษณ์ในด้านการเผยแผ่พุทธศาสนาของตนเอง มีการวางแผนไว้ตลอดปีตามประเพณีดั้งเดิมที่เคยทำต่อกันมา โดยรับนโยบายจากส่วนกลางแล้วมาปรับใช้ประยุกต์เข้ากับภูมิลำเนาท้องถิ่นตามแนวทางการบริหารจัดการเจ้าอาวาสสั่งการให้ดำเนินงานตามจารีตประเพณีที่เคยปฏิบัติมา ในปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการใหม่มาใช้เพื่อรองรับความทันสมัย

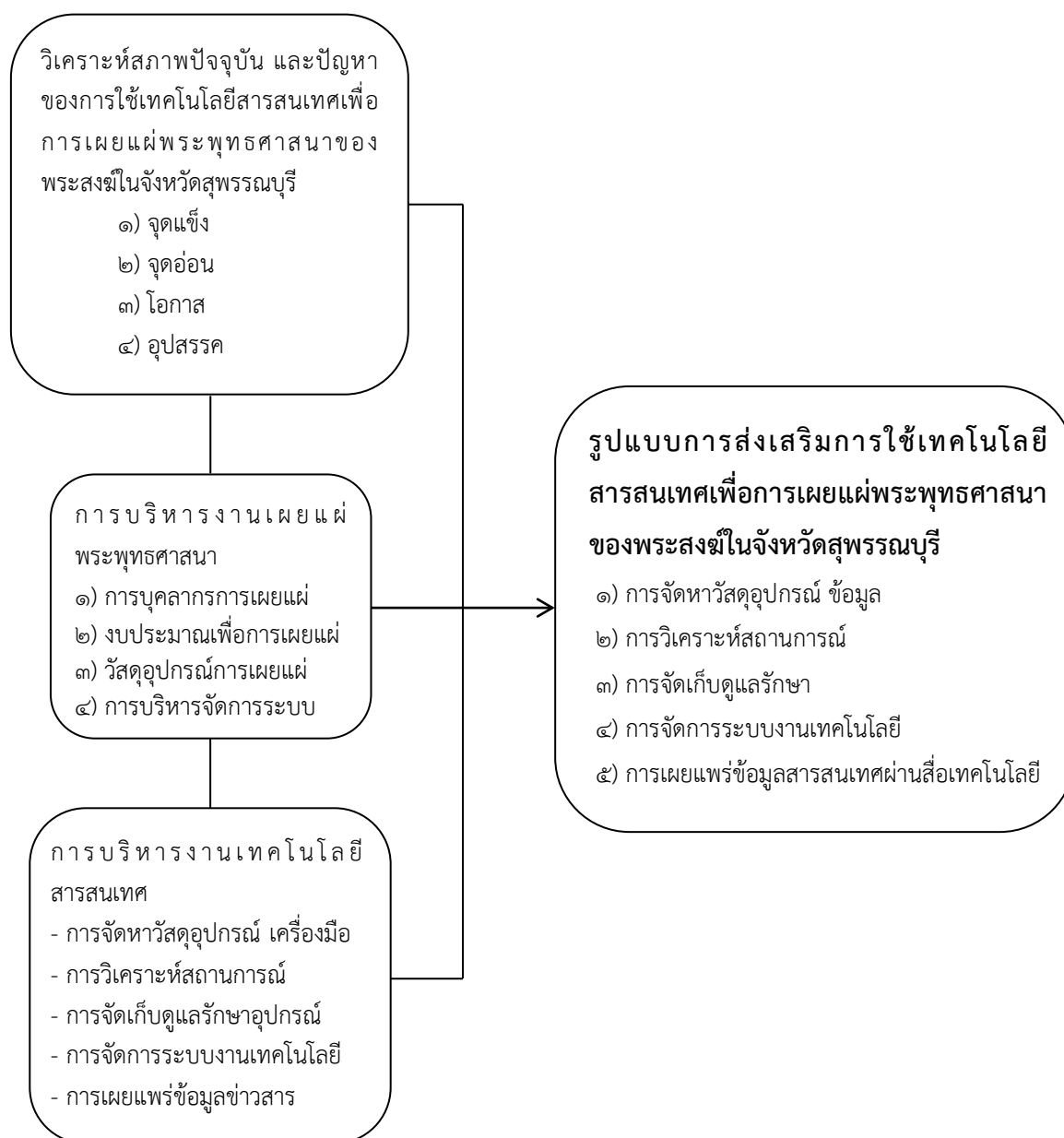
^{๘๒} พระมหาฐานันดร เขมปญโญ, “กลยุทธ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของบัณฑิตอาสาบที่ราบสูง”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖), หน้า บทคัดย่อ.

ตารางที่ ๒.๑๓ สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (ต่อ)

นักวิชาการ	สิ่งที่ค้นพบ
พระครูอุทัยกิจจารักษ์ สุจินโณ, ปริญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ, (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖)	วิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาขององค์กรปกครองคณะสงฆ์” ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารกิจการคณะ สงฆ์มีการดำเนินการ ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งภารกิจ ดังกล่าวบางประการกำหนดไว้ในระเบียบกฎหมายอาศรัย แต่บางประการคงเห็นไปตามจารีตประเพณีที่ปฏิบัติสืบ ต่อมา พระนักเผยแผ่ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลัก พระพุทธศาสนาอย่างถูกต้องถี่ถ้วนจำกััด เห็น ปัญหาในการเผยแผ่ ทำให้พุทธศาสนิกชนเกิดความสับสน สำคัญผิด และเข้าใจคลาดเคลื่อนไปจากความเห็นจริงตาม หลักพระพุทธศาสนา
พระมหาฐานันดร เขมปญโญ, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖)	วิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของบัณฑิต อาสาบที่ราบสูง” ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาของพระ บัณฑิตอาสา คือ ขาดบุคลากรเพราะมีจำนวนลดลง ขาด งบประมาณดำเนินงาน ขาดวิธีการบริหารจัดการ เข้าถึง ชาวบ้านได้ลำบาก ไม่สามารถสื่อสารกับชาวบ้านได้ในบาง พื้นที่

๒.๕ กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยการใช้สื่อสารสนเทศในจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๑ กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยทำการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Analysis) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เพื่อให้ทราบถึงประเด็นของการศึกษาในรายละเอียดที่สำคัญ และมีความครอบคลุมในเนื้อหาสาระสำคัญที่ทำการศึกษาอย่างครบถ้วน พร้อมกันนั้นในการวิจัยเชิงคุณภาพจะทำให้ทราบถึงข้อมูลเชิงลึก (In-depth) ที่มีรายละเอียดชัดเจนสามารถนำมาวิเคราะห์ในเชิงตรรกะได้ (Analytic Induction) นอกจากนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาตามวิธีการดำเนินการวิจัยตามกระบวนการศึกษาวิจัย และตามลำดับขั้นตอนการวิจัย ซึ่งกระบวนการวิจัยและขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) พิจารณาจากสภาพทั่วไป ศึกษาวิเคราะห์หลักการ แนวคิด และทฤษฎีในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussions) การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ การวิจัยเอกสาร เป็นการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารแยกเป็น

๑) เอกสารชั้นปฐมภูมิ ประกอบด้วย

การรวบรวมจากหนังสืออ้างอิงทางพระพุทธศาสนาต่าง ๆ จากพระไตรปิฎก (ภาษาบาลี) ฉบับ มหาจุฬาลงกรณ ๒๕๐๐, พระไตรปิฎก (ภาษาไทย) ฉบับ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ

๒) เอกสารชั้นทุติภูมิ ประกอบด้วย

- (๑) เอกสารประเภทตำราวิชาการ
- (๒) รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์
- (๓) วารสารบทความวิชาการ บทความจากอินเทอร์เน็ต

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (In-depth Interview) และสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussions) เพื่อนำเสนอผลการวิจัยด้วยลักษณะพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis of the characteristics)

๓.๑.๑ ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น ๔ ขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การจัดเตรียมโครงการวิจัย

จัดเตรียมโครงการวิจัยอย่างเป็นระบบตามระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย โดย เริ่มต้นด้วยการศึกษาสภาพทั่วไปและความต้องการของการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จากตำรา เอกสารวิชาการ รายงานการวิจัย ดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ ภาคนิพนธ์ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำมาสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย เสนออาจารย์ที่ปรึกษา กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ ท่าน

ขั้นตอนที่ ๒ การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเพื่อตอบคำถามการวิจัย คือ ศึกษาสภาพทั่วไป ศึกษาองค์ประกอบ เพื่อนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น ๔ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๑ วิเคราะห์องค์ประกอบ โดยการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยใช้วิธีวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (Content Analysis)

ขั้นที่ ๒ สร้างเครื่องมือ พัฒนาเครื่องมือ

ขั้นที่ ๓ การรวบรวมข้อมูลและ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และเสนอผลวิจัยด้วยลักษณะพรรณนาวิเคราะห์

ขั้นที่ ๔ ตรวจสอบรูปแบบ ตรวจสอบโดยอ้างอิงผู้ทรงคุณวุฒิแบบชาติพันธุ์วรรณนา

ขั้นตอนที่ ๓ ตรวจสอบแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิ นำบทสรุปจากการวิเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์ มาสรุปและวิเคราะห์นำเสนอผลการวิจัย ในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis)

๓.๑.๒ ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัยไว้ ดังนี้

๓.๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับ “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยพิจารณาจากสภาพทั่วไป ศึกษาวิเคราะห์หลักการ แนวคิดและทฤษฎี และหลักพุทธธรรมในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ และนำเสนอการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี เก็บข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ และทุติยภูมิ ข้อมูลภาคสนาม โดยการสำรวจ สังเกต สัมภาษณ์ ประชุมกลุ่มย่อยในพื้นที่ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ (Key Informants) เพื่อทราบสภาพปัญหาในปัจจุบัน และองค์ประกอบของการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ โดยมุ่งศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ประกอบด้วย

๑) ข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการรวบรวมจากหนังสืออ้างอิงทางพระพุทธศาสนาต่าง ๆ จากพระไตรปิฎก (ภาษาบาลี) ฉบับ มหาจุฬาเตปิฎก ๒๕๐๐, พระไตรปิฎก (ภาษาไทย) ฉบับ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ

๒) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการรวบรวมจากหนังสือ เอกสารวิชาการ ประเพณีตำรา ดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ ภาคนิพนธ์ สารนิพนธ์ รายงานการวิจัย วารสารบทความ วิชาการ และบทความจากอินเทอร์เน็ต งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ตลอดจนข้อมูลทางสถิติที่รวบรวมโดยหน่วยงานราชการหรือสถาบันการศึกษาและแหล่งข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับ

๓) ข้อมูลภาคสนามที่ได้จากสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussions) ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย การทำประชาพิจารณ์ (The public hearing) ก่อนที่จะสอบป้องกันดุษฎีนิพนธ์เพื่อความสมบูรณ์ และสร้างรูปแบบการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์

๓.๑.๕.๒ ขอบเขตด้านเวลาการทำวิจัย

ผู้วิจัยได้วางแผนการวิจัยไว้ นับจากวันที่สอบโครงร่างแล้วเสร็จ และแก้ไขตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมดุขุณิพนธ์กำหนด ตามระเบียบการแก้ไขโครงร่างดุขุณิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมระยะเวลา ๑๐ เดือน และกำหนดขั้นตอนไว้ ดังนี้

- ๑) สํารวจข้อมูลเบื้องต้นในพื้นที่ที่ทำการวิจัย
- ๒) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- ๓) ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๔) สํารวจพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย
- ๕) สร้างเครื่องมือ
- ๖) เก็บข้อมูลภาคสนาม
- ๗) รวบรวมข้อมูล
- ๘) การจัดกระทำข้อมูล
- ๙) วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล
- ๑๐) นำข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการผู้ควบคุมดุขุณิพนธ์มาปรับปรุง
- ๑๑) สรุปและข้อเสนอแนะนำเสนอผลการวิจัย

๓.๒ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” มีผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ประชากรในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน ๓๕ รูปหรือคน ดังนี้

๑. พระธรรมพุทธิมงคล (สงฆ์ สิรินนโท ป.ธ. ๘)	ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี
๒. พระราชปริยัติเมธี (เชษฐา ฉินนาลโย ป.ธ. ๙)	เจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี
๓. พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว)	เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง
๔. พระมงคลกิตติวิบูลย์ (ทับทิม กิตติเสโน ป.ธ. ๔)	รองเจ้าคณะจังหวัด (ฝ่ายเผยแผ่) เจ้าอาวาสวัดวิมลโกศาราม
๕. พระรัตนเวที (พีร์ ชินวโร ป.ธ. ๗)	เจ้าคณะอำเภอดู่ทอง เจ้าอาวาสวัดเขาดีสลัก

๖. พระครูสุวรรณวิจิตร (สมจิตร สมจิตโต ป.ธ.๔)	เจ้าคณะตำบลสามชุก
พระบัณฑิตนักเผยแผ่ เจ้า
อาวาสวัดสามชุก
๗. พระครูศรีอรรถศาสตร์ ดร. (อรรถชัย มหาตโก)	ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์
วรวิหาร
๘. พระครูวิบูลเจติยานุรักษ์ (ประไพ ปุณณกาโม ป.ธ. ๓)	เจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์
๙. พระครูโสภณโพธิมณฑ (ไพโรจน์ วิสุทโท)	รองเจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์
๑๐. พระครูพิสิฐสรภาน (ปิตต์ ฐิตวิโส ป.ธ. ๓)	เจ้าอาวาสวัดเกาะ
๑๑. พระมหาสมัย สมโย	เจ้าอาวาสวัดป่าพระเจ้า
๑๒. พระปลัดวิทยา สุนทรธมโม	เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัด
สุพรรณบุรี ฝ่ายเผยแผ่ วัด
คลองขอม
๑๓. นายณัฐสิทธิ์ วงศ์ตลาด	ผู้อำนวยการ สำนักงาน
พระพุทธศาสนาจังหวัด
สุพรรณบุรี
๑๔. ดร.ชบา พันธุ์ศักดิ์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ
ติดตามและประเมินผลการจัด
การศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
๑๕. นายไพฑูรย์ วงศ์วีรกุล	นายอำเภอศรีประจันต์
๑๖. นางสาวจันทิรา เคหะนาค	กลุ่มอำนวยการและกิจการ
คณะสงฆ์ สำนักงาน
พระพุทธศาสนาจังหวัด
สุพรรณบุรี
๑๗. ดร.ไพบูลย์ คำภาพักตร์	รองผู้อำนวยการ
วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี
๑๘. นางสาวสมพงษ์ สาระคำ	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไก่อ่เตี้ย
๑๙. นางวรรณพร มัจฉา	นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญ
การ สำนักงานวัฒนธรรม
จังหวัดสุพรรณบุรี

๒๐. นางสาวหยด พลเสน นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญ
การ สำนักงานวัฒนธรรม
จังหวัดสุพรรณบุรี
๒๑. นายพิทยา แก้วทิพย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนศรี
ประจันต์เมธีปริมา
๒๒. นางสาวนิษฐกานต์ คุณวัชรกิจ นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญ
การพิเศษ วัฒนธรรมจังหวัด
สุพรรณบุรี
๒๓. นายประยูธ โอสีธีรกุล นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญ
การ วัฒนธรรมจังหวัด
สุพรรณบุรี
๒๔. นายสมชาย เทียนไชย ครูกลุ่มสังคมศึกษาโรงเรียน
กรรมสูติวิทยา
๒๕. นายบุญชู จันทร์สุวรรณ นายกองค์การบริหารส่วน
จังหวัด
๒๖. นายอเนก ปาลวงศ์ สมาชิกสภาองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี เขต ๑
๒๗. นายเอกพันธุ์ อินทร์ใจเอื้อ นายกเทศมนตรีเมือง
สุพรรณบุรี
๒๘. นายทวีศักดิ์ อุ่นพัฒนาศิลป์ นายกองค์การบริหารส่วน
ตำบลสวนแตง
๒๙. นายพิชิต รุ่งเรืองด้วยบุญ นายกเทศมนตรีตำบลวังยาง
วิทยาการศาสนา
๓๐. นายชินรศม์ อยู่ฤทธิ กำนันตำบลวังยาง
๓๑. นายยุทธนากร อุ่นใจ นายกเทศมนตรีเมืองสองฟิ
นอง
๓๒. นายวิโรจน์ คณวัฒนา สมาชิกสภาองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี เขต ๑
๓๓. นายกอบชัย พลเสน ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัด
สุพรรณบุรี
๓๔. นางจริญลักษณ์ आयวัฒน์

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยแบ่งรายละเอียดในการสร้างเครื่องมือ และพัฒนาเครื่องมือจากการได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อจะได้นำแนวคิดและทฤษฎีมาสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบปลายเปิด จำนวน ๑ ฉบับ (๑) เพื่อวิเคราะห์สภาพทั่วไปและปัญหาของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี (๒) เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี (๓) เพื่อนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

๑) กำหนดประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดการวิจัย ระบุรายการข้อมูลที่ต้องการในแต่ละประเด็น

๒) จัดทำร่างแบบสัมภาษณ์และรายการข้อคำถามแต่ละประเด็น

๓) ตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและการใช้ภาษา จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์

๔) แก้ไขและปรับปรุงให้เป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์แล้วจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

ขั้นตอนเตรียมการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนลงสนามเพื่อรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้เริ่มต้นด้วยการนัดหมายวันเวลาที่จะสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างพร้อมกับขอเอกสารต่างๆ พร้อมกันนั้นผู้วิจัยจะต้องศึกษาประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล เตรียมและศึกษาวิธีใช้เครื่องบันทึกเสียง เตรียมสมุดจดบันทึกและอุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะสนทนาสื่อสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้สัมภาษณ์แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ อธิบายเหตุผลและขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียงในขณะที่สัมภาษณ์ ขออนุญาตใช้กล้องถ่ายรูปเพื่อใช้อ้างอิงในการสัมภาษณ์ รวมทั้งแจ้งให้ทราบว่าข้อมูลต่างๆ ที่บันทึกเสียงไว้ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ หากผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ประสงค์ที่จะให้บันทึกเสียงในช่วงใดผู้วิจัยก็จะไม่บันทึกเสียงเลย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการและขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล และการจัดทำข้อมูลไว้เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามแบบวิธีการ

เปิดเผยตัว โดยจะแจ้งไปยัง กลุ่มเป้าหมายให้ได้ทราบวัตถุประสงค์ของผู้วิจัย และเพื่อให้ผู้วิจัยสามารถที่จะเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยนำจดหมายนำจากหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อแจ้งแก่กลุ่มเป้าหมายได้ทราบ และดำเนินการตามรายละเอียดการเก็บข้อมูล ดังนี้

๑. การสำรวจภาคสนาม (A field survey) เป็นกระบวนการหนึ่งในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เชิงคุณภาพ เพื่อบันทึกรายละเอียดของพื้นที่วิจัย ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานและสภาพทั่วไปของพื้นที่ ที่ตั้งและลักษณะภูมิประเทศ สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

๒. การสัมภาษณ์ (Interview) แบ่งเป็นแบบ ๒ คือ

๑) สัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ถามถึงสภาพทั่วไปในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ กับกลุ่มผู้รู้ และผู้ปฏิบัติ

๒) การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non - Structured Interview) สัมภาษณ์ที่ถามถึงสภาพปัญหาในปัจจุบันของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ ๕ ด้าน

๓. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยจะใช้การสนทนากลุ่มในการเก็บ รวบรวมข้อมูล โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ พร้อมด้วยคณะผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ สนทนากลุ่มด้วยการวางแผนสนทนา เวลา สถานที่ ผู้เข้าร่วมสนทนา จัดเตรียมแนวคำถาม และคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนา

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

๓.๕.๑ การจัดทำข้อมูล

ในการจัดทำข้อมูล ใช้แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์จากการสนทนากลุ่ม ทำการบันทึกข้อมูลลงในสมุดบันทึก บางกรณีอาจใช้เครื่อง บันทึกเสียงในการบันทึกข้อมูลการสนทนา ตลอดถึงการใช้กล้องบันทึกภาพ ทั้งกล้องถ่าย วีดีทัศน์ และกล้องบันทึกภาพธรรมดา

๓.๕.๒ การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ แล้วจดบันทึกไว้ในลักษณะการบรรยาย (Descriptive) แบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis) เพื่อที่จะได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ให้เห็นภาพเกี่ยวกับปัญหาที่พบและสร้างองค์ความรู้ใหม่ ในการวิเคราะห์ผลการศึกษาสามารถดำเนินการดังนี้

๑) ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสารเนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา

๒) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Interview) และการจัดสนทนากลุ่ม (Focus group) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนก

อย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ โดยทำไปพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งนี้เพื่อจะได้ศึกษาประเด็นต่าง ๆ ได้ลึกซึ้ง เมื่อประเด็นใดวิเคราะห์แล้วไม่มีความชัดเจนก็จะตามไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ เหล่านั้น เพื่อตอบคำถามหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อมูลเชิงคุณภาพได้นำมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี

๓) การตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล ในขั้นแรกผู้วิจัยได้ตรวจสอบว่าข้อมูลนั้นได้ตอบปัญหาของการวิจัยแล้วหรือไม่ หากผู้วิจัยพบว่าได้ข้อมูลที่ไม่ตรงกัน ผู้วิจัยจะตรวจสอบว่าข้อมูลที่แท้จริงเป็นอย่างไร

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ พระสังฆาธิการ ข้าราชการ และผู้นำท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา จำนวน ๓๕ รูป/คน และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

๔.๑ วิเคราะห์สภาพทั่วไปและปัญหาของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

๔.๒ องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

๔.๓ รูปแบบการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

๔.๔ ผลการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๑ วิเคราะห์สภาพทั่วไปและปัญหาของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้การวิเคราะห์ SWOT

๔.๑.๑ จุดแข็ง ของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

๑) การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะสามารถรับข้อมูลข่าวสารได้หลายช่องทาง คือ ๑) ทางวิทยุ ในปัจจุบันนี้มีสถานวิทยุชุมชนหลายแห่งหรือบางวัดก็มีสถานวิทยุเป็นของตนเอง ๒) ทางเฟสบุ๊ก เพราะพระหลายรูปมีเฟสบุ๊กและมีเพื่อน (สมาชิก) มากมาย ๓) ทางไลน์ ซึ่งถือว่าการติดต่อสื่อสารที่ง่ายและสะดวกที่สุด ส่งได้ทั้งภาพและข้อความ^๑

^๑ สัมภาษณ์ พระครูศรีอรรถศาสตร์, ดร. (อรรถชัย มหาตฤณ), ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร (พระอารามหลวง) จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

๒) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยเฉพาะทางอินเทอร์เน็ตมีความสะดวกรวดเร็วสามารถเข้าถึงผู้คนได้เป็นจำนวนมากในเวลาเดียวกัน^๒

๓) ปัจจุบันสื่อโซเชียลเทคโนโลยีเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว พระภิกษุสามเณรมีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นและสามารถติดตามสื่อต่างๆ ที่ทันสมัย ทั้งมีการใช้โปรเจกเตอร์เข้ามาช่วยในการสอนและบรรยาย การกิจกรรมต่างๆ การทำงานของคณะสงฆ์มีการจัดตั้งไลน์กลุ่มในการติดต่อประสานงานของคณะสงฆ์เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อ เช่น การส่งเอกสาร รูปภาพ พิกัดที่ตั้ง เป็นต้น และยังช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย^๓

๔) พระสงฆ์ในปัจจุบันส่วนมากจะสามารถใช้เทคโนโลยีในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดี เช่น การสอนพระพุทธศาสนา การใช้เฟสบุ๊กในการประสานส่งข่าวแก่พุทธศาสนิกชนการใช้ไลน์เพื่อประสานงานกับบุคคล และหน่วยต่างๆ^๔

๕) จึงนับได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีความจำเป็นมากในยุคปัจจุบัน เพื่อให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าถึงกลุ่มเยาวชนยุคใหม่ได้ง่าย^๕

๖) ทำให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนาทำได้รวดเร็วและกระจายได้ทั้งวงกว้างและเฉพาะกลุ่ม เนื่องจากมีสื่อออนไลน์ที่หลากหลายทั้งเฟสบุ๊ก และอินเทอร์เน็ต ในกรณีที่จะเผยแผ่พระพุทธศาสนาในวงกว้าง และกลุ่มไลน์ ในกรณีที่เจาะจงเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนเว็บไซต์ที่สามารถให้ข้อมูลทั่วไปในลักษณะเป็นทางการกับผู้ที่สนใจได้เข้าไปสืบค้นหาข้อมูล^๖

๗) พระสงฆ์ผู้ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ใช้ในรูปแบบ เฟสบุ๊ก และไลน์ ตลอดจนสถานีวิทยุชุมชนในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา^๗

๘) ปัจจุบันพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คือ ๑) ระหว่างวัดกับชุมชนใกล้เคียงมีการใช้เครื่องขยายเสียงเป็นหลัก ส่วนสารสนเทศขึ้นอยู่กับศักยภาพของพระว่ามีความสามารถทางเทคโนโลยีมากน้อยเพียงใด ๒) การเผยแผ่

^๒ สัมภาษณ์ พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว), เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๖ กันยายน ๒๕๖๑.

^๓ สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พีร์ ชินวโร ป.ธ. ๗), เจ้าคณะอำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^๔ สัมภาษณ์ นางวรรณพร มัจฉา, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^๕ สัมภาษณ์ พระครูโสภณโพธิมณฑล (ไพรวลัย วิสุทธิโท), รองเจ้าคณะอำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^๖ สัมภาษณ์ นายประยูร โอสรีกุล, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑.

^๗ สัมภาษณ์ นายยุทธนากร อุ่นใจ, กำนันตำบลวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑.

พระพุทธศาสนาโดยใช้วิทยุกระจายเสียง แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ เป็นสถานีของวัดเอง หรือเป็นสถานีของเอกชนหรือของรัฐ ๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการอบรมหรือเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่นักเรียน/เยาวชน เป็นหลัก วัดอาจจัดขึ้นเองแต่ส่วนใหญ่โรงเรียนเป็นผู้จัดพระสงฆ์เป็นวิทยากร^๘

๙) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเริ่มแพร่หลายมากขึ้น ที่เห็นชัดเจนคือการเผยแผ่ผ่านสถานีวิทยุ สื่อโซเชียล และช่องทางอื่น^๙

๑๐) พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ กันเป็นจำนวนมากเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา^{๑๐}

๑๑) ปัจจุบันพระสงฆ์ส่วนใหญ่มีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้นทั้งในฐานะผู้รับข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล^{๑๑}

๑๒) พระสงฆ์ส่วนใหญ่มองเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนให้ทันต่อยุคสมัยที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในปัจจุบัน มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ถ่ายทอดการบรรยายธรรมมากขึ้น^{๑๒}

๑๓) การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในจังหวัดสุพรรณบุรีปัจจุบันมีการใช้อย่างแพร่หลายมีการกระจายข้อมูลเป็นวงกว้าง โดยเฉพาะพระนักเผยแผ่หันมาใช้ระบบการสื่อสารและอุปกรณ์ที่ทันสมัยในการเผยแผ่พระพุทธศานามากขึ้น^{๑๓}

สรุปได้ว่า จุดแข็ง ของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะสามารถรับข้อมูลข่าวสารได้หลายช่องทาง พระภิกษุสามเณรมีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นสามารถใช้เทคโนโลยีในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดี มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เช่น เฟสบุ๊ก และไลน์ ตลอดจนสถานีวิทยุชุมชนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการอบรมหรือเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่นักเรียน/เยาวชน พระสงฆ์ในปัจจุบัน

^๘ สัมภาษณ์ นายพิทยา แก้วทิพย์, ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีประจันต์เมธีปริมาข จังหวัดสุพรรณบุรี, กันยายน ๒๕๖๑.

^๙ สัมภาษณ์ ดร.ไพบุลย์ คำภาพักตร์, รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๐} สัมภาษณ์ พระครูวิบูลเจติยานุรักษ์ (ประไพ ปุณณกาโม ป.ธ. ๓), เจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๑} สัมภาษณ์ นายณัฐสิทธิ์ วงศ์ตลาด, ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๒} สัมภาษณ์ นายกอบชัย พลเสน, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๓} สัมภาษณ์ พระครูสุวรรณวิจิตร (สมจิตร สมจิตโต ป.ธ.๔), เจ้าคณะตำบลสามชุก พระบัณฑิตนักเผยแผ่ เจ้าอาวาสวัดสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑.

ส่วนมากจะสามารถใช้เทคโนโลยีได้เป็นอย่างดี มีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นและสามารถติดตามสื่อต่างๆ ที่ทันสมัย มีความรวดเร็วทำให้ข้อมูลที่เผยแพร่ออกไปสามารถส่งต่อได้อย่างรวดเร็ว มีสื่อออนไลน์ที่หลากหลายทั้งเฟสบุ๊ก และอินเทอร์เน็ต ในกรณีที่จะเผยแพร่พระพุทธศาสนาในวงกว้าง และกลุ่มไลน์ ในกรณีที่เจาะจงเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนเว็บไซต์ที่สามารถให้ข้อมูลทั่วไปในลักษณะเป็นทางการกับผู้สนใจได้เข้าไปสืบค้นหาข้อมูล พระสงฆ์ส่วนใหญ่มองเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนให้ทันต่อยุคสมัยที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ถ่ายทอดการบรรยายธรรมมากขึ้น ปัจจุบันการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในจังหวัดสุพรรณบุรีมีการใช้อย่างแพร่หลายมีการกระจายข้อมูลเป็นวงกว้าง

ตารางที่ ๔.๑ วิเคราะห์จุดแข็งของสภาพปัจจุบันของการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคน
๑	การเผยแพร่พระพุทธศาสนาในจังหวัดสุพรรณบุรีอยู่ในเกณฑ์ดี สามารถรับข้อมูลข่าวสารได้หลายช่องทาง โดยเฉพาะทางอินเทอร์เน็ตมีความสะดวกรวดเร็ว	๓	๓,๕,๗
๒	ดี เทคโนโลยีสารสนเทศมีความจำเป็นมากในยุคปัจจุบัน ทำให้การเผยแพร่พระพุทธศาสนาทำได้รวดเร็วและกระจายได้ทั้งวงกว้างและเฉพาะกลุ่ม	๓	๘,๑๘,๒๓
๓	พระสงฆ์ส่วนใหญ่ใช้ในรูปแบบ เฟสบุ๊ก และไลน์ ระหว่างวัดกับชุมชน ตลอดจนสถานีวิทยุ สื่อโซเชียล พระสงฆ์ใช้สื่อเป็นจำนวนมากเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา	๓	๗, ๑๗,๒๑
๔	พระสงฆ์ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา เพราะส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น	๒	๘,๑๓
๕	พระสงฆ์มองเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนให้ทันต่อยุคสมัย ใช้ระบบการสื่อสารและอุปกรณ์ที่ทันสมัยในการเผยแพร่พระพุทธศาสนามากขึ้น	๒	๖,๓๓

*จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หมายถึง ลำดับของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในบทที่ ๓ หน้า

๔.๑.๒ จุดอ่อน ของการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

๑) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรียังมีน้อย เมื่อเทียบกับหน่วยงานอื่น อาจเป็นเพราะยังขาดความรู้ความชำนาญในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และผู้บริหารคณะสงฆ์ยังยึดติดอยู่กับการเผยแพร่แบบดั้งเดิมไม่เปิดใจกว้างรับเทคโนโลยีสมัยใหม่^{๑๔}

๒) พระสงฆ์บางส่วนยังใช้เทคนิคการนำเสนอในรูปแบบเดิมๆ ทำให้น่าเบื่อ ขาดวิธีการพูดที่สร้างความสนใจและการสื่อสารไม่ค่อยชัดเจน ใช้เวลาในการบรรยายนานเกินไปทำให้ผู้ที่รับฟังเกิดอาการเบื่อหน่ายไม่อยากฟัง บางครั้งเนื้อหาการสอนธรรมแต่ละข้อยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควรบางครั้งเนื้อหาหนักเกินไปไม่เหมาะสมกับเวลา^{๑๕}

๓) คณะสงฆ์ยังไม่มีศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูลทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่มีบุคลากรและกองทุนเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาอย่างชัดเจน จึงเป็นภาระของพระนักเผยแผ่ที่ต้องจัดหาอุปกรณ์และดำเนินการโดยใช้งบประมาณของตนเองเป็นหลัก^{๑๖}

๔) พระสงฆ์ที่เป็นนักเผยแผ่มีความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศยังมีอยู่น้อย อีกทั้งระบบการสร้างเครือข่ายก็ยังมีศักยภาพต่ำ สารสนเทศที่ใช้เผยแผ่ขาดความน่าสนใจ^{๑๗}

๕) อาจเป็นเพราะบุคลากร (พระนักเผยแผ่) ยังขาดความรู้และทักษะในด้านเทคโนโลยี รวมทั้งองค์ความรู้ทางศาสนาที่ดีพอ พระสงฆ์และผู้ที่เกี่ยวข้องยังมีความรู้ไม่มากเพียงพอ และยังไม่มีอุปกรณ์ที่เพียงพอต่อการใช้งาน^{๑๘}

๖) บุคลากรที่ทำการเผยแพร่พระพุทธศาสนาขาดความรู้ในการนำอุปกรณ์เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ ขาดการพัฒนาบุคลากรและข้อจำกัดในเรื่องของกฎหมาย ระบบเทคโนโลยีที่ใช้อยู่ขาดความทันสมัยมีข้อจำกัดเรื่องอุปกรณ์^{๑๙}

^{๑๔} สัมภาษณ์ นางจริญลักษณ์ อายุวัฒน์, ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๕} สัมภาษณ์ พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว), เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๖ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๖} สัมภาษณ์ นายทวีศักดิ์ อุ่นพัฒนาศิลป์, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๗} สัมภาษณ์ นายพิทยา แก้วทิพย์, ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีประจันต์เมธีประชมุข จังหวัดสุพรรณบุรี, กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๘} สัมภาษณ์ นายยุทธนากร อุ่นใจ, กำนันตำบลวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๙} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, กลุ่มอำนวยการและกิจการคณะสงฆ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

๓) หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงไม่มีการสร้างบุคลากรเพิ่มหรือทดแทนบุคลากรที่ขาดไป ตัวผู้เผยแผ่ยังขาดทักษะและวิธีการเผยแผ่ที่ไม่สอดคล้องกับค่านิยมหรือความต้องการในสังคมยุคปัจจุบัน ขาดความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ขาดการสนับสนุนด้านอุปกรณ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วิทยาการขาดทักษะความเชี่ยวชาญในการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ จึงไม่เกิดประสิทธิภาพในการเผยแผ่เท่าที่ควร^{๒๐}

๔) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจึงเป็นการใช้เฉพาะในกลุ่มผู้เกี่ยวข้องเท่านั้น ยังไม่มีการกระจายข้อมูลอย่างเป็นวงกว้าง ยังทำงานกันแบบต่างคนต่างทำไม่รวมกลุ่มหรือจัดตั้งศูนย์กลางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดที่ชัดเจน^{๒๑}

๕) เนื่องจากวัสดุอุปกรณ์ในการเข้าถึงมีราคาแพงทำให้โอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างกัน บุคลากรของพระพุทธศาสนาส่วนมากไม่มีความรู้ความสามารถ อีกประการหนึ่ง คือ คณะสงฆ์ไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พระสงฆ์บางส่วนยังไม่มีวุฒิภาวะความรู้ในหลักธรรมดีพอ ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจึงไม่ค่อยกล้าแสดงออก การคัดเลือกส่วนใหญ่จะคัดเลือกจากบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือบุคคลใกล้ชิดมากกว่าการคัดเลือกจากผู้มีภูมิความรู้และประสบการณ์^{๒๒}

๑๐) ในปัจจุบันผู้ที่บวชเข้ามาไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษาเล่าเรียนเท่าที่ควร พระสงฆ์ขาดความรู้เรื่องหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา ทั้งพระสงฆ์บางส่วนก็ประพฤติดนเองไม่เหมาะสมตามพระธรรมวินัย เช่น ตั้งตนเป็นอาจารย์ใบ้ห่วย ดูดวง ทำน้ามนต์ เป็นต้น อีกทั้งพระสงฆ์ที่มีความรู้ความสามารถในการแสดงธรรมก็มีน้อย^{๒๓}

สรุปได้ว่า จุดอ่อนของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาในจังหวัดสุพรรณบุรียังมีน้อย อาจเป็นเพราะยังขาดความรู้ความชำนาญในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และผู้บริหารคณะสงฆ์ยังยึดติดอยู่กับการเผยแผ่แบบดั้งเดิม บางส่วนยังใช้เทคนิคการนำเสนอในรูปแบบเดิมๆ ขาดศูนย์กลางในการรวบรวมเทคโนโลยีสารสนเทศ ขาดบุคลากรและกองทุนเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างชัดเจน ระบบการสร้างเครือข่ายก็ยังมีศักยภาพต่ำสารสนเทศที่ใช้เผยแผ่ขาดความน่าสนใจ บุคลากร (พระนักเผยแผ่) ยังขาดความรู้ ขาด

^{๒๐} สัมภาษณ์ นายชินรัตน์ อยู่ฤทธิ, วิทยาการศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๑} สัมภาษณ์ พระมงคลกิตติวิบูลย์ (ทับทิม กิตติโสโน ป.ธ. ๔), รองเจ้าคณะจังหวัด (ฝ่ายเผยแผ่) เจ้าอาวาสวัดวิมลโกการาม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๒} สัมภาษณ์ นายสมชาย เทียนไชย, ครูกลุ่มสังคมศึกษา โรงเรียนกรรณสูตวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๓} สัมภาษณ์นายพิชิต รุ่งเรืองด้วยบุญ, นายกเทศมนตรีตำบลวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๙ กันยายน ๒๕๖๑.

ทักษะในด้านเทคโนโลยี ขาดความรู้ในการนำอุปกรณ์เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ ขาดการพัฒนาบุคลากร ระบบเทคโนโลยีที่ใช้อยู่ขาดความทันสมัยมีข้อจำกัดเรื่องอุปกรณ์และยังไม่มีอุปกรณ์ที่เพียงพอต่อการใช้งาน หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงไม่มีการสร้างบุคลากรเพิ่มหรือทดแทนบุคลากรที่ขาดไป ขาดทักษะความเชี่ยวชาญในการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ จึงไม่เกิดประสิทธิภาพในการเผยแพร่ และยังขาดทักษะและวิธีการเผยแพร่ที่ไม่สอดคล้องกับค่านิยมหรือความต้องการในสังคมยุคปัจจุบัน ยังไม่มีการกระจายข้อมูลอย่างเป็นวงกว้าง บุคลากรของพระพุทธศาสนาส่วนมากไม่มีความรู้ความสามารถ อีกประการหนึ่ง คือ คณะสงฆ์ไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พระสงฆ์บางส่วนยังไม่มีวุฒิภาวะความรู้ในหลักธรรมดีพอ พระสงฆ์ที่มีความรู้ความสามารถในการแสดงธรรมก็มีน้อย

ตารางที่ ๔.๒ วิเคราะห์จุดอ่อนของสภาพปัจจุบันของการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคน
๑	การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเผยแพร่มีน้อย อาจเป็นเพราะขาดความรู้ความชำนาญ ขาดวิธีการสร้างความสนใจ ยังไม่มีศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ และกองทุนเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาอย่างชัดเจน	๓	๓,๒๘,๓๔
๒	พระสงฆ์ที่เป็นนักเผยแผ่มีความรู้และทักษะในการนำอุปกรณ์เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ ขาดการพัฒนาบุคลากร ระบบเทคโนโลยีที่ใช้อยู่ขาดความทันสมัย	๓	๑๖,๒๑,๓๑
๓	ผู้เผยแผ่ยังขาดทักษะความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ขาดการสนับสนุนด้านอุปกรณ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยังไม่มีการกระจายข้อมูลอย่างเป็นวงกว้าง	๒	๔,๓๐
๔	วัสดุอุปกรณ์ในการเข้าถึงมีราคาแพงคณะสงฆ์ไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้ที่บวชเข้ามาไม่สนใจเล่าเรียนขาดความรู้เรื่องหลักธรรมคำสอน	๒	๒๔,๒๙

*จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หมายถึง ลำดับของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในบทที่ ๓ หน้า

๔.๑.๓ โอกาส ของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

๑) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีนับได้ว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การประชาสัมพันธ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้ผลดี กว้างขวางและครอบคลุมทุกพื้นที่ที่ต้องการเป็นอย่างดี^{๒๔}

๒) การใช้สื่อสารสนเทศในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาถือว่าเป็นความจำเป็นมาก เพราะในโลกโซเชียลมีความก้าวหน้าและทันสมัยจะเข้าถึงกลุ่มของเยาวชนได้ง่าย ในส่วนของคนรุ่นหนุ่มสาว ในจังหวัดสุพรรณบุรีก็มีการใช้ระบบสารสนเทศในการสื่อสารกันมาก พระสงฆ์สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาแก่ประชาชนเยาวชนและในกลุ่มบุคคลทั่วไป^{๒๕}

๓) พระสงฆ์ส่วนใหญ่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นช่องทางการประชาสัมพันธ์กิจการภายในวัด และการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนแก่พุทธศาสนิกชน เพราะสามารถเข้าถึงได้ในทุกครัวเรือน สัญญาณเครือข่ายกระจายครอบคลุมเข้าถึงทุกพื้นที่ อีกทั้งยังพัฒนารูปแบบให้ง่ายต่อการใช้งาน^{๒๖}

๔) เนื่องจากเป็นโลกไร้พรมแดน พระสงฆ์ก็ใช้เงื่อนไขนี้เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เช่นกันจึงพบเห็นหลักธรรมคำสอนในสื่อโซเชียลมากมาย พระสงฆ์มีบทบาทในการใช้ทั้งผู้รับข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล ใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารในคณะสงฆ์และญาติโยมการจัดการจึงขึ้นกับพระสงฆ์แต่ละรูป^{๒๗}

๕) ปัจจุบันนี้การใช้สื่อสารสนเทศเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อให้ได้เข้าถึงแก่กลุ่มวัยรุ่น หนุ่มสาว การใช้สื่อในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญมากที่สุด^{๒๘}

๖) เทคโนโลยีกับศาสนาจัดอยู่คนละส่วนกันแต่ทั้งสองส่วนมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ ศาสนามีอิทธิพลกับชีวิตมนุษย์แต่ตอนหลังถูกไล่ที่โดยเทคโนโลยีและวิถีชีวิตสมัยใหม่ เทคโนโลยีส่วนใหญ่ออกแบบมาด้วยจุดประสงค์ ๒ อย่าง คือ เพื่อการสงครามและแรงผลักดันในเชิงพาณิชย์ พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่เน้นการพัฒนาตนเอง พึ่งตนเอง ฝึกฝนตนเอง เทคโนโลยีมีแนวโน้มไป

^{๒๔} สัมภาษณ์ นางสาวหยด พลเสน, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๕} สัมภาษณ์ พระครูโสภณโพธิมณฑ์ (ไพรวลัย วิสุทธิ), รองเจ้าคณะอำเภอดำรงวิทยารมย์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๖} สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ วงศ์วีรกุล, นายอำเภอดำรงวิทยารมย์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๗} สัมภาษณ์ นายณัฐสิทธิ์ วงศ์ตลาด, ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๘} สัมภาษณ์ พระราชปริยัติเมธี (เชษฐา ฉินนาลโย ป.ธ. ๙), เจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

อีกด้านหนึ่ง คือ เอื้ออำนวยความสะดวกในเชิงกายภาพ ซึ่งอาจทำให้ยึดติดกับวัตถุ ขณะที่ศาสนาเน้นให้มนุษย์กลับไปหารากฐานของตัวเองและพัฒนาจิตใจมากกว่าเรื่องกายภาพ การอำนวยความสะดวกแต่เดี่ยวนี้นี้พระไม่ยอมศึกษาเรื่อง ศิล สมาธิ ปัญญา โยมอยากศึกษาอะไรพระสงฆ์ก็อยากศึกษาอันนั้น จึงคล้อยไปตามเทคโนโลยีที่อำนาจทุนนิยม ความหวังที่จะใช้เทคโนโลยีในโลกปัจจุบันอย่างเช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาถือว่าเป็นการเปิดประตูขึ้นแรกของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเท่านั้น^{๒๙}

๓) การดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสารโดยเฉพาะสื่อออนไลน์มีความจำเป็นและเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญสำหรับชีวิตประจำวันของประชาชนในปัจจุบัน จึงยากที่จะปิดกั้นหรือไม่เห็นด้วยต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่มาใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ จึงต้องมีการควบคุมผู้ใช้ให้รู้เท่าทันการใช้สื่อออนไลน์อย่างถูกต้องและเหมาะสม^{๓๐}

๔) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของคณะสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีจึงต้องนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดทำการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนรับรู้และเข้าถึงสื่อได้มากที่สุด^{๓๑}

๕) มีการกำหนดขอบเขตความเหมาะสมที่พระสงฆ์จะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพราะอาจจะเป็นการแสดงออกในบางเรื่องที่เกินขอบเขต ต้องมีการควบคุมติดตามหากเผยแพร่สิ่งที่ไม่เหมาะสมโดยไม่เจตนาหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ทำให้เกิดความเสียหายแก่พระพุทธศาสนา^{๓๒}

๑๐) จัดอบรมให้พระสงฆ์ที่มีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพียงพอ ตลอดจนถึงวิธีการเผยแพร่ตามสื่อออนไลน์และที่สำคัญที่สุด คือ ความสนใจ ความตั้งใจ ความพึงพอใจ ที่จะใช้สื่อเพื่อการเผยแผ่คำสอนของพระพุทธศาสนา^{๓๓}

๑๑) มีกระบวนการทดสอบบุคลากรว่ามีความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมือระบบเทคโนโลยีมากน้อยเพียงใด อีกทั้งต้องสำรวจว่าระบบเทคโนโลยีหรือเครื่องมือที่ทันสมัยมีเพียงพอ

^{๒๙} สัมภาษณ์ ดร.ชบา พันธุ์ศักดิ์, ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๐} สัมภาษณ์ พระครูพิสิฐสรภาน (ปภิตต์ ฐิตวิโส ป.ธ. ๓), เจ้าอาวาสวัดเกาะ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๑} สัมภาษณ์ นางจริญลักษณ์ อายุวัฒน์, ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๒} สัมภาษณ์ นางวรรณพร มัจฉา, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๓} สัมภาษณ์ พระธรรมพุทธิมงคล (สะอึ้ง สิริโนโท ป.ธ. ๘), ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

หรือไม่ในแต่ละพื้นที่ ทั้งการบริหารการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของแต่ละพื้นที่ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน^{๓๔}

สรุปได้ว่า โอกาสของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คือ เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อให้ได้เข้าถึงแก่กลุ่มวัยรุ่น หนุ่มสาว การใช้สื่อในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญมากในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การประชาสัมพันธ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้ผลดีกว้างขวางและครอบคลุมพื้นที่ที่ต้องการเป็นอย่างดี การใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาถือว่าการเปิดประตูขึ้นแรกของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี นับได้ว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การประชาสัมพันธ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้ผลดีกว้างขวางและครอบคลุมพื้นที่ที่ต้องการเป็นอย่างดี

^{๓๔} สัมภาษณ์ นางสาวนิษฐกานต์ คุณวัชรกิจ, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการพิเศษ วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

ตารางที่ ๔.๓ วิเคราะห์โอกาสของสภาพปัจจุบันของการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ใน
จังหวัดสุพรรณบุรี

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคน
๑	สื่อสารสนเทศช่วยให้การประชาสัมพันธ์การเผยแพร่พระพุทธศาสนาได้ผลดีกว้างขวางและครอบคลุมทุกพื้นที่เข้าถึงกลุ่มของเยาวชนได้ง่าย เป็นช่องทางการประชาสัมพันธ์กิจการภายในวัด	๓	๙,๑๕,๒๐
๒	พระสงฆ์มีบทบาทในการใช้ทั้งผู้รับข้อมูลและผู้ให้ข้อมูลการใช้สื่อสารสนเทศเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อให้ได้เข้าถึงแก่กลุ่มวัยรุ่น นุ่มสาว	๒	๒,๑๓
๓	การใช้อินเทอร์เน็ตถือว่าเป็นขั้นแรกของการเผยแพร่พระพุทธศาสนา โดยเฉพาะสื่อออนไลน์มีความจำเป็นและเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญสำหรับชีวิตประจำวันของประชาชนในปัจจุบัน	๒	๑๐,๑๔
๔	การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทำการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนรับรู้และเข้าถึงสื่อ ต้องมีการควบคุมติดตามหากเผยแพร่สิ่งที่ไม่เหมาะสมโดยไม่เจตนาหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์	๒	๑๙,๓๔
๕	จัดอบรมให้พระสงฆ์ผู้ที่มีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพียงพอ มีกระบวนการทดสอบบุคคลากรว่ามีความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมือระบบเทคโนโลยีมากขึ้นน้อยเพียงใด	๒	๑,๒๒

*จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หมายถึง ลำดับของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในบทที่ ๓ หน้า

๔.๑.๔ อุปสรรค ของการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

๑) การเผยแพร่ธรรมะผ่านทางโซเชียลมีเดีย เฟสบุ๊ก และเว็บไซต์ตลอดถึงสถานีวิทยุยังมีอยู่น้อย ขาดการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศชุมชนเพื่ออบรมให้แก่คณะสงฆ์และบุคคลทั่วไป^{๓๕}

๒) อีกทั้งอุปกรณ์ยังไม่มีความพร้อมหรือยังไม่เพียงพอในส่วนที่เพียงพอเราก็ยังดึงศักยภาพของเครื่องมือมาใช้ได้ไม่เต็มที่เพราะขาดการเรียนรู้และขาดทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยี^{๓๖}

๓) การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร อาจเกิดจากหน่วยงานนั้นๆ ไม่มีงบประมาณสนับสนุนในด้านนี้โดยตรง หรืออาจจะติดขัดด้วยระบบเพราะการของงบประมาณต้องใช้ระยะเวลานานใช้เอกสารเป็นจำนวนมาก ซึ่งในส่วนของพระสงฆ์มองว่าขั้นตอนในการดำเนินการยุ่งยากจึงตัดปัญหาโดยการหางบประมาณด้วยตนเองตามกำลังความสามารถ^{๓๗}

๔) การเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรียังไม่มีมีการกระจายคำสอนผ่านสื่อสารสนเทศให้กับประชาชนอย่างกว้างขวาง อุปกรณ์ยังไม่มีครอบคลุม ขาดศูนย์กลางการทำหน้าที่บุคลากรที่ทักษะและความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีมีอยู่น้อย ต้องมีการกระจายและฝึกทักษะในครอบคลุม^{๓๘}

๕) การเผยแพร่พระพุทธศาสนายังคงมีรูปแบบการเทศนาสั่งสอนเป็นหลัก ในส่วนของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่เข้ามาช่วยมีอยู่บ้างแต่น้อย ด้วยเหตุผลที่ว่ายังขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังจากทางคณะสงฆ์เองที่ยังมองไม่เห็นความสำคัญเท่าที่ควร^{๓๙}

๖) เนื่องจากวัสดุอุปกรณ์ในการเข้าถึงมีราคาแพงทำให้โอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างกัน บุคลากรของพระพุทธศาสนาส่วนมากไม่มีความรู้ความสามารถ อีกประการหนึ่ง คือ คณะสงฆ์ไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งก็มักจะเป็นช่องทางทำมาหากินของญาติโยมบางกลุ่มที่มองหาจุดอ่อนของบุคลากรด้านความรู้^{๔๐}

^{๓๕} สัมภาษณ์ นางสาวนิษฐกานต์ คุณวัชรกิจ, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการพิเศษ วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๖} สัมภาษณ์ พระมหาสมัย สมโย, เจ้าอาวาสวัดป่าพระเจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๗} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คุณวัฒนา, นายกเทศมนตรีเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๗ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๘} สัมภาษณ์ นายเอกพันธุ์ อินทรีใจเอื้อ, นายกเทศมนตรีเมืองสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๙} สัมภาษณ์ พระครูพิสิฐสรภาน (ปกิตต์ ฐิตวิโส ป.ธ. ๓), เจ้าอาวาสวัดเกาะ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๔๐} สัมภาษณ์ นายสมชาย เทียนไชย, ครูกลุ่มสังคมศึกษา โรงเรียนกรรณสูตวิทยา, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑.

๗) ขาดแคลนพระสงฆ์ที่มีความสามารถในการเผยแผ่ธรรมะอย่างแท้จริงโดยเฉพาะวัดในเขตชนบทขาดรูปแบบหรือวิธีการเผยแผ่ ขาดองค์ความรู้และขาดการฝึกฝนด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ในการเผยแผ่ ส่วนมากจะใช้ความสามารถเฉพาะตัวในการบรรยายเป็นหลักจึงทำให้การเผยแผ่ทำได้ในวงจำกัด อีกทั้งยังขาดงบประมาณสนับสนุนหรือมีสนับสนุนในวงจำกัด^{๔๑}

๘) พระสงฆ์ที่ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศ บางวัดเจ้าอาวาสยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีสารสนเทศว่ามีความสำคัญอย่างไรในยุคปัจจุบันจึงไม่สนับสนุน^{๔๒}

๙) ความเจริญของเทคโนโลยีมีทั้งคุณและโทษการนำมาใช้จึงประสบปัญหา รวมถึงพระสงฆ์บางส่วนยังขาดความเข้าใจในเทคโนโลยีสมัยใหม่และมองว่ามีความซับซ้อนจึงไม่สนใจเรียนรู้ รวมถึงไม่สนับสนุนให้พระสงฆ์ศึกษาในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ^{๔๓}

๑๐) บุคลากรในวัดบางพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงมองไม่เห็นความสำคัญหรือประโยชน์ของการนำมาใช้เผยแผ่พระพุทธศาสนา^{๔๔}

๑๑) พระสงฆ์บางส่วนยังยึดติดรูปแบบเดิมๆ คือการเข้าวัดฟังธรรมในวันพระ ขาดการพัฒนาทักษะความรู้ในการอบรมสั่งสอน ขาดความรู้ทางวิชาการเพื่อนำรูปแบบที่เป็นประโยชน์มาปรับปรุงพัฒนาการเผยแผ่เพื่อให้มีความหลากหลาย^{๔๕}

๑๒) เพราะการใช้เทคโนโลยีของพระสงฆ์มีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน บ้างใช้เพื่อติดต่อญาติโยมทำบุญ จะมีบ้างในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแต่ก็มักมีการค้าหรือผลประโยชน์แอบแฝง จึงทำให้ถูกมองถึงวิธีการดำรงตนไม่แตกต่างจากญาติโยมความศรัทธาจึงมีแนวโน้มลดลงไปตามลำดับ^{๔๖}

^{๔๑} สัมภาษณ์ พระปลัดวิทย์ สุนทรธมโม, เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี ฝ่ายเผยแผ่ เจ้าอาวาสวัดคลองขอม, ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๔๒} สัมภาษณ์ นางสาวสมพงษ์ สารคำ, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไก่อี้อยู่ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๔๓} สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พีร์ ชินวโร ป.ธ. ๗), เจ้าคณะอำเภอดำรงวิทยารมย์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๔๔} สัมภาษณ์ นายบุญชู จันทร์สุวรรณ, นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๔๕} สัมภาษณ์, พระมงคลกิตติวิบูลย์ (ทับทิม กิตติเสโน ป.ธ. ๔), รองเจ้าคณะจังหวัด (ฝ่ายเผยแผ่) เจ้าอาวาสวัดวิมลโลการาม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๔๖} สัมภาษณ์ ดร.ชบา พันธุ์ศักดิ์, ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ กันยายน ๒๕๖๑.

๑๓) การที่พระสงฆ์หันมาใช้สื่อสารสนเทศเป็นสื่อกลางในการเผยแผ่เรื่องพระพุทธศาสนา ประชาชนบางส่วนยังมีแนวคิดดั้งเดิมไม่เปิดใจยอมรับการเข้าถึงพระพุทธศาสนาผ่านช่องทางสื่อที่ยึดติดรูปแบบเดิมๆ^{๔๗}

๑๔) กลุ่มผู้สูงอายุส่วนใหญ่ที่ไม่รับการเปลี่ยนแปลงจึงไม่สามารถเข้าถึงในระบบสารสนเทศได้ แต่สำหรับกลุ่มเยาวชนอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นเพราะเป็นสื่อที่จะทำให้เข้าถึงกลุ่มเยาวชนได้ง่ายยิ่งขึ้น^{๔๘}

๑๕) พระสงฆ์ที่ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาจะส่งจะแพร่ในเรื่องราวอะไรจะรับฟังแต่บุคคลในแวดวงเดียวกัน ยังไม่มีกลุ่มสาธารณะหรือประชาชนทั่วไปเข้ามาร่วมด้วย ปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่จะติดดูโทรทัศน์มากกว่าฟังวิทยุเด็กหรือวิทยุรุ่นด้วยแล้วไม่สนใจฟังเลย^{๔๙}

๑๖) ประชาชนส่วนใหญ่มองว่าอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไม่ใช่สิ่งจำเป็นจึงไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรใดให้การสนับสนุน ส่วนใหญ่ยังมองว่าพระสงฆ์ควรมีหน้าที่ศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัยเท่านั้น การจัดกิจกรรมภายในวัดที่เห็นส่วนใหญ่ก็เป็นการจัดในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วัดที่มีงบประมาณก็จะเปิดเป็นศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ซึ่งก็มีน้อยมากในปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญในเรื่องการสร้างศาสนวัตถุเสียเป็นส่วนใหญ่ สร้างรูปเคารพต่างๆ เพื่อเป็นการหารายได้เข้าวัดเสียเป็นส่วนใหญ่^{๕๐}

๑๗) อุปสรรคที่สำคัญของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี คือ งบประมาณที่จะนำมาจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่มีไม่เพียงพอ บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศยังมีไม่เพียงพอ^{๕๑}

สรุปได้ว่า อุปสรรคของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในจังหวัดสุพรรณบุรียังไม่ครอบคลุมและกว้างยังใช้อยู่ในวงจำกัดเฉพาะกลุ่มของผู้เกี่ยวข้องเท่านั้น บุคลากรขาดความรู้ในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่จึงมองไม่เห็นความสำคัญหรือประโยชน์ ขาดการสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศชุมชนเพื่ออบรมให้แก่คณะสงฆ์และบุคคลทั่วไป

^{๔๗} สัมภาษณ์ พระครูสุวรรณวิจิตร (สมจิตร์ สมจิตโต ป.ธ.๔), เจ้าคณะตำบลสามชุก พระบัณฑิตนักเผยแผ่ เจ้าอาวาสวัดสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๔๘} สัมภาษณ์ พระราชปริยัติเมธี (เชษฐา ฉินนาลโย ป.ธ. ๙), เจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๔๙} สัมภาษณ์ พระครูศรีอรุณศาสน์, ดร. (อรรถชัย มหาอดิโธ), ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร (พระอารามหลวง) จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๕๐} สัมภาษณ์ นายอเนก ปาลวงศ์, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี เขต ๑, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑.

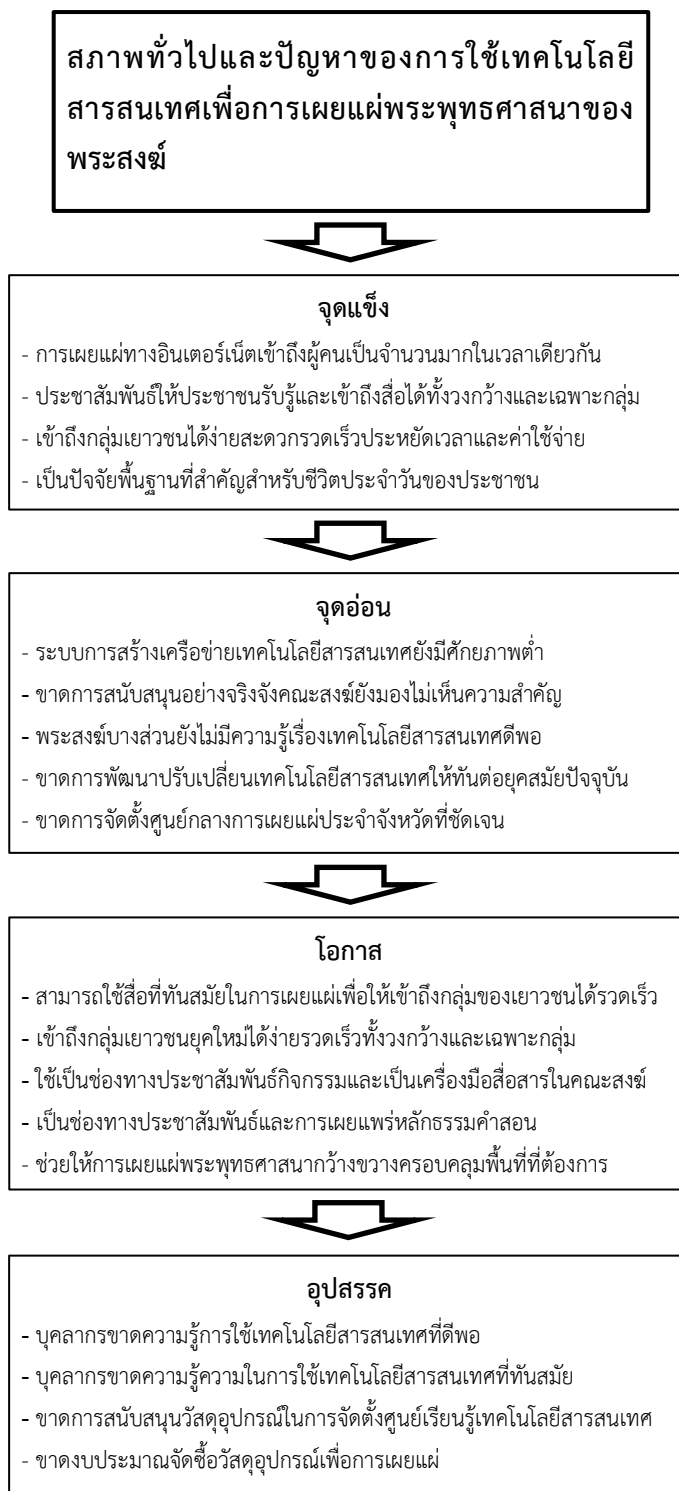
^{๕๑} สัมภาษณ์ นางสาวหยด พลเสน, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

บางวัดเจ้าอาวาสยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีสารสนเทศว่ามีความสำคัญอย่างไรในยุคปัจจุบันจึงไม่สนับสนุน วัดที่มีทุนทรัพย์มักจะให้ความสำคัญในเรื่องการสร้างศาสนวัตถุเสียเป็นส่วนใหญ่ สร้างรูปเคารพต่างๆ เพื่อให้ผู้คนเข้าไปกราบไหว้บูชาขอพรขอโชคลาภเพื่อเป็นการหารายได้เข้าวัดเสียเป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ ๔.๔ วิเคราะห์อุปสรรคของสภาพปัจจุบันของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคน
๑	การเผยแผ่ธรรมะผ่านทางโซเชียลมีเดีย เฟสบุ๊ก และเว็บไซต์ตลอดถึงสถานีวิทยังมีอยู่น้อย การจัดกิจกรรมเผยแผ่พระพุทธศาสนาไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บุคลากรมีความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีมีอยู่น้อย ขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังจากทางคณะสงฆ์		๑๐,๑๑,๒๒,๒๗,๓๒
๒	วัสดุอุปกรณ์มีราคาแพงคณะสงฆ์ไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ขาดองค์ความรู้และขาดการฝึกฝนการใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศ พระสงฆ์บางส่วนยังมองว่ามีความซับซ้อนจึงไม่สนใจเรียนรู้		๕,๑๒,๑๘,๒๔
๓	พระสงฆ์บางส่วนยังยึดติดรูปแบบเดิมขาดการพัฒนาทักษะความรู้ในการอบรมสั่งสอน การใช้เทคโนโลยีของพระสงฆ์มีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน ประชาชนบางส่วนยังไม่เปิดใจยอมรับการเข้าถึงพระพุทธศาสนาผ่านช่องทางสื่อ		๔,๖,๑๔
๔	กลุ่มผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงในระบบสารสนเทศได้ ยังไม่มีกลุ่มสาธารณะสำหรับประชาชนทั่วไปเข้าร่วม		๒,๗
๕	ประชาชนส่วนใหญ่มองว่าอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไม่ใช่สิ่งจำเป็น งบประมาณที่จะนำมาจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่มีไม่เพียงพอ		๒๐,๒๖

*จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หมายถึง ลำดับของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในบทที่ ๓ หน้า

แผนภาพที่ ๔.๑ แสดงสภาพสภาพทั่วไปและปัญหาของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์

๔.๒ องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ตามแนวคิดการบริหาร

๔.๒.๑ การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ตามแนวคิดการบริหาร (4M)

๑) บุคลากรการเผยแผ่

๑) การเผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีในการให้เข้าถึงประชาชนในยุคปัจจุบัน สื่อการสอนต้องมีความทันสมัยและแปลกใหม่ทำให้เกิดความน่าสนใจเพราะในยุคสมัยใหม่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน^{๕๒}

๒) ปัจจุบันวัดต้องอาศัยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมต่างๆ ภายในวัดให้บุคคลทั่วไปทราบ รวมถึงการติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอกจะช่วยให้สะดวกรวดเร็ว^{๕๓}

๓) จำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ โดยเฉพาะพระนักเผยแผ่ พระธรรมทูต จะต้องมีการจัดอบรมหรือจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับบุคลากรทางการเผยแผ่เพื่อให้มีความรู้รอบด้าน^{๕๔}

๔) บุคลากรที่มีการทำงานร่วมกันเป็นทีมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในจังหวัดสุพรรณบุรียังอยู่ในระดับที่น้อย จึงต้องมีการส่งเสริมให้พระสงฆ์มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้น^{๕๕}

๕) ส่งเสริมให้พระสงฆ์ได้ศึกษาเล่าเรียนระดับปริญญาตรี ปบ.ส. ส่งพระเลขานุการไปศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคการใช้สื่อการสอนต่างๆ สอนการใช้สื่อและวิธีการถอดบทเรียนและการนำเสนอ^{๕๖}

^{๕๒} สัมภาษณ์ พระครูโสภณโพธิมณฑ (ไพรวลัย วิสุทธิ), รองเจ้าคณะอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๕๓} สัมภาษณ์ นางวรรณพร มัจฉา, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๕๔} สัมภาษณ์, พระมงคลกิตติวิบูลย์ (ทัฬหิม กิตติเสโน ป.ธ. ๔), รองเจ้าคณะจังหวัด (ฝ่ายเผยแผ่) เจ้าอาวาสวัดวิมลโกศาราม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๕๕} สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ วงศ์วีรกุล, นายอำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๕๖} สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พีร์ ชินวโร ป.ธ. ๓), เจ้าคณะอำเภอดำเนินสะดวก เจ้าอาวาสวัดเขาดีสลัก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

๖) บุคลากรทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องฝึกตนเองให้มีความพร้อมอยู่เสมอ มีความอดทน และความขยันหมั่นเพียร ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบหน้าที่ มีแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้และแสวงหาความรู้เพื่อเพิ่มเติมทักษะความรู้ให้ตนเองอยู่เสมอ^{๕๗}

๗) ผู้ที่จะเข้ามาบริหารงานบุคคลต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ในเรื่องนั้นๆ ได้เป็นอย่างดีที่สำคัญต้องถูกต้องและมีความชัดเจน^{๕๘}

๘) เพราะการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเผยแผ่ศาสนาจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ และความชำนาญก่อนเป็นอันดับแรก^{๕๙}

๙) ต้องจัดโครงการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร เช่น การอบรมพระนักเทศน์ การอบรมการเผยแผ่ เป็นต้น เพื่อให้มีความพร้อมในการทำงานเชิงรุกทำการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เข้าถึงชุมชนได้อย่างแท้จริง^{๖๐}

๑๐) สนับสนุนให้บุคลากรศึกษาภาษาต่างประเทศตามความชอบ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน ภาษาเยอรมัน และภาษารัสเซีย เป็นต้น เพื่อผลิตสื่อทางพระพุทธศาสนา หรือแปลพระไตรปิฎกให้เป็นภาษาของแต่ละประเทศ เพื่อให้ผู้คนในประเทศเหล่านั้นได้ศึกษาหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาได้ด้วยตนเอง^{๖๑}

๑๑) พระเถระระดับนักปกครองไม่ค่อยสนใจในเรื่องนี้ ยังยึดติดอยู่กับรูปแบบเดิมๆ คือ ขึ้นธรรมาสน์เทศน์ หรือนั่งบรรยายธรรมเท่านั้น ท่านไม่ยอมใช้เครื่องมือสื่อสารอันทันสมัยในปัจจุบันมาประยุกต์ใช้^{๖๒}

๑๒) ขาดความพร้อมในการใช้เทคโนโลยี รวมถึงศูนย์รวมหรือแหล่งเรียนรู้ก็ยังมีไม่เพียงพอและพระสงฆ์บางกลุ่มยังไม่ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยี^{๖๓}

^{๕๗} สัมภาษณ์ พระครูพิสิฐสรภณ (ปกิตต์ ฐิตวิโส ป.ธ. ๓), เจ้าอาวาสวัดเกาะ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๕๘} สัมภาษณ์ นางสาวหยุด พลเสน, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๕๙} สัมภาษณ์ พระครูสุวรรณวิจิตร (สมจิตร สมจิตโต ป.ธ.๔), เจ้าคณะตำบลสามชุก พระบัณฑิตนักเผยแผ่ เจ้าอาวาสวัดสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๖๐} สัมภาษณ์ พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว), เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๖ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๖๑} สัมภาษณ์ นายณัฐสิทธิ์ วงศ์ตลาด, ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๖๒} สัมภาษณ์ พระครูศรีอรธาสส, ดร. (อรรถชัย มหาอดิโธ), ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร (พระอารามหลวง) จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๖๓} สัมภาษณ์ พระมหาสมัย สมโย, เจ้าอาวาสวัดป่าพระเจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑.

๑๓) ต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ของบุคลากรด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มีการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ^{๖๔}

๑๔) ต้องมีการวางแผนกำลังคน กำหนดตำแหน่ง ค่าตอบแทน มีการสรรหาและคัดเลือก รวมถึงการพัฒนาบุคลากรและประเมินผลการปฏิบัติงาน^{๖๕}

๑๕) คณะสงฆ์ระดับจังหวัด ระดับภาค ยังไม่มีแนวนโยบายส่งเสริมการใช้สื่อเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างจริงจังเป็นรูปธรรม จึงเป็นการต่างคนต่างทำตามศักยภาพ^{๖๖}

๑๖) ต้องส่งเสริมสนับสนุนให้พระสงฆ์เผยแผ่พระพุทธศาสนาผ่านระบบสารสนเทศ เพื่อเพิ่มช่องทางการเข้าถึงประชาชน^{๖๗}

๑๗) ผู้ที่ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนามีมากมายแต่ต้องได้รับการส่งเสริมให้มีเทคนิคในการเผยแผ่ เพราะความรู้ในการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อให้ทันต่อคนยุคใหม่ เพราะกลุ่มเป้าหมายที่เราควรเผยแผ่เป็นเด็กและเยาวชน^{๖๘}

๑๘) การพัฒนาพระสงฆ์ในการใช้เทคโนโลยียังมีน้อยยังใช้การสื่อสารจากการพูด (เทศ) เป็นส่วนใหญ่ มีการใช้เทคโนโลยีช่วยในการเผยแผ่หรือสอดแทรกในขณะบรรยายน้อยทำให้ผู้ฟังอาจไม่เข้าใจหรือเข้าใจไม่ลึกซึ้งเพียงพอ^{๖๙}

๑๙) บุคลากรด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องมีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีชนิดต่างๆ และจะต้องมีความรู้ทางสำนวนภาษาบาลีและภาษาไทยในการสื่อสารให้ถูกต้องด้วย^{๗๐}

^{๖๔} สัมภาษณ์ พระปลัดวิทย์ฯ สุนทรธมโม, เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี ฝ่ายเผยแผ่ เจ้าอาวาสวัดคลองขอม, ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๖๕} สัมภาษณ์ ดร.ชบา พันธุ์ศักดิ์, ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๖๖} สัมภาษณ์ พระธรรมพุทธิมงคล (สะอึ้ง สิริโนโต ป.ธ. ๘), ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๖๗} สัมภาษณ์ พระราชปริยัติเมธี (เชษฐา ฉินนาลโย ป.ธ. ๙), เจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๖๘} สัมภาษณ์, นางสาวจันทิรา เคหะนาค, กลุ่มอำนวยการและกิจการคณะสงฆ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๖๙} สัมภาษณ์ ดร.ไพบุลย์ คำภาพักตร์, รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๗๐} สัมภาษณ์ นางสาวสมพงษ์ สารคำ, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไก่อ่เตี้ย จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑.

๒๐) พระสงฆ์ส่วนใหญ่ขาดทักษะการใช้เทคโนโลยีควรมีการพัฒนาทักษะหรือมีเครือข่ายที่จะสนับสนุนการเผยแพร่พระพุทธศาสนาอย่างชัดเจน รวมถึงมีคณะบุคคลเฉพาะสำหรับการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นต้น^{๗๑}

๒๑) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในวงจำกัดเฉพาะกลุ่มยังไม่เป็นที่รู้จักในวงกว้าง บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถก็อยู่ในวงจำกัดเช่นกัน อีกทั้งยังไม่มีรูปแบบโครงสร้างที่ชัดเจนเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยตรง^{๗๒}

๒๒) พระสงฆ์ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต้องมีคุณธรรมและมีความสนใจในคำสอนทางพระพุทธศาสนาเป็นทุนเดิมมีความชำนาญทั้งทางด้านทักษะและวิชาการ^{๗๓}

๒๓) พระสงฆ์ต้องมีความสามารถในการรวมเอาสื่อดั้งเดิมเข้ามาผสมกับความก้าวหน้าของระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่ บุคลากรผู้ทำหน้าที่ผลิตและใช้สื่อควรระมัดระวังเป็นพิเศษและเคารพในสิทธิของผู้อื่น^{๗๔}

๒๔) บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา รวมถึงการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ได้อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน^{๗๕}

๒๕) อีกทั้งในปัจจุบันผู้บริหารระดับเจ้าคณะต้องพึงพาเทคโนโลยีในการสื่อสารและเก็บข้อมูลเอกสารต่างๆ เพื่อความสะดวกในการทำงานจึงต้องมีการส่งเสริมให้พระสงฆ์มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเป็นพิเศษ^{๗๖}

๒๖) ต้องสรรหาบุคลากรที่มีทักษะในการบริหารจัดการเข้ามาทำหน้าที่การดูแลการพัฒนาบุคลากรด้านการเผยแพร่^{๗๗}

^{๗๑} สัมภาษณ์ นายพิทยา แก้วทิพย์, ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีประจันต์เมธีปริมขุ จังหวัดสุพรรณบุรี, กันยายน ๒๕๖๑.

^{๗๒} สัมภาษณ์ นางสาวนิษฐกานต์ คุณวัชรกิจ, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการพิเศษ วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๗๓} สัมภาษณ์ นายประยูร โอสรีกุล, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๗๔} สัมภาษณ์ นายสมชาย เทียนไชย, ครูกลุ่มสังคมศึกษา โรงเรียนกรรณสูตวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๗๕} สัมภาษณ์ นายกอบชัย พลเสน, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๗๖} สัมภาษณ์ นายอเนก ปาลวงค์, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี เขต ๑, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๗๗} สัมภาษณ์ นายชินรศม์ อยู่ฤทธิ, วิทยาการศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑.

๒๗) การที่คณะสงฆ์จะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้บรรลุวัตถุประสงค์จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาที่ตัวบุคคลก่อนเป็นอันดับแรก^{๗๘}

๒๘) ต้องเริ่มที่บุคลากรภายในวัดก่อน เช่น พระภิกษุ สามเณร ควรให้ทุกวัดจัดทำสื่อทางพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้กับพระสงฆ์ที่ยังขาดความรู้^{๗๙}

๒๙) บุคลากรที่จะมาทำการเผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาและภาษาบาลีอย่างแท้จริง^{๘๐}

๓๐) บุคลากรต้องเป็นผู้ที่มีความใฝ่รู้แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลาไม่หยุดนิ่ง และมีทักษะในการทำงานที่หลากหลาย เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจนมีโลกทัศน์กว้างไกลรู้เท่าทันสังคมยุคใหม่^{๘๑}

๓๑) บุคลากรมีความพร้อมและตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่เต็มกำลังความสามารถเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ^{๘๒}

๓๒) ในการสรรหาควรตรวจสอบคุณสมบัติ เช่น ความรู้ ตลอดจนความสามารถพิเศษ เป็นต้น มีการพัฒนาและมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถช่วยกันพัฒนาวัดเล็กทั่วจังหวัดให้มีประสิทธิภาพในการเผยแผ่มากขึ้น^{๘๓}

๓๓) บุคลากรต้องมีความรู้ด้านเทคโนโลยีประเภทต่างๆ และพระสงฆ์ควรมีความรู้ด้านภาษาที่ถูกต้องเพื่อการเผยแผ่ที่ถูกต้อง^{๘๔}

สรุปได้ว่า ส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เข้าถึงประชาชน สื่อการสอนต้องมีความทันสมัยและแปลกใหม่ทำให้เกิดความน่าสนใจต่อผู้ฟัง พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถรอบด้าน ส่งเสริมสนับสนุนการเผยแผ่พระพุทธศาสนาผ่านระบบสารสนเทศเพื่อเพิ่มช่องทางการเข้าถึงประชาชน พระนักเผยแผ่ต้องฝึกตนเองให้มีความพร้อมอยู่

^{๗๘} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ อินทโรใจเอื้อ, นายกเทศมนตรีเมืองสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๗๙} สัมภาษณ์ นางจริญลักษณ์ आयुวัฒน์, ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๘๐} สัมภาษณ์ นายยุทธนากร อุ่นใจ, กำนันตำบลวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๘๑} สัมภาษณ์ นายทวีศักดิ์ อุ่นพัฒนาศิลป์, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๘๒} สัมภาษณ์ นายพิชิต รุ่งเรืองด้วยบุญ, นายกเทศมนตรีตำบลวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๙ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๘๓} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คุณวัฒนา, นายกเทศมนตรีเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๗ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๘๔} สัมภาษณ์ นายบุญชู จันทรสุวรรณ, นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

เสมอ มีความอดทน และความขยันหมั่นเพียร ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ มีแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้และแสวงหาความรู้เพื่อเพิ่มเติมทักษะความรู้ให้ตนเองอยู่เสมอ พระเถระยังยึดติดอยู่กับรูปแบบเดิมๆ คือ ขึ้นธรรมาสน์เทศน์ หรือนั่งบรรยายธรรมไม่ยอมใช้เครื่องมือสื่อสารอันทันสมัยในปัจจุบันมาประยุกต์ใช้ คณะสงฆ์ต้องสนับสนุนให้บุคลากรด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ให้ศึกษาภาษาต่างประเทศตามความชอบ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน ภาษาเยอรมัน และภาษารัสเซีย เป็นต้น เพื่อให้บุคลากรเหล่านี้กลับมาผลิตสื่อทางพระพุทธศาสนา หรือแปลพระไตรปิฎกให้เป็นภาษาของแต่ละประเทศ เพื่อให้ผู้คนในประเทศเหล่านั้นได้ศึกษาหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาได้ด้วยตนเอง

ตารางที่ ๔.๕ วิเคราะห์องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ ตามแนวคิดการบริหาร (4M) บุคลากรการเผยแผ่

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคน
๑	ต้องมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีในการให้เข้าถึงประชาชนในยุคปัจจุบัน รวมถึงการติดต่อกับบุคคลภายนอกสะดวกรวดเร็ว	๓	๔,๙,๑๙
๒	ถ่ายทอดองค์ความรู้ถูกต้องและมีความชัดเจน สนับสนุนให้พระสงฆ์เผยแผ่พระพุทธศาสนาผ่านระบบสารสนเทศ เพื่อเพิ่มช่องทางการเข้าถึงประชาชน	๓	๒,๕,๒๐
๓	บุคลากรทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องฝึกตนเองให้มีความพร้อมอยู่เสมอ พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและความชำนาญ พร้อมในการทำงานเชิงรุก	๓	๓,๖,๑๐
๔	คณะสงฆ์ ยังไม่มีแนวนโยบายส่งเสริมการใช้สื่อเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างจริงจังเป็นรูปธรรม ยังยึดติดอยู่กับรูปแบบเดิมๆ คือ ขึ้นธรรมาสน์เทศน์ พระสงฆ์บางกลุ่มยังไม่ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยี	๓	๑,๗,๑๑
๕	ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ของบุคลากร สนับสนุนให้ศึกษาภาษาต่างประเทศเพื่อผลิตสื่อทางพระพุทธศาสนาเป็นภาษาของแต่ละประเทศ	๓	๑๒,๑๓,๑๔

ตารางที่ ๔.๕ วิเคราะห์องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ ตามแนวคิดการบริหาร (4M) บุคลากรการเผยแผ่ (ต่อ)

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคน
๖	การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในจังหวัดสุพรรณบุรียังอยู่ในระดับที่น้อยต้องได้รับการส่งเสริมให้มีเทคนิคในการเผยแผ่ช่วยสอดแทรกในขณะบรรยายน้อยทำให้ผู้ฟังอาจไม่เข้าใจหรือเข้าใจไม่ลึกซึ้งเพียงพอ	๓	๑๕,๑๖,๑๗
๗	บุคลากรด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจะต้องมีความรู้ทางสำนวนภาษาบาลีและภาษาไทยในการสื่อสารให้ถูกต้อง พระสงฆ์ส่วนใหญ่ขาดทักษะการใช้เทคโนโลยีควรมีการพัฒนาทักษะหรือมีเครือข่ายที่จะสนับสนุนยังไม่มีรูปแบบโครงสร้างที่ชัดเจนเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยตรง	๓	๑๘,๒๑,๒๒
๘	พระสงฆ์ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต้องมีความชำนาญทั้งทางด้านทักษะและวิชาการ มีความรู้ด้านภาษาที่ถูกต้อง ผู้บริหารระดับเจ้าคณะต้องพึงพาเทคโนโลยีในการสื่อสารและเก็บข้อมูลเอกสารต่างๆ	๔	๒๓,๒๔,๒๕,๒๖
๙	บุคลากรที่จะเข้ามาทำหน้าที่ในการใช้สื่อสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องมีความรู้ทั้งทางด้านศาสนาและเทคโนโลยีอย่างแท้จริงจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาที่ตัวบุคคลก่อนเป็นอันดับแรก	๔	๒๗,๓๓,๓๔,๓๕
๑๐	บุคลากรต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาและภาษาบาลีอย่างแท้จริงมีทักษะในการทำงานที่หลากหลายมีความพร้อมและความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ	๕	๒๘,๒๙,๓๐,๓๑,๓๒

*จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หมายถึง ลำดับของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในบทที่ ๓ หน้า

๒) งบประมาณเพื่อการเผยแผ่

๑) การส่งเสริมหรือสนับสนุนการทำงานในด้านต่างๆ ล้วนแล้วแต่ต้องใช้เงินทั้งสิ้นถึงจะทำให้การทำงานคล่องตัวและรวดเร็ว^{๘๕}

๒) งบประมาณเป็นสิ่งสำคัญในการสนับสนุนการทำงาน เช่น การพัฒนาบุคลากร การจัดโครงการอบรม การใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย เป็นต้น^{๘๖}

๓) การเงินถือเป็นต้นทุนชนิดหนึ่งในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งจะเกี่ยวเนื่องกับวัสดุอุปกรณ์ เนื่องจากจะส่งเสริมการเข้าถึงของพระพุทธศาสนาได้ต้องมีวัสดุและอุปกรณ์ในการสื่อสาร^{๘๗}

๔) การพัฒนาขับเคลื่อนการส่งเสริมสนับสนุนในทุกๆ เรื่อง การเงินเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญในด้านการเผยแผ่เรื่องราวต่างๆ ไปยังสาธารณชน^{๘๘}

๕) การเผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องใช้สื่อทางเทคโนโลยีให้ทันสมัยทำให้งานด้านการเผยแผ่สำเร็จ การเงินจึงมีความจำเป็นที่นำไปสู่การเข้าถึงระบบสารสนเทศ^{๘๙}

๖) วัดมีความพร้อมทางด้านการเงินเพียงพอต่อการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา^{๙๐}

๗) การบริหารจัดการด้านการเงินให้มีประสิทธิภาพต้องพัฒนาบุคลากรหรือกำหนดคุณสมบัติผู้ที่ทำหน้าที่ดังกล่าวให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการเงินที่ดี^{๙๑}

๘) คณะสงฆ์ต้องมีการกำหนดการบริหารการเงินให้เป็นกฎระเบียบข้อบังคับชัดเจน ให้จัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์เป็นประจำทุกปี^{๙๒}

^{๘๕} สัมภาษณ์ พระครูสุวรรณวิจิตร (สมจิตร สมจิตโต ป.ธ.๔), เจ้าคณะตำบลสามชุก พระบัณฑิตนักเผยแผ่ เจ้าอาวาสวัดสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๘๖} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, กลุ่มอำนวยการและกิจการคณะสงฆ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๘๗} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ อินทรีใจเอื้อ, นายกเทศมนตรีเมืองสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๘๘} สัมภาษณ์ พระราชปริยัติเมธี (เชษฐา ฉินนาลโย ป.ธ. ๙), เจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๘๙} สัมภาษณ์ พระครูโสภณโพธิมณฑ (ไพรวลัย วิสุทธิโท), รองเจ้าคณะอำเภอกอฉก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๙๐} สัมภาษณ์ นายยุทธนากร อุ่นใจ, กำนันตำบลวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๙๑} สัมภาษณ์ นายณัฐสิทธิ์ วงศ์ตลาด, ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑.

๙) บุคลากรของวัดส่วนมากไม่มีความรู้ในการบริหารการเงิน จึงต้องมีการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจเพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๙๓}

๑๐) งบประมาณที่ใช้เพื่อการเผยแผ่ควรเป็นไปในลักษณะการส่งเสริมเทคโนโลยีอุปกรณ์การสื่อสารการสนับสนุนเนื้อหา โดยต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุด^{๙๔}

๑๑) รวมถึงการจัดซื้ออุปกรณ์ที่ทันสมัย ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถและความชำนาญ^{๙๕}

๑๒) งบประมาณในการสนับสนุนส่วนใหญ่ได้จากการบริจาคของพุทธศาสนิกชน เพราะงบประมาณในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดมีจำนวนไม่เพียงพอที่จะกระจายไปให้ทั่วครบทุกวัดในจังหวัด^{๙๖}

๑๓) ส่วนใหญ่พระสงฆ์ที่ต้องการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นยังขาดการสนับสนุนด้านการเงิน จึงต้องใช้เงินส่วนตัวเพื่อศึกษาเล่าเรียน^{๙๗}

๑๔) ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีการพัฒนาไปมากอุปกรณ์แต่ละอย่างมีราคาแตกต่างกันไปถ้าคุณภาพดีมากก็จะมีราคาที่สูงเงินจึงเป็นสิ่งสำคัญในการจัดซื้ออุปกรณ์เหล่านี้^{๙๘}

๑๕) ทางคณะสงฆ์ต้องจัดให้มีการสำรวจความต้องการทางด้านงบประมาณของพระสงฆ์ผู้ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างจริงจัง เป็นการลดภาระที่จะต้องหาแหล่งสนับสนุนด้าน

^{๙๒} สัมภาษณ์ พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว), เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๖ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๙๓} สัมภาษณ์ ดร.ชบา พันธุ์ศักดิ์, ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๙๔} สัมภาษณ์ นายประยูร โอสรธิกุล, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๙๕} สัมภาษณ์ นายอเนก ปาลวงศ์, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี เขต ๑, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๙๖} สัมภาษณ์ พระครูพิสิฐสรภาน (ปกิตต์ ฐิตวิโส ป.ธ. ๓), เจ้าอาวาสวัดเกาะ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๙๗} สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พีร์ ชินวโร ป.ธ. ๗), เจ้าคณะอำเภอดู่ทอง เจ้าอาวาสวัดเขาดีสลัก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๙๘} สัมภาษณ์ นางวรรณพร มัจฉา, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

การเงินด้วยตนเอง เพราะวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัยรวมถึงยานพาหนะในการเดินทางล้วนต้องใช้เงินทั้งสิ้น^{๙๙}

๑๖) การจัดหาอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์อื่นเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ยังขาดกองทุนทางการเงินในการสนับสนุน^{๑๐๐}

๑๗) ทางคณะสงฆ์และผู้นำที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาจึงต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ ไม่ควรให้พระสงฆ์หรือทางวัดหารายได้เอง^{๑๐๑}

๑๘) ต้องมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการใช้งานภายในวัด หรือสำหรับพระสงฆ์ที่เป็นผู้ทำการเผยแผร์หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา^{๑๐๒}

๑๙) อีกทั้งอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีต้องขนย้ายบ่อยครั้งอาจเกิดการชำรุดเสียหายได้ตลอดเวลา เมื่อเกิดการเสียหายสามารถซ่อมบำรุงได้ทันท่วงทีทันต่อการใช้งาน อีกทั้งยังช่วยสนับสนุนค่าใช้จ่ายทางด้านยานพาหนะในการเดินทาง^{๑๐๓}

๒๐) คณะสงฆ์ที่ทำการเผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ ไม่จำเป็นต้องหารายได้ด้วยตนเอง^{๑๐๔}

๒๑) งบประมาณด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาของคณะสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีน้อยมาก เมื่อเทียบกับงบประมาณที่นำไปสนับสนุนในการก่อสร้างวัดอื่นๆ^{๑๐๕}

๒๒) การเงินที่จะมาสนับสนุนในด้านนี้น้อยมากถ้าจะเทียบกับด้านอื่นๆ เพราะคนส่วนใหญ่จะมองข้ามการเผยแผ่อาจคิดว่าเมืองไทยก็เป็นเมืองพุทธอยู่แล้วไม่เห็นจะต้องมาเผยแผ่อะไรอีก^{๑๐๖}

^{๙๙} สัมภาษณ์ นายพิชิต รุ่งเรืองด้วยบุญ, นายกเทศมนตรีตำบลวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๙ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๐๐} สัมภาษณ์ นายชินรัชม์ อยู่ฤทธิ, วิทยาการศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๐๑} สัมภาษณ์ นายบุญชู จันทร์สุวรรณ, นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๐๒} สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ วงศ์วีรกุล, นายอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๐๓} สัมภาษณ์, พระมงคลกิตติวิบูลย์ (ทับทิม กิตติเสโน ป.ธ. ๔), รองเจ้าคณะจังหวัด (ฝ่ายเผยแผ่) เจ้าอาวาสวัดวิมลโกคาราม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๐๔} สัมภาษณ์ นางสาวสมพงษ์ สารคำ, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไก่เตี้ย จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๐๕} สัมภาษณ์ ดร.ไพบุลย์ คำภาพักตร์, รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

๒๓) การสนับสนุนการเงินด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในจังหวัดสุพรรณบุรียังอยู่ในวงจำกัดไม่กระจายทั่วถึงทั้งจังหวัด บางพื้นที่จึงดำเนินการตามกำลังความสามารถของตัวเองเท่าที่จะทำได้^{๑๐๗}

๒๔) ส่วนใหญ่วัดถูกมองจากภายนอกว่าไม่น่าจะมีปัญหาด้านการเงินเพราะวัด มีงบประมาณเพียงพอที่จะซื้อวัสดุอุปกรณ์^{๑๐๘}

๒๕) ทางหน่วยงานภาครัฐไม่มีงบประมาณสนับสนุนในส่วนนี้ให้กับทางวัด ทางคณะสงฆ์ต้องระดมทุนกันเองเพื่อจัดหาอุปกรณ์กันเองตามกำลังความสามารถซึ่งก็มีไม่เพียงพอต่อการใช้งานในปัจจุบัน^{๑๐๙}

๒๖) งบประมาณในส่วนของคณะสงฆ์ภาครัฐไม่มีการสนับสนุนอย่างจริงจัง ส่วนใหญ่จะใช้งบประมาณส่วนตัวหรือได้จากพุทธศาสนิกชนที่มีจิตศรัทธาร่วมสมทบทุนสนับสนุนในการจัดโครงการต่างๆ^{๑๑๐}

๒๗) ทางคณะสงฆ์ยังไม่มีมีการกำกับดูแลที่ชัดเจนกับการใช้เทคโนโลยีในสังคมยุคปัจจุบัน จึงทำให้เกิดปัญหาและมอมมองในทางลบ^{๑๑๑}

๒๘) สัดส่วนของงบประมาณในการเผยแผ่พระพุทธศาสนายังมีอยู่น้อย ขาดการสนับสนุนจากทางคณะสงฆ์ ภาครัฐ และเอกชน ซึ่งส่วนใหญ่ในแต่ละวัดจะขอการสนับสนุนจากชุมชนซึ่งมีจำนวนไม่มากเท่าที่ควร^{๑๑๒}

๒๙) การทำสื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้รับการสนับสนุนทางการเงินค่อนข้างน้อย แต่ในยุคปัจจุบันประชาชนใช้อินเทอร์เน็ตเป็นหลัก การเผยแผ่ข่าวสารข้อมูลทางสื่อโซเชียลนับว่าเป็นช่องทางการเผยแผ่ที่มีต้นทุนต่ำ^{๑๑๓}

^{๑๐๖} สัมภาษณ์ พระครูศรีอรรถศาสตร์, ดร. (อรรถชัย มหาตโก), ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร (พระอารามหลวง) จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๐๗} สัมภาษณ์ พระปลัดวิทย์ฯ สุนทรธมโม, เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี ฝ่ายเผยแผ่เจ้าอาวาสวัดคลองขอม, ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๐๘} สัมภาษณ์ นางสาวหยุด พลเสน, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๐๙} สัมภาษณ์ พระธรรมพุทธิมงคล (สะอั้ง สิริโนโท ป.ธ. ๘), ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๑๐} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คณูวัฒนา, นายกเทศมนตรีเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๗ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๑๑} สัมภาษณ์ พระมหาสมัย สมโย, เจ้าอาวาสวัดป่าพระเจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๑๒} สัมภาษณ์ นายทวีศักดิ์ อุ่นพัฒนาศิลป์, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

๓๐) ถึงแม้จะได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดแต่ก็มีจำนวนน้อย จึงต้องขอรับการสนับสนุนจากแหล่งเงินทุนภายนอก เช่น เทศบาล อบต. แต่ก็มีปัญหาเรื่องการเบิกจ่ายเงินสนับสนุนซึ่งบางครั้งไม่ตรงกับนโยบายการใช้งบประมาณของหน่วยงานเหล่านั้น^{๑๑๔}

๓๑) ขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องส่วนใหญ่จะเป็นการระดมทุนเพียงครั้งเดียวไม่มีการสานต่อหรือติดตามผลงานในทางปฏิบัติ^{๑๑๕}

๓๒) คณะสงฆ์ที่มีความพร้อมในการดำเนินงานเพราะสามารถที่จะขอรับการสนับสนุนจากพุทธศาสนิกชนที่มีจิตศรัทธาร่วมบริจาคได้^{๑๑๖}

๓๓) ด้านการเงินของพระสงฆ์ยังมีข้อจำกัดอยู่เพราะไม่มีรายได้ 외에 นอกจากเงินบริจาค นอกจากนี้ต้องขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐ^{๑๑๗}

๓๔) พระสงฆ์รูปใดประสงค์จะต้องจัดหาอุปกรณ์สนับสนุนด้วยตนเอง เพราะงบประมาณของทางราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีสนับสนุนในส่วนนี้^{๑๑๘}

สรุปได้ว่า การส่งเสริมหรือสนับสนุนการทำงานล้วนต้องใช้เงินทั้งสิ้นถึงจะทำให้การทำงานหรือการประสานงานในทุกๆ ด้านคล่องตัวและรวดเร็ว การพัฒนาสิ่งใดเงินเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการส่งเสริมสนับสนุนในทุกๆ เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องมีการจัดระบบการใช้สื่อทางเทคโนโลยีให้ทันสมัยเหมาะสมกับยุคสมัย เงินจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้งานด้านการเผยแผ่สำเร็จได้ตามความตั้งใจ การเงินจึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งอุปกรณ์ทันสมัยเพื่อเข้าถึงระบบสารสนเทศในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การจัดหาอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์อื่นยังขาดกองทุนทางการเงินในการสนับสนุนจึงควรได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ ไม่ควรให้พระสงฆ์หรือทางวัดหารายได้เอง คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีต้องจัดให้มีการสำรวจความต้องการ

^{๑๑๓} สัมภาษณ์ นางจริญลักษณ์ อายุวัฒน์, ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๑๔} สัมภาษณ์ นายสมชาย เทียนไชย, ครูกลุ่มสังคมศึกษา โรงเรียนกรรณสูตวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๑๕} สัมภาษณ์ นายกอบชัย พลเสน, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๑๖} สัมภาษณ์ นางสาวนิษฐกานต์ คุณวัชรกิจ, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการพิเศษ วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๑๗} สัมภาษณ์ นายพิทยา แก้วทิพย์, ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีประจันต์เมธีปริมา จังหวัดสุพรรณบุรี, กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๑๘} สัมภาษณ์ พระครูวิบูลเจติยานุรักษ์, เจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑.

ทางด้านงบประมาณกับพระสงฆ์ผู้ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างจริงจัง เพราะเรื่องงบประมาณถือเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารจัดการงานในทุกด้านเป็นการลดภาระของผู้ทำหน้าที่เผยแผ่ที่จะต้องหาแหล่งสนับสนุนด้านการเงินด้วยตนเอง เพราะวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัยรวมถึงยานพาหนะในการเดินทางล้วนต้องใช้เงินทั้งสิ้น การสนับสนุนด้านการเงินให้กับงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในจังหวัดสุพรรณบุรี ยังมีการจัดสรรอยู่ในวงจำกัดไม่กระจายทั่วถึงทั้งจังหวัด บางพื้นที่จึงดำเนินการด้านการเผยแผ่ตามกำลังความสามารถของตัวเองเท่าที่จะทำได้ คณะสงฆ์ต้องมีการกำหนดการบริหารการเงินให้เป็นกฎระเบียบข้อบังคับชัดเจน ให้จัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ตารางที่ ๔.๖ วิเคราะห์องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ ตามแนวคิดการบริหาร (4M) งบประมาณเพื่อการเผยแผ่

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคน
๑	การสนับสนุนการทำงานต้องใช้เงินทั้งสิ้นถึงจะคล่องตัวและรวดเร็ว เช่น การพัฒนาบุคลากรด้านการเผยแผ่ ทางคณะสงฆ์ยังไม่มีงบกำกับดูแลที่ชัดเจนกับการใช้เทคโนโลยีในสังคมยุคปัจจุบัน	๕	๒,๖,๑๑,๑๖,๓๒
๒	การเผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องใช้สื่อทางเทคโนโลยีให้ทันสมัยการเงินจึงมีความจำเป็นช่วยสนับสนุนการจัดซื้ออุปกรณ์ที่ทันสมัยเงินถือเป็นต้นทุนในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ	๔	๔,๙,๒๖,๒๗
๓	ด้านเทคโนโลยียังขาดกองทุนสนับสนุนควรได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ ไม่ควรให้พระสงฆ์หารายได้เอง เพราะเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัยต้องใช้เงินทั้งสิ้น	๔	๕,,๒๕,๒๙,๓๐
๔	ต้องกำหนดคุณสมบัติผู้ที่ทำหน้าที่ในการบริหารการเงินงบประมาณในการเผยแผ่พระพุทธศาสนายังมีอยู่น้อย ขาดการสนับสนุนจากทางคณะสงฆ์ และภาครัฐ	๓	๑๓,๑๔,๒๘
๕	การสนับสนุนการเงินในจังหวัดสุพรรณบุรีน้อย เพราะวัดถูกมองว่ามีงบประมาณเพียงพอต่อการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	๔	๗,๑๒,๒๐,๓๑

ตารางที่ ๔.๖ วิเคราะห์องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ ตามแนวคิดการบริหาร (4M) งบประมาณเพื่อการเผยแผ่ (ต่อ)

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคน
๖	หน่วยงานภาครัฐไม่มีงบประมาณสนับสนุนให้กับทางวัดต้องระดมทุนกันเองจากการบริจาคของพุทธศาสนิกชน เพราะงบประมาณมีไม่เพียงพอ	๔	๑,๑๐,๑๙
๗	คณะสงฆ์ต้องมีการกำหนดการเงินให้เป็นกฎระเบียบข้อบังคับชัดเจนเพราะงบประมาณด้านการเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาของคณะสงฆ์มีน้อยมาก เมื่อเทียบกับงบประมาณที่นำไปสนับสนุนในการก่อสร้างวัดอื่นๆ	๓	๓,๑๗,๓๔
๘	งบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมีจำนวนน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นการระดมทุนขอรับการสนับสนุนจากพุทธศาสนิกชนที่มีจิตศรัทธาร่วมบริจาค	๓	๒๒,๒๔,๓๓
๙	พระสงฆ์รูปใดประสงค์จะต้องจัดหาอุปกรณ์ด้วยตนเอง เพราะงบประมาณของทางราชการยังไม่มีสนับสนุน	๓	๘,๑๕,๒๑
๑๐	การพัฒนาด้านบุคคลเงินเป็นปัจจัยสำคัญ คณะสงฆ์ที่ทำการเผยแผ่พระพุทธศาสนาควรได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ ไม่ควรต้องหารายได้ด้วยตนเอง	๓	๑๘,๒๓,๓๕

*จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หมายถึง ลำดับของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในบทที่ ๓ หน้า

๓) วัสดุอุปกรณ์การเผยแพร่

๑) วัสดุอุปกรณ์ คือ ชิ้นส่วน อะไหล่ ผลิตภัณฑ์ หรืออุปกรณ์อื่น ซึ่งมีส่วนนำมาใช้ในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา พระสงฆ์ต้องรู้จักบริหารจัดการว่าทำอย่างไรให้สิ้นเปลืองทรัพยากรน้อยที่สุด หรือการใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด^{๑๑๙}

๒) ปัจจุบันส่วนใหญ่เจ้าอาวาสที่เป็นพระนักเผยแผ่หันมาใช้วัสดุอุปกรณ์ช่วยในการบรรยายอบรมนักเรียนแทนที่จะบรรยายธรรมปากเปล่า เพราะถ้ามีการใช้สื่อต่างๆ ก็เข้าใจง่ายขึ้นและน่าสนใจ^{๑๒๐}

๓) การเผยแพร่พระพุทธศาสนาต้องมีอุปกรณ์ที่ทันสมัยพระสงฆ์ต้องมีความรู้ในการใช้อุปกรณ์ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้อุปกรณ์ในระบบสารสนเทศ^{๑๒๑}

๔) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต้องจัดทำให้เป็นระบบระดับจังหวัดโดยการจัดทำศูนย์รวมสถานีวิทย์และโทรทัศน์ระดับจังหวัดเพื่อให้พระนักเผยแผ่ในจังหวัดเข้ามาใช้อุปกรณ์อุปกรณ์ร่วมกันหมุนเวียนกันใช้และเป็นการลดต้นทุน^{๑๒๒}

๕) การใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่ออำนวยความสะดวกการทำงานพระสงฆ์ต้องมีความรู้เรื่องอุปกรณ์เพื่อสร้างช่องทางการเข้าถึงพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น^{๑๒๓}

๖) การใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยสามารถผลิตสื่อได้ครบวงจร เพราะในปัจจุบันอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญระดับต้นๆ ในการดำรงชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน^{๑๒๔}

๗) ถ้าเครื่องมืออุปกรณ์ทำงานได้ดีมีความพร้อมสะดวกรวดเร็วการทำงานก็จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น^{๑๒๕}

^{๑๑๙} สัมภาษณ์ ดร.ชบา พันธุ์ศักดิ์, ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๒๐} สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พีร์ ชินวโร ป.ธ. ๗), เจ้าคณะอำเภออู่ทอง เจ้าอาวาสวัดเขาดีสลัก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๒๑} สัมภาษณ์ พระครูโสภณโพธิมณฑล (ไพรวลัย วิสุโท), รองเจ้าคณะอำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๒๒} สัมภาษณ์ นายพิทยา แก้วทิพย์, ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีประจันต์เมธีประชมุข จังหวัดสุพรรณบุรี, กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๒๓} สัมภาษณ์ พระราชปรีดีเมธี (เชษฐา ฉินนาลโย ป.ธ. ๙), เจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๒๔} สัมภาษณ์, พระมงคลกิตติวิบูลย์ (ทับทิม กิตติเสโน ป.ธ. ๔), รองเจ้าคณะจังหวัด (ฝ่ายเผยแผ่) เจ้าอาวาสวัดวิมลโลการาม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑.

๘) ทุกวันนี้วัสดุอุปกรณ์เป็นสิ่งจำเป็นต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องมีความพร้อม สะดวก ใช้ง่าย สื่อสารได้อย่างรวดเร็วในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปัจจุบัน^{๑๒๖}

๙) เพราะอุปกรณ์ที่ทันสมัยสามารถใช้งานร่วมกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดี ช่วยในการนำเสนอและประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ได้ในทุกๆ เรื่อง^{๑๒๗}

๑๐) ทางคณะสงฆ์สามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการส่งเสริมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศได้ แต่อาจติดขัดในเรื่องความรู้ของการใช้วัสดุอุปกรณ์ส่งผลให้ใช้งานได้ไม่เต็มศักยภาพ^{๑๒๘}

๑๑) อีกทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ทางการเผยแผ่ควรจัดทำทะเบียนให้ชัดเจน มีการตรวจสอบความพร้อมเป็นระยะ เมื่อเกิดการชำรุดเสียหายควรแจ้งให้ผู้มีอำนาจดูแลเพื่อทำการซ่อมบำรุงหรือหา มาทดแทนให้มีความพร้อมในการใช้งานอยู่ตลอดเวลา^{๑๒๙}

๑๒) ทางคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีต้องจัดตั้งหน่วยงานเพื่อสำรวจวัสดุอุปกรณ์ในการ ใช้งานด้านการเผยแผ่ประจำปีทุกปีว่ามีความพร้อมในการใช้งานหรือไม่ หากเกิดการชำรุดเสียหายต้อง ทำการจัดหาทดแทนเพื่อให้พร้อมต่อการใช้งานอยู่เสมอ^{๑๓๐}

๑๓) ปัจจุบันการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยมีความจำเป็นต่อการเผยแผ่ เช่น โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสาร และช่วยในการบรรยาย ทั้งยังช่วยจัดเก็บข้อมูลเพื่อ การนำกลับมาใช้ใหม่^{๑๓๑}

๑๔) การเข้าถึงระบบสารสนเทศทางพระพุทธศาสนาหากมีวัสดุอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่มี คุณภาพจะทำให้การเข้าถึงได้สะดวกรวดเร็วขึ้น^{๑๓๒}

^{๑๒๕} สัมภาษณ์ พระครูสุวรรณวิจิตร (สมจิตร สมจิตโต ป.ธ.๔), เจ้าคณะตำบลสามชุก พระบัณฑิตนักเผยแผ่ เจ้าอาวาสวัดสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๒๖} สัมภาษณ์ นางวรรณพร มัจฉา, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๒๗} สัมภาษณ์ นางสาวหยด พลเสน, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๒๘} สัมภาษณ์ นางสาวนิษฐกานต์ คุณวัชรกิจ, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการพิเศษ วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๒๙} สัมภาษณ์ นายทวีศักดิ์ อุ่นพัฒนาศิลป์, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๓๐} สัมภาษณ์ นายพิชิต รุ่งเรืองด้วยบุญ, นายกเทศมนตรีตำบลวังยาง, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๙ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๓๑} สัมภาษณ์ นายอเนก ปาลวงศ์, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี เขต ๑, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๓๒} สัมภาษณ์ นายเอกพันธ์ อินทร์ใจเอื้อ, นายกเทศมนตรีเมืองสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

๑๕) ในปัจจุบันมีวิธีการหลากหลายในการทำให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เป็นที่เข้าใจง่ายต่อบุคคลทั่วไป เช่น สื่อโซเชียล หรือการทำการเป็นการ์ตูนเพื่อสอนเด็กให้เข้าใจง่าย^{๑๓๓}

๑๖) ปัจจุบันการแสพสื่อเปลี่ยนไปอุปกรณ์จึงเป็นคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และมือถือ ที่สามารถเผยแผ่ข้อมูลได้ในทุกที่^{๑๓๔}

๑๗) อุปกรณ์ที่ช่วยเรื่องการเผยแผ่พระพุทธศาสนามีหลากหลายแต่พระสงฆ์ยังไม่มีหรือนำมาใช้อย่างแพร่หลาย^{๑๓๕}

๑๘) การจัดหาอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ถือว่ามีความสำคัญมากเป็นช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ^{๑๓๖}

๑๙) คณะทำงานต้องมีวัสดุอุปกรณ์ที่สามารถส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการสนับสนุนการเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้^{๑๓๗}

๒๐) วัดส่วนใหญ่ขาดความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงาน^{๑๓๘}

๒๑) ขาดการสนับสนุนอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศทางการสื่อสาร ยานพาหนะเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง อาคารสถานที่ซึ่งเป็นที่ตั้งของสำนักงานพระเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดก็ยังไม่เป็นรูปธรรม^{๑๓๙}

๒๒) วัสดุอุปกรณ์ที่คณะสงฆ์ใช้อยู่อาจจะไม่ทันสมัยบางครั้งวัสดุอุปกรณ์ที่มีอาจจะไม่ตรงตามเป้าหมายของบุคคลที่จะนำไปใช้ในการเผยแผ่^{๑๔๐}

^{๑๓๓} สัมภาษณ์ นางจริญลักษณ์ อายุวัฒน์, ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๓๔} สัมภาษณ์ นายประยูร โอสีธิกุล, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๓๕} สัมภาษณ์ พระครูวิบูลเจติยานุรักษ์ (ประไพ ปุณณกาโม ป.ธ. ๓), เจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๓๖} สัมภาษณ์ นายสมชาย เทียนไชย, ครูกลุ่มส่งเสริมศึกษา โรงเรียนกรรณสูตวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๓๗} สัมภาษณ์ นายยุทธนากร อุ่นใจ, กำนันตำบลวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๓๘} สัมภาษณ์ นายชินวัตร อยู่ถุทธิ์, วิทยากรศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๓๙} สัมภาษณ์ นายณัฐสิทธิ์ วงศ์ตลาด, ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๔๐} สัมภาษณ์, นางสาวจันทิรา เคหะนาค, กลุ่มอำนวยการและกิจการคณะสงฆ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

๒๓) วัสดุอุปกรณ์ส่วนใหญ่ได้มาด้วยการจัดหาตนเองยังขาดการสนับสนุนจากทางคณะสงฆ์และหน่วยงานภาครัฐเท่าที่ควร สิ่งที่เกิดสรรมาให้ก็ไม่ตรงตามความต้องการในการใช้งานจึงไม่เกิดประโยชน์^{๑๔๑}

๒๔) วัดส่วนใหญ่ไม่มีความพร้อมนอกจากวัดใหญ่ๆ ที่มีทุนทรัพย์มากและมีทีมงานพร้อม^{๑๔๒}

๒๕) คณะสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรียังไม่มีเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการผลิตสื่อที่เป็นส่วนกลาง ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่เผยแพร่ต้องจัดหาตนเองตามกำลังความสามารถ^{๑๔๓}

๒๖) วัสดุอุปกรณ์มีความพร้อมในบางพื้นที่ ขาดการแลกเปลี่ยนแปลงหรือเรียนรู้ร่วมกัน เมื่อมีอะไรมาใหม่มีความมีการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อการสื่อสารที่ตรงกัน เพื่อให้สังคมเกิดการยอมรับ^{๑๔๔}

๒๗) วัสดุอุปกรณ์เป็นปัจจัยสำคัญต่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาให้มีความหลากหลาย แต่การสนับสนุนให้พระสงฆ์เข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมีน้อยมาก^{๑๔๕}

๒๘) พระสงฆ์ผู้ทำหน้าที่เผยแพร่พระพุทธศาสนาขาดการสนับสนุนการผลิตสื่อสำหรับการเรียนการสอน รวมถึงยานพาหนะในการเดินทาง^{๑๔๖}

๒๙) ส่วนใหญ่พระนักเผยแผ่จะเป็นผู้จัดหาด้วยทุนส่วนตัวหรือได้จากการขอรับบริจาคจากหน่วยงานต่างๆ ยังไม่มีการสนับสนุนจากทางคณะสงฆ์และภาครัฐ^{๑๔๗}

๓๐) คณะสงฆ์ยังขาดการสำรวจว่ายังขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการเผยแพร่พระพุทธศาสนา^{๑๔๘}

^{๑๔๑} สัมภาษณ์ พระปลัดวิทยา สุนทรธมโม, เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี ฝ่ายเผยแผ่ เจ้าอาวาสวัดคลองขอม, ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๔๒} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คุณวัฒนา, นายกเทศมนตรีเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๗ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๔๓} สัมภาษณ์ พระครูพิสิฐสรภาน (ปกติดี ฐิตวิโส ป.ธ. ๓), เจ้าอาวาสวัดเกาะ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๔๔} สัมภาษณ์ พระมหาสมัย สมโย, เจ้าอาวาสวัดป่าพระเจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๔๕} สัมภาษณ์ พระธรรมพุทธิมงคล (สะอั้ง สิริโนโท ป.ธ. ๘), ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๔๖} สัมภาษณ์ พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว), เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๖ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๔๗} สัมภาษณ์ พระครูศรีอรรถศาสตร์, ดร. (อรรถชัย มหาตฤณ), ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร (พระอารามหลวง) จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๔๘} สัมภาษณ์ นายบุญชู จันทรสุวรรณ, นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

๓๑) วัสดุอุปกรณ์จึงไม่เพียงพอต่อการใช้งานสำหรับรองรับวัดที่อยู่ห่างไกลยังขาดการบริหารวัสดุในการดำเนินงานว่าจะทำอะไรให้สิ้นเปลืองน้อยที่สุดหรือเกิดประโยชน์สูงสุด^{๑๔๙}

๓๒) การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีพระสงฆ์สามารถอาศัยการบริจาคของญาติโยมได้เป็นบางส่วน แต่การที่พระสงฆ์จะขอการสนับสนุนจากญาติโยมได้นั้นพระสงฆ์ควรปรับตัวให้เหมาะสมปฏิบัติตนตามข้อบัญญัติทางศาสนาอย่างเคร่งครัด ยังความศรัทธาแก่ญาติโยมและปฏิบัติงานในด้านการเผยแผ่ให้เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจน^{๑๕๐}

๓๓) ในส่วนของวัดที่อยู่ในชนบทยังขาดวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนในการใช้เทคโนโลยี อาจเกิดจากกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้น้อย แต่ถ้าเป็นวัดที่ตั้งอยู่ในเมืองใหญ่จะมีอยู่บ้าง^{๑๕๑}

๓๔) ส่วนใหญ่จะเป็นการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ร่วมกันระหว่างพระสงฆ์กับประชาชนเท่าที่กำลังความสามารถจะจัดหาได้^{๑๕๒}

สรุปได้ว่า วัสดุอุปกรณ์ถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มีความหลากหลาย พระสงฆ์ต้องมีความรู้และทันสมัยในเรื่องอุปกรณ์เพื่อสร้างช่องทางการเข้าถึงพระพุทธศานามากยิ่งขึ้น เพราะในปัจจุบันอุปกรณ์ทางการสื่อสารนั้นมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชน เพื่อการติดต่อสื่อสาร การประสานงาน การรับรู้ข่าวสาร ติดต่อบุคคลในครอบครัว กลุ่มเพื่อนฝูง จึงเป็นสิ่งสำคัญของคนในยุคปัจจุบัน คณะสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรียังขาดวัสดุอุปกรณ์ทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ยังไม่มีการผลิตสื่อที่เป็นส่วนกลางซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่เผยแผ่ต้องจัดหาตนเองตามกำลังความสามารถ ขาดการสนับสนุนอุปกรณ์เพื่อใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศานานอกสถานที่ รวมถึงยานพาหนะในการเดินทาง ยังไม่มีการสนับสนุนจากทางคณะสงฆ์และภาครัฐ การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต้องมีการจัดทำให้เป็นระบบระดับจังหวัด โดยการจัดทำศูนย์รวมสถานีวิทย์และโทรทัศน์ระดับจังหวัด เพื่อให้พระนักเผยแผ่ในจังหวัดเข้ามาใช้อุปกรณ์อุปกรณ์ร่วมกันโดยการจัดทำผังรายการเป็นลำดับเพื่อหมุนเวียนกันใช้และเป็นการลดต้นทุนไม่กระจายไปตั้งเป็นจุดตามอำเภอต่างๆ ซึ่งต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก

^{๑๔๙} สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ วงศ์วีรกุล, นายอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๕๐} สัมภาษณ์ นางสาวสมพงษ์ สารคำ, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไก่อี๊ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๕๑} สัมภาษณ์ ดร.ไพบุลย์ คำภาพักตร์, รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๕๒} สัมภาษณ์ นายกอบชัย พลเสน, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑.

ตารางที่ ๔.๗ วิเคราะห์องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ ตามแนวคิดการบริหาร (4M) วัสดุอุปกรณ์การเผยแผ่

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคน
๑	อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องรู้จักบริหารให้สิ้นเปลืองทรัพยากรน้อยที่สุดและเกิดประโยชน์สูงสุด	๔	๑,๒,๔,๖
๒	อุปกรณ์ที่ช่วยการเผยแผ่พระพุทธศาสนามียังไม่มีการนำมาใช้อย่างแพร่หลาย ส่วนใหญ่จัดหาด้วยทุนส่วนตัวหรือการขอรับบริจาคยังไม่มี การสนับสนุนจากทางคณะสงฆ์และภาครัฐ	๔	๓,๕,๗,๘
๓	การเผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องมีวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย คณะสงฆ์ยังไม่มีเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการผลิตสื่อที่เป็นส่วนกลางผู้ที่ทำหน้าที่ต้องจัดหาตนเองตามกำลังความสามารถ	๓	๙,๑๐,๑๑
๔	ปัจจุบันอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตของคนในปัจจุบันมี	๒	๑๔,๓๔
๕	อุปกรณ์ที่จัดสรรมาให้ก็ไม่ตรงตามความต้องการจึงไม่เกิดประโยชน์ ขาดการสนับสนุนอุปกรณ์ ยานพาหนะในการเดินทาง สถานที่ตั้งของสำนักงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดยังไม่เป็นรูปธรรม	๓	๑๒,๑๓,๑๖
๖	ขาดการสำรวจว่ายังขาดอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจึงไม่เพียงพอต่อการใช้งานการจัดหาพระสงฆ์อาศัยการบริจาคของญาติโยมได้เป็นบางส่วน	๓	๑๕,๑๘,๒๕
๗	ขาดอุปกรณ์สนับสนุนส่วนใหญ่จะเป็นการจัดหาร่วมกันระหว่างพระสงฆ์กับประชาชนเท่าที่จะหาได้ เพราะอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยสามารถช่วยในการนำเสนอและประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ได้ทุกเรื่อง	๔	๑๗,๑๙,๒๐,๓๓

ตารางที่ ๔.๗ วิเคราะห์องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ ตามแนวคิดการบริหาร (4M) วัตถุประสงค์การเผยแผ่ (ต่อ)

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคน
๘	ส่งเสริมให้เป็นระบบโดยการจัดทำศูนย์รวมสถานีวิทูและโทรศัพท์ระดับจังหวัด เพราะปัจจุบันการเสฟสื่อเปลี่ยนไป การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ถือว่าเป็นช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ	๔	๒๑,๒๒,๒๓,๒๔
๙	ปัจจุบันการใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยมีความจำเป็นต่อการติดต่อสื่อสาร การบรรยาย จัดเก็บข้อมูล ช่วยให้เข้าถึงระบบสารสนเทศทางพระพุทธศาสนาได้สะดวกรวดเร็ว เช่น สื่อโซเชียล หรือการทำการ์ตูนสอนเด็ก	๒	๓๖,๓๗
๑๐	จัดตั้งหน่วยงานสำรวจวัตถุประสงค์ด้านเผยแผ่พระพุทธศาสนา หากเกิดการชำรุดเสียหายต้องจัดหาทดแทนเพื่อให้พร้อมต่อการใช้งานอยู่เสมอเพื่อใช้สนับสนุนการปฏิบัติงาน ควรจัดทำทะเบียนให้ชัดเจน มีการตรวจสอบความพร้อมเป็นระยะ	๕	๒๘,๒๙,๓๐,๓๑,๓๒

*จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หมายถึง ลำดับของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในบทที่ ๓ หน้า

๔) การบริหารจัดการระบบ

๑) การจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเผยแพร่โดยผ่านระบบสารสนเทศจึงถือว่าเป็นหัวใจหลักอีกด้านหนึ่งนอกจากการพัฒนาบุคลากร มีขั้นตอนและวัตถุประสงค์ในการดำเนินการที่ชัดเจนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้^{๑๕๓}

๒) เพราะการจัดการเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การบริหารทุกอย่างเป็นไปได้อย่างราบรื่นการจัดการสื่อต้องอาศัยทั้ง คน เงิน และวัสดุ เพื่อผลิตสิ่งที่มีประโยชน์สูงสุดออกมา^{๑๕๔}

๓) การจัดการมีส่วนสำคัญต่อการดำเนินการในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นเรื่องของพระพุทธรูปศาสนาจะต้องเรียกความสนใจของผู้ที่สนใจให้ได้ จึงเป็นหัวใจหลักอีกด้านหนึ่งนอกจากการพัฒนาบุคคล^{๑๕๕}

๔) มีการพัฒนาบุคลากรด้านการเผยแพร่อย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจทางพระพุทธรูปศาสนาเผยแพร่เพื่อให้ครอบคลุมในทุกๆ ด้าน จัดทางงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และจัดตั้งเครือข่ายการเผยแพร่ให้เป็นรูปธรรม^{๑๕๖}

๕) จัดการฝึกอบรมแก่พระวิทยากรนักเผยแพร่เพื่อพัฒนาเทคนิคและวิธีการให้ทันสมัยเพื่อให้เกิดความรู้ความชำนาญเสริมสร้างศักยภาพให้กับตนเอง เพื่อจะได้กระจายการทำงานให้เหมาะสมและตรงตามวัตถุประสงค์มากที่สุด^{๑๕๗}

๖) จัดประชุมประจำปีเพื่อร่วมกันวางแผนในการจัดการการเผยแพร่พระพุทธรูปศาสนา และมอบหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลว่าควรจะไปไหนทิศทางใด เมื่อจัดกิจกรรมหรือทำงานเสร็จในแต่ละครั้งควรมีรายงานสรุปผลงานที่ได้ทำส่งให้กับทางคณะสงฆ์เพื่อพิจารณาหาข้อดีข้อด้อยในการปรับปรุงการทำงานในครั้งต่อไป^{๑๕๘}

^{๑๕๓} สัมภาษณ์, พระมงคลกิตติวิบูลย์ (ทัพบิม กิตติเสโน ป.ธ. ๔), รองเจ้าคณะจังหวัด (ฝ่ายเผยแผ่) เจ้าอาวาสวัดวิมลโกศาราม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๕๔} สัมภาษณ์ นางจริญลักษณ์ อายุวัฒน์, ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๕๕} สัมภาษณ์ นายเอกพันธุ์ อินทร์ใจเอื้อ, นายกเทศมนตรีเมืองสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๕๖} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, กลุ่มอำนวยการและกิจการคณะสงฆ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๕๗} สัมภาษณ์ พระปลัดวิทยา สุนทรธมโม, เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี ฝ่ายเผยแผ่ เจ้าอาวาสวัดคลองขอม, ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๕๘} สัมภาษณ์ นายพิชิต รุ่งเรืองด้วยบุญ, นายกเทศมนตรีตำบลวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๙ กันยายน ๒๕๖๑.

๓) จัดให้มีการส่งเสริมองค์ความรู้ของพระนักเผยแผ่ในจังหวัดสุพรรณบุรีอย่างเป็นรูปธรรม วางแผนเป็นขั้นตอนตั้งแต่การคัดเลือก การทดสอบความสามารถ ทดสอบความรู้ทางด้านหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา รวมถึงความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ^{๑๕๙}

๔) จัดตั้งศูนย์กลางทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ที่สนใจ และจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของคณะสงฆ์ประจำตำบล หรืออำเภอ เพื่อให้ความรู้แก่พระสงฆ์ของวัดตามพื้นที่นั้น และมีการมอบหมายหน้าที่ด้านนี้ให้ชัดเจน^{๑๖๐}

๕) ต้องมีการวางแผนและจัดการให้ดี มีการปฏิบัติตามแผนมีการประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้จัดการวางแผนใช้สื่อสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงเยาวชนและบุคคลทั่วไป^{๑๖๑}

๑๐) การเผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องมีการจัดการวางแผนในการใช้การสื่อสารสารสนเทศเพื่อนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายด้วยการใช้การจัดการให้ทันสมัยตามยุคของเทคโนโลยี^{๑๖๒}

๑๑) คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีต้องหันมาให้ความสำคัญในเรื่องของการจัดการด้านการศึกษา โดยการสนับสนุนงบประมาณด้านการศึกษาของพระภิกษุและสามเณรทั้งทางโลกและทางธรรม^{๑๖๓}

๑๒) มีองค์กรกลางควบคุมและกำกับดูแลให้การดำเนินงานมีมาตรฐาน องค์กรกลางต้องเป็นหน่วยงานอิสระที่ไม่ขึ้นกับฝ่ายบริหารหรืออยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของฝ่ายบริหารโดยตรง^{๑๖๔}

๑๓) การจัดการข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศจึงถือเป็นหัวใจหลักอีกด้านหนึ่ง ต้องมีการคัดเลือกบุคลากรที่มีความสามารถให้รับผิดชอบงาน ตามความถนัดของตนเอง^{๑๖๕}

^{๑๕๙} สัมภาษณ์ นายทวีศักดิ์ อุ่นพัฒนาศิลป์, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๖๐} สัมภาษณ์ นายยุทธนากร อุ่นใจ, กำนันตำบลวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๖๑} สัมภาษณ์ พระราชปริยัติเมธี (เชษฐา ฉินนาลโย ป.ธ. ๙), เจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๖๒} สัมภาษณ์ พระครูโสภณโพธิมณฑล (ไพรวลัย วิสุโท), รองเจ้าคณะอำเภอดูหมอง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๖๓} สัมภาษณ์ นายณัฐสิทธิ์ วงศ์ตลาด, ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๖๔} สัมภาษณ์ ดร.ชบา พันธุ์ศักดิ์, ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๖๕} สัมภาษณ์ พระครูสุวรรณวิจิตร (สมจิตร์ สมจิตโต ป.ธ.๔), เจ้าคณะตำบลสามชุก พระบัณฑิตนักเผยแผ่ เจ้าอาวาสวัดสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑.

๑๔) ต้องมีการคัดเลือกพระสงฆ์ที่มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีและสามารถผลิตสื่อในการเผยแผ่โดยสามารถใช้อุปกรณ์ได้หลากหลาย เช่น คอมพิวเตอร์ หรือโทรศัพท์มือถือ เพื่อเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการเผยแผ่^{๑๖๖}

๑๕) กำหนดแนวทางทิศทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยใช้สิ่งที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด^{๑๖๗}

๑๖) ผู้บริหารต้องกำหนดวิธีการและขั้นตอนการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการจัดทำให้เป็นระบบสามารถใช้ร่วมกันหรือพร้อมๆ กันได้ในหลายเรื่อง^{๑๖๘}

๑๗) ต้องดูความเหมาะสมของโอกาสและบุคคลเพื่อที่จะบริหารทั้งบุคคล เงิน วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์มากที่สุด^{๑๖๙}

๑๘) มีระบบจัดการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับจังหวัดอย่างเป็นรูปธรรม และมีการติดตามผลประเมินผล จัดระบบการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่ให้แก่พระสงฆ์^{๑๗๐}

๑๙) เป็นการดำเนินการในลักษณะจัดตั้งเป็นศูนย์กลางข้อมูลทางพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ผู้สนใจทั่วไปรวมทั้งคณะสงฆ์ในแต่ละพื้นที่เพื่อให้ความรู้แก่พระภิกษุสามเณรและประชาชนทั่วไป^{๑๗๑}

๒๐) การจัดการต้องมีการแบ่งหน้าที่ในการเผยแผ่และอบรมนักเรียนอย่างเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่เจ้าอาวาสและเลขานุการจะมีการจัดเก็บข้อมูลไว้ในระบบของเทคโนโลยี^{๑๗๒}

^{๑๖๖} สัมภาษณ์ นางสาวสมพงษ์ สารคำ, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไก่อตื้อ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๖๗} สัมภาษณ์ นางวรรณพร มัจฉา, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๖๘} สัมภาษณ์ นางสาวหยุด พลเสน, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๖๙} สัมภาษณ์ นายประยูธ โอสธีรกุล, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๗๐} สัมภาษณ์ นายพิทยา แก้วทิพย์, ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีประจันต์เมธีปริมาฯ จังหวัดสุพรรณบุรี, กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๗๑} สัมภาษณ์ นางสาวนิษฐกานต์ คุณวัชรกิจ, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการพิเศษ วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๗๒} สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พีร์ ชินวโร ป.ธ. ๗), เจ้าคณะอำเภออู่ทอง เจ้าอาวาสวัดเขาดีสลัก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

๒๑) เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นตัวช่วยสำคัญในการจัดการงานในด้านต่างๆ ทั้งช่วยในการติดต่อสื่อสารกันในกลุ่มหรือองค์กร^{๑๗๓}

๒๒) พระสงฆ์สามารถนำเทคโนโลยีต่างๆมาใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้ ด้วยการนำเสนอในรูปแบบสไลด์ ภาพยนตร์ เป็นต้น^{๑๗๔}

๒๓) การกำกับดูแลปัญหาเรื่องความเป็นเอกเทศในงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา สนับสนุนในการดำเนินงานอย่างจริงจัง ระหว่างหน่วยงานราชการ องค์กรการบริหารส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง^{๑๗๕}

๒๔) ปัจจุบันนี้คณะสงฆ์ยังขาดการควบคุมเพื่อให้การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแก่ผู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง รวมถึงรูปแบบการนำเสนอ เพื่อให้พุทธศาสนิกชนสามารถเข้าใจได้ง่าย^{๑๗๖}

๒๕) เพราะในส่วนการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการของคณะสงฆ์ในการใช้เทคโนโลยียังมีน้อยมาก ขาดการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะทัศนคติในการใช้เทคโนโลยีร่วมกับการบรรยายธรรม โดยเฉพาะกับพระใหม่ที่เริ่มบรรยายธรรมใหม่ยังไม่สามารถดึงดูดความพอใจของผู้ฟัง^{๑๗๗}

๒๖) การพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของคณะสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีไม่มีเลยในทุกระดับ ทั้งระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด^{๑๗๘}

๒๗) ซึ่งทุกวันนี้คณะสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรียังไม่มีจัดการดูแลเรื่องนี้อย่างจริงจัง^{๑๗๙}

๒๘) การจัดการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสภาพปัจจุบันการพัฒนาความรู้ยังไม่มีชัดเจน^{๑๘๐}

^{๑๗๓} สัมภาษณ์ นายอเนก ปาลวงศ์, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี เขต ๑, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๗๔} สัมภาษณ์ นายบุญชู จันทร์สุวรรณ, นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๗๕} สัมภาษณ์ นายสมชาย เทียนไชย, ครูกลุ่มสังคมศึกษา โรงเรียนกรรณสูตวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๗๖} สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ วงศ์วีรกุล, นายอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๗๗} สัมภาษณ์ ดร.ไพบุลย์ คำภาพักตร์, รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๗๘} สัมภาษณ์ พระธรรมพุทธิมงคล (สะอั้ง สิริโนโท ป.ธ. ๘), ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๗๙} สัมภาษณ์ นายชินรศม์ อยู่ฤทธิ, วิทยากรศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๘๐} สัมภาษณ์ พระมหาสมัย สมโย, เจ้าอาวาสวัดป่าพระเจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑.

๒๙) ระบบการจัดการของพระนักเผยแผ่ในจังหวัดสุพรรณบุรียังเป็นไปในรูปแบบต่างคนต่างทำ ไม่มีนโยบายเป็นรูปธรรม ในแต่ละพื้นที่จึงบริหารจัดการกันเอง ขาดการพัฒนาให้ทันตามยุคสมัยไม่มีรูปแบบการเผยแผ่ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน^{๑๘๑}

๓๐) ยังไม่มีการวางแผนงานในการบริหารจัดการที่ชัดเจนส่วนใหญ่จะเป็นการอาสาทำหน้าที่ต่างๆ ตามความถนัดของตนเอง^{๑๘๒}

๓๑) ยังขาดการจัดการที่เป็นระบบส่วนใหญ่จะทำงานในรูปแบบรับคำสั่งจากผู้มีอำนาจในการจัดการแต่เพียงผู้เดียวไม่มีการแบ่งหน้าที่การทำงานที่ชัดเจน^{๑๘๓}

๓๒) ที่ผ่านมาจะทำงานแบบตามมีตามเกิดมากกว่าการจัดการแบบเป็นจริงเป็นจัง นอกจากวัดที่มีความพร้อมด้านบุคลากรและมีงบประมาณอย่างเพียงพอ^{๑๘๔}

สรุปได้ว่า การจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเผยแผ่โดยผ่านระบบสารสนเทศถือเป็นหัวใจหลักอีกด้านหนึ่งนอกจากการพัฒนาบุคลากร ดังนั้นการจัดการทางด้านการวางแผน การดำเนินการ การควบคุม และการสั่งการ จะต้องเป็นไปอย่างมีระบบ มีขั้นตอนและวัตถุประสงค์ในการดำเนินการที่ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์มากที่สุด ระบบการจัดการของพระนักเผยแผ่ในจังหวัดสุพรรณบุรียังเป็นไปในรูปแบบต่างคนต่างทำ ไม่มีนโยบายที่ออกโดยคณะสงฆ์ส่วนกลางเป็นรูปธรรม การร่วมกันพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของคณะสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีไม่มีเลยในทุกระดับ ผู้บริหารที่ดีต้องมีการจัดการที่ดีคัดเลือกบุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะด้านให้รับผิดชอบงานตามความถนัดของตนเอง ควบคู่ไปกับการศึกษางานด้านอื่นไปด้วยเพื่อการทำงานทดแทนกันในกรณีที่ผู้มีความถนัดหรือมีความชำนาญในด้านนั้นติดภารกิจทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องไม่ติดขัดเพราะขาดบุคลากร มีการจัดการวางแผนในการใช้การสื่อสารสารสนเทศเพื่อนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ปัจจุบันนี้คณะสงฆ์ยังขาดการควบคุมเพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแก่ผู้ที่นำไปใช้ประโยชน์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง

^{๑๘๑} สัมภาษณ์ พระครูพิสิฐสรภาน (ปภิตต์ ฐิตวิโส ป.ธ. ๓), เจ้าอาวาสวัดเกาะ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๘๒} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คณูวัฒนา, นายกเทศมนตรีเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๗ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๘๓} สัมภาษณ์ นายกอบชัย พลเสน, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๘๔} สัมภาษณ์ พระครูศรีอรรถศาสตร์, ดร. (อรรถชัย มหาตฤณ), ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร (พระอารามหลวง) จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

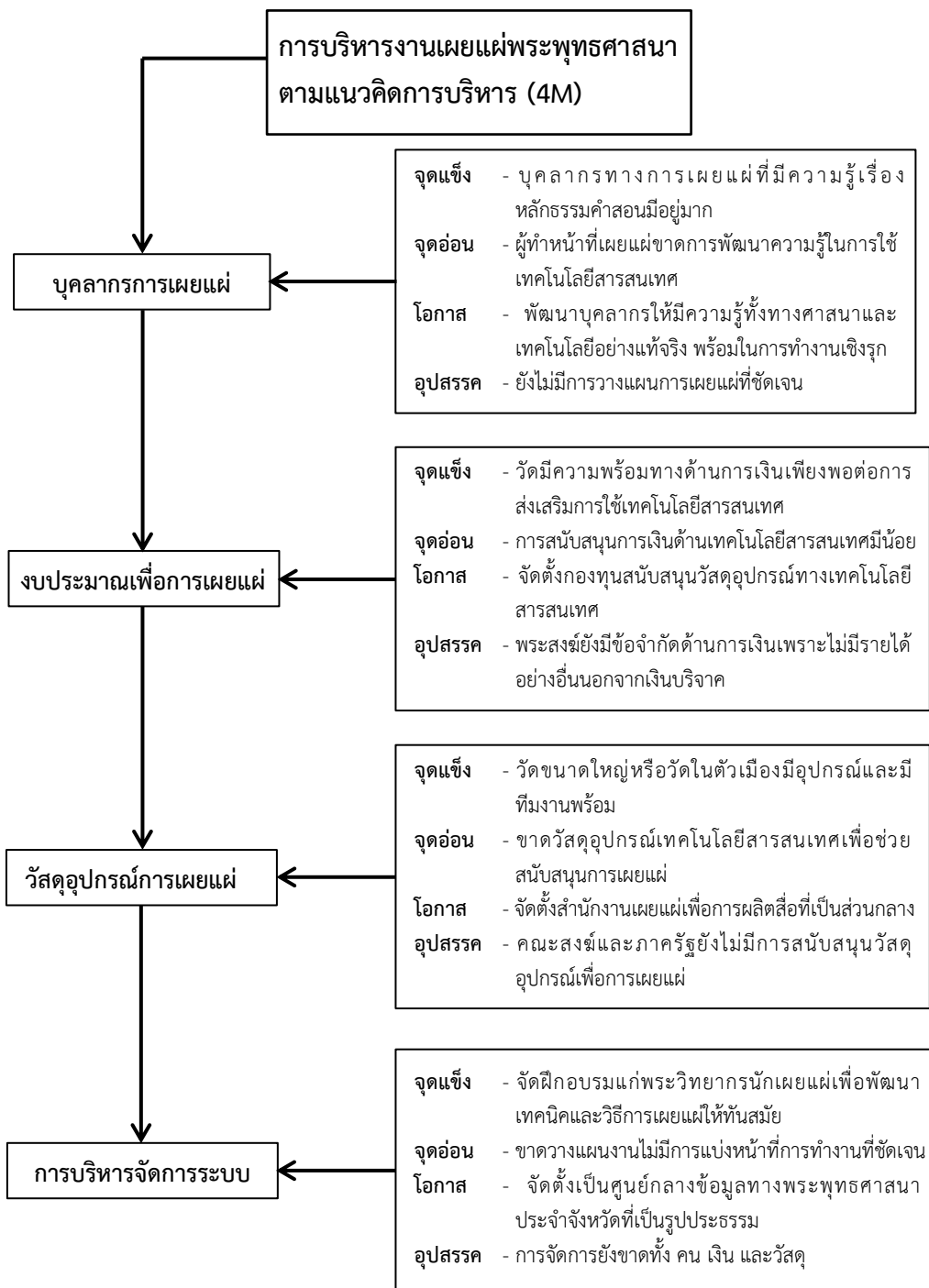
ตารางที่ ๔.๘ วิเคราะห์องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ ตามแนวคิดการบริหาร (4M) การบริหารจัดการระบบ

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคน
๑	ระบบการจัดการของพระนักเผยแผ่ในจังหวัดสุพรรณบุรียังไม่มีนโยบายเป็นรูปธรรม ต้องมีการวางแผนการใช้สื่อสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงเยาวชนและบุคคลทั่วไป	๓	๒,๔,๑๐
๒	มีการแบ่งหน้าที่อย่างเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของคณะสงฆ์ไม่มีเลยในทุกระดับต้องมีการคัดเลือกบุคลากรให้รับผิดชอบงานตามความถนัดของตนเอง	๔	๑,๕,๖,๑๑
๓	การเผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องมีการจัดการให้ทันสมัยตามยุคของเทคโนโลยี จัดการฝึกอบรมแก่พระนักเผยแผ่เพื่อพัฒนาเทคนิคและวิธีการให้ทันสมัยเพื่อให้การเผยแผ่ครอบคลุมในทุกๆ ให้เป็นรูปธรรม	๓	๙,๑๒,๑๖
๔	คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีต้องมีองค์กรกลางควบคุมการดำเนินงานให้มีมาตรฐาน ปัจจุบันคณะสงฆ์ยังขาดการควบคุมเพื่อให้การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง	๓	๑๓,๑๔,๑๕
๕	ควรคัดเลือกพระสงฆ์ที่มีความสามารถผลิตสื่อโดยสามารถใช้อุปกรณ์ได้หลากหลาย กำหนดแนวทางทิศทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยการจัดทำให้เป็นระบบที่สามารถใช้พร้อมๆ กันได้ในหลายเรื่อง	๔	๑๗,๑๘,๑๙,๒๐
๖	มีระบบจัดการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับจังหวัดอย่างเป็นรูปธรรมจัดตั้งเป็นศูนย์กลางข้อมูลทางพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ผู้สนใจทั่วไป เพื่อให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเกิดประโยชน์มากที่สุด	๓	๒๑,๒๒,๒๓

ตารางที่ ๔.๘ องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
ของพระสงฆ์ ตามแนวคิดการบริหาร (4M) การบริหารจัดการระบบ (ต่อ)

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคน
๗	เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นตัวช่วยสำคัญในการจัดการที่ดีและลงตัว ทำให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ประสบความสำเร็จได้ ทำให้การบริหารทุกอย่างเป็นไปได้อย่างราบรื่น การจัดการสื่อต้องอาศัยทั้ง คน เงิน และวัสดุ เพื่อผลิตสิ่งที่มีประโยชน์ออกมา	๔	๒๔,๒๖,๓๔
๘	กำกับดูแลปัญหาเรื่องความเป็นเอกเทศในงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คณะสงฆ์ยังไม่มีการจัดการอย่างจริงจัง ไม่มีการวางแผนงานที่ชัดเจนส่วนใหญ่จะทำงานในรูปแบบรับคำสั่งจากผู้มีอำนาจแต่เพียงผู้เดียวไม่มีการแบ่งหน้าการทำงานที่ชัดเจน	๔	๒๔,๓๐,๓๒,๓๓
๙	ต้องจัดให้มีการส่งเสริมองค์ความรู้ของพระนักเผยแผ่อย่างเป็นรูปธรรม ที่ผ่านมาจะทำกันแบบตามมีตามเกิดนอกจากวัดที่มีความพร้อมด้านบุคลากรและมีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ	๓	๗,๒๗,๒๘
๑๐	จัดประชุมประจำปีเพื่อร่วมกันวางแผนและมอบหน้าที่ความรับผิดชอบว่าควรจะไปในทิศทางใด จัดตั้งศูนย์กลางทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ที่สนใจ และจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของคณะสงฆ์	๒	๒๙,๓๑

*จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หมายถึง ลำดับของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในบทที่ ๓ หน้า

แผนภาพที่ ๔.๒ แสดงโมเดลการบริหารงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา ตามแนวคิดการบริหาร (4M)

๔.๓ แนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

๑) การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ข้อมูล

๑) การเสาะแสวงหาถือเป็นขั้นแรกของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหากขาดส่วนนี้แล้วจะไม่สามารถมีองค์ความรู้ที่ถูกต้องซึ่งหากเผยแผ่ไปแล้วอาจเป็นสิ่งที่ผิดได้^{๑๘๕}

๒) ในปัจจุบันพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีที่ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ต้องพึ่งพาข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ต เพื่อนำไปเสริมความรู้สำหรับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา^{๑๘๖}

๓) พระสงฆ์ผู้ทำหน้าที่เผยแผ่ต้องศึกษาหาความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม แต่สิ่งสำคัญต้องเป็นความรู้ที่ผ่านกระบวนการพิจารณาคัดกรองแล้วว่าถูกต้อง ยิ่งเป็นหลักธรรมคำสั่งสอนทางพระพุทธศาสนายังต้องพิจารณาให้ถี่ถ้วนว่าไม่ผิดเพี้ยนไปจากคำสอนเดิมเพื่อนำความรู้ที่ถูกต้องมาเผยแผ่^{๑๘๗}

๔) คณะสงฆ์ต้องทำงานประสานกันกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน เพื่อศึกษาหาข้อมูลทั้งการใช้ชีวิตประจำวันการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อมาหาความเกี่ยวเนื่องกับการนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันว่ามีมากน้อยเพียงใดเพื่อนำความรู้ที่ถูกต้องมาเผยแผ่^{๑๘๘}

๕) ต้องศึกษาหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ แม้กระทั่งการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติวัดและเจ้าอาวาสในอดีต เพื่อให้คนรุ่นหลังได้สืบค้นข้อมูล^{๑๘๙}

๖) ทางคณะสงฆ์ต้องจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้ากระจายไปตามอำเภอต่างๆ ให้ทั่วทั้งจังหวัด เพื่อให้พระสงฆ์และประชาชนที่สนใจในหลักธรรมคำสั่งสอนทางพระพุทธศาสนาได้เข้าไปศึกษาค้นคว้าได้ง่าย^{๑๙๐}

^{๑๘๕} สัมภาษณ์ พระมหาสมัย สมโย, เจ้าอาวาสวัดป่าพระเจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๘๖} สัมภาษณ์ พระราชปริยัติเมธี (เชษฐา ฉินนาลโย ป.ธ. ๙), เจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๘๗} สัมภาษณ์, พระมงคลกิตติวิบูลย์ (ทับทิม กิตติเสโน ป.ธ. ๔), รองเจ้าคณะจังหวัด (ฝ่ายเผยแผ่) เจ้าอาวาสวัดวิมลโลกคาราม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๘๘} สัมภาษณ์ พระครูสุวรรณวิจิตร (สมจิตร์ สมจิตโต ป.ธ.๔), เจ้าคณะตำบลสามชุก พระบัณฑิตนักเผยแผ่ เจ้าอาวาสวัดสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พีร์ ชินวโร ป.ธ. ๗), เจ้าคณะอำเภอบ้านไร่ เจ้าอาวาสวัดเขาดีสลัก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๙๐} สัมภาษณ์ พระครูพิสิฐสรภาน (ปภิตต์ ฐิตวิโส ป.ธ. ๓), เจ้าอาวาสวัดเกาะ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑.

๗) แหล่งศึกษาความรู้เกี่ยวกับหลักการของพระพุทธศาสนาในจังหวัดสุพรรณบุรีมีเพียงพอและหลากหลาย เพียงพอต่อการนำมาใช้เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้^{๑๙๑}

๘) แหล่งเรียนรู้สามารถหาได้จากสถานศึกษาที่อยู่ใกล้วัดซึ่งสามารถช่วยสนับสนุนได้หากมีการประสานงานและร่วมมือกันกับองค์กรอื่นๆ^{๑๙๒}

๙) ดำเนินการจัดตั้งจุดศูนย์รวมการศึกษาให้ความรู้แก่พระสงฆ์ที่เป็นนักเผยแผ่^{๑๙๓}

๑๐) จัดตั้งศูนย์กลางการศึกษาหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อให้ได้ความรู้ที่ถูกต้องทำให้มีความคิดความเข้าใจที่ถูกต้องและกว้างขวางยิ่งขึ้น ทำให้ทราบข้อเท็จจริงและสามารถเปรียบเทียบข้อเท็จจริงที่ได้มาว่าควรเชื่อถือหรือไม่^{๑๙๔}

๑๑) โดยศึกษาจากสื่อทางเทคโนโลยี โดยหาจากข้อมูลเป็นแนวทางในการนำมาใช้เสริมความรู้เพื่อนำไปเผยแผ่ให้ความรู้^{๑๙๕}

๑๒) พระสงฆ์ผู้ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องหมั่นศึกษาหาความรู้เพื่อให้เข้าใจในหลักพุทธธรรมอย่างแท้จริงเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปแสดงให้พุทธศาสนิกชน^{๑๙๖}

๑๓) จัดให้มีการให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการสืบค้นข้อมูล เทคนิค วิธีการที่จะทำให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการมากขึ้นสามารถนำมาใช้ได้^{๑๙๗}

๑๔) การเสาะแสวงหาข้อมูลสามารถทำได้หลากหลายวิธี ข้อมูลปฐมภูมิ คือ จากพระไตรปิฎกหรือจากการฟังคำสอนและการเทศน์ ข้อมูลทุติยภูมิ คือ จากหนังสือที่มีผู้เรียบเรียงคำสอนจากการเทศน์หรือพระไตรปิฎก^{๑๙๘}

^{๑๙๑} สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ วงศ์วีรกุล, นายอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๙๒} สัมภาษณ์ ดร.ไพบุลย์ คำภาพักตร์, รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๙๓} สัมภาษณ์ นางสาวสมพงษ์ สารคำ, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไก่อี๊ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๙๔} สัมภาษณ์ นางวรรณพร มัจฉา, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๙๕} สัมภาษณ์ พระครูโสภณโพธิมณฑ, รองเจ้าคณะอำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๙๖} สัมภาษณ์ นายณัฐสิทธิ์ วงศ์ตลาด, ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๙๗} สัมภาษณ์ ดร.ชบา พันธุ์ศักดิ์, ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๑๙๘} สัมภาษณ์ นายประยูร โอสีธิกุล, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑.

๑๕) สิ่งสำคัญ คือ ต้องศึกษาหลักธรรมคำสอนและมีทักษะในการทำงานที่หลากหลาย เข้าใจในบทบาทหน้าที่ชัดเจน เปิดโลกทัศน์ยอมรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้รู้เท่าทันสังคมยุคใหม่^{๑๙๙}

๑๖) ผู้บริหารคณะสงฆ์ต้องเป็นผู้ดำเนินการจัดทำองค์ความรู้ที่ถูกต้อง น่าสนใจ หลากหลายรูปแบบไว้สำหรับให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน^{๒๐๐}

๑๗) การเสาะแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทำได้ง่ายกว่าเมื่อก่อน แต่สิ่งสำคัญคือ ต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสืบค้นหาข้อมูลและเก็บรวบรวมนำมาเผยแพร่^{๒๐๑}

๑๘) การเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้กับประชาชนรับทราบความรู้ที่ถูกต้องเป็นวิธีการที่ดี เพราะจะได้รับองค์ความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสมควรค่าแก่การเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดี^{๒๐๒}

๑๙) จัดอบรมเพิ่มความรู้แก่พระสงฆ์โดยการจัดสถานที่ให้การศึกษาหรือจัดโครงการ เพื่อให้พระสงฆ์เข้าร่วมการอบรม^{๒๐๓}

๒๐) มีการศึกษาดูงานประจำปีเพื่อให้เกิดองค์ความรู้เพื่อนำมาพัฒนางานด้านการเผยแผ่ให้มีประสิทธิภาพ จัดการสัมมนาออกสถานที่ร่วมกับองค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ การใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อให้เกิดความชำนาญในการนำมาใช้งานจริง^{๒๐๔}

๒๑) ปัจจุบันมีแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่ให้ไปเรียนรู้มากมายสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายเป็นการเพิ่มความรู้ให้แก่ตัวบุคคลให้มีข้อมูลที่ถูกต้องสำหรับใช้ในการเผยแผ่ข้อมูล^{๒๐๕}

๒๒) ส่วนมากพระสงฆ์ที่ทำการเผยแผ่พระพุทธศานามักจะมีแค่เครือข่ายเฉพาะกลุ่มของตนเองเท่านั้น^{๒๐๖}

^{๑๙๙} สัมภาษณ์ นายสมชาย เทียนไชย, ครูกลุ่มสังคมศึกษา โรงเรียนกรรณสูตวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๐๐} สัมภาษณ์ นายพิทยา แก้วทิพย์, ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีประจันต์เมธีปริมุข จังหวัดสุพรรณบุรี, กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๐๑} สัมภาษณ์ นางจริญลักษณ์ อายุวัฒน์, ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๐๒} สัมภาษณ์ นางสาวหยด พลเสน, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๐๓} สัมภาษณ์ นายบุญชู จันทร์สุวรรณ, นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๐๔} สัมภาษณ์ นายพิชิต รุ่งเรืองด้วยบุญ, นายกเทศมนตรีตำบลวังยาง, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๙ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๐๕} สัมภาษณ์ นายยุทธนากร อุ่นใจ, กำนันตำบลวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑.

๒๓) จำเป็นต้องมีการพัฒนาและตั้งเครือข่ายเพื่อให้การเผยแพร่ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และครอบคลุมทั้งจังหวัด^{๒๐๗}

๒๔) ควรสร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านวิชาการให้ครอบคลุมมิใช่ทั่ว จังหวัดแต่ควรจะทั่วประเทศ เพื่อเรียนรู้ทางด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของคนใน แต่ละภาค เช่น ภาคอีสานมีประเพณีแห่ผีตาโขน ภาคใต้มีประเพณีชิงเปรต เป็นต้น^{๒๐๘}

๒๕) ปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์การสื่อสารไร้พรมแดนการหาความรู้จากแหล่งข้อมูล ต่างๆ สามารถทำได้ง่าย^{๒๐๙}

๒๖) เพราะการหาข้อมูลในปัจจุบันเข้าถึงได้ง่ายที่สุด คือ อินเทอร์เน็ต เช่น Google เพราะสะดวกรวดเร็วเข้าถึงได้ง่ายในการแสวงหาองค์ความรู้^{๒๑๐}

๒๗) ด้วยความที่พระสงฆ์ยังขาดความเข้าใจในระบบสารสนเทศเท่าที่ควรจึงทำให้การ แสวงหาข้อมูลในการเผยแพร่พระพุทธศาสนา น้อยมาก^{๒๑๑}

๒๘) พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรียังมีศักยภาพในการแสวงหาข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการ เผยแพร่น้อยมากทั้งที่การพัฒนาการแสวงหามีมาก^{๒๑๒}

๒๙) การแสวงหาข้อมูลส่วนใหญ่เป็นการทำตามศักยภาพและขีดความสามารถของแต่ละ บุคคล ขาดการจัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อเพิ่มองค์ความรู้ให้กับบุคลากรผู้ทำการเผยแพร่ พระพุทธศาสนา^{๒๑๓}

^{๒๐๖} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คุณวัฒนา, นายกเทศมนตรีเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๗ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๐๗} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, กลุ่มอำนวยการและกิจการคณะสงฆ์ สำนักงาน พระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๐๘} สัมภาษณ์ นายทวีศักดิ์ อุ่นพัฒนาศิลป์, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง จังหวัด สุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๐๙} สัมภาษณ์ นางสาวนิษฐกานต์ คุณวัชรกิจ, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการพิเศษ วัฒนธรรม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๑๐} สัมภาษณ์ นายอเนก ปาลวงค์, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี เขต ๑, จังหวัด สุพรรณบุรี, ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๑๑} สัมภาษณ์ พระครูวิบูลเจติยานุรักษ์ (ประไพ ปุณณกาโม ป.ธ. ๓), เจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๑๒} สัมภาษณ์ พระธรรมพุทธิมงคล (สะอึ้ง สิริโนโต ป.ธ. ๘), ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๑๓} สัมภาษณ์ พระครูศรีอรรถศาสตร์, ดร. (อรรถชัย มหาตฤณ), ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร (พระอารามหลวง) จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

๓๐) พระสงฆ์ผู้ทำหน้าที่เผยแผ่บางส่วนยังขาดความกระตือรือร้นในการเสาะแสวงหาข้อมูลหรือองค์ความรู้ใหม่ยังคงใช้รูปแบบเดิมๆ จึงไม่สามารถจูงใจให้ผู้ฟังสนใจได้ ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ด้านการสืบค้นข้อมูลต้องอาศัยผู้อื่นในการสืบค้น จึงไม่สามารถใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยเข้ามาช่วยได้^{๒๑๔}

๓๑) พระสงฆ์ผู้ทำหน้าที่เผยแผ่ต้องมีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมอยู่เสมอ วางแผนการดำเนินงานเป็นขั้นตอนเพื่อเป็นกำลังสำคัญที่จะทำการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้กว้างไกล^{๒๑๕}

๓๒) ปัจจุบันในแต่ละพื้นที่การจัดเก็บข้อมูลยังไม่ชัดเจนและต่อเนื่องฐานข้อมูลไม่ชัดเจน^{๒๑๖}

๓๓) พระสงฆ์ที่เป็นนักเผยแผ่ไม่มีการแลกเปลี่ยนความรู้ที่มีอยู่เพื่อเพิ่มความเข้าใจระหว่างกัน^{๒๑๗}

สรุปได้ว่า ปัจจุบันนี้พระสงฆ์ที่ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ต้องพึ่งพาข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ต เพื่อนำไปเสริมความรู้สำหรับการเผยแผ่ให้ความรู้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องหรือสนใจ การศึกษาหาความรู้เป็นสิ่งสำคัญไม่ว่าจะเป็นความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม ยิ่งถ้าเป็นหลักธรรมคำสั่งสอนทางพระพุทธศาสนาแล้วยิ่งต้องพิจารณาให้ถี่ถ้วนว่าไม่ผิดเพี้ยนไปจากคำสอนเดิม คณะสงฆ์ต้องทำงานประสานกันกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน เพื่อศึกษาหาข้อมูลทั้งการใช้ชีวิตประจำวันการทำงานร่วมกับผู้อื่น ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีแหล่งศึกษาความรู้หรือองค์ความรู้เพียงพอและหลากหลาย แต่พระสงฆ์บางส่วนยังขาดความกระตือรือร้นในการเสาะแสวงหาข้อมูลหรือองค์ความรู้ใหม่ ยังคงใช้รูปแบบการเผยแผ่แบบเดิมๆ ขาดการพัฒนาทั้งทักษะและด้านวิชาการจึงไม่สามารถจูงใจให้ผู้ฟังสนใจได้ ต้องดำเนินการจัดตั้งสถานที่เพื่อเป็นจุดศูนย์รวมของการศึกษาให้ความรู้ เพื่อเป็นศูนย์กลางการศึกษาหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อให้ได้ความรู้ที่ถูกต้อง สิ่งสำคัญคือต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลและเก็บรวบรวมและนำมาเผยแผ่ให้กับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

^{๒๑๔} สัมภาษณ์ พระปลัดวิทยา สุนทรธมโม, เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี ฝ่ายเผยแผ่วิชาอาวาสตคคลองขอม, ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๑๕} สัมภาษณ์ พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว), เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๖ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๑๖} สัมภาษณ์ นายเอกพันธุ์ อินทร์ใจเอื้อ นายกเทศมนตรีเมืองสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๑๗} สัมภาษณ์ นายชินรศม์ อยู่ฤทธิ, วิทยาการศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑.

ตารางที่ ๔.๙ วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ข้อมูล

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคน
๑	การเสาะแสวงหาถือเป็นขั้นแรกของหากขาดองค์ความรู้ที่ถูกต้องหากเผยแพร่ไปแล้วอาจเป็นสิ่งที่ผิดได้ พระสงฆ์มีศักยภาพในการแสวงหาข้อมูลน้อยมากขาดความเข้าใจในระบบสารสนเทศเท่าที่ควร	๔	๑,๒,๘,๑๑
๒	พระสงฆ์ผู้ทำหน้าที่เผยแพร่ต้องศึกษาหาความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม พิจารณาคัดกรองให้ถี่ถ้วนว่าไม่ผิดเพี้ยนไปจากคำสอนเดิมเพื่อนำมาเผยแพร่	๒	๓,๔
๓	การแสวงหาข้อมูลส่วนใหญ่เป็นการทำตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ขาดการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มองค์ความรู้ให้กับบุคลากร	๓	๕,๖,๗
๔	ต้องจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้ากระจายให้ทั่วทั้งจังหวัด เพื่อให้ผู้ที่สนใจเข้าไปศึกษาค้นคว้าจากสื่อทางเทคโนโลยีหาข้อมูลเป็นแนวทางในการนำมาใช้เสริมความรู้เพื่อนำไปเผยแพร่ให้ความรู้	๓	๘,๑๐,๑๒
๕	ผู้ทำหน้าที่เผยแพร่ต้องศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการสืบค้นข้อมูล เทคนิค วิธีการให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการ เพราะแหล่งศึกษาความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนามีเพียงพอและหลากหลาย	๔	๑๓,๑๔,๑๕,๑๗
๖	ดำเนินการจัดตั้งจุดศูนย์รวมการศึกษาเป็นศูนย์กลางแหล่งข้อมูลเพื่อให้ได้ความรู้ที่ถูกต้อง ปัจจุบันในแต่ละพื้นที่การจัดเก็บข้อมูลยังไม่ชัดเจน จำเป็นต้องมีการตั้งเครือข่ายเพื่อให้การเผยแพร่ครอบคลุมทั้งจังหวัด	๕	๑๖,๑๘,๑๙,๒๗,๓๐
๗	การหาข้อมูลสามารถทำได้หลายวิธี สิ่งสำคัญต้องเปิดโลกทัศน์ยอมรับการเปลี่ยนแปลงรู้เท่าทันสังคมยุคใหม่ จัดทำองค์ความรู้ที่หลากหลายรูปแบบให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปเผยแพร่ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	๓	๒๑,๒๓,๒๔

ตารางที่ ๔.๙ วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่
พระพุทธรูปของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ข้อมูล
(ต่อ)

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคน
๘	พระสงฆ์และประชาชนสามารถหาความรู้จากแหล่งข้อมูล ต่างๆ ได้ง่ายแต่บุคลากรต้องมีความรู้ความชำนาญการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสืบค้นหาข้อมูลที่ถูกต้อง	๒	๒๐,๓๔
๙	จัดอบรมเพิ่มความรู้ให้พระสงฆ์ร่วมกับองค์กรภาครัฐและ เอกชนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ การใช้สื่อ เทคโนโลยีสมัยใหม่เพราะสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายเป็น การเพิ่มความรู้ให้แก่ตัวบุคคล	๓	๒๕,๒๙,๓๑
๑๐	ส่วนมากพระสงฆ์ที่ทำการเผยแพร่พระพุทธรูปศาสนาจะมีแค่ เครือข่ายเฉพาะกลุ่มควรสร้างเครือข่ายให้ครอบคลุมมิใช่ทั่ว จังหวัดแต่ควรจะทั่วประเทศ เพราะการหาข้อมูลในปัจจุบัน เข้าถึงได้ง่ายที่สุด คือ อินเทอร์เน็ต เช่น Google สะดวก รวดเร็วเข้าถึงได้ง่าย	๔	๒๒,๒๖,๒๘,๓๒

*จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หมายถึง ลำดับของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในบทที่ ๓ หน้า

๒) การวิเคราะห์สถานการณ์

๑) การวิเคราะห์ข้อมูลที่มีก่อนนำเสนอเพื่อให้ผู้นำเสนอมีความเข้าใจในเนื้อหาอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการถ่ายทอดความรู้เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างถูกต้องและเข้าใจได้ง่าย^{๒๑๘}

๒) พระนักเผยแผ่ต้องมีความสามารถในการแยกแยะสิ่งต่างๆ โดยการใช้ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อสะดวกในการถ่ายทอดข้อมูลให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย^{๒๑๙}

๓) เพื่อให้เข้าใจในเนื้อหาอย่างชัดเจนตรวจสอบความถูกต้องของแหล่งที่มาให้ละเอียดพิจารณาว่าเมื่อนำเสนอไปแล้วจะเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมมากน้อยเพียงใด เพื่อถ่ายทอดความรู้และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างถูกต้องและเข้าใจได้ง่าย^{๒๒๐}

๔) ต้องมีการใช้กลยุทธ์เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ศึกษาให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลที่ได้มาและความเข้าใจสามารถนำไปถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจได้ง่ายด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ^{๒๒๑}

๕) ผู้บริหารต้องมีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้ชัดเจน ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมติดตามกิจกรรมและผลการปฏิบัติงาน และประเมินผลการปฏิบัติงาน^{๒๒๒}

๖) ต้องมีการศึกษาให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลเมื่อเข้าใจแล้วก็นำไปถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้รับรู้ และเข้าใจได้ง่ายด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ^{๒๒๓}

๗) พระสงฆ์รุ่นเก่ามีความเป็นตัวตนสูงไม่ปรับเปลี่ยนไปตามยุคตามสมัยจึงยากต่อการทำความเข้าใจ เรียกว่าตอบสนองด้านลบมากกว่าด้านบวก^{๒๒๔}

^{๒๑๘} สัมภาษณ์, พระมงคลกิตติวิบูลย์ (ทัพบก กิตติเสโน ป.ธ. ๔), รองเจ้าคณะจังหวัด (ฝ่ายเผยแผ่) เจ้าอาวาสวัดวิมลโลกคาราม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๑๙} สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พีร์ ชินวโร ป.ธ. ๗), เจ้าคณะอำเภออุทุมพร เจ้าอาวาสวัดเขาดีสลัก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๒๐} สัมภาษณ์ พระครูสุวรรณวิจิตร (สมจิตร สมจิตโต ป.ธ. ๔), เจ้าคณะตำบลสามชุก พระบัณฑิตนักเผยแผ่ เจ้าอาวาสวัดสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๒๑} สัมภาษณ์ พระราชปรีดีเมธี (เชษฐา ฉินนาลโย ป.ธ. ๙), เจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๒๒} สัมภาษณ์ พระปรีดีวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว), เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๖ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๒๓} สัมภาษณ์ พระครูโสภณโพธิมณฑล (ไพรัช วิสุทโท), รองเจ้าคณะอำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๒๔} สัมภาษณ์ พระมหาสมัย สมโย, เจ้าอาวาสวัดป่าพระเจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑.

๘) การวิเคราะห์ข้อมูลมาจากความคิดเห็นของตนเองเสียเป็นส่วนใหญ่ ขาดการเข้าร่วมเสวนาความรู้ทางวิชาการเพื่อให้เข้าใจถึงการเผยแผ่พระพุทธศาสนา^{๒๒๕}

๙) คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีต้องประสานขอความร่วมมือกับนักวิชาการด้านพระพุทธศาสนาจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อมาฝึกอบรมพระสงฆ์ผู้ทำการเผยแผ่ให้รู้จักวิเคราะห์แยกแยะข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนก่อนทำการเผยแผ่สู่สาธารณชน^{๒๒๖}

๑๐) จัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาเทคนิคให้ทันสมัยและเหมาะสม มีการประชุมระหว่างพระนักเผยแผ่กับองค์กรต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงบริบทของชุมชนว่ามีวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างไร ควรใช้วิธีการใดนำเสนอหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาให้เข้าถึงชุมชนตามบริบทของแต่ละพื้นที่^{๒๒๗}

๑๑) การที่พระสงฆ์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยผู้ใช้ต้องมีวิจรรย์ญาณและมีจิตสำนึกสูง มีความระมัดระวังในการใช้สื่ออย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้รับเกิดความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนที่แจ่มแจ้งชัดเจน ก่อให้เกิดประโยชน์และไม่สร้างความแตกแยกให้กับสังคม^{๒๒๘}

๑๒) เนื่องจากข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเป็นข้อมูลที่ฉับไวรวดเร็วค้นหาได้ง่ายควรใช้วิจรรย์ญาณให้มากอย่าเชื่อข้อมูลเหล่านั้นไปทั้งหมด^{๒๒๙}

๑๓) ควรแยกแยะสิ่งต่างๆ ก่อนเผยแผ่ออกไปโดยเฉพาะความรู้ทางศาสนาอย่างมีกระบวนการ วิธีการถ่ายทอด การเชื่อมโยงอย่างกลมกลืน เข้าใจง่ายทุกเพศทุกวัย^{๒๓๐}

๑๔) บุคลากรด้านการเผยแผ่ต้องสามารถสื่อสารให้ผู้ฟังรับรู้และเข้าใจ ซึ่งต้องให้เกิดความเหมาะสมกับของกลุ่มเป้าหมาย ถ้าเป็นกลุ่มเยาวชนควรมีความหลากหลายแปลกใหม่ไม่น่าเบื่อ เพราะกลุ่มเป้าหมายถือเป็นสิ่งสำคัญในการถ่ายทอด^{๒๓๑}

^{๒๒๕} สัมภาษณ์ พระครูศรีอรรถศาสตร์, ดร. (อรรถชัย มหาตโย), ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร (พระอารามหลวง) จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๒๖} สัมภาษณ์ พระปลัดวิทยา สุนทรธมโม, เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี ฝ่ายเผยแผ่เจ้าอาวาสวัดคลองขอม, ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๒๗} สัมภาษณ์ พระครูพิสิฐสรภาน (ปกติดี ฐิตวิโส ป.ธ. ๓), เจ้าอาวาสวัดเกาะ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๒๘} สัมภาษณ์ นายณัฐสิทธิ์ วงศ์ตลาด, ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๒๙} สัมภาษณ์ ดร.ชบา พันธุ์ศักดิ์, ศิษยานุศิษย์ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๓๐} สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ วงศ์วีรกุล, นายอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๓๑} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, กลุ่มอำนวยการและกิจการคณะสงฆ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

๑๕) ผู้เผยแพร่พระพุทธศาสนาต้องใช้เทคนิคการสอนแบบการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ตามผู้บรรยายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และต้องเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์^{๒๓๒}

๑๖) เนื้อหาที่วิเคราะห์ต้องมีการปรับให้เข้ากับสถานการณ์เพื่อให้ข้อมูลสามารถปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง^{๒๓๓}

๑๗) พระสงฆ์ผู้ทำหน้าที่เผยแพร่พระพุทธศาสนาต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถนำประเด็นหลักไปใช้ให้เหมาะสมกับวัยของผู้ฟังได้ดี ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัยและความสนใจของคนในปัจจุบันเพื่อดึงดูดความสนใจมีเนื้อหาที่ชัดเจน ข้อสำคัญคือควรระมัดระวังในเรื่องเนื้อหาที่นำเสนอไม่ให้รุนแรงมากเกินไปมีความพอเหมาะพอดี^{๒๓๔}

๑๘) การสื่อสารจากตนเองให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจต้องดูสถานการณ์ในการถ่ายทอดว่าเหมาะสมหรือไม่กับสถานการณ์ที่ผู้รับจะได้รับการถ่ายทอด^{๒๓๕}

๑๙) พุทธศาสนิกชนให้ความเคารพนับถือพระสงฆ์ว่าเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติชอบ ฉะนั้นการที่จะทำให้พุทธศาสนิกชนได้รับรู้ในหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาควรมีวิธีการถ่ายทอด เช่น ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ เป็นต้น^{๒๓๖}

๒๐) การวิเคราะห์แยกแยะสิ่งต่างๆ เพื่อทำความเข้าใจและสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่ายชัดเจน จะทำให้เกิดความเข้าใจต่อสิ่งนั้นอย่างแท้จริงถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่ายขึ้น^{๒๓๗}

๒๑) การแยกแยะเนื้อหาสาระออกมาได้อย่างละเอียดชัดเจน ส่งผลให้สามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจง่ายก่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง^{๒๓๘}

^{๒๓๒} สัมภาษณ์ นางสาวนิษฐกานต์ คุณวัชรกิจ, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการพิเศษ วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๓๓} สัมภาษณ์ นายประยูร โอสีธิกุล, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๓๔} สัมภาษณ์ นายสมชาย เทียนไชย, ครูกลุ่มสังคมศึกษา โรงเรียนกรรณสูตวิทยา, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๓๕} สัมภาษณ์ นายอเนก ปาลวงศ์, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี เขต ๑, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๓๖} สัมภาษณ์ นางสาวสมพงษ์ สาระคำ, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไก่อ่เตี้ย, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๓๗} สัมภาษณ์ นางวรรณพร มัจฉา, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๓๘} สัมภาษณ์ นางสาวหยุด พลเสน, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

๒๒) การวิเคราะห์ความรู้ในเรื่องต่างๆ เพื่อถ่ายทอดให้ผู้อื่นรับฟังและเข้าใจได้ง่ายถือเป็นเรื่องสำคัญเพราะถ้าผู้ฟังเข้าใจก็จะสามารถจดจำและนำไปปฏิบัติได้^{๒๓๙}

๒๓) เพราะปัจจุบันนี้ผู้คนรับรู้ข่าวสารจากสื่อมากกว่าจากหนังสือ เพราะฉะนั้นข้อมูลที่จะถ่ายทอดต้องผ่านการวิเคราะห์แล้วว่ามาจากแหล่งข้อมูลจริงมีหลักฐานอ้างอิงชัดเจน^{๒๔๐}

๒๔) การที่พระสงฆ์หรือผู้สนใจจะแยกแยะสิ่งต่างๆ นั้นมีความยากอยู่บ้างเพราะบางเรื่องเป็นนามธรรม ต้องเน้นให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และลงมือปฏิบัติด้วยกันหรือสร้างสื่อสารสนเทศทางพระพุทธศาสนาที่เข้าใจได้ง่ายใช้ภาษาต่างๆ^{๒๔๑}

๒๕) การเผยแพร่ข้อมูลผ่านทางเทคโนโลยีสารสนเทศต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้รับสารมองเห็นความสำคัญของข้อมูลที่เผยแพร่ออกไป^{๒๔๒}

๒๖) เพราะถ้าไม่มีความชัดเจนเมื่อถ่ายทอดออกไปจะสร้างความไม่เข้าใจเกิดขึ้น^{๒๔๓}

๒๗) จึงต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อมูลว่ามีเนื้อหาว่าถูกต้องหรือไม่เพื่อให้การเผยแพร่พระพุทธศาสนาไม่ผิดเพี้ยนไปจากพระไตรปิฎก ประชาชนจะได้รับข้อมูลที่ถูกต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง^{๒๔๔}

๒๘) สำหรับผู้ให้ความรู้ควรกระตุ้นผู้รับฟังให้สามารถคิดวิเคราะห์ตามข้อมูลที่ต้องการสื่อสารได้ เพื่อสร้างการเรียนรู้และเข้าใจแก่ผู้รับฟัง^{๒๔๕}

๒๙) การวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลที่จะนำมาเผยแพร่นั้นขึ้นอยู่กับพระสงฆ์แต่ละรูปว่ามีความสามารถในการถ่ายทอดสิ่งที่ได้เรียนรู้มาให้แก่ประชาชนอย่างเข้าใจได้อย่างไร^{๒๔๖}

๓๐) ข้อมูลในการนำมาเผยแพร่มีอาจคาดเดาได้เพราะอยู่ที่ภูมิปัญญาความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคลที่เป็นผู้จัด^{๒๔๗}

^{๒๓๙} สัมภาษณ์ นายเอกพันธุ์ อินทริใจเอื้อ, นายกเทศมนตรีเมืองสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๔๐} สัมภาษณ์ นายทวิศักดิ์ อุ่นพัฒนาศิลป์, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๔๑} สัมภาษณ์ นายพิทยา แก้วทิพย์, ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีประจันต์เมธีประชมุข จังหวัดสุพรรณบุรี, กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๔๒} สัมภาษณ์ นายบุญชู จันทรสุวรรณ, นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๔๓} สัมภาษณ์ นายชินรศม์ อยู่ฤทธิ, วิทยาการศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๔๔} สัมภาษณ์ นายพิชิต รุ่งเรืองด้วยบุญ, นายกเทศมนตรีตำบลวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๙ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๔๕} สัมภาษณ์ นายยุทธนากร อุ่นใจ, กำนันตำบลวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๔๖} สัมภาษณ์ นางจริญลักษณ์ आयुวัฒน์, ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑.

๓๑) พระสงฆ์ยังไม่มีขีดความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะสิ่งต่างๆ ทางสื่อออนไลน์ เพื่อนำไปประยุกต์ดัดแปลงเพื่อเผยแผ่ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นจะมีอยู่บ้างแต่ก็ส่วนน้อย^{๒๔๘}

๓๒) การสังเคราะห์แยกแยะประเด็นต่างๆ ทางสื่อออนไลน์เพื่อนำมาประยุกต์ดัดแปลงแล้วเผยแผ่ให้แก่ญาติโยมต่อไปนั้นมีอยู่บ้างแต่ก็เป็นส่วนน้อย^{๒๔๙}

๓๓) การแยกประเภทกลุ่มผู้ฟังเป็นสิ่งจำเป็นที่จะให้ข้อมูลหรือความรู้ที่เหมาะสมกับประเภทของผู้รับข้อมูลซึ่งในปัจจุบันยังมีน้อย^{๒๕๐}

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์ข้อมูลที่มีก่อนนำเสนอเพื่อให้เนื้ออย่างชัดเจนเป็นการถ่ายทอดความรู้เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างถูกต้องและเข้าใจได้ง่าย มีความเข้าใจในเนื้อหาอย่างชัดเจนตรวจสอบความถูกต้องของแหล่งที่มาให้ละเอียด พิจารณาว่าข้อมูลที่ได้มาเมื่อนำเสนอไปแล้วจะเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมมากน้อยเพียงใด ต้องมีการใช้กลยุทธ์เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ศึกษาให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลที่ได้มาเมื่อเข้าใจแล้วสามารถนำไปถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจได้ง่ายด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ พระสงฆ์รุ่นเก่ามีความเป็นตัวตนสูงไม่ปรับเปลี่ยนไปตามยุคตามสมัยจึงยากต่อการทำความเข้าใจ เรียกได้ว่าตอบสนองด้านลบมากกว่าด้านบวก การวิเคราะห์ข้อมูลจึงมาจากความคิดเห็นของตนเองเสียเป็นส่วนใหญ่ คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีต้องประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้การสนับสนุนอุปกรณ์และสื่อด้านการเผยแผ่ที่ทันสมัย นำเสนอหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาให้เข้าถึงชุมชนตามบริบทของแต่ละพื้นที่ การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาผู้ใช้ต้องมีวิจารณญาณและมีจิตสำนึกสูง มีความระมัดระวังในการใช้สื่ออย่างเหมาะสมเพื่อให้ผู้รับเกิดความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนที่แจ่มแจ้งชัดเจน และต้องเป็นข้อมูลที่ก่อให้เกิดประโยชน์และไม่สร้างความแตกแยกให้กับสังคม เนื้อหาที่วิเคราะห์ต้องมีการปรับให้เข้ากับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน โดยตัวผู้วิเคราะห์เองควรมีประสบการณ์ในข้อมูลด้านพระพุทธศาสนาและการใช้ชีวิตเพื่อให้ข้อมูลสามารถปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง เพื่อถ่ายทอดให้ผู้อื่นรับฟังและเข้าใจได้ง่ายถือเป็นเรื่องสำคัญเพราะถ้าผู้ฟังเข้าใจก็จะสามารถจดจำและนำไปปฏิบัติได้ ปัจจุบันนี้ผู้คนรับรู้ข่าวสารจากสื่อมากกว่าการที่จะไป

^{๒๔๗} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คณวัฒน์, นายกเทศมนตรีเมืองสองพี่น้อง, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๗ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๔๘} สัมภาษณ์ พระธรรมพุทธิมงคล (สะอั้ง สิริโนโท ป.ธ. ๘), ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๔๙} สัมภาษณ์ พระครูวิบูลเจติยานุรักษ์ (ประไพ ปุณณกาโม ป.ธ. ๓), เจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๕๐} สัมภาษณ์ ดร.ไพบูลย์ คำภาพักตร์, รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

สืบค้นข้อมูลจากหนังสือด้วยการอ่าน และการสืบค้นผ่านอินเทอร์เน็ตจึงเป็นวิธีที่ง่ายที่สุดเพราะฉะนั้น ข้อมูลที่จะถ่ายทอดผ่านสื่อสู่ผู้รับสารต้องเป็นข้อมูลที่ได้ผ่านการวิเคราะห์แล้วว่ามาจากแหล่งข้อมูลจริงมีหลักฐานอ้างอิงชัดเจนเพื่อไม่ให้ผิดพลาดในการส่งต่อข้อมูล พิจารณาการผลิตสื่อต่างๆ ว่าเหมาะสมแก่การเผยแพร่สู่สาธารณชนหรือไม่ เพื่อให้การเผยแพร่พระพุทธศาสนามีความถูกต้องมีเนื้อหาไม่ผิดเพี้ยนไปจากพระไตรปิฎก รวมถึงประชาชนจะได้รับข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน

ตารางที่ ๔.๑๐ วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี การวิเคราะห์สถานการณ์

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคน
๑	พระนักเผยแผ่ควรมีความสามารถแยกแยะสิ่งต่างๆ โดยการใช้ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อสะดวกในการถ่ายทอดข้อมูลที่ชัดเจน พิจารณาว่าข้อมูลที่ได้จะเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมมากน้อยเพียงใด	๓	๔,๕,๖
๒	พระสงฆ์มีขีดความสามารถในการแยกแยะสิ่งต่างๆ ทางสื่อออนไลน์อยู่น้อย ต้องมีการศึกษาข้อมูลและถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่ายด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	๓	๑,๒,๓
๓	พระสงฆ์รุ่นเก่ามีความเป็นตัวตนสูงจึงยากต่อการทำความเข้าใจ วิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นของตนเองเป็นส่วนใหญ่ ขาดการเข้าร่วมเสวนาความรู้ทางวิชาการ	๔	๗,๘,๙,๑๑
๔	ฝึกอบรมผู้ทำการเผยแผ่ให้รู้จักวิเคราะห์แยกแยะข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนก่อนทำการเผยแพร่สู่สาธารณชน พัฒนาเทคนิคให้ทันสมัย ควรใช้วิธีการใดในการนำเสนอให้เข้าถึงชุมชนตามบริบทของแต่ละพื้นที่	๒	๑๐,๑๒
๕	การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยผู้ใช้ต้องจิตสำนึกสูง ระมัดระวังในการใช้สื่อไม่สร้างความแตกแยกให้กับสังคม เนื่องจากข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเป็นข้อมูลที่ฉับไวควรแยกแยะสิ่งต่างๆ โดยเฉพาะความรู้ทางศาสนา	๓	๑๓,๑๔,๑๕
๖	การเผยแผ่ต้องสามารถสื่อสารให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายการแยกประเภทกลุ่มผู้ฟังเป็นสิ่งจำเป็น ควรมียุทธศาสตร์การถ่ายทอด เช่น ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ	๓	๑๖,๑๗,๑๘

ตารางที่ ๔.๑๐ วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่
พระพุทธรศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี การวิเคราะห์สถานการณ์ (ต่อ)

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคน
๗	การแยกแยะสิ่งต่างๆ ที่เป็นเนื้อหาสาระละเอียดชัดเจน ก่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องนั้นมีความยากอยู่บ้างเพราะ บางเรื่องเป็นนามธรรม	๓	๑๙,๒๐,๒๑
๘	การวิเคราะห์เรื่องต่างๆ เพื่อถ่ายทอดให้ผู้อื่นฟังและเข้าใจ ได้ง่ายถือเป็นเรื่องสำคัญเพราะปัจจุบันผู้คนรับรู้ข่าวสาร จากสื่อมากกว่าจากหนังสือ เพราะฉะนั้นข้อมูลที่จะ ถ่ายทอดต้องมาจากแหล่งข้อมูลจริงมีหลักฐานอ้างอิง ชัดเจนมีเนื้อหาถูกต้องไม่ผิดเพี้ยน	๓	๒๒,๒๓,๒๔
๙	ผู้เผยแพร่ควรใช้เทคนิคการสอนแบบการกระตุ้นให้ผู้ฟังคิด วิเคราะห์ตามผู้บรรยาย ปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัย เพื่อดึงดูดความสนใจ ข้อสำคัญคือเนื้อหาที่น่าสนใจไม่ รุนแรงมากเกินไปมีความพอดี	๕	๒๕,๒๗,๒๘,๒๙,๓๐
๑๐	การสื่อสารให้ผู้อื่นรับรู้ต้องดูสถานการณ์ว่าเหมาะสมหรือไม่ เนื่องจากกลุ่มพุทธศาสนิกชนมีหลากหลายกลุ่ม ต้องมีการ ปรับทั้งวิธีการคิดวิธีการพูดเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย	๔	๒๖,๓๑,๓๒,๓๔

*จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หมายถึง ลำดับของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในบทที่ ๓ หน้า

๓) การจัดเก็บดูแลรักษา

๑) การเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านการเผยแผ่ถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะข้อมูลเหล่านี้เป็นสิ่งที่มีความเหมาะสมแก่การศึกษาค้นคว้าสำหรับผู้สนใจศึกษาหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา จึงควรมีรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันของคณะสงฆ์เพื่อให้การสืบค้นหาข้อมูลครอบคลุมทั่วถึงทั้งจังหวัดหรือทั้งประเทศ^{๒๕๑}

๒) ต้องใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการสิ่งต่างๆ ให้เป็นหมวดหมู่เพื่อง่ายต่อการนำไปใช้งาน ควรใช้ระบบไฟล์ หรือโฟลเดอร์ เก็บข้อมูลไว้ในแผ่นดิสเก็ต^{๒๕๒}

๓) รูปแบบการจัดเก็บอาจจะเป็นเอกสาร ข่าวสาร ซึ่งในปัจจุบันนิยมจัดเก็บในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้สะดวกในการสืบค้นข้อมูล การเข้าถึง และนำมาใช้ได้อย่างทันที่^{๒๕๓}

๔) ปัจจุบันการเก็บข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาใช้โดยง่ายนั้นต้องมีการจัดเก็บให้เป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกในการนำมาใช้ได้ตามความต้องการ ควรใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บเพื่อนำมาใช้ในภายหลัง^{๒๕๔}

๕) ในส่วนของคณะสงฆ์การแยกแยะข้อมูลเพื่อการจัดเก็บที่เป็นระบบถือว่าสำคัญมาก เพราะจะเป็นประโยชน์กับผู้ที่ต้องการสืบค้นข้อมูลได้สะดวก^{๒๕๕}

๖) ระบบสารสนเทศทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของส่วนกลางในปัจจุบันมีการจัดเก็บเป็นระบบดีอยู่แล้ว แต่ประชาชนทั่วไปไม่ค่อยให้ความสนใจ^{๒๕๖}

๗) การนำข้อมูลเข้าสู่กระบวนการสารสนเทศควรมีการแยกประเภทของเนื้อหาในรูปแบบอักษร ภาพ เสียง สามารถค้นหาได้ง่ายสะดวกรวดเร็วไม่สลับซับซ้อน^{๒๕๗}

^{๒๕๑} สัมภาษณ์ พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว), เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๖ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๕๒} สัมภาษณ์ พระราชปริยัติเมธี (เชษฐา ฉินนาลโย ป.ธ. ๙), เจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๕๓} สัมภาษณ์ พระครูสุวรรณวิจิตร (สมจิตร สมจิตโต ป.ธ. ๔), เจ้าคณะตำบลสามชุก พระบัณฑิตนักเผยแผ่ เจ้าอาวาสวัดสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๕๔} สัมภาษณ์ พระครูโสภณโพธิมณฑล (ไพโรจน์ วิสุทโท), รองเจ้าคณะอำเภอดู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๕๕} สัมภาษณ์ นางจริญลักษณ์ อายุวัฒน์, ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๕๖} สัมภาษณ์ นายพิทยา แก้วทิพย์, ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีประจันต์เมธีประชมุข จังหวัดสุพรรณบุรี, กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๕๗} สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ วงศ์วีรกุล, นายอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ กันยายน ๒๕๖๑.

๘) การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของข้อมูลกำหนดรหัสเพื่อให้
ง่ายต่อการสืบค้น การจัดเก็บข้อมูลมีหลายวิธี เช่น แฟ้มเอกสาร บันทึกลงหน่วยความจำของ
คอมพิวเตอร์ แผ่นดิสก์ เป็นต้น^{๒๕๘}

๙) การแยกเป็นหมวดหมู่สามารถลดภาระเอกสารที่เป็นกระดาษได้ รวมถึงการทำซ้ำเพื่อ
สำรองข้อมูลสามารถสนองต่อความต้องการได้อย่างรวดเร็ว^{๒๕๙}

๑๐) มีการถ่วงรอนข้อมูลให้มีคุณภาพ ทำให้ผู้ที่สนใจเข้ามาสืบค้นได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง
แม่นยำ และมีความสมบูรณ์ น่าเชื่อถือ และเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง^{๒๖๐}

๑๑) ต้องมีการจัดแยกตามลักษณะของฐานข้อมูล เอกสารที่ต้องนำข้อมูลมาใช้ควรจัดทำ
เป็นเอกสารหรือหนังสือ แต่ถ้าข้อมูลเพื่อเผยแพร่คำสอนควรแยกตามเนื้อหาอาจแยกเป็น
พระไตรปิฎก พระสูตรต่างๆ แยกตามผู้ให้ข้อมูล เช่น พุทธวจน คำสอนของพระเกจิ เป็นต้น^{๒๖๑}

๑๒) ฉะนั้นจึงต้องมีการสำรวจแนวทางการจัดเก็บข้อมูลในการเผยแพร่ เช่น กลุ่มเป้าหมาย
สื่อที่ใช้ เรื่องที่นำเสนอ ควรที่จะทำให้เหมาะสม เช่น เรื่องพุทธประวัติ เรื่องพระธรรมวินัย เป็นต้น^{๒๖๒}

๑๓) การเก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ที่ชัดเจน เก็บตามชนิดและรูปแบบของสื่อ
และสามารถเข้าถึงได้ง่าย เช่น ทำเป็นหนังสือ (สิ่งพิมพ์) บันทึกลงแผ่นซีดี หรือบันทึกไว้ใน
คอมพิวเตอร์^{๒๖๓}

๑๔) การเก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่โดยการจัดทำเป็นเอกสารการจัดเป็น
หมวดหมู่ใส่แฟ้ม ก็สามารถค้นหาได้ง่าย^{๒๖๔}

^{๒๕๘} สัมภาษณ์ พระปลัดวิทย์ฯ สุนทรธมโม, เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี ฝ่ายเผยแผ่
เจ้าอาวาสวัดคลองขอม, ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๕๙} สัมภาษณ์ นางสาวหยุด พลเสน, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด
สุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๖๐} สัมภาษณ์ นายณัฐสิทธิ์ วงศ์ตลาด, ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑
กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๖๑} สัมภาษณ์ นายประยูร โอสธีรกุล, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี,
๒๔ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๖๒} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, กลุ่มอำนวยการและกิจการคณะสงฆ์ สำนักงาน
พระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๖๓} สัมภาษณ์ นางสาวสมพงษ์ สารคำ, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไก่อ่เตี้ย จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑
กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๖๔} สัมภาษณ์ นางวรรณพร มัจฉา, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด
สุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

๑๕) ส่วนใหญ่เมื่อผู้จัดเก็บข้อมูลตั้งแฟ้มได้แล้วก็นำข้อมูลเข้าไปเก็บแยกหมวดเป็นประเภทต่างๆ เมื่อถึงเวลาการใช้งานจริงๆ และมากขึ้นๆ แต่ละหมวดอาจสับสนและยากในการนำกลับมาใช้งานได้อีกถ้าหากไม่เข้าใจในการจัดระบบจึงควรนำหลักการงานสารบรรณมาใช้ควบคู่กับการทำงาน^{๒๖๕}

๑๖) คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีต้องมีการตั้งศูนย์จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศส่วนกลางประจำจังหวัด เมื่อผลิตสื่อทางการเผยแพร่ออกมาแล้วให้ส่งเข้าศูนย์ข้อมูลประจำจังหวัดเพื่อทำการพิจารณาจัดเก็บแยกเป็นหมวดหมู่ เพื่อง่ายต่อการสืบค้นสำหรับผู้สนใจศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับคำสอนทางพระพุทธศาสนา^{๒๖๖}

๑๗) คณะสงฆ์ต้องจัดให้มีการจัดเก็บข้อมูลของวัดในเขตพื้นที่ปกครอง เช่น ประวัติพระสังฆาธิการ ประวัติเจ้าอาวาส ข้อมูลนิกกรรมและธรรมศึกษา เพื่อให้สามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ง่าย^{๒๖๗}

๑๘) การจัดเก็บข้อมูลในปัจจุบันต้องอาศัยสื่อทางสารสนเทศ โดยเฉพาะทางเอกสาร หนังสือต่างๆ ที่มีความจำเป็นต้องเก็บไว้ใช้เป็นหลักฐานยืนยันแหล่งที่มาสามารถเก็บรักษาไว้ได้เป็นระยะเวลานาน^{๒๖๘}

๑๙) บุคคลผู้ทำหน้าที่ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องบรรณารักษ์โดยตรงและสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้เป็นอย่างดี สามารถคัดแยกหมวดหมู่ของข้อมูลที่จะจัดเก็บไว้ในหมวดเดียวกัน เช่น เอกสาร ภาพ และวิดีโอ เพื่อให้ง่ายต่อการสืบค้น^{๒๖๙}

๒๐) คณะสงฆ์ต้องจัดตั้งศูนย์กลางเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดเก็บข้อมูลประจำจังหวัด และศูนย์ย่อยประจำอำเภอเพื่อให้ง่ายต่อการนำส่งข้อมูลที่ต้องการจะจัดเก็บ อาคารสถานที่มี

^{๒๖๕} สัมภาษณ์ ดร.ชบา พันธุ์ศักดิ์, ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๖๖} สัมภาษณ์ พระครูพิสิฐสรภาน (ปกติดี ฐิตวิโส ป.ธ. ๓), เจ้าอาวาสวัดเกาะ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๖๗} สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พีร์ ชินวโร ป.ธ. ๗), เจ้าคณะอำเภออู่ทอง เจ้าอาวาสวัดเขาดีสลัก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๖๘} สัมภาษณ์ นายสมชาย เทียนไชย, ครูกลุ่มสังคมศึกษา โรงเรียนกรรณสูตวิทยา, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๖๙} สัมภาษณ์ นายทวีศักดิ์ อุ่นพัฒนาศิลป์, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

ความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัยเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล มีระบบป้องกันอัคคีภัยที่มีมาตรฐาน^{๒๗๐}

๒๑) การจัดข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ เช่น บันทึกลงสื่อสิ่งพิมพ์ ซีดี เพื่อง่ายต่อการค้นหาในกรณีที่ต้องการนำมาใช้^{๒๗๑}

๒๒) การจัดเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์จัดแยกไว้ในโพลเดอร์ถือว่ามีความสะดวกกว่าการจัดเก็บไว้ในแฟ้มข้อมูล เพราะประหยัดเนื้อที่และสามารถเรียกใช้ได้สะดวกรวดเร็ว^{๒๗๒}

๒๓) รวมถึงข้อมูลที่เป็นเรื่องจำเป็นในการใช้อ้างอิงหรือยืนยันความถูกต้องควรแยกให้เป็นหมวดหมู่หรือตามลำดับ^{๒๗๓}

๒๔) การนำข้อมูลจากหลากหลายแหล่งข้อมูลมาทำการตรวจสอบก่อนนำไปจัดทำเป็นสารสนเทศ ต้องมีความถูกต้องทันสมัยน่าเชื่อถือมีการอ้างอิงแหล่งที่มากำกับไว้และเลือกเฉพาะข้อมูลที่ตรงกับเป้าหมาย^{๒๗๔}

๒๕) การเก็บข้อมูลทางการเผยแพร่พระพุทธรศาสนาของคณะสงฆ์ในปัจจุบันยังไม่มีระบบเท่าที่ควร และไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย^{๒๗๕}

๒๖) พระสงฆ์ส่วนใหญ่ยังขาดทั้งบุคลากรที่มีทักษะความรู้รวมถึงสถานที่ในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อง่ายต่อการเข้าถึงและนำมาใช้^{๒๗๖}

๒๗) ในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานรองรับเพื่อจัดเก็บข้อมูลทางการเผยแพร่พระพุทธรศาสนาของพระสงฆ์เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าถึง^{๒๗๗}

๒๘) ระบบการจัดเก็บข้อมูลของคณะสงฆ์นั้นยังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควรและยังไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย^{๒๗๘}

^{๒๗๐} สัมภาษณ์ นายพิชิต รุ่งเรืองด้วยบุญ, นายกเทศมนตรีตำบลวังยาง, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๙ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๗๑} สัมภาษณ์ นายบุญชู จันทร์สุวรรณ, นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๗๒} สัมภาษณ์ นายอเนก ปาลวงศ์, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี เขต ๑, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๗๓} สัมภาษณ์ นายเอกพันธุ์ อินทร์ใจเอื้อ, นายกเทศมนตรีเมืองสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๗๔} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คณวัฒน์, นายกเทศมนตรีเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๗ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๗๕} สัมภาษณ์ นายยุทธนากร อุ่นใจ, กำนันตำบลวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๗๖} สัมภาษณ์, พระมงคลกิตติวิบูลย์ (ทับทิม กิตติเสโน ป.ธ. ๔), รองเจ้าคณะจังหวัด (ฝ่ายเผยแผ่) เจ้าอาวาสวัดวิมลโกคาราม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๗๗} สัมภาษณ์ นายชินรศม์ อยู่ฤทธิ, วิทยาการศาสนา, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑.

๒๙) จะมีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบก็เฉพาะแต่ในสถานปฏิบัติธรรมที่มีการเรียนการสอนแต่ในส่วนอื่นยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร^{๒๗๙}

๓๐) คณะสงฆ์หลายพื้นที่ในจังหวัดสุพรรณบุรียังขาดการจัดเก็บข้อมูลหรือไม่มีเลย^{๒๘๐}

๓๑) การจัดเก็บข้อมูลการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีนั้นอาจมีไม่ถึง ๕ เปอร์เซ็นต์ เนื่องจากไม่มีความรู้และไม่มีผู้มีความคิดริเริ่มที่จะทำ^{๒๘๑}

๓๒) ไม่มีระบบการจัดเก็บข้อมูลที่สะดวกต่อการสืบค้นเนื่องจากไม่มีความรู้ ไม่มีทักษะด้านนี้ จึงมองข้ามความสำคัญทำให้ข้อมูลที่สำคัญและมีประโยชน์สูญหายหรือถูกทำลายไปอย่างน่าเสียดาย^{๒๘๒}

๓๓) ยังไม่มีสำนักงานสำหรับจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในจังหวัดที่เป็นรูปธรรม ส่วนใหญ่จะเป็นการจัดเก็บกันเองไม่มีการทำรหัสข้อมูล การสืบค้นหาข้อมูลแต่ละครั้งต้องอาศัยความจำจากผู้ที่ทำการจัดเก็บเท่านั้น^{๒๘๓}

สรุปได้ว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะข้อมูลเหล่านี้เป็นสิ่งที่มีความเหมาะสมแก่การศึกษาค้นคว้าสำหรับพระนักเผยแผ่รุ่นใหม่และประชาชนทั่วไป โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเป็นเครื่องมือในการจัดเก็บแยกเป็นหมวดหมู่หมวดหมู่เพื่ออำนวยความสะดวกในการนำไปใช้งาน ควรใช้ระบบไฟล์ หรือโฟลเดอร์ เก็บข้อมูลไว้ในแผ่นดิสเก็ต แยกประเภทของเนื้อหาเป็นรูปแบบอักษร ภาพ เสียง หรืออาจแยกเป็นพระไตรปิฎก พระสูตรต่างๆ คำสอน เรื่องต่างๆ อีกประการหนึ่งคือแยกตามผู้ให้ข้อมูล เช่น พุทธวจน คำสอนของพระเกจิหรือคำสอนของสาวก เป็นต้น เพื่อให้การค้นหาทำได้ง่ายสะดวกรวดเร็วไม่สลับซับซ้อนครอบคลุมทั่วถึงทั้งจังหวัดหรือทั้งประเทศง่ายต่อการเข้าถึงและนำมาใช้อย่างทันท่วงที ทำให้ข้อมูลที่สำคัญและมีประโยชน์ไม่สูญหายหรือถูกทำลายไปอย่างน่าเสียดาย ระบบสารสนเทศทางการเผยแผ่

^{๒๗๘} สัมภาษณ์ นางสาวนิษฐกานต์ คุณวัชรกิจ, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการพิเศษ วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๗๙} สัมภาษณ์ ดร.ไพบุลย์ คำภาพักตร์, รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๘๐} สัมภาษณ์ พระมหาสมัย สมโย, เจ้าอาวาสวัดป่าพระเจ้า, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๘๑} สัมภาษณ์ พระครูวิบูลเจติยานุรักษ์ (ประไพ ปุณณกาโม ป.ธ. ๓), เจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๘๒} สัมภาษณ์ พระธรรมพุทธิมงคล (สะอั้ง สิริโนโต ป.ธ. ๘), ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๘๓} สัมภาษณ์ พระครูศรีอรรถศาสตร์, ดร. (อรรถชัย มหาตฤณ), ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร (พระอารามหลวง) จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

พระพุทธศาสนาของส่วนกลางในปัจจุบันมีการจัดเก็บเป็นระบบดีอยู่ แต่ระบบการจัดเก็บข้อมูลของคณะสงฆ์นั้นยังไม่มีเป็นระบบที่สมบูรณ์เท่าที่ควรและยังไม่มีที่รู้จักเพียงพอต่อการนำไปใช้อย่างไม่แพร่หลาย อาจเป็นเพราะการนำข้อมูลเข้าสู่กระบวนการจัดเก็บข้อมูลอาจไม่มีระบบที่สะดวกต่อการสืบค้นเนื่องจากไม่มีความรู้ ไม่มีทักษะด้านนี้จึงขาดการใส่ใจหรือมองข้ามความสำคัญของจัดทำระบบข้อมูล ควรจัดตั้งศูนย์กลางเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดเก็บข้อมูลประจำจังหวัด และศูนย์ย่อยประจำอำเภอเพื่อให้่ายต่อการนำส่งข้อมูลที่ต้องการจะจัดเก็บ มีอาคารสถานที่จัดในการจัดเก็บข้อมูลที่มีความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัยเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล มีระบบป้องกันอัคคีภัยที่มีมาตรฐาน บุคคลผู้ทำหน้าที่จัดเก็บข้อมูลควรเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องบรรณารักษะโดยตรงและสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้เป็นอย่างดี การนำข้อมูลจากหลากหลายแหล่งข้อมูลมาทำการตรวจสอบก่อนนำไปจัดทำเป็นสารสนเทศ ซึ่งข้อมูลนั้นต้องมีความถูกต้องทันสมัยน่าเชื่อถือมีการอ้างอิงแหล่งที่มากำกับไว้และเลือกเฉพาะข้อมูลที่ตรงกับเป้าหมาย

ตารางที่ ๔.๑๑ วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี การจัดเก็บดูแลรักษา

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคน
๑	ควรมีรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นแนวทางเดียวกันใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการให้เป็นหมวดหมู่ การเก็บข้อมูลการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของคณะสงฆ์ในปัจจุบันยังไม่มีระบบเท่าที่ควร	๓	๒,๓,๓๑
๒	คณะสงฆ์ยังขาดการจัดเก็บข้อมูลจึงมองข้ามความสำคัญทำให้ข้อมูลที่มีประโยชน์สูญหายไป คณะสงฆ์ควรจัดเก็บข้อมูลของวัดในเขตปกครองในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้สะดวกในการสืบค้นข้อมูล	๔	๑,๕,๖,๑๑
๓	การจัดเก็บข้อมูลในจังหวัดสุพรรณบุรียังไม่มีสำนักงานสำหรับจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในจังหวัดที่เป็นรูปธรรม	๓	๗,๘,๙
๔	ควรตั้งศูนย์จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศส่วนกลางประจำจังหวัด การจัดเก็บต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของข้อมูลสามารถลดภาระเอกสารที่เป็นกระดาษได้	๓	๑๐,๑๒,๒๐

ตารางที่ ๔.๑๑ วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่
พระพุทธรูปของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี การจัดเก็บดูแลรักษา (ต่อ)

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคน
๕	การนำข้อมูลเข้าสู่ระบบสารสนเทศควรมีการแยกประเภทของเนื้อหา กลั่นกรองข้อมูลให้มีคุณภาพ และสมบูรณ์ น่าเชื่อถือ แยกตามลักษณะของฐานข้อมูล	๓	๑๓,๑๗,๒๓
๖	ต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ที่ชัดเจน ตามชนิดและรูปแบบของสื่อและสามารถเข้าถึงได้ง่ายควรรนำหลักงานสารบรรณมาใช้ควบคู่กับการทำงาน	๓	๑๔,๑๖,๑๘
๗	การจัดเก็บข้อมูลของคณะสงฆ์ยังไม่เป็นระบบที่สมบูรณ์ โดยเฉพาะทางเอกสารหนังสือต่างๆ ที่มีความจำเป็นต้องเก็บไว้ใช้เป็นหลักฐานยืนยันแหล่งที่มา	๔	๑๑,๒๗,๒๒,๒๔
๘	ควรจัดตั้งศูนย์กลางเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดเก็บข้อมูลประจำจังหวัดที่มีความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย มีระบบป้องกันอัคคีภัยที่มีมาตรฐาน บุคคลผู้ทำหน้าที่ควรมีความรู้ในเรื่องบรรณารักษ์โดยตรง	๓	๒๕,๒๘,๒๙
๙	การจัดเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ถือว่ามีความสะดวกกว่าการจัดเก็บไว้ในแฟ้มข้อมูลเพราะประหยัดเนื้อที่และเรียกใช้ได้ง่าย	๓	๒๖,๒๗,๓๒
๑๐	การแยกข้อมูลเพื่อการจัดเก็บที่เป็นระบบถือว่าสำคัญมาก ปัจจุบันพระสงฆ์ส่วนใหญ่ยังขาดทักษะในการจัดเก็บข้อมูล ไม่มีหน่วยงานรองรับเพื่อจัดเก็บข้อมูล	๕	๔,๑๙,๓๐,๓๔

*จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หมายถึง ลำดับของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในบทที่ ๓ หน้า

๔) การจัดการระบบงานเทคโนโลยี

๑) การจัดการเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำหน้าที่เผยแผ่พุทธศาสนา ถ้าพระสงฆ์ไม่มีวุฒิภาวะหรือความรู้ทางด้านหลักธรรมเพียงพอทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้^{๒๘๔}

๒) หลักการสำคัญของการจัดการ คือ ควรมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ สายบังคับบัญชา การประสานงาน หลักของการทำงานเฉพาะอย่าง และเอกภาพในการบังคับบัญชา ควรสร้างทีมงานขึ้นมาเพื่อดำเนินการ โดยเฉพาะเพื่อให้การเผยแผ่พุทธศาสนาสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง^{๒๘๕}

๓) ผู้ที่จะเข้ามาทำหน้าที่บริหารด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจึงต้องเป็นบุคคลที่ได้รับการพิจารณาจากคณะสงฆ์และมีความสามารถอย่างแท้จริง รวมทั้งมีแนวคิดไปทิศทางเดียวกับเป้าหมายขององค์กร^{๒๘๖}

๔) กำหนดเป้าหมายและทิศทางด้านการเผยแผ่ของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีที่ชัดเจนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและร่วมกันวางแผนการจัดการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาที่กระทบต่อการกิจด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา^{๒๘๗}

๕) การวางแผนทำให้สามารถกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการทำงานเพื่อให้ทราบทิศทางการทำงานของตนเองให้กับเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจน^{๒๘๘}

๖) การจัดการระบบเทคโนโลยีสามารถนำสิ่งที่ติมารวมไว้ในระบบเพื่อนำไปใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามวัตถุประสงค์ของวัดในจังหวัด^{๒๘๙}

๗) วิธีการจัดการในยุคปัจจุบันมีหลากหลายวิธี คณะสงฆ์ต้องเลือกหาวิธีการเผยแผ่ที่เหมาะสมกับยุคสมัยแห่งโลกไร้พรมแดนในปัจจุบัน^{๒๙๐}

^{๒๘๔} สัมภาษณ์ พระมงคลกิตติวิบูลย์ (ทับทิม กิตติเสโน ป.ธ. ๔), รองเจ้าคณะจังหวัด (ฝ่ายเผยแผ่) เจ้าอาวาสวัดวิมลโกศาราม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๘๕} สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ วงศ์วีรกุล, นายอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๘๖} สัมภาษณ์ นายยุทธนากร อุ่นใจ, กำนันตำบลวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๘๗} สัมภาษณ์ นายณัฐสิทธิ์ วงศ์ตลาด, ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๘๘} สัมภาษณ์ พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว), เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๖ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๘๙} สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พีร์ ชินวโร ป.ธ. ๗), เจ้าคณะอำเภออู่ทอง เจ้าอาวาสวัดเขาดีสลัก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๙๐} สัมภาษณ์ พระครูศรีอรรถศาสตร์, ดร. (อรรถชัย มหาอตุโธ), ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร (พระอารามหลวง) จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

๘) พระสงฆ์ต้องมีความรับผิดชอบในการทำงานเพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ร่วมกัน^{๒๙๑}

๙) ผู้บริหารควรมีคุณธรรมซึ่งถือว่ามีความสำคัญมาก ต้องเป็นผู้ที่มีพรหมวิหาร ๔ เนื่องจากต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นจึงต้องพบคนที่หลากหลาย^{๒๙๒}

๑๐) ผู้ที่ทำหน้าที่บริหารจัดการจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีและเป็นไปในแนวทางเดียวกันจึงจะขับเคลื่อนและนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายได้^{๒๙๓}

๑๑) คณะสงฆ์ต้องออกกฎเพื่อกำหนดการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ให้มีการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระสงฆ์ให้มีประสิทธิภาพ^{๒๙๔}

๑๒) การทำงานในองค์กรใดก็ตามต้องมีกฎเกณฑ์ในการทำงาน ผู้ที่จะเข้ามาใหม่ต้องเรียนรู้กฎเกณฑ์และต้องศึกษาการทำงานที่เป็นระบบอย่างมีประสิทธิภาพ^{๒๙๕}

๑๓) จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดเพื่อจัดฝึกอบรมปลูกฝังคุณธรรมและวัฒนธรรมอันดีงามให้แก่เด็กและเยาวชน และเปิดโอกาสให้ชุมชนและเครือข่ายต่างๆ มีส่วนร่วมในการบริหารงาน^{๒๙๖}

๑๔) โดยการพัฒนารูปแบบและวิธีการรวมทั้งจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนงานเผยแผ่เต็มรูปแบบ^{๒๙๗}

๑๕) บุคลากรที่เข้ามาทำงานร่วมกันต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับของคณะสงฆ์และมองเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ^{๒๙๘}

^{๒๙๑} สัมภาษณ์ พระครูโสภณโพธิมณฑ, รองเจ้าคณะอำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๙๒} สัมภาษณ์ นายประยูร โอสีธิกุล, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๙๓} สัมภาษณ์ นางจริญลักษณ์ อายุวัฒน์, ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๙๔} สัมภาษณ์ นายสมชาย เทียนไชย, ครูกลุ่มสังคมศึกษา โรงเรียนกรรณสูตวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๙๕} สัมภาษณ์ นายอเนก ปาลวงค์, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี เขต ๑, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๙๖} สัมภาษณ์ นายพิชิต รุ่งเรืองด้วยบุญ, นายกเทศมนตรีตำบลวังยาง, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๙ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๙๗} สัมภาษณ์ พระปลัดวิทยา สุนทรธมโม, เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี ฝ่ายเผยแผ่ วัดคลองขอม, ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑.

๑๖) บุคคลกรด้านบริหารต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจมีจุดหมายในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ต่างๆ เป็นไปทิศทางเดียวกันทั้งองค์กร^{๒๙๙}

๑๗) การเผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้และมีวัตถุประสงค์เดียวกันในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์^{๓๐๐}

๑๘) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีการติดต่อ การประสานงาน การพัฒนางานร่วมกัน^{๓๐๑}

๑๙) บุคคลที่เข้ามาทำงานควรมีทัศนคติที่ดีต่อกัน มองไปในทิศทางเดียวกัน มีเป้าหมายร่วมกัน มีการประสานร่วมงานกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้^{๓๐๒}

๒๐) มีการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนคนในชุมชนเกิดการเรียนรู้หลักธรรมคำสอน โดยให้คนในชุมชนของแต่ละพื้นที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม^{๓๐๓}

๒๑) องค์กรที่เกี่ยวข้องด้านศาสนาต่างๆ และประชาชนล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้บรรลุวัตถุประสงค์^{๓๐๔}

๒๒) จึงต้องประสานความร่วมมือกับองค์กรทางศาสนาและพุทธศาสนิกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาเนื้อหาสาระที่หลากหลายเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๓๐๕}

^{๒๙๘} สัมภาษณ์ นางสาวนิษฐกานต์ คุณวัชรกิจ, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการพิเศษ วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๒๙๙} สัมภาษณ์ พระราชปริยัติเมธี (เชษฐา ฉินนาลโย ป.ธ. ๙), เจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๐๐} สัมภาษณ์ พระครูสุวรรณวิจิตร (สมจิตร สมจิตโต ป.ธ.๔), เจ้าคณะตำบลสามชุก พระบัณฑิตนักเผยแผ่ เจ้าอาวาสวัดสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๐๑} สัมภาษณ์ พระครูวิบูลเจติยานุรักษ์ (ประไพ ปุณณโกโม ป.ธ. ๓), เจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๐๒} สัมภาษณ์ นางสาวหยุด พลเสน, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๐๓} สัมภาษณ์ นายทวีศักดิ์ อุ่นพัฒนาศิลป์, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๐๔} สัมภาษณ์ นายบุญชู จันทรสุวรรณ, นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๐๕} สัมภาษณ์ นางสาวสมพงษ์ สารคำ, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไก่อ่เตี้ย จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑.

๒๓) การทำงานร่วมกันต้องมีการแบ่งงานอย่างชัดเจนรู้ว่าใครรับผิดชอบอะไรมีหน้าที่อย่างไรเมื่อมีปัญหาการทำงานสามารถแก้ไขได้อย่างถูกต้อง เมื่อมีการจัดการที่ดีก็สามารถทำให้บุคคลที่เข้ามาทำงานร่วมกันสำเร็จตามวัตถุประสงค์ร่วมกัน^{๓๐๖}

๒๔) การทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่น หน่วยงานอื่น ถ้าไม่มีการพัฒนาต่อไม่มีการสานต่อจะทำให้การจัดการไม่มีระบบไม่มีหลักเกณฑ์ที่ดี^{๓๐๗}

๒๕) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจะต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจแต่ในปัจจุบันยังมีกลุ่มผู้ให้ความสนใจในเรื่องนี้ค่อนข้างน้อย^{๓๐๘}

๒๖) โดยส่วนใหญ่การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีของคณะสงฆ์ยังมีไม่มาก ซึ่งหากมีการขยายตัวของบุคลากรให้สามารถร่วมกันทำงานได้มากขึ้นจะเกิดการพัฒนาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันมากขึ้น^{๓๐๙}

๒๗) การจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศคณะสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีส่วนใหญ่จะเป็นในรูปแบบต่างคนต่างทำ ขาดการจัดทำโครงสร้างระบบการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นรูปธรรม^{๓๑๐}

๒๘) การจัดการด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในจังหวัดสุพรรณบุรียังไม่มี ความชัดเจนในทุกๆ ด้าน ยังไม่มีการวางแผนแบ่งหน้าที่การทำงานที่ชัดเจน การปฏิบัติงานต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วยตัวตนเองเสียเป็นส่วนใหญ่^{๓๑๑}

๒๙) ผู้บริหารขาดการประสานงานกับทางหน่วยราชการ ขาดการตรวจเยี่ยมพระสงฆ์ผู้ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาในจังหวัดอย่างจริงจัง ควรมีการประชุมปรึกษาเพื่อกำหนดเป้าหมายหลักการจัดการงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เป็นไปในทิศทางหรือเป้าหมายเดียวกัน^{๓๑๒}

๓๐) บุคลากรทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแต่ละท่านมีเป้าหมาย มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ แตกต่างกันไป มีแนวคิด หรือการนำเสนอที่แตกต่างกันออกไป^{๓๑๓}

^{๓๐๖} สัมภาษณ์ นางวรรณพร มัจฉา, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๐๗} สัมภาษณ์ พระธรรมพุทธิมงคล, ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๐๘} สัมภาษณ์ พระมหาสมัย สมโย, เจ้าอาวาสวัดป่าพระเจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๐๙} สัมภาษณ์ ดร.ไพบุลย์ คำภาพักตร์, รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๑๐} สัมภาษณ์ นายพิทยา แก้วทิพย์, ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีประจันต์เมธีประชมุข จังหวัดสุพรรณบุรี, กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๑๑} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คณูวัฒนา, นายกเทศมนตรีเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๗ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๑๒} สัมภาษณ์ พระครูพิสิฐสรภาน, เจ้าอาวาสวัดเกาะ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑.

๓๑) พระสงฆ์บางกลุ่มยังไม่เปิดใจกว้างรับฟังหรือไม่ยอมรับการจัดการสมัยใหม่ ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงมีอัตตมาภากการเข้าถึงจึงยากลำบาก^{๓๑๔}

๓๒) คณะทำงานรุ่นเก่ายังไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยยังใช้ระบบการจัดการแบบเดิมคือทำไปแก้ไป^{๓๑๕}

สรุปได้ว่า การจัดการเป็นการทำงานร่วมกับผู้อื่น การติดต่อ การประสานงาน การพัฒนา
งานร่วมกัน หากพระสงฆ์ที่ทำการเผยแผ่พระพุทธศาสนายังไม่มีวุฒิภาวะหรือความรู้ทางด้าน
หลักธรรมเพียงพอทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพราะฉะนั้นบุคลากรผู้ทำ
หน้าที่เผยแผ่ต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้และมีวัตถุประสงค์เดียวกันในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์
อย่างมีประสิทธิภาพ พระสงฆ์นักเผยแผ่สามารถกำหนดการทำงานเพื่อให้ทราบทิศทางการทำงาน
และสามารถใช้ความรู้ความสามารถของตนเองพัฒนาการทำงานเพื่อให้ผู้รับการถ่ายทอดมีความรู้
ความเข้าใจอย่างชัดเจนเป็นไปทิศทางเดียวกันกับองค์กร การจัดการระบบเทคโนโลยีเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาสามารถนำสิ่งที่มีความรู้ของสื่อต่างๆ มารวมไว้ในระบบเพื่อนำไปใช้ในการเผยแผ่
พระพุทธศาสนา เลือกหาวิธีการเผยแผ่ที่เหมาะสมกับยุคสมัยแห่งโลกไร้พรมแดนในปัจจุบัน ปัจจุบัน
ยังมีกลุ่มผู้ให้ความสนใจในเรื่องนี้ค่อนข้างน้อยผู้บริหารขาดการประสานงานกับทางหน่วยราชการ
ควรจะได้ส่งเสริมสนับสนุนตรวจเยี่ยมพระสงฆ์ผู้ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาในจังหวัดอย่างจริงจัง
มีการจัดการรูปแบบและวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุก โดยการพัฒนา รูปแบบและวิธีการเผยแผ่
ธรรมะในรูปแบบของสื่อต่างๆ เพื่อสนับสนุนการเผยแผ่พระพุทธศาสนา จัดตั้งศูนย์กลางการเผยแผ่
ประจำจังหวัด และอำเภอ รวมทั้งจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนงานด้านการเผยแผ่
เต็มรูปแบบ มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เพิ่มบุคลากรโดยเฉพาะพระสงฆ์ที่มีความรู้ด้านสารสนเทศเพื่อ
เป็นวิทยากรสำหรับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา รวมถึงมีทีมงานควบคุมคุณภาพด้านเนื้อหาที่
เผยแผ่ ควรสร้างทีมงานขึ้นมาเพื่อดำเนินการโดยเฉพาะเพื่อให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนาสามารถใช้
ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและร่วมกันวางแผนการการ
จัดการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาที่กระทบต่อภารกิจด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ซึ่งจะก่อให้เกิด
การพัฒนาทั้งตัวบุคลากรเนื้อหาสาระในการเผยแผ่ที่หลากหลายสามารถเข้าถึงประชาชนทุก
กลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

^{๓๑๓} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, กลุ่มอำนวยการและกิจการคณะสงฆ์ สำนักงาน
พระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๑๔} สัมภาษณ์ นายเอกพันธุ์ อินทร์ใจเอื้อ, นายกเทศมนตรีเมืองสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๑๕} สัมภาษณ์ นายชินรศม์ อยู่ฤทธิ์, วิทยากรศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑.

ตารางที่ ๔.๑๒ วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี การจัดการระบบงานเทคโนโลยี

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคน
๑	ถ้าพระสงฆ์ไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ต้องประสานงานพัฒนางานร่วมกัน กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการทำงาน เพื่อให้ทราบทิศทางการทำงานชัดเจนเป็นไปทิศทางเดียวกันทั้งองค์กร	๔	๒,๓,๔,๘
๒	การเผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องมีวัตถุประสงค์เดียวกัน การทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่น หน่วยงานอื่น ถ้าไม่มีการพัฒนาจะทำให้ไม่มีระบบไม่มีหลักเกณฑ์ที่ดี พระสงฆ์ต้องมีความรับผิดชอบเพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ร่วมกัน	๕	๑,๕,๖,๗,๙
๓	บุคลากรที่มีความรู้ปัจจุบันยังมีค่อนข้างน้อย ผู้บริหารขาดการประสานงานกับทางหน่วยราชการ อย่างจริงจัง ควรมีการประชุมเพื่อกำหนดเป้าหมายการทำงาน รวมทั้งจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนงานเผยแผ่เต็มรูปแบบ	๓	๑๐,๑๑,๑๒
๔	ควรมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และเอกภาพในการบังคับบัญชา สร้างทีมงานขึ้นมาเพื่อดำเนินการ กำหนดเป้าหมายและทิศที่ชัดเจน และร่วมกันวางแผนการจัดการจัดการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาที่กระทบต่อการกิจด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	๒	๑๓,๑๕
๕	โดยส่วนใหญ่การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีของคณะสงฆ์ยังมีไม่มากจึงต้องประสานความร่วมมือกับองค์กรทางศาสนา และพุทธศาสนิกชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการเผยแผ่จะก่อให้เกิดการพัฒนาที่หลากหลายเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๓	๑๖,๑๗,๑๘

ตารางที่ ๔.๑๒ วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี การจัดการระบบงานเทคโนโลยี
(ต่อ)

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคน
๖	ต้องมีการแบ่งงานอย่างชัดเจนรู้ว่าใครรับผิดชอบอะไร บุคคลที่เข้ามาทำงานควรมีทัศนคติที่ดีต่อกัน การพิจารณา จากความสามารถอย่างแท้จริง รวมทั้งมีแนวคิดไปทิศทาง เดียวกับเป้าหมายขององค์กร	๓	๑๙,๒๐,๓๑
๗	การจัดการจะเป็นในรูปแบบต่างคนต่างทำขาดสร้างระบบ การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นรูปธรรม บุคลากรที่เข้ามาทำงานร่วมกันควรเป็นที่ยอมรับของคณะ สงฆ์ ผู้บริหารควรมีคุณธรรมซึ่งถือว่ามีความสำคัญมาก เนื่องจากต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น	๓	๒๑,๒๒,๒๓
๘	พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระสงฆ์ให้มี ประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาควรให้ คนในชุมชนมีส่วนร่วม จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดเปิดโอกาสให้ชุมชนและ เครือข่ายต่างๆ มีส่วนร่วมในการบริหารงาน	๓	๒๔,๒๘,๒๙
๙	การจัดการด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนายังไม่มี ชัดเจนในทุกๆ ด้าน ไม่มีการวางแผนแบ่งหน้าที่การทำงาน ที่ชัดเจน ต้องมีกฎเกณฑ์ในการทำงานที่เป็นระบบ	๓	๒๖,๓๒,๓๕
๑๐	ผู้ที่ทำหน้าที่บริหารต้องเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีจึงจะขับเคลื่อน และนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายได้ พระสงฆ์บางกลุ่มยังไม่ เปิดใจกว้างยอมรับการจัดการสมัยใหม่ มีอัตราไม่ ยอมรับการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยยังใช้ระบบการจัดการ แบบเดิมคือทำไปแก้ไป	๔	๒๕,๒๗,๓๐,๓๔

*จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หมายถึง ลำดับของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในบทที่ ๓ หน้า

๕) การเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศผ่านสื่อเทคโนโลยี

๑) การเผยแพร่พระพุทธศาสนาผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของพระสงฆ์ที่สามารถทำให้เข้าถึงประชาชนได้ง่ายโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ไม่ว่าผู้ใช้จะอยู่ที่ไหนเวลาใดก็สามารถที่จะเข้าไปศึกษาความรู้ด้านหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาได้ตลอดเวลา^{๓๑๖}

๒) ผู้ทำหน้าที่ต้องพัฒนาทักษะการใช้งานเทคโนโลยีในการนำเสนอประกอบคำบรรยายให้หลากหลาย รวมถึงการใช้คอมพิวเตอร์และมีความชำนาญในโปรแกรมเป็นอย่างดี^{๓๑๗}

๓) ประโยชน์ของการใช้เอกสารการใช้เครื่องฉาย ในการนำเสนอ คือ (๑) เพื่อความสะดวกในการนำเสนอ (๒) ผู้ฟังมองเห็นภาพและเข้าใจได้ง่าย (๓) เด็กสนุกกับสื่อต่างๆ (๔) รับฟังแล้วสามารถนำไปใช้และปฏิบัติได้^{๓๑๘}

๔) คณะสงฆ์พัฒนาผู้ที่ทำหน้าที่เผยแพร่ให้มีความรู้ทางหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาอย่างดีพอ การนำเสนอต้องชี้ให้เห็นประโยชน์และโทษรวมถึงรูปแบบต่างๆ ในการนำเสนอต้องเป็นสิ่งที่เข้าใจง่ายสร้างความสนใจทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลต่างๆ^{๓๑๙}

๕) ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย การเผยแพร่พระพุทธศาสนาทางอินเทอร์เน็ตนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะถือเป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีราคาถูกประหยัดค่าใช้จ่ายสะดวกรวดเร็วเข้าถึงประชาชนได้ทุกสารทิศ^{๓๒๐}

๖) ต้องคำนึงถึงผู้ฟังว่ามีพื้นฐานหรือความรู้แตกต่างกัน ฉะนั้นเนื้อหาที่จะนำมาบรรยายต้องให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย รูปแบบในการนำเสนอสร้างความน่าสนใจทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ได้ง่ายยิ่งขึ้น^{๓๒๑}

^{๓๑๖} สัมภาษณ์ พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว), เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๖ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๑๗} สัมภาษณ์ พระธรรมพุทธิมงคล (สะอึ้ง สิริโนโท ป.ธ. ๘), ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๑๘} สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พีร์ ชินวโร ป.ธ. ๗), เจ้าคณะอำเภออู่ทอง เจ้าอาวาสวัดเขาดีสลัก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๑๙} สัมภาษณ์, พระมงคลกิตติวิบูลย์ (ทับทิม กิตติเสโน ป.ธ. ๔), รองเจ้าคณะจังหวัด (ฝ่ายเผยแผ่) เจ้าอาวาสวัดวิมลโกการาม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๒๐} สัมภาษณ์ พระครูพิสิฐสรภาน (ปภิตต์ ฐิตวิโส ป.ธ. ๓), เจ้าอาวาสวัดเกาะ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๒๑} สัมภาษณ์ พระครูสุวรรณวิจิตร (สมจิตร สมจิตโต ป.ธ.๔), เจ้าคณะตำบลสามชุก พระบัณฑิตนักเผยแผ่ เจ้าอาวาสวัดสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑.

๓) พระสงฆ์ต้องใส่ใจศึกษาเรื่องการใช้ภาษาในการสื่อสารเป็นสำคัญ ใช้ภาษาง่ายๆ ในการถ่ายทอดให้บุคคลทั่วไปเข้าใจ เรียนรู้บริบทของแต่ละพื้นที่ที่ไปบรรยาย เลือกเนื้อหาในการบรรยายให้เหมาะสมกับบุคคลในแต่ละเพศและวัย^{๓๒๒}

๔) ต้องหาวิธีการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ผู้อื่นเข้าถึงการศึกษาได้ง่าย ควรนำหลักจิตวิทยามาใช้เพื่อการสื่อสารที่มีพลังและตอบสนองในสิ่งที่ถูกต้อง^{๓๒๓}

๕) ในปัจจุบันการนำเสนอในรูปแบบการฉายบนจอภาพเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ฟังเข้าใจและดึงดูดใจแก่ผู้รับฟัง^{๓๒๔}

๑๐) ผู้ทำหน้าที่เผยแผ่ต้องหมั่นศึกษารูปแบบและวิธีการให้หลากหลาย เช่น การใช้สื่อประกอบการบรรยาย รวมทั้งฝึกฝนวิธีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสร้างสื่อในรูปแบบต่างๆ ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย การผลิตสื่อควรบอกจุดมุ่งหมายของหลักคำสอนที่ชัดเจน เนื้อหาไม่ควรกล่าวถึงศาสนาอื่นหรือเปรียบเทียบกับศาสนาอื่นเพราะอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้ง่าย^{๓๒๕}

๑๑) กระบวนการเผยแผ่พระพุทธศาสนานั้นขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมายพระสงฆ์ที่ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาในจังหวัดสุพรรณบุรีอาจจะมีน้อย และไม่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาความรู้ความสามารถ ต้องมีการจัดตั้งเครือข่ายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม^{๓๒๖}

๑๒) พระสงฆ์ที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาถือว่าเป็นสิ่งที่ดี ถือว่าก้าวทันโลกเพราะในยุคปัจจุบันเป็นยุคของเทคโนโลยีการสื่อสารไร้พรมแดน^{๓๒๗}

๑๓) ในปัจจุบันเทคโนโลยีสื่อสารจะเข้าถึงกลุ่มคนได้มากกว่ากว้างกว่า ซึ่งในปัจจุบันการใช้อินเทอร์เน็ตจะรวดเร็วและไม่จำกัดเวลา สถานที่ อยู่ที่ไหนก็สามารถเข้าถึงและเรียนรู้ได้^{๓๒๘}

^{๓๒๒} สัมภาษณ์ พระครูศรีอรรถศาสตร์, ดร. (อรรถชัย มหาตโก), ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร (พระอารามหลวง) จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๒๓} สัมภาษณ์ พระมหาสมัย สมโย, เจ้าอาวาสวัดป่าพระเจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๒๔} สัมภาษณ์ พระราชปรีดีเมธี, เจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๒๕} สัมภาษณ์ พระปลัดวิทยา สุนทรธมโม, เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี ฝ่ายเผยแผ่เจ้าอาวาสวัดคลองขอม, ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๒๖} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคชนะนาค, กลุ่มอำนวยการและกิจการคณะสงฆ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๒๗} สัมภาษณ์ นางสาวสมพงษ์ สารคำ, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไก่เตี้ย จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๒๘} สัมภาษณ์ นางวรรณพร มังฉา, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

๑๔) คณะสงฆ์ต้องให้ความสำคัญกับการผลิตสื่อให้หลากหลายภาษา เพื่อให้ชาวต่างชาติสามารถเข้าถึงหลักธรรมคำสอน สื่อปัจจุบันส่วนมากจะมีแต่ภาษาไทยเมื่อชาวต่างชาติเข้ามาชมก็จะไม่ให้ความสนใจเพราะฟังไม่รู้เรื่อง^{๓๒๙}

๑๕) พระสงฆ์ต้องเรียนรู้ความสำคัญของการเผยแพร่ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ปัจจุบันมีหลากหลายแนวทางได้แก่ การเผยแพร่ไปยังสื่อภายนอก อาทิเช่น เครือข่ายสำนักพิมพ์ออนไลน์ และการส่งจดหมายข่าวทางอีเมล YouTube การโฆษณาผ่านโซเชียล ต้องมองทุกทางเลือกและใช้กลยุทธ์ต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย^{๓๓๐}

๑๖) การเผยแพร่ข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางที่มีค่าใช้จ่ายต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับช่องทางอื่น อีกทั้งยังสามารถนำเสนอข้อมูลได้ทั้งในรูปแบบข้อความ ภาพ เสียง วิดีโอ และสามารถพูดโต้ตอบกับคู่สนทนาได้ด้วย^{๓๓๑}

๑๗) ต้องมีการพัฒนารูปแบบการนำเสนอให้มีความน่าสนใจ อาจนำเสนอในรูปแบบแอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟน ซึ่งสามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา^{๓๓๒}

๑๘) การเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยใช้โซเชียลมีเดียมีความรวดเร็วและเป็นที่สนใจของประชาชน^{๓๓๓}

๑๙) ต้องพัฒนาการเผยแผ่ให้สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน อีกทั้งการยกคำบาลีขึ้นมาควรอธิบายขยายความเพราะพระสงฆ์ส่วนใหญ่ไม่ได้อธิบายให้เข้าใจความหมายของคำนั้น^{๓๓๔}

๒๐) การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในปัจจุบันต้องใช้อุปกรณ์เข้ามาช่วยในการบรรยายจะช่วยให้มองเห็นภาพทำให้เข้าใจได้รวดเร็ว^{๓๓๕}

^{๓๒๙} สัมภาษณ์ นายณัฐสิทธิ์ วงศ์ตลาด, ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๓๐} สัมภาษณ์ ดร.ชบา พันธุ์ศักดิ์, ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๓๑} สัมภาษณ์ นายสมชาย เทียนไชย, ครูกลุ่มสังคมศึกษา โรงเรียนกรรณสูตวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๓๒} สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ วงศ์วีรกุล, นายอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๓๓} สัมภาษณ์ นายเอกพันธุ์ อินทร์ใจเอื้อ, นายกเทศมนตรีเมืองสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๓๔} สัมภาษณ์ นายทวีศักดิ์ อุ่นพัฒนาศิลป์, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๓๕} สัมภาษณ์ นายอนุก ปาลวงศ์, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี เขต ๑, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑.

๒๑) การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็นการก้าวทันโลกเพราะปัจจุบันเทคโนโลยีสามารถเข้าถึงผู้คนได้ง่ายและรวดเร็ว^{๓๓๖}

๒๒) การผลิตสื่อต้องมีคำบรรยายให้หลากหลายภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เป็นต้น เพื่อให้ชาวต่างชาติเข้าใจหลักธรรมคำสอนเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน^{๓๓๗}

๒๓) การบรรยายโดยการแสดงบนจอภาพใช้ได้ดีกับกลุ่มผู้ฟังที่เป็นเด็กเยาวชนจะทำให้เข้าใจและมองเห็นภาพได้ดียิ่งขึ้น^{๓๓๘}

๒๔) การเผยแพร่ที่สำคัญที่สุดคือทำอย่างไรให้ผู้ฟังสนใจจึงควรจัดอบรมเทคนิคและวิธีการสอนหรือการเทศนาเพื่อให้พุทธศาสนิกชนมีความสนใจ^{๓๓๙}

๒๕) เอกสารที่ใช้ เช่น ข้อความ ภาพ ภาพเคลื่อนไหว มีความแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน^{๓๔๐}

๒๖) ในส่วนของการเผยแพร่ในรูปแบบเอกสารข้อความทำให้สามารถนำมาใช้ได้มีโอกาสต่อไป การแสดงภาพฉายก็ทำให้ได้เห็นภาพและจำได้ง่าย ในเครื่องคอมพิวเตอร์ก็ทำให้สามารถค้นหามาใช้ได้ตามความต้องการและโอกาส^{๓๔๑}

๒๗) ผู้ทำหน้าที่เผยแพร่พระพุทธศาสนาไม่ว่าจะใช้สื่อชนิดใดสิ่งสำคัญคือการทำสื่อออกมาต้องเป็นสื่อที่เข้าใจได้ง่ายความหมายชัดเจน^{๓๔๒}

๒๘) ปัจจุบันผู้ทำการเผยแพร่ส่วนใหญ่ยังใช้เอกสารนำเสนอขาดการพัฒนาองค์ความรู้ทางสื่อสารสนเทศให้ทันกับยุคสมัยปัจจุบัน จึงขาดความน่าสนใจทำให้ผู้ฟังเกิดความเบื่อหน่าย^{๓๔๓}

^{๓๓๖} สัมภาษณ์ นายบุญชู จันทร์สุวรรณ, นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๓๗} สัมภาษณ์ นายพิชิต รุ่งเรืองด้วยบุญ, นายกเทศมนตรีตำบลวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๙ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๓๘} สัมภาษณ์ ดร.ไพบุลย์ คำภาพักตร์, รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๓๙} สัมภาษณ์ นายพิทยา แก้วทิพย์, ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีประจันต์เมธีประชมุข จังหวัดสุพรรณบุรี, กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๔๐} สัมภาษณ์ นางสาวหยุด พลเสน, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๔๑} สัมภาษณ์ พระครูโสภณโพธิมณฑ (ไพรวลัย วิสุทฺโท), รองเจ้าคณะอำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๔๒} สัมภาษณ์ นางจริญลักษณ์ आयुวัฒน์, ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑.

๒๙) ลักษณะเฉพาะของเอกสารที่แจกในขณะบรรยายเมื่อผู้ฟังเก็บไปแล้วสามารถนำกลับมาอ่านใหม่ได้ทีหลัง แต่การแสดงผลภาพต้องอาศัยความจดจำเพราะเมื่อบรรยายจบแล้วไม่สามารถทบทวนได้อีก^{๓๔๔}

๓๐) แต่ถ้าผู้ใช้งานยังไม่มีทักษะดีพอการทำสื่อเพื่อการเผยแพร่ยังไม่มีหลากหลาย มีความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์ไม่ดีพอรวมถึงโปรแกรมที่นำเสนอ ขาดความรู้และทักษะในการออกแบบให้มีความน่าสนใจจากการอธิบายจึงทำให้สิ่งที่นำเสนอไม่น่าสนใจ^{๓๔๕}

๓๑) การเผยแพร่ข้อมูลของพระสงฆ์ในปัจจุบันยังไม่มี ความชัดเจน รูปแบบยังไม่หลากหลายช่องทางการเข้าถึงข้อมูลน้อย^{๓๔๖}

๓๒) รูปแบบการของนำเสนอยังไม่มี ความชัดเจน และไม่มี ความหลากหลาย มีการเข้าถึงข้อมูลที่น้อยไป^{๓๔๗}

๓๓) ผู้ทำหน้าที่เผยแพร่พระพุทธศาสนายังขาดจิตวิทยาในการสร้างแรงจูงใจจึงไม่อาจทำให้ผู้ฟังเกิดความสนใจได้^{๓๔๘}

สรุปได้ว่า การเผยแพร่พระพุทธศาสนาผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของพระสงฆ์ที่สามารถทำให้เข้าถึงประชาชนได้ง่ายโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ พระสงฆ์ผู้ทำหน้าที่ต้องพัฒนาทักษะการใช้งานเทคโนโลยีในการนำเสนอประกอบคำบรรยายให้หลากหลาย มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ทางคณะสงฆ์ต้องจัดฝึกฝนพัฒนาผู้ทำหน้าที่เผยแพร่ให้มีความรู้ทางด้านหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาอย่างดีพอเนื้อหาที่จะนำมาบรรยายต้องให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมีทั้งกลุ่มผู้ใหญ่ กลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มเยาวชน ควรยึดหลักของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือ การแสดงธรรมตามอุปนิสัยของเวไนยสัตว์ รวมถึงรูปแบบในการนำเสนอต้องสร้างความน่าสนใจทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น ปัจจุบันนี้การเผยแพร่พระพุทธศาสนาทางอินเทอร์เน็ตนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะถือว่าเป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีราคาถูกประหยัดค่าใช้จ่ายสะดวกรวดเร็วเข้าถึงประชาชนได้ทุกสารทิศไม่ว่าจะเป็นชาวต่างชาติที่สนใจศึกษาหลักธรรมคำสอนทาง

^{๓๔๓} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ คลุวัฒนา, นายกเทศมนตรีเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๗ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๔๔} สัมภาษณ์ นายประยูร โอสธีรกุล, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๔๕} สัมภาษณ์ พระครูวิบูลเจติยานุรักษ์, เจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๔๖} สัมภาษณ์ นางสาวนิษฐกานต์ คุณวัชรกิจ, นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการพิเศษ วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๔๗} สัมภาษณ์ นายยุทธนากร อุ่นใจ, กำนันตำบลวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑.

^{๓๔๘} สัมภาษณ์ นายชินรศม์ อยู่ฤทธิ, วิทยากรศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑.

พระพุทธศาสนาก็สามารถเข้าถึงได้แม้อยู่ในประเทศตนเอง การผลิตสื่อเพื่อทำการเผยแผ่ควรบอกจุดมุ่งหมายของหลักคำสอนทางศาสนาอย่างชัดเจน เนื้อหาสาระไม่ควรกล่าวถึงศาสนาอื่นหรือเปรียบเทียบกับศาสนาอื่นเพราะอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้ง่าย ต้องมีการจัดตั้งเครือข่ายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยเพราะในยุคปัจจุบันเป็นยุคของเทคโนโลยีการสื่อสารไร้พรมแดน การผลิตสื่อต้องมีคำบรรยายให้หลากหลายภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เป็นต้น เพื่อให้ชาวต่างชาติเข้าใจและเป็นสื่อที่แนะนำคำสอนในหลักธรรมของพระพุทธศาสนาเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ปัจจุบันบุคลากรผู้ทำการเผยแผ่ส่วนใหญ่ยังใช้เอกสารวิธีนำเสนอ และสื่อเดิมๆ เสียเป็นส่วนใหญ่ ขาดการพัฒนาองค์ความรู้จึงขาดความน่าสนใจทำให้ผู้ฟังเกิดความเบื่อหน่าย ต้องมีการปรับให้เหมาะสมกับเยาวชน หมายถึง ให้เจาะกลุ่มเยาวชนมากยิ่งขึ้นทำลักษณะของสื่อที่เป็นการ์ตูน ใช้คำพูด หรือภาพที่ทันสมัยที่เป็นปัจจุบันเพื่อดึงดูดความสนใจของกลุ่มเยาวชน

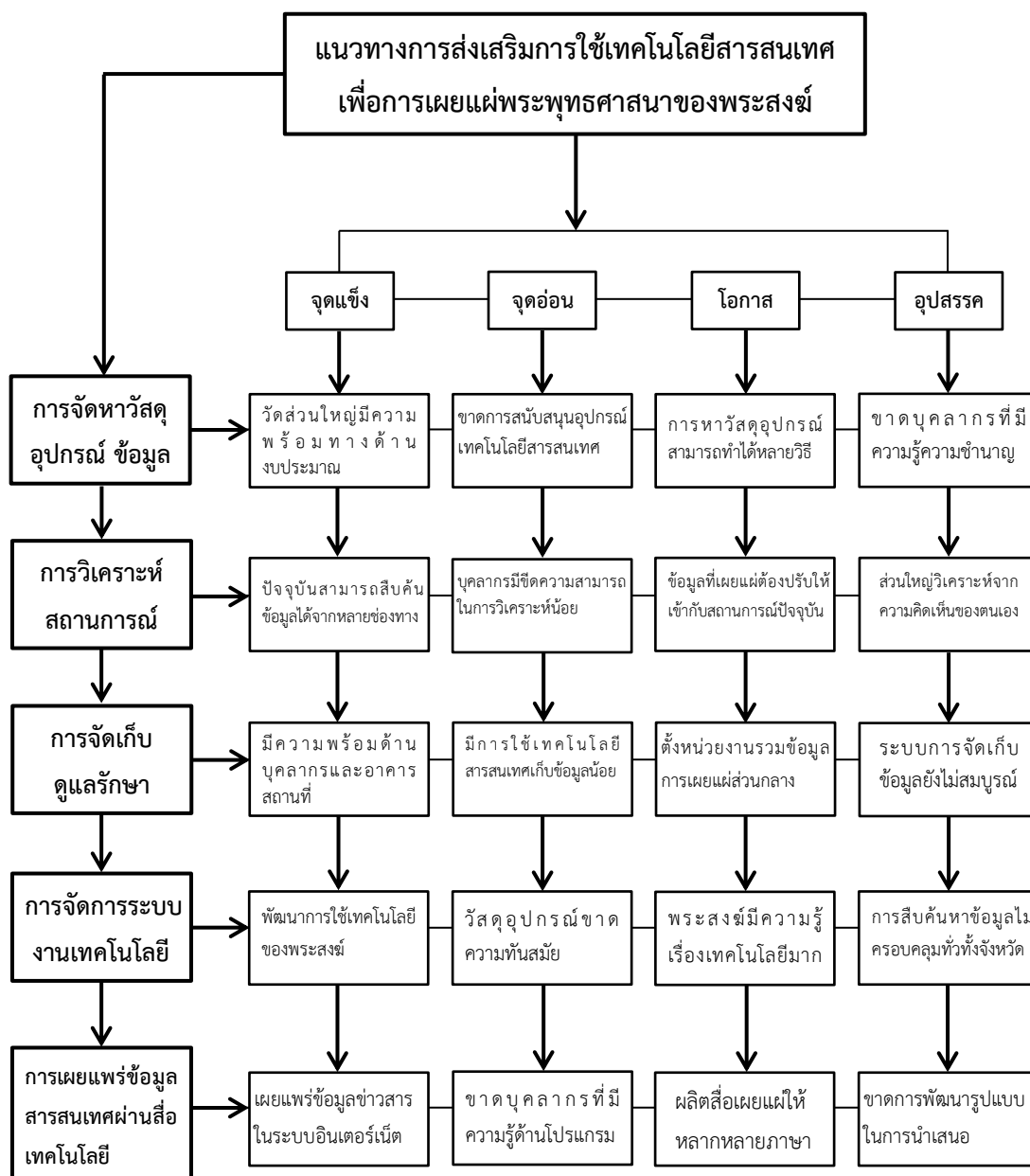
ตารางที่ ๔.๑๓ วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี การเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ
ผ่านสื่อเทคโนโลยี

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคน
๑	การเผยแพร่พระพุทธศาสนาผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าถึงประชาชนได้ง่ายโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ มีโปรแกรมที่นำเสนอเพื่อความสะดวกทำให้ผู้ฟังมองเห็นภาพและเข้าใจได้ง่าย เด็กสนุกกับสื่อ	๓	๑,๓,๕
๒	พัฒนาผู้ที่ทำหน้าที่เผยแพร่ให้มีความรู้ทางหลักธรรมคำสอน ต้องคำนึงถึงผู้ฟังว่ามีพื้นฐานความรู้แตกต่างกันเนื้อหาต้องตรงกับกลุ่มเป้าหมายใช้ภาษาง่ายๆ เลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับบุคคลในแต่ละเพศและวัย	๔	๒,๔,๖,๗
๓	หาวิธีสร้างแรงจูงใจให้เข้าถึงการศึกษาได้ง่าย การเผยแพร่ในรูปแบบเอกสารข้อความทำให้สามารถนำมาใช้ได้ การแสดงภาพฉายก็ทำให้ได้เห็นภาพและจำได้ง่าย	๓	๘,๙,๑๑
๔	ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตถือว่าเป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีราคาถูกประหยัดค่าใช้จ่าย สะดวกรวดเร็วเข้าถึงประชาชนได้ทุกสารทิศ ดังนั้นการสร้างสื่อในรูปแบบต่างๆ เนื้อหาไม่ควรกล่าวถึงหรือเปรียบเทียบกับศาสนาอื่นเพราะอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้ง่าย	๒	๑๐,๑๒
๕	จัดตั้งเครือข่ายการเผยแพร่อย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยให้ก้าวทันโลกยุคปัจจุบัน การใช้อินเทอร์เน็ตจะรวดเร็วไม่จำกัดเวลา สถานที่ที่สามารถเข้าถึงและเรียนรู้ได้	๓	๑๖,๑๘,๑๙
๖	ต้องให้ความสำคัญกับการผลิตสื่อให้หลากหลายภาษานำเสนอในรูปแบบแอปพลิเคชันบนสมาร์ทโฟน ซึ่งทุกคนสามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา เพราะการเผยแพร่ข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางที่มีค่าใช้จ่ายต่ำเมื่อเทียบกับช่องทางอื่น	๓	๑๓,๑๕,๒๔

ตารางที่ ๔.๑๓ วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี การเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ
ผ่านสื่อเทคโนโลยี (ต่อ)

ข้อ	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคน
๗	ปัจจุบันผู้ทำการเผยแผ่ส่วนใหญ่ยังใช้เอกสารนำเสนอ และ สื่อเดิมๆ จึงขาดความน่าสนใจ รูปแบบการเผยแผ่ พระพุทธศาสนามีความไม่ชัดเจน ดังนั้นการทำสื่อออกมา ต้องเข้าใจได้ง่ายความหมายชัดเจนปรับให้เหมาะสมเจาะ กลุ่มเยาวชนมากยิ่งขึ้น	๕	๓๐,๓๑,๓๒,๓๔
๘	การเผยแพร่ข้อมูลยังไม่มี ความชัดเจนรูปแบบยังอยู่ในวง แคบพระสงฆ์จะต้องเรียนรู้การทำให้คอนเทนท์เพื่อเข้าถึง กลุ่มเป้าหมายเผยแพร่ไปยังสื่อภายนอก เช่น เครือข่าย สำนักพิมพ์ออนไลน์ อีเมล YouTube รวมทั้งกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	๒	๑๔,๒๒
๙	ต้องพัฒนาวิธีการนำเสนอให้สอดคล้องกับยุคปัจจุบันการใช้ เทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็นการก้าวทันโลกการนำเสนอสื่อควร มีคำบรรยายให้หลากหลายภาษาเพื่อให้ชาวต่างชาติเข้าใจ	๕	๒๕,๒๖,๒๗,๒๘,๒๙
๑๐	จัดอบรมเทคนิคและวิธีการสอนเอกสารที่ใช้ เช่น ข้อความ ภาพ ภาพเคลื่อนไหว เสียง จะต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ การใช้งาน โดยการแสดงบนจอภาพสามารถใช้ได้ดีกับกลุ่ม ผู้ฟังที่เป็นเด็กเยาวชนทำให้เข้าใจและมองเห็นภาพได้ดี ยิ่งขึ้น	๔	๑๗,๒๐,๒๑,๒๓

*จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หมายถึง ลำดับของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในบทที่ ๓ หน้า

แผนภาพที่ ๔.๓ แสดงโมเดลแนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์

๔.๔ ผลการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

ผลการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เพื่อประเมินผลหาแนวการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี และแสวงหาความคิดเห็นที่สอดคล้องกันบางประการ รวมทั้งข้อเสนอแนะโดยการระดมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๑๐ รูป/คนมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. วิเคราะห์สภาพทั่วไปและปัญหาของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

การวิเคราะห์ SWOT ต้องให้มีความชัดเจนไม่ซับซ้อน และการสังเคราะห์องค์ความรู้จะมาจากผลการวิจัยซึ่งต้องเขียนให้สอดคล้องกัน^{๓๔๙}

ซึ่งในการวิเคราะห์โดยภาพรวมยังมีความสับสนในเรื่องนี้อยู่บ้าง ส่วนในเรื่องของการศึกษาองค์ประกอบของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในปัจจุบัน ซึ่งต้องบอกว่าองค์ประกอบนี้ต้องวิเคราะห์ตามความเป็นจริงในปัจจุบันว่าเป็นแบบใดอย่างไร^{๓๕๐}

การวิเคราะห์ SWOT ในส่วนของโอกาส และอุปสรรคให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ในส่วนของ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาลต้องตีความให้ออกว่าในครั้งพุทธกาลถ้าเรามองเรื่องของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในแบบของพระพุทธเจ้ามีรูปแบบปรากฏอยู่อย่างไร ถ้าการเผยแผ่ไม่ตอบโจทย์ส่งผลต่อการเผยแผ่จริงไม่ตรงกับเป้าหมายที่ตรงกับการเผยแผ่เท่าไร ในส่วนของการวิเคราะห์ในส่วนของแนวคิดยังไม่บอกที่มายังขาดการสังเคราะห์ข้อมูลที่ชัดเจน ในส่วนของกรอบแนวคิดได้รับอิทธิพลแนวคิดการจัดการความรู้มากพอสมควร โดยภาพรวมเนื้อหาดีแต่ยังขาดความคมชัดจึงควรอธิบายหรือวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้มาให้ชัดเจนตรงประเด็นเพื่อให้งานมีความสมบูรณ์ขึ้น^{๓๕๑}

^{๓๔๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหาชำนาญ มหาชาโน, ดร., ผู้อำนวยการส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศ มจร. , ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๓๕๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ ว่าที่ ร.ต.สุพัฒน์ หอมสุวรรณ, นักวิชาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๓๕๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ ผศ.ดร. อุทัย สติมัน, อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

๒. องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

ในบริบทของจังหวัดสุพรรณบุรีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาบางอย่างมีความเข้มแข็งในตัวของมันเอง^{๓๕๒}

การบรรยายต้องให้ความกระชับและชัดเจนในส่วนของแนวคิดจะเป็นแนวคิดสมัยใหม่ทั้งหมดซึ่งมองว่ามีแนวคิดหรือหลักการทางพระพุทธศาสนาเข้ามาร่วมด้วยกระบวนการในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการวิจัย^{๓๕๓}

ทฤษฎีที่มีน้อยมองไม่ออกว่านำไปใช้เป็นทฤษฎีในการวิจัยได้อย่างไรเนื้อหายังไม่ระบุเรื่องการเผยแผ่เท่าที่ควร การเผยแผ่ของพระพุทธเจ้าตั้งแต่สมัยพุทธกาลการเผยแผ่ครั้งแรก จึงน่าจะเอาในส่วนนี้มาเป็นแนวคิดเพราะการเผยแผ่ครั้งแรกมีบุคลากรจำนวนน้อย และการส่งพระสงฆ์ออกไปเผยแผ่เป็นการคัดเลือกจากผู้ที่มีความสมบูรณ์ดีจริงๆ และมีคุณสมบัติพิเศษสูงสุดจริงๆ คือเป็นพระอรหันต์ทุกรูป จึงมองว่าเป็นแนวคิดในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่น่าจะเหมาะสมที่สุด การตั้งประเด็นการเผยแผ่เป็น ๒ ประเด็น คือ การเผยแผ่เชิงรุกการเดินทางไปหาและเชิงรับคืออยู่กับที่และให้คนมาหา สมัยพระเจ้าอโศกมหาราชที่ได้ส่งพระธรรมทูตมาเผยแผ่ยังดินแดนชมพูทวีปนั้นก็คือพระโสณะ และพระอุตตระ ซึ่งเป็นสายที่ ๙ ที่มายังดินแดนสุวรรณภูมิทั้งหมดทั้งมวลนี้ถือเป็นการทำงานเชิงรุกทั้งสิ้น การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปัจจุบันมีรูปแบบที่ทันสมัยขึ้นหลังจากที่พระเทพปัญญาคุณ (กิตติศักดิ์ กิตติวุฒโท) ได้ตั้งสถานีวิจัยขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๗ จากนั้นมาพระจึงมีโอกาสเข้าไปทำรายการวิทยุมากขึ้นจนถึงทุกวันนี้พระใช้เทคโนโลยีสื่อสารทางวิทยุมากที่สุดแต่ทำไมพระพุทธศาสนาจึงไม่ตรงเข้าไปในจิตใจของประชาชนได้มากเมื่อตามดูแล้วเนื้อหาสาระจริงๆ เป็นวรรณกรรมในการพูดมากกว่า ซึ่งรายการวิทยุของพระที่มีเป็นร้อยสถานีส่วนใหญ่จะพูดเนื้อหาธรรมะจริงๆ ไม่เกิน ๒๐ นาที ส่วนใหญ่จะเป็นรายการทอล์กโชว์หรือไม่ก็เป็นการเรียไรในการก่อสร้าง การเผยแผ่จึงไม่เกิดผลอะไรเพราะไม่ได้มีการควบคุมการเผยแผ่โดยคณะสงฆ์เองเป็นการปล่อยให้ต่างรูปต่างทำจึงไม่เกิดผลในการเผยแผ่^{๓๕๔}

ผลการศึกษาค่อนข้างขัดวิธีการในการดำเนินการวิจัยยังไม่ชัด จึงต้องปรับให้เข้ากับวิธีการที่ได้ทำมาเพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นการพัฒนาหรือกระบวนการ รูปแบบหรือนวัตกรรม

^{๓๕๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร., รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๓๕๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวสุกัญญา ศรีสาคร, ศึกษานิเทศก์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๓๕๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ ศาสตราจารย์พิเศษ ร.ท. ดร.บรรจบ บรรณรุจิ, อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

ในการเผยแพร่ จะใช้คำไหนก็ได้ที่ให้ความหมายออกเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ชัดเจนมากกว่าคำว่าแนวทาง ซึ่งในแต่ละขั้นตอนในการทำงานวิจัยถ้าแสดงหรืออธิบายผลที่ชัดเจน เราต้องสรุปให้ได้ว่าเราต้องการศึกษาอะไร เพื่อให้วิธีการดำเนินการวิจัยมีความสอดคล้องกันทั้งฉบับ^{๓๕๕}

๓. รูปแบบการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

การพัฒนาในด้านเทคโนโลยีเพราะในปัจจุบันเทคโนโลยีมีการพัฒนาไปเร็วมากแต่ข่าวสารในด้านดีทางพระพุทธศาสนาไม่เคยเกิดขึ้นเลยดังนั้นเราจะทำอย่างไรที่จะก่อให้เกิดเป็นรูปแบบที่ได้มาตรฐาน การเผยแพร่พระพุทธศาสนาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเรื่องที่ดีจะได้เห็นข้อบกพร่องในสิ่งที่ผ่านมาและเรากำลังจะทำสิ่งใดที่จะส่งเสริมในด้านเทคโนโลยีในปัจจุบันผู้ที่เข้ามาบวชใหม่มีจำนวนน้อยลงจะทำอย่างไรให้สื่อเข้าถึงเด็กได้มากขึ้น^{๓๕๖}

วัตถุประสงค์โครงการวิจัยเรื่องนี้แบ่งออกเป็น ๓ ตอน เป็นอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ซึ่งจะส่งผลไปถึงประโยชน์ที่จะได้รับในการวิจัย บริบทของพระผู้ที่เป็นองค์เผยแพร่แต่ไม่สามารถเข้ากันได้กับสารสนเทศในการใช้เพราะพูดแล้วไม่ได้เตรียมข้อความไม่มีการบันทึกไม่ได้จดไม่ได้ทำ Km ไว้ไม่สามารถสืบค้นได้หรือเขียนเป็นตัวหนังสือไม่ได้จึงไม่มีสารสนเทศให้สืบค้น ต้องเอาแบบอย่าง พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) กรรมการมหาเถรสมาคม, เจ้าคณะภาค ๒ เมื่อท่านพูดแล้วนักวิชาการทั้งหลายหรือลูกศิษย์ท่านจะถอดคำพูดถอดคำพูดและทำเป็นหนังสือเก็บไว้วันคือสารสนเทศที่แท้จริง ซึ่งจุดนี้น่าจะเป็นองค์ประกอบโมเดลที่ดี เพราะจะสามารถส่งเสริมให้พระสงฆ์พูดแล้วทำให้เป็นภาษาหนังสือเพื่อเก็บไว้เป็นข้อมูลในการเผยแพร่ ในส่วนจุดอ่อนของพระสงฆ์โดยบริบทของผู้ที่ทำหน้าที่เผยแผ่มีอยู่มาก แต่ไม่สัมพันธ์กับการใช้สื่อหรือไม่มีความสามารถในการใช้สื่อ ในส่วนของโอกาส ต้องส่งเสริมผู้ที่มีทักษะในการเผยแพร่โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศไม่ชัดเจน และอุปสรรครายการประยุกต์หลักธรรมความรู้ในการเผยแพร่ต้องมีความสามารถประยุกต์ให้เข้ากับเทคโนโลยีเวลาขั้นต้นในการบรรยายตรงกันแต่เมื่อบรรยายไปแล้วเนื้อหาสนับสนุนไม่มีหรือไม่ตรงตามที่ขึ้นไว้บางครั้งก็ไม่มีสรุป^{๓๕๗}

ในส่วนของวัตถุประสงค์การนำเสนอรูปแบบอยากจะทำให้มีการปรับเปลี่ยนให้เป็นการนำเสนอรูปแบบ และอยากให้เพิ่มแนวคิดเกี่ยวกับการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาลให้มาก

^{๓๕๕} สทนากลุ่มเฉพาะ ดร.อำนาจ บัวศิริ, อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

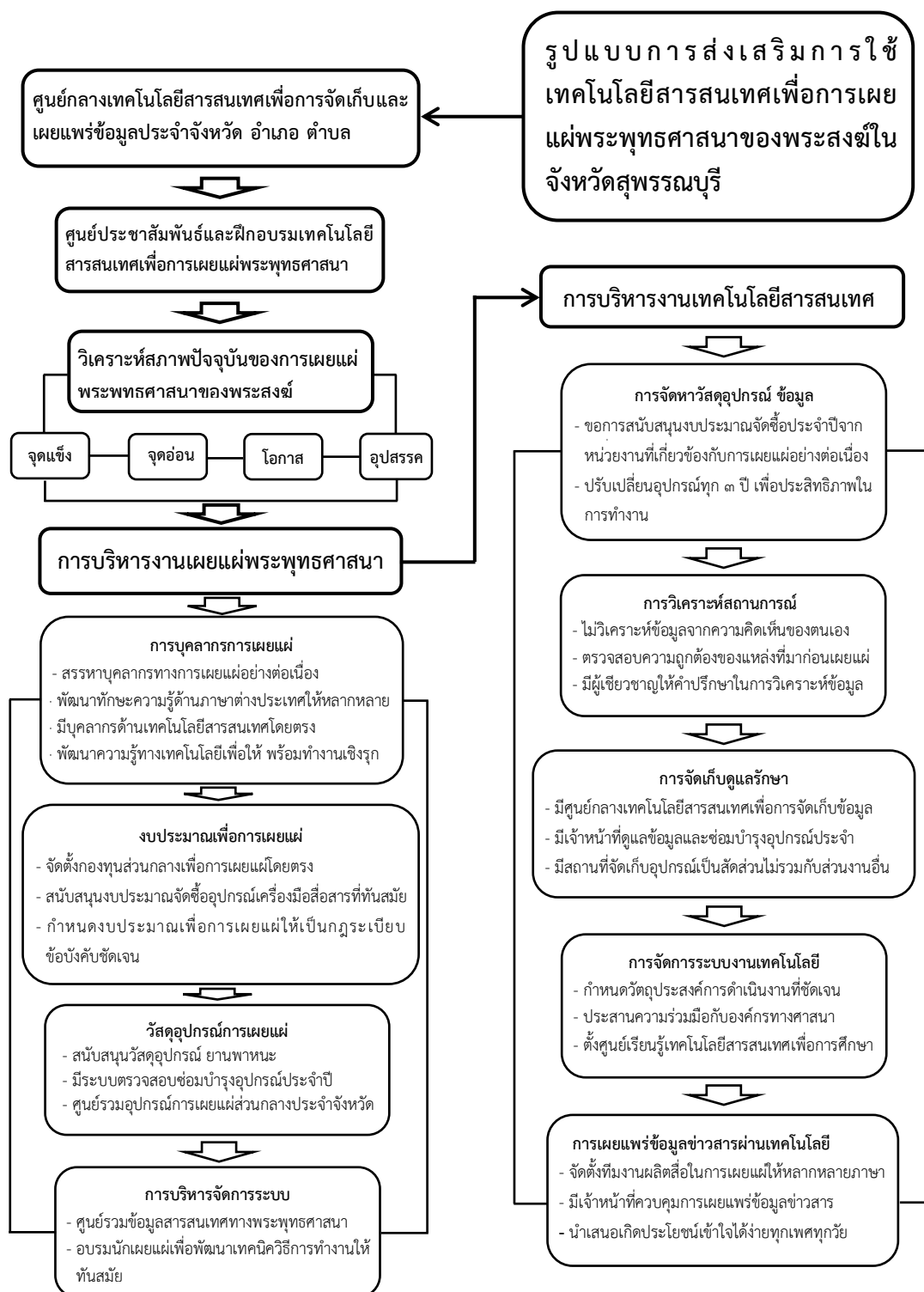
^{๓๕๖} สทนากลุ่มเฉพาะ พระเจริญ จิริปัญโญ, ดร., อาจารย์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๓๕๗} สทนากลุ่มเฉพาะ พระมหานพรัตน์ ขนดีโสภณ, ดร., อาจารย์พิเศษ วิทยาลัยสงฆ์สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ, ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

ขึ้นกว่าที่มีอยู่เดิม และสุดท้ายก็อยากจะให้ไปขยายต่อคือในส่วนของโมเดลคือผู้สร้างสื่อต้องเป็นผู้ที่ผ่านสื่อออกใช้สื่อเป็น ความหมายคือเป็นผู้ที่มีความสามารถในการรับสื่อเป็นและส่งสื่อว่าสิ่งใดที่จะสามารถเป็นประโยชน์ให้แก่สังคมได้มากที่สุด และเป็นผู้ที่เข้าใจพลังของสื่อในยุคดิจิทัล ในส่วนของบทสรุปหัวข้ออาจจะมีความสับสนอยู่บ้างก็ไม่ใช่ปัญหาเพราะสามารถปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ได้^{๓๕๘}

^{๓๕๘} สทนากลุ่มเฉพาะ นายชวพัฒน์ พรหมขุนทด, อาจารย์พิเศษ วิทยาลัยสงฆ์สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ , ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

แผนภาพที่ ๔.๔ แสดงโมเดลองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๔ ผู้วิจัยขอสรุปขั้นตอนการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ตามรูปแบบใหม่ที่ได้จากการทำวิจัย โดยสรุปเป็นโมเดลสามารถสรุปว่า รูปแบบการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์จะต้องประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการตามลำดับ โดยมีรูปแบบการบริหารมีกระบวนการขั้นตอนที่เป็นระบบเริ่มจากการจัดตั้งศูนย์กลางจัดเก็บข้อมูลเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีศูนย์ประชาสัมพันธ์และมีศูนย์จัดฝึกอบรมความรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบันในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในพื้นที่ของตนเอง เพื่อนำไปสู่รูปแบบการบริหารงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา ตามกระบวนการขั้นตอน ดังนี้

๑. วิเคราะห์สภาพทั่วไปและปัญหาของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

๑) จุดแข็ง การเผยแผ่ทางอินเทอร์เน็ตมีความสะดวกรวดเร็วสามารถเข้าถึงผู้คนเป็นจำนวนมากในเวลาเดียวกัน

สามารถประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้และเข้าถึงสื่อ และกระจายได้ทั้งวงกว้างหลากหลายทั้งเฟซบุ๊กและอินเทอร์เน็ตตลอดจนสถานีวิทยุชุมชน เข้าถึงกลุ่มเยาวชนได้ง่ายสะดวกรวดเร็วประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย พระสงฆ์ผู้ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาส่วนใหญ่มองเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น มีการพัฒนานำมาใช้ถ่ายทอดการบรรยายธรรมมากขึ้น เพราะในปัจจุบันสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญสำหรับชีวิตประจำวันของประชาชน

๒) จุดอ่อน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรียังมีน้อย เมื่อเทียบกับหน่วยงานอื่น ระบบการสร้างเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศยังมีศักยภาพต่ำอาจเป็นเพราะยังขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังคณะสงฆ์ยังมองไม่เห็นความสำคัญ อีกทั้งพระสงฆ์บางส่วนยังไม่มีความรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศดีพอ ขาดการพัฒนาปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันต่อยุคสมัยปัจจุบัน ยังไม่มีการจัดตั้งศูนย์กลางในการรวบรวมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดที่ชัดเจน

๓) โอกาส การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีนับได้ว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การประชาสัมพันธ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้ผลดีกว่าและครอบคลุมทุกพื้นที่ พระสงฆ์สามารถใช้สื่อที่ทันสมัยในการเผยแผ่เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มของเยาวชนได้รวดเร็ว และใช้เป็นช่องทางประชาสัมพันธ์กิจกรรมและการเผยแผ่หลักธรรมคำสอน ช่วยให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนากว้างขวางครอบคลุมพื้นที่ที่ต้องการ

๔) อุปสรรค การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในจังหวัดสุพรรณบุรียังไม่ครอบคลุมและกว้างยังใช้อยู่ในวงจำกัด บุคลากรยังไม่มีความรู้ในการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศที่ดีพอ พระสงฆ์รุ่นเก่าขาดการพัฒนาทักษะความรู้ทางวิชาการเพื่อนำรูปแบบมาปรับปรุง พัฒนาการเผยแผ่เพื่อให้มีความหลากหลาย บุคลากรขาดความรู้ในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ ขาดการสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศชุมชนเพื่ออบรมให้แก่คณะสงฆ์และบุคคลทั่วไป

๒. องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

๑) บุคลากรทางการเผยแผ่ คณะสงฆ์ต้องมีแนวนโยบายให้ความสำคัญกับการใช้สื่อเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างจริงจังเป็นรูปธรรม ถ่ายทอดองค์ความรู้ถูกต้องและมีความชัดเจนเพื่อเพิ่มช่องทางการเข้าถึงประชาชน บุคลากรทางการเผยแผ่ต้องฝึกตนเองให้มีความพร้อมอยู่เสมอ พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและความชำนาญด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมีความพร้อมในการทำงานเชิงรุก สนับสนุนให้ศึกษาภาษาต่างประเทศเพื่อผลิตสื่อทางพระพุทธศาสนาเป็นภาษาของแต่ละประเทศ

๒) งบประมาณเพื่อการเผยแผ่ คณะสงฆ์มีการกำหนดการเงินให้เป็นกฎระเบียบ ข้อบังคับชัดเจน จัดตั้งกองทุนสนับสนุนการเงินด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพื่อคล่องตัวและรวดเร็ว เช่น การพัฒนาบุคลากร ช่วยสนับสนุนการจัดซื้ออุปกรณ์ที่ทันสมัย ขอรับการสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ มีการระดมทุนจากพุทธศาสนิกชนที่มีจิตศรัทธาร่วมบริจาค

๓) อุปกรณ์การเผยแผ่ อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องรู้จักบริหารให้สิ้นเปลืองทรัพยากรน้อยที่สุดและเกิดประโยชน์สูงสุด ต้องมีวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย มีเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการผลิตสื่อที่เป็นส่วนกลางเพื่อง่ายต่อการเข้าถึงพระพุทธศาสนา จัดสรรอุปกรณ์ที่ตรงตามความต้องการจัดสรรยานพาหนะในการเดินทาง มีสถานที่ตั้งสำนักงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดที่เป็นรูปธรรม สรรวหาอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เพียงพอต่อการใช้งาน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นระบบโดยการจัดทำศูนย์รวมสถานีวิทยุและโทรทัศน์ระดับจังหวัด เพราะถือว่าเป็นช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ จัดทำทะเบียนให้ชัดเจน มีการตรวจสอบความพร้อมเป็นระยะ

๔) การบริหารจัดการระบบ ระบบการจัดการของพระนักเผยแผ่ในจังหวัดสุพรรณบุรีต้องมีนโยบายเป็นรูปธรรม มีการวางแผนการใช้สื่อสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงเยาวชนและบุคคลทั่วไป การพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของคณะสงฆ์ในทุกกระดับ มีการคัดเลือกบุคลากรให้รับผิดชอบงานตามความถนัดของตนเอง แบ่งหน้าที่อย่างเป็นระบบ จัดการฝึกอบรมแก่พระนักเผยแผ่เพื่อพัฒนาเทคนิคและวิธีการให้ทันสมัยเพื่อให้การเผยแผ่ครอบคลุมในทุกด้าน จัดตั้งองค์กรกลางเพื่อควบคุมการดำเนินงานให้มีมาตรฐานควบคุมเพื่อให้การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง คัดเลือกพระสงฆ์ที่มีความสามารถผลิตสื่อสามารถใช้อุปกรณ์ได้หลากหลาย กำหนดแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยการจัดทำให้เป็นระบบ มีระบบจัดการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับจังหวัดอย่างเป็นรูปธรรมในลักษณะจัดตั้งเป็นศูนย์กลางข้อมูลทางพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ผู้สนใจทั่วไป เพื่อให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเกิดประโยชน์มากที่สุด

๓. ปรับปรุงกระบวนการขั้นตอนเพื่อนำไปสู่รูปแบบการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

๑) **การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ข้อมูล** การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ข้อมูลถือเป็นขั้นแรกหากขาดองค์ความรู้ที่ถูกต้องหากเผยแผ่ไปแล้วอาจเป็นสิ่งที่ผิดได้ พระสงฆ์ต้องมีศักยภาพในการแสวงหาข้อมูล มีความเข้าใจในระบบสารสนเทศจึงต้องศึกษาหาความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม พิจารณาคัดกรองให้ถี่ถ้วนว่าไม่ผิดเพี้ยนไปจากคำสอนเดิมเพื่อนำมาเผยแผ่ ต้องจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้ากระจายให้ทั่วจังหวัด ให้ผู้ที่สนใจเข้าไปศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเป็นแนวทางในการนำมาใช้เสริมความรู้เพื่อนำไปเผยแผ่ให้ความรู้ ผู้ทำหน้าที่เผยแผ่ต้องศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการสืบค้นข้อมูล เทคนิควิธีการให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการ เพราะแหล่งศึกษาความรู้มีเพียงพอและหลากหลาย ดำเนินการจัดตั้งจุดศูนย์รวมการศึกษาเป็นศูนย์กลางแหล่งข้อมูลเพื่อให้ได้ความรู้ที่ถูกต้อง ปัจจุบันในแต่ละพื้นที่การจัดเก็บข้อมูลยังไม่ชัดเจน จำเป็นต้องมีการตั้งเครือข่ายเพื่อให้การเผยแผ่ครอบคลุมทั้งจังหวัด มีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสืบค้นหาข้อมูล เพราะจะได้รับองค์ความรู้ที่ถูกต้อง จัดอบรมเพิ่มความรู้ให้พระสงฆ์ร่วมกับองค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ การใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่เพราะสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายเป็นการเพิ่มความรู้ให้แก่ตัวบุคคล

๒) **การวิเคราะห์สถานการณ์** พระนักเผยแผ่ต้องมีความสามารถแยกแยะสิ่งต่างๆ โดยการใช้ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อสะดวกในการถ่ายทอดข้อมูลที่ชัดเจน พิจารณาว่าข้อมูลที่ได้จะเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมมากน้อยเพียงใด มีขีดความสามารถในการแยกแยะสิ่งต่างๆ ทางสื่อออนไลน์ มีการศึกษาข้อมูลที่ได้มาแล้วสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่ายด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ฝึกอบรมผู้ทำการเผยแผ่ให้รู้จักวิเคราะห์แยกแยะข้อมูลที่ต้องชัดเจนก่อนทำการเผยแผ่สู่สาธารณชน พัฒนาเทคนิคให้ทันสมัย ว่าควรใช้วิธีการใดในการนำเสนอให้เข้าถึงชุมชนตามบริบทของแต่ละพื้นที่ บุคลากรต้องจิตสำนึกสูง ระมัดระวังในการใช้สื่อไม่สร้างความแตกแยกให้กับสังคม เนื่องจากข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเป็นข้อมูลที่ฉับไวควรแยกแยะสิ่งต่างๆ โดยเฉพาะความรู้ทางศาสนาต้องเผยแผ่สื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายการแยกประเภทกลุ่มผู้ฟังเป็นสิ่งจำเป็น ควรมีวิธีการถ่ายทอด เช่น ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ การวิเคราะห์เรื่องต่างๆ เพื่อถ่ายทอดให้ผู้อื่นฟังและเข้าใจได้ง่ายข้อมูลที่ถ่ายทอดต้องมาจากแหล่งข้อมูลจริงมีหลักฐานอ้างอิงชัดเจนมีเนื้อหาถูกต้องไม่ผิดเพี้ยน

๓) การจัดเก็บดูแลรักษา

ต้องมีรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นแนวทางเดียวกันใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการให้เป็นหมวดหมู่ มีศูนย์กลางจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศส่วนกลางประจำจังหวัด การจัดเก็บต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของข้อมูล สามารถลดภาระเอกสารที่เป็นกระดาษได้ เก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ที่ชัดเจน ตามชนิดและรูปแบบของสื่อและสามารถเข้าถึงได้ง่ายควรนำหลักฐานสารบรรณมาใช้ควบคู่กับการทำงาน การนำข้อมูลเข้าสู่ระบบสารสนเทศควรมีการแยกประเภทของเนื้อหา กลั่นกรองข้อมูลให้มีคุณภาพ และสมบูรณ์ น่าเชื่อถือ แยกตามลักษณะของฐานข้อมูล การจัดเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์เพื่อความสะดวกประหยัดเนื้อที่และเรียกใช้ได้สะดวก การจัดเก็บข้อมูลของคณะสงฆ์ต้องมีการจัดการให้เป็นระบบที่สมบูรณ์ โดยเฉพาะทางเอกสารหนังสือต่างๆ ที่มีความจำเป็นต้องเก็บไว้ใช้เป็นหลักฐานยืนยันแหล่งที่มา บุคคลผู้ทำหน้าที่ต้องมีความรู้ในเรื่องบรรณารักษ์โดยตรง

๔) การจัดระบบงานเทคโนโลยี

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องประสานงานพัฒนางานร่วมกัน กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการทำงานเพื่อให้ทราบทิศทางการทำงานชัดเจนเป็นไปทิศทางเดียวกันทั้งองค์กรทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่น หน่วยงานอื่น มีการพัฒนาระบบมีหลักเกณฑ์ที่ดี พระสงฆ์ต้องมีความรับผิดชอบเพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ร่วมกัน ประสานงานกับทางหน่วยราชการอย่างจริงจัง มีการกำหนดเป้าหมายการทำงาน รวมทั้งจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนงานเผยแผ่เต็มรูปแบบ มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และเอกภาพในการบังคับบัญชา สร้างทีมงานขึ้นมาเพื่อดำเนินการ กำหนดเป้าหมายและทิศที่ชัดเจน และร่วมกันวางแผนการจัดการจัดการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาที่กระทบต่อการกิจด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ต้องมีการแบ่งงานอย่างชัดเจนรู้ว่าใครรับผิดชอบอะไร บุคคลที่เข้ามาทำงานควรมีทัศนคติที่ดีต่อกัน การพิจารณาจากความสามารถอย่างแท้จริง รวมทั้งมีแนวคิดไปทิศทางเดียวกับเป้าหมายขององค์กร พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระสงฆ์ให้มีประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาควรให้คนในชุมชนมีส่วนร่วม จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดเปิดโอกาสให้ชุมชนและเครือข่ายต่างๆ มีส่วนร่วมในการบริหารงาน

๕) การเผยแผ่ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี การเผยแผ่พระพุทธศาสนาผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าถึงประชาชนได้ง่ายโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ มีโปรแกรมที่นำเสนอเพื่อความสะดวกทำให้ผู้ฟังมองเห็นภาพและเข้าใจได้ง่ายพัฒนาผู้ที่ทำหน้าที่เผยแผ่ให้มีความรู้ทางหลักธรรมคำสอน เนื้อหาต้องตรงกับกลุ่มเป้าหมายใช้ภาษาง่ายๆ เลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับบุคคลในแต่ละเพศและวัย จัดตั้งเครือข่ายการเผยแผ่เป็นรูปธรรม ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อให้ก้าวทันโลกยุคปัจจุบัน การใช้อินเทอร์เน็ตรวดเร็วไม่จำกัดเวลา สถานที่ สามารถเข้าถึงและเรียนรู้ได้ พัฒนาวีธีการนำเสนอให้สอดคล้องกับยุคปัจจุบันการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็นการก้าวทันโลกการนำเสนอสื่อต้องมีค่า

บรรยายให้หลากหลายภาษาเพื่อให้ชาวต่างชาติเข้าใจ จัดอบรมเทคนิคและวิธีการสอนเอกสารที่ใช้ เช่น ข้อความ ภาพ ภาพเคลื่อนไหว เสียง จะต่างกันไปตามวัตถุประสงค์การใช้งาน โดยการแสดงบนจอภาพสามารถใช้ได้ดีกับกลุ่มผู้ฟังที่เป็นเด็กเยาวชนทำให้เข้าใจและมองเห็นภาพได้ดียิ่งขึ้น

โดยกระบวนการขั้นตอนที่กล่าวมาพระสงฆ์ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องมีความรู้ความสามารถและมีความพร้อมที่จะทำงานเผยแผ่เชิงรุก เพื่อให้ทันกับยุคสมัยในโลกปัจจุบันที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทสำคัญในการใช้ชีวิตประจำวันของผู้คนในยุคปัจจุบันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) แบบมีโครงสร้างสำหรับสัมภาษณ์ พระสังฆาธิการ ข้าราชการ และผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อศึกษาแนวความคิดการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผล

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

๕.๑.๑ สภาพทั่วไปของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๓๕ รูป/คน โดยศึกษาเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยใช้การวิเคราะห์ SWOT ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

๕.๑.๑.๑ จุดแข็ง ของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะสามารถรับข้อมูลข่าวสารได้หลายช่องทาง พระภิกษุสามเณรมีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นสามารถใช้เทคโนโลยีในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดี มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เช่น เฟสบุ๊ก และไลน์ ตลอดจนสถานีวิฑูญชุมชนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการอบรมหรือเผยแผ่พระพุทธศาสนากับ นักเรียน/เยาวชน โดยเฉพาะทางอินเทอร์เน็ตมีความสะดวกรวดเร็วสามารถเข้าถึงผู้คนได้เป็นจำนวนมากในเวลาเดียวกัน การใช้เฟสบุ๊กในการประสานส่งข่าวแก่พุทธศาสนิกชน การใช้ไลน์เพื่อประสานงานกับบุคคล และหน่วยต่างๆ เผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยใช้วิทยุกระจายเสียง แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ เป็นสถานีของตัวเอง หรือเป็นสถานีของเอกชนหรือของรัฐ ปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสารโดยเฉพาะสื่อออนไลน์มีความจำเป็นและเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญ

สำหรับชีวิตประจำวันของประชาชนไปแล้ว คณะสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีจึงต้องนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดทำการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนรับรู้และเข้าถึงสื่อได้มากที่สุด

๕.๑.๑.๒ จุดอ่อน ของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ยังใช้เทคนิคการนำเสนอในรูปแบบเดิมๆ ทำให้น่าเบื่อ ขาดวิธีการพูดที่สร้างความสนใจ และการสื่อสารไม่ค่อยชัดเจน ใช้เวลาในการบรรยายนานเกินไปทำให้ผู้ที่รับฟังเกิดอาการเบื่อหน่ายไม่อยากรับฟัง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในวงจำกัดไม่แพร่หลาย เนื้อหาธรรมะยังไม่สามารถดึงดูดความสนใจของกลุ่มเยาวชนและวัยรุ่น และและวัยทำงานได้ในปัจจุบัน บุคลากรทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนายังขาดความรู้ความชำนาญในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพราะขาดการเรียนรู้และขาดทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยี พระสงฆ์บางส่วนยังไม่มีวุฒิภาวะความรู้ในหลักธรรมดีพอ ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจึงไม่ค่อยกล้าแสดงออก การคัดเลือกพระนักเผยแผ่พระพุทธศาสนาส่วนใหญ่จะเลือกจากบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือบุคคลใกล้ชิดมากกว่าการคัดเลือกจากผู้มีความรู้และประสบการณ์ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์มีน้อยมากส่วนใหญ่เป็นการใช้เฉพาะในกลุ่มผู้เกี่ยวข้องเท่านั้น ยังไม่มีการกระจายข้อมูลอย่างเป็นวงกว้าง ยังทำงานกันแบบต่างคนต่างทำไม่รวมกลุ่มหรือจัดตั้งศูนย์กลางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดที่ชัดเจน ความพร้อมด้านอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศยังไม่เพียงพอ ขาดความพร้อมทางด้านอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ ขาดการสนับสนุนด้านอุปกรณ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังขาดแคลนพระสงฆ์ที่มีความสามารถในการเผยแผ่ธรรมะอย่างแท้จริง ประกอบกับพระสงฆ์ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้เรื่องการใช้อุปกรณ์สื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศมากพอจึงทำให้มองไม่เห็นความสำคัญของอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ จึงไม่มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนให้ทันต่อยุคสมัยที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในปัจจุบัน

๕.๑.๑.๓ โอกาส ของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

ปัจจุบันนี้การใช้สื่อสารสนเทศเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อให้ได้เข้าถึงแก่กลุ่มวัยรุ่น หนุ่มสาว ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาถือว่าเป็นความจำเป็นมาก เพราะในโลกโซเชียลมีความก้าวหน้าและทันสมัยจะเข้าถึงในกลุ่มของเยาวชน ในส่วนของคนรุ่นหนุ่ม-สาว ในจังหวัดสุพรรณบุรีก็มีการใช้ระบบสารสนเทศในการสื่อสารให้ความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาแก่ประชาชนเยาวชนและในกลุ่มบุคคลทั่วไป ปัจจุบันในจังหวัดสุพรรณบุรีพระสงฆ์ที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศส่วนใหญ่จะเป็นไปในรูปแบบโซเชียล ไลน์ ในการเป็นช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์ถึงกิจการภายในวัดมากกว่าการนำมาใช้เพื่อการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนแก่พุทธศาสนิกชน ซึ่งปัจจุบันการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถเข้าถึงได้ในทุกครัวเรือน สัญญาณเครือข่ายกระจายครอบคลุมเข้าถึงทุกพื้นที่ พระสงฆ์ที่ใช้เงื่อนไขนี้เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเช่นกันจึงพบเห็นหลักธรรมคำสอนในสื่อโซเชียลมากมาย

พระสงฆ์มีบทบาทในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทั้งผู้รับข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล ใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารในคณะสงฆ์และญาติโยมผ่านเครื่องมืออุปกรณ์การสื่อสาร เทคโนโลยีสมัยใหม่เอื้ออำนวยความสะดวกในเชิงกายภาพ การใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาถือว่าเป็นการเปิดประตูขั้นแรกของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์นับได้ว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การประชาสัมพันธ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้ผลดีกว้างขวางและครอบคลุมพื้นที่ที่ต้องการเป็นอย่างดี

๕.๑.๑.๔ อุปสรรค ของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

แนวคิดของคนทั่วไปมองว่าพระสงฆ์ไม่ควรที่จะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมากเกินไปเพราะอาจขัดต่อพระธรรมวินัยของสงฆ์ และถูกมองว่าอาจจะใช้ในทางที่ไม่ควร แนวคิดดั้งเดิมมองว่าการเรียนรู้ในเรื่องพระพุทธศาสนาจะต้องมุ่งหน้าเข้าวัดเท่านั้นทั้งๆ ที่ในสังคมออนไลน์ค้นหาได้ง่าย แต่ความสนใจของประชาชนในเรื่องพระพุทธศาสนาลดน้อยถอยลงไปมากเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน การใช้สื่อในจังหวัดสุพรรณบุรียังไม่แพร่หลายยังไม่มีมีการกระจายข้อมูลแก่ประชาชนอย่างวงกว้าง โดยเฉพาะพระนักเผยแผ่บางส่วนยังห่างไกลจากระบบการสื่อสารที่ทันสมัย พระสงฆ์รุ่นเก่ายังไม่เปิดใจยอมรับการเข้าถึงผ่านช่องทางสื่อที่ยึดติดรูปแบบเดิมๆ ขาดการพัฒนาทักษะความรู้ในการอบรมสั่งสอน ขาดการจัดฝึกอบรมความรู้ทางวิชาการเพื่อนำรูปแบบที่เป็นประโยชน์มาปรับปรุงพัฒนาการเผยแผ่เพื่อให้มีความหลากหลายสามารถเข้าถึงประชาชนได้ทุกวัย ซึ่งข้อจำกัดส่วนใหญ่อาจจะขาดความรู้ในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เช่น ขาดความรู้เกี่ยวกับสื่อ และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ขาดการพัฒนาบุคลากรการเผยแผ่ ไม่มีตัวบุคคล และข้อจำกัดในเรื่องของกฎหมายการสื่อสาร นวัตกรรมทางเทคโนโลยี เป็นต้น ระบบเทคโนโลยีที่ใช้ขาดความทันสมัย มีข้อจำกัดเรื่องระบบ การเผยแผ่ธรรมะผ่านทางโซเชียลมีเดีย เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ และเว็บไซต์ตลอดถึงสถานีวิทยุชุมชนของวัดในแต่ละพื้นที่ยังมีอยู่น้อยมาก ขาดการสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศชุมชนเพื่ออบรมให้แก่คณะสงฆ์และบุคคลทั่วไปพระสงฆ์ส่วนใหญ่ที่ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนายังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศ บางวัดเจ้าอาวาสยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีสารสนเทศว่ามีความสำคัญอย่างไรในยุคปัจจุบัน จึงไม่สนับสนุนในส่วนของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรียังใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในวงจำกัด ยังไม่มีการกระจายคำสอนหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องผ่านสื่อสารสนเทศให้กับประชาชนอย่างกว้างขวาง อุปกรณ์ยังไม่มีครอบคลุม ขาดศูนย์กลางการทำหน้าที่ ซึ่ง ณ ปัจจุบันนี้เหมือนเป็นการที่ต่างคนต่างทำทักษะในการใช้เทคโนโลยียังด้อยอยู่มากควรมีการกระจายและฝึกทักษะในครอบคลุม

๕.๑.๒ องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ตามแนวคิดการบริหาร (4M)

๕.๑.๒.๑ การบริหารบุคคล (Man)

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องมีการแนะนำส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เข้าถึงประชาชนในยุคปัจจุบัน การนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาเผยแผ่พระพุทธศาสนาจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ และความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศก่อนเป็นอันดับแรก โดยเฉพาะพระนักเผยแผ่ พระธรรมทูต จะต้องมีการจัดอบรมหรือจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับบุคลากรทางการเผยแผ่เพื่อให้มีความรู้รอบด้าน ส่งเสริมให้พระสงฆ์ได้ศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคการใช้สื่อการสอนต่างๆ และวิธีการถอดบทเรียนและการนำเสนอ บุคลากรต้องฝึกตนเองให้มีความพร้อมอยู่เสมอ มีความอดทน และความขยันหมั่นเพียร ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ มีแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้และแสวงหาความรู้เพื่อเพิ่มเติมทักษะความรู้ให้ตนเองอยู่เสมอ ผู้ที่จะเข้ามาบริหารงานบุคคลต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ ได้เป็นอย่างดีที่สำคัญต้องถูกต้องและมีความชัดเจน คณะสงฆ์ระดับจังหวัด ระดับภาค ยังไม่มีนโยบายส่งเสริมฝึกฝนอบรมการใช้สื่อเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างจริงจัง เป็นรูปธรรมจึงเป็นการต่างคนต่างทำตามศักยภาพ

ควรจัดโครงการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้กับพระสงฆ์ เช่น การอบรมพระนักเทศน์ การอบรมการเผยแผ่ เป็นต้น เพื่อให้มีบุคลากรที่มีความพร้อมในการทำงานเชิงรุกเพื่อทำการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เข้าถึงชุมชนได้อย่างแท้จริง พระสงฆ์บางกลุ่มยังไม่ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยี ศูนย์รวมหรือแหล่งเรียนรู้ก็ยังมีไม่เพียงพอ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในจังหวัดสุพรรณบุรียังอยู่ในระดับที่น้อย จึงควรมีการส่งเสริมพัฒนาความรู้ให้พระสงฆ์มีความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มีการคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการทำงานและมีการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนให้บุคลากรด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้ศึกษาภาษาต่างประเทศตามความชอบ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน ภาษาเยอรมัน และภาษารัสเซีย เป็นต้น เพื่อให้บุคลากรเหล่านี้กลับมาผลิตสื่อทางพระพุทธศาสนา หรือแปลพระไตรปิฎกให้เป็นภาษาของแต่ละประเทศ เพื่อให้ผู้คนในประเทศเหล่านั้นได้ศึกษาหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาได้ด้วยตนเอง มีกระบวนการบริหารงานบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ คือ มีการวางแผนกำลังคน กำหนดตำแหน่ง ค่าตอบแทน การสรรหาและคัดเลือก รวมถึงการพัฒนาบุคลากรและประเมินผลการปฏิบัติงาน

๕.๑.๒.๒ การเงิน (Money)

การส่งเสริมหรือสนับสนุนการทำงานในด้านต่างๆ ล้วนแล้วแต่ต้องใช้เงินทั้งสิ้นถึงจะทำให้การทำงานหรือการประสานงานในทุกๆ ด้านคล่องตัวและรวดเร็ว การบริหารจัดการในทุกด้านจำเป็นต้องใช้งบประมาณ เช่น การพัฒนาบุคลากร การจัดโครงการอบรม การใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย เป็นต้น ทางคณะสงฆ์ส่วนใหญ่ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารการเงินและบัญชีเท่าที่ควรทำให้การบริหารงบประมาณไม่เป็นไปตามแผน การบริหารจัดการด้านการเงินให้มีประสิทธิภาพจึงต้องมีการพัฒนาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารการเงิน โดยให้มีการจัดอบรมอย่างสม่ำเสมอเพื่อเพิ่มแรงจูงใจรวมถึงการเพิ่มมาตรการเพื่อกระตุ้นให้บุคลากรเหล่านั้นได้เข้ารับการอบรม เช่น การมอบโล่ มอบเกียรติบัตร หรือกำหนดคุณสมบัติผู้ที่ทำหน้าที่ดังกล่าวให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการเงินที่ดี การเงินเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจำเป็นต้องใช้สื่อทางเทคโนโลยีให้ทันสมัยเหมาะสมกับยุคสมัย ใช้สื่ออย่างเหมาะสมเงินจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ทำให้งานด้านการเผยแผ่สำเร็จได้ตามความตั้งใจ อุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีต้องขนย้ายบ่อยครั้งอาจเกิดการชำรุดเสียหายได้ตลอดเวลา เมื่อเกิดการขัดข้องหรือเสียหายแล้วสามารถซ่อมบำรุงได้ทันท่วงทีเพื่อให้ทันต่อการใช้งาน อีกทั้งยังช่วยสนับสนุนค่าใช้จ่ายทางด้านยานพาหนะในการเดินทาง

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีการพัฒนาไปมากอุปกรณ์แต่ละอย่างมีราคาแตกต่างกันไปถ้าคุณภาพดีมากก็จะมีราคาที่สูง งานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนายังขาดกองทุนทางการเงินในการสนับสนุนการจัดซื้ออุปกรณ์ในการเผยแผ่ให้ทันสมัยตามยุคสมัย ไม่ควรให้พระสงฆ์หรือทางวัดหารายได้เองควรได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ เนื่องจากจะส่งเสริมการเข้าถึงของพระพุทธศาสนาได้ต้องมีวัสดุและอุปกรณ์ในการสื่อสาร การสนับสนุนด้านการเงินให้กับงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในจังหวัดสุพรรณบุรี ยังมีการจัดสรรอยู่ในวงจำกัดไม่กระจายทั่วถึงทั้งจังหวัด ถึงแม้จะได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ และสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดแต่ก็มีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับเงินอุดหนุนในด้านอื่นๆ ไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจึงต้องขอรับการสนับสนุนจากแหล่งเงินทุนภายนอก เช่น เทศบาล อบต. อบจ. แต่ก็มีปัญหาเรื่องวัตถุประสงค์ในการเบิกจ่ายเงินสนับสนุนซึ่งบางครั้งไม่ตรงกับนโยบายการใช้งบประมาณของหน่วยงานเหล่านั้น คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีต้องจัดให้มีการสำรวจความต้องการทางด้านการงบประมาณกับพระสงฆ์ผู้ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างจริงจัง มีการกำหนดการบริหารการเงินให้เป็นกฎระเบียบข้อบังคับชัดเจน ให้จัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์เป็นประจำทุกปี

๕.๑.๒.๓ วัสดุอุปกรณ์ (Material)

วัสดุอุปกรณ์ถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มีความหลากหลาย ปัจจุบันอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีและอุปกรณ์ทางการสื่อสารนับว่ามีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชน เพื่อการติดต่อสื่อสาร การรับรู้ข่าวสาร ติดต่อบุคคลในครอบครัว กลุ่มเพื่อนฝูง อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นสิ่งสำคัญระดับต้นๆ ในการดำรงชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน การใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อง่ายต่อการทำงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คณะสงฆ์จำเป็นต้องมีอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีที่มีความพร้อมและทันสมัย สามารถผลิตสื่อได้ครบวงจร เพราะถ้าเครื่องมืออุปกรณ์ทำงานได้ดีในทุกๆ ด้านมีความพร้อมการทำงานสะดวกรวดเร็วการทำงานก็จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่การสนับสนุนส่งเสริมให้พระสงฆ์เข้าถึงหรือมีโอกาสได้ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยมีน้อยมาก ปัจจุบันอุปกรณ์ที่ช่วยเรื่องการเผยแผ่พระพุทธศาสนามีหลากหลายแต่พระสงฆ์ยังขาดการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศานานอกสถานที่ รวมถึงยานพาหนะในการเดินทาง ส่วนใหญ่พระนักเผยแผ่จะเป็นผู้จัดหาด้วยทุนส่วนตัวหรือได้จากการขอรับบริจาคจากหน่วยงานต่างๆ ยังไม่มีการสนับสนุนจากทางคณะสงฆ์และภาครัฐ

คณะสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรียังขาดวัสดุอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการผลิตสื่อที่เป็นส่วนกลาง เพื่อให้พระนักเผยแผ่ในจังหวัดเข้าไปใช้ผลิตสื่อการเรียนการสอนได้ ยังไม่มีอาคารสถานที่ซึ่งเป็นที่ตั้งของสำนักงานพระเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดก็ยังไม่เป็นรูปธรรม ขาดการสนับสนุนวัสดุสิ่งของ อุปกรณ์ครุภัณฑ์ วัสดุดิบ ชิ้นส่วน อะไหล่ ผลิตภัณฑ์ หรืออุปกรณ์อื่น เป็นสิ่งที่สำคัญอันดับต่อมาเพราะการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ต้องอาศัยสิ่งที่ได้ในกลุ่มนี้มาใช้ในการดำเนินงาน วัสดุอุปกรณ์ที่คณะสงฆ์ใช้อยู่อาจจะไม่ทันสมัยมีข้อจำกัดเรื่องอุปกรณ์ ไม่มีการใช้สื่อในการเผยแผ่ ไม่มีการใช้โซเชียลในการเผยแผ่ ค่าใช้จ่ายเรื่องวัสดุอุปกรณ์ในการเผยแผ่ไม่มีหรือบางครั้งอาจจะมีแต่นำมาใช้ไม่ได้เนื่องจากเป็นข้อจำกัดเรื่องปัญหาของระบบ หรือบางครั้งวัสดุอุปกรณ์ที่มีอาจจะไม่ตรงตามเป้าหมายของบุคคลที่จะนำไปใช้ในการเผยแผ่ ขาดการสำรวจว่ายังขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา วัสดุอุปกรณ์จึงไม่เพียงพอต่อการใช้ อีกทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ทางการเผยแผ่ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หรืออุปกรณ์อื่นๆ ควรจัดทำทะเบียนให้ชัดเจน และควรเป็นอุปกรณ์ที่ใช้สนับสนุนในงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยตรง มีการตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์เป็นระยะ เมื่อเกิดการชำรุดเสียหายควรแจ้งให้ผู้มีอำนาจดูแลรับทราบและทำการซ่อมบำรุงหรือหาทดแทนเพื่อให้มีความพร้อมในการใช้งานอยู่ตลอดเวลา เพราะวัสดุอุปกรณ์ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนามีความสะดวก รวดเร็ว ชัดเจน และสามารถจับต้องได้มากยิ่งขึ้น การใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยและเหมาะสมจะทำให้เกิดการพัฒนาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๕.๑.๒.๔ การจัดการ (Management)

การจัดการถือเป็นหัวใจหลักอีกด้านหนึ่งนอกจากการพัฒนาบุคลากร ดังนั้นการจัดการทางด้านการวางแผน การดำเนินการ การควบคุม และการสั่งการ จะต้องเป็นไปอย่างมีระบบ มีขั้นตอนและวัตถุประสงค์ในการดำเนินการที่ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ให้ได้มากที่สุด ระบบการจัดการของพระนักเผยแผ่ในจังหวัดสุพรรณบุรีในสภาพปัจจุบันเป็นการทำแบบต่างคนต่างไม่มีความชัดเจน ระบบการบริหารจัดการ การจัดกลุ่มเพื่อร่วมกันใช้ร่วมกัน พัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของคณะสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีไม่มีเลยในทุกระดับ ทั้งระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด ไม่มีนโยบายที่ออกโดยคณะสงฆ์ส่วนกลางเป็นรูปธรรม ฉะนั้นในแต่ละพื้นที่จึงบริหารจัดการกันเอง ขาดการจัดกิจกรรมอบรมเพื่อพัฒนาพระนักเผยแผ่ให้ทันตามยุคตามสมัย ไม่มีรูปแบบการเผยแผ่ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ต้องมีการวางแผนและการจัดการที่ดี มีการปฏิบัติตามแผนมีการประเมินผลอย่างเป็นระบบให้ทันสมัยตามยุคของเทคโนโลยี การจัดการข้อมูลต่างๆ เพื่อเตรียมสำหรับการเผยแผ่โดยผ่านระบบสารสนเทศจึงถือว่าเป็นหัวใจหลักอีกด้านหนึ่งนอกจากการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารที่ดีต้องมีการจัดการที่ดีคัดเลือกบุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะด้านให้รับผิดชอบงาน ตามความถนัดของตนเอง ควบคู่ไปกับการศึกษางานด้านอื่นไปด้วยเพื่อการทำงานทดแทนกันในกรณีที่ผู้มีความถนัดหรือมีความชำนาญในด้านนั้นติดภารกิจทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องไม่ติดขัดเพราะขาดบุคลากร

ปัจจุบันคณะสงฆ์ยังขาดการควบคุมเพื่อให้การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแก่ผู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง ขาดการควบคุมเนื้อหาที่จะนำไปเผยแผ่ให้ถูกต้องตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา การเผยแผ่พระพุทธศาสนา ต้องมีการจัดการวางแผนในการใช้การสื่อสารสารสนเทศเพื่อนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย มีการวางแผนและการจัดการที่ดีเหมาะสมเพื่อการเข้าถึงเป้าหมายด้วยการใช้การจัดการให้ทันสมัยตามยุคของเทคโนโลยี มีองค์กรกลางเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมและกำกับดูแลให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีมาตรฐาน แนวความคิดการจัดตั้งองค์กรกลางบริหารงานเพื่อให้มีความเป็นกลางได้จริง จึงควรเป็นหน่วยงานอิสระที่ไม่ขึ้นกับฝ่ายบริหารหรืออยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของฝ่ายบริหารโดยตรง จะได้พ้นจากอิทธิพลของฝ่ายบริหารและบทบาทขององค์กรกลางบริหารงานควรมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเป็นที่ปรึกษาของฝ่ายบริหารในการดำเนินการรักษาระบบคุณธรรมในการบริหารงานออกกฎระเบียบ และควบคุมให้มีการปฏิบัติตามและดำเนินงานในบางเรื่องที่เป็นเรื่องสำคัญของกระบวนการบริหารงาน

๕.๒ อภิปรายผล

๕.๒.๑ รูปแบบการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

๕.๒.๑.๑ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ข้อมูล

ปัจจุบันพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีที่ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ต้องพึ่งพาข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ต พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรียังมีศักยภาพในการจัดการข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการเผยแผ่กันน้อยมาก เพราะขาดความเข้าใจในระบบสารสนเทศเท่าที่ควร การศึกษาหาความรู้เป็นสิ่งสำคัญไม่ว่าจะเป็นความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม สิ่งสำคัญต้องเป็นความรู้ที่ผ่านกระบวนการพิจารณาคัดกรองแล้วว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ยิ่งถ้าเป็นหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาแล้วยิ่งต้องพิจารณาให้ถี่ถ้วนว่าไม่ผิดเพี้ยนไปจากคำสอนเดิม ดังนั้นผู้ทำหน้าที่เผยแผ่ต้องมีความพร้อมอยู่เสมอ การจัดการวัสดุอุปกรณ์ และข้อมูลส่วนใหญ่เป็นการทำตามศักยภาพและขีดความสามารถของแต่ละบุคคล พระสงฆ์ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ด้านการสืบค้นข้อมูลต้องอาศัยผู้อื่นในการสืบค้น จึงไม่สามารถใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยเข้ามาช่วย ทางคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีต้องจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าศึกษาเพื่อเพิ่มเติมกระจายไปตามอำเภอต่างๆ ให้ทั่วทั้งจังหวัด เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาหาความรู้หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้โดยง่าย ผู้บริหารคณะสงฆ์ระดับจังหวัดต้องเป็นผู้ดำเนินการจัดทำองค์ความรู้ที่ถูกต้อง น่าสนใจ หลากหลายรูปแบบไว้สำหรับให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีแหล่งศึกษาความรู้หรือองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักการของพระพุทธศาสนาอย่างเพียงพอและหลากหลายตรงกับความต้องการ บุคลากรต้องมีทักษะในการทำงานที่หลากหลายมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ในการทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างชัดเจน เปิดโลกทัศน์ใหม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้รู้เท่าทันสังคมยุคใหม่ ควรสร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านวิชาการให้ครอบคลุมมีใช้ทั่วจังหวัดแต่ควรจะทำทั่วประเทศ เพราะในปัจจุบันมีแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่ให้เรียนรู้อย่างมากมายสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ส่วนใหญ่การหาข้อมูลที่สำคัญในปัจจุบันและเข้าถึงได้ง่ายที่สุดคือ อินเทอร์เน็ต เช่น Google เพราะสะดวกรวดเร็วเข้าถึงได้ง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ศิวินิต อรรถวุฒิกุล** ได้วิจัยเรื่อง “โครงการพัฒนารูปแบบการแบ่งปันความรู้ผ่านสื่อสารด้วยเว็บล็อกเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ”^๑ ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบรูปแบบการแบ่งปัน

^๑ ศิวินิต อรรถวุฒิกุล, “โครงการพัฒนารูปแบบการแบ่งปันความรู้ผ่านสื่อสารด้วยเว็บล็อกเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ”, รายงานการวิจัย, (คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๕), หน้า ๑๗๕-๑๘๐.

ความรู้ผ่านสื่อสารด้วยเว็บล็อกเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อการศึกษา ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ คือ ๑) บุคคลสร้างสรรค์ คือ ผู้มีบทบาทและหน้าที่สำคัญที่ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน แบ่งปันความรู้ แก้ไขปัญหาาร่วมกัน ๒) ความรู้สร้างสรรค์ คือ สิ่งที่สั่งสมมาจากการมองเห็น ได้ยิน จำได้ ระลึกได้ โดยมีการทำความเข้าใจ เสาะแสวงหา ศึกษาค้นคว้า แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้แล้วมาสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่นำไปประยุกต์จนเกิดการเรียนรู้ทักษะ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ ๓) เทคโนโลยีสร้างสรรค์ คือ การนำเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายโดยการใช้เว็บล็อกมาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการกิจกรรม การติดตามผลงาน การประเมินการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ๔) กระบวนการสร้างสรรค์ คือ กิจกรรมในแต่ละขั้นตอนของตัวบ่งชี้ในการหาความรู้ การแสวงหาความรู้ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความคิดอย่างสร้างสรรค์และ ๕) ผลงานสร้างสรรค์ คือ สื่อของการศึกษาที่ผู้เรียนคิดค้นหรือผลิตขึ้นเพื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้เข้าใจทักษะประสบการณ์จากผู้สอนไปถึงผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย และยังสามารถคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูอุทัยกิจจารักษ์ สัจฉินโณ** ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการเผยแผ่พระพุทธศาสนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า ๑) รูปแบบการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์มีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งภารกิจดังกล่าวบางประการกำหนดไว้ในระเบียบกฎหมายมหาเถรสมาคม แต่บางประการคงเห็นไปตามจารีตประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อมา ๒) การบริหารจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาขององค์กรคณะสงฆ์ภาค ๒ มี ปัญหาที่ชัดเจน องค์กรสงฆ์มีบุคลากรไม่พอเพียงที่จะเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้องและถ่องแท้ พระนักเผยแผ่ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้องถ่องแท้มีจำนวนจำกัดเห็นปัญหาในการเผยแผ่ทำให้พุทธศาสนิกชนเกิดความสับสนสำคัญผิด และเข้าใจคลาดเคลื่อนไปจากความจริงตามหลักพระพุทธศาสนา ๓) แบบการบริหารจัดการการเผยแผ่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาค ๒ ควรมีอำนาจและหน้าที่ที่สำคัญ กล่าวคือ เห็นศูนย์กลางในการประสานบุคลากรการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับภาคและระดับจังหวัด เพื่อให้ปฏิบัติตามนโยบาย ข้อกำหนด ข้อบังคับ วัตถุประสงค์และอื่นๆตามที่องค์กรกำหนดและมอบหมาย จัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือประกอบการเรียนการสอนและการเผยแผ่ และอำนวยความสะดวก และเห็นที่ปรึกษาในการดำเนินงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา และส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ติดตามประเมินผลบุคลากรที่เผยแผ่พระพุทธศาสนา และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการเผยแผ่ และจัดทำงบประมาณสนับสนุนให้การอุปถัมภ์กิจกรรมและบุคลากรที่ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาต่อไป^๒

^๒ พระครูอุทัยกิจจารักษ์ สัจฉินโณ, “รูปแบบการบริหารจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาค ๒”, **ปริญาพุทธศาสนตรุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๖, หน้า ก.

๕.๒.๑.๒ การวิเคราะห์สถานการณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลก่อนนำเสนอเพื่อให้ผู้นำเสนอมีความเข้าใจในเนื้อหาอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการถ่ายทอดความรู้อย่างถูกต้องและเข้าใจได้ง่าย พระนักเผยแผ่ควรมีความสามารถในการ แยกแยะสิ่งต่างๆ ในบทเรียนหรือหลักสูตรคำสอน โดยตรวจสอบความถูกต้องของแหล่งที่มาให้ละเอียด พิจารณาว่าข้อมูลที่ได้นำมาเสนอไปแล้วจะเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมมากน้อยเพียงใด เพื่อถ่ายทอดความรู้ได้อย่างถูกต้องและเข้าใจได้ง่าย พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรียังไม่มีขีดความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะสิ่งต่างๆ ทางสื่อออนไลน์เพื่อนำไปประยุกต์ดัดแปลงเพื่อเผยแผ่ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นจะมีอยู่บ้างแต่ก็ส่วนน้อย จึงต้องศึกษาการใช้กลยุทธ์เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค สังเคราะห์แยกแยะประเด็นต่างๆ ทางสื่อออนไลน์ให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลที่ได้นำมาเมื่อเข้าใจแล้วสามารถนำไปถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจได้ง่ายด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ พระสงฆ์รุ่นเก่ามีความเป็นตัวตนสูงไม่ปรับเปลี่ยนไปตามยุคตามสมัยจึงยากต่อการทำความเข้าใจ การวิเคราะห์ข้อมูลจึงมาจากความคิดเห็นของตนเองเสียเป็นส่วนใหญ่ ขาดการเข้าร่วมเสวนาความรู้ทางวิชาการเพื่อให้เข้าใจถึงการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีต้องประสานขอความร่วมมือกับนักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา เพื่อมาฝึกอบรมพระสงฆ์ผู้ทำการเผยแผ่ให้รู้จักวิเคราะห์แยกแยะข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนก่อนทำการเผยแผ่สู่สาธารณชน ขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้การสนับสนุนอุปกรณ์และสื่อด้านการเผยแผ่ที่ทันสมัย มีการประชุมระหว่างพระนักเผยแผ่กับองค์กรต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงบริบทของชุมชนในแต่ละชุมชนว่ามีวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างไร ว่าควรจะใช้วิธีการใดในการนำเสนอหลักสูตรคำสอนทางพระพุทธศาสนา ให้เข้าถึงชุมชนตามบริบทของแต่ละพื้นที่ ผู้บริหารต้องมีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้ชัดเจน ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมติดตามกิจกรรมและผลการปฏิบัติงาน และประเมินผลการปฏิบัติงาน จัดให้มีการฝึกอบรมแก่พระสงฆ์นักเผยแผ่เพื่อพัฒนาเทคนิคให้ทันสมัยและเหมาะสม เพื่อให้เกิดความรู้ความชำนาญในหลักสูตรคำสอนสอนทางพระพุทธศาสนา การที่พระสงฆ์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาผู้ใช้ต้องมีวิจารณญาณและมีจิตสำนึกสูง ต้องมีความระมัดระวังในการใช้สื่ออย่างเหมาะสมเพื่อให้ผู้รับเกิดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรคำสอนที่ชัดเจนเนื้อหาไม่ผิดเพี้ยนไปจากพระไตรปิฎก และต้องเป็นข้อมูลที่ก่อให้เกิดประโยชน์และไม่สร้างความแตกแยกให้กับสังคม เนื่องจากข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเป็นข้อมูลที่ฉับไว รวดเร็วทันใจค้นหาได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว ควรมีวิธีการแยกแยะสิ่งต่างๆ โดยเฉพาะองค์ความรู้ทางศาสนาอย่างมีกระบวนการ วิธีการถ่ายทอด รูปแบบการถ่ายทอด การเชื่อมโยงอย่างกลมกลืน เข้าใจง่ายทุกเพศ ทุกวัย เข้าใจเนื้อหาหลักสูตรคำสอนของพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูภาวนาโสภิต (บุญรัตน์ เมืองวงศ์)** ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในล้านนา” พบว่า ล้านนามีอัตลักษณ์ในด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของตนเอง มีการ

วางแผนไว้ตลอดปีตามประเพณีดั้งเดิมที่เคยทำต่อกันมา โดยรับนโยบายจากส่วนกลางแล้วมาปรับใช้ ประยุกต์เข้ากับภูมิลำเนาท้องถิ่นตามแนวทางการบริหารจัดการเจ้าอาวาสสั่งการให้ดำเนินงานตาม จาริตประเพณีที่เคยปฏิบัติมา ในปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการใหม่มาใช้เพื่อรองรับ ความทันสมัยส่วนมากด้านของพระสงฆ์จะดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติของพระสังฆาธิการที่มีหน้าที่ กำหนดนโยบายเพื่อปฏิบัติงานส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งก็คล้อยตามความเชื่อพิธีกรรมในล้านนา ส่วนการ คิดหลักธรรมคำสอนนั้นก็แสดงไปตามอาการที่มีอยู่ตามประเพณีนิยม” และยังสอดคล้องกับงานวิจัย ของ **พรณพนซ์ ไตรรัตนกุล** ได้ทำการศึกษาเรื่อง “บทบาทเว็บไซต์ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทาง จริยธรรมวัยรุ่นนกรณศึกษา เว็บไซต์เด็กติดจอคอม เว็บไซต์วัยรุ่นอันดับหนึ่งของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ ๒๕๔๒ - ปัจจุบัน” พบว่า เว็บไซต์ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของวัยรุ่น เนื่องจาก เว็บไซต์เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารระหว่างวัยรุ่นผู้ใช้เว็บไซต์ หากเว็บไซต์มีการนำเสนอสื่อที่ ไม่เหมาะสมผู้ใช้เข้าใช้ย่อมซึมซับรับเอาข้อมูลที่ไม่เหมาะสมผ่านสื่อดังกล่าว หากแต่การควบคุมการ บริหารของผู้จัดทำเว็บไซต์เป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพ ปรากฏจากข้อมูลที่ไม่เหมาะสมผู้ใช้เข้า ใช้ย่อมจะได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญ ของหลักจริยธรรม และเล็งเห็นว่าการพัฒนาส่งเสริมจริยธรรมวัยรุ่นและเยาวชนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง สิ่งสำคัญที่สุดของการพัฒนาจริยธรรมคือความร่วมมือของทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานรัฐบาล หรือเอกชนสื่อสารมวลชน ในแขนงต่างๆ ควรคำนึงถึงจรรยาบรรณเป็นที่สุด เหนือสิ่งอื่นใดการปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรมแก่วัยรุ่นเยาวชนจำต้องริเริ่มจากจุดเล็กๆ คือ ตนเองเป็นสำคัญ จักยังผลให้เกิด ประโยชน์ต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติสืบต่อไป^๕

๕.๒.๑.๓ การจัดเก็บดูแลรักษา

การเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านการเผยแผ่ถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะข้อมูลเหล่านี้เป็นสิ่ง ที่มีประโยชน์เหมาะแก่การศึกษาค้นคว้าสำหรับพระนักเผยแผ่รุ่นใหม่และประชาชนทั่วไปที่สนใจ ศึกษาหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา ควรมีรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นไปในแนวทาง เดียวกันของคณะสงฆ์ทั้งจังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเป็นเครื่องมือใน การจัดเก็บแยกเป็นหมวดหมู่ เพื่อให้การสืบค้นหาข้อมูลครอบคลุมทั่วถึงทั้งจังหวัด ซึ่งในปัจจุบันนิยม จัดเก็บเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้สะดวกในการสืบค้นข้อมูล การเข้าถึง และนำมาใช้ได้

^๕ พระครูภานุโสภิต (บุญรัตน์ เมืองวงศ์), “การบริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในล้านนา”, **ปริญาปรัญญาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย ปทุมธานี, ๒๕๕๓), หน้า บทคัดย่อ.

^๕ พรณพนซ์ ไตรรัตนกุล, “บทบาทเว็บไซต์ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมวัยรุ่นนกรณศึกษา เว็บไซต์เด็กติดจอคอม เว็บไซต์วัยรุ่นอันดับหนึ่งของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ ๒๕๔๒ - ปัจจุบัน”, **รายงานการวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๐), หน้า บทคัดย่อ.

อย่างทันท่วงที การนำข้อมูลเข้าสู่กระบวนการสารสนเทศควรมีการแยกประเภทของเนื้อหาที่มีรูปแบบอักษร ภาพ เสียง ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ง่ายและการค้นหาทำได้ง่ายสะดวกรวดเร็วไม่สลับซับซ้อน มีการกลั่นกรองข้อมูลให้มีคุณภาพ ทำให้ผู้ที่สนใจเข้ามาสืบค้นได้รับข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ และมีความสมบูรณ์ มีความน่าเชื่อถือ และเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง เนื่องจากการเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์และเทคโนโลยีต่างๆ เป็นไปได้ด้วยความสะดวก รวดเร็ว และเข้าถึงผู้รับข้อมูลเป็นปัจจุบัน

พระสงฆ์ส่วนใหญ่ยังขาดทักษะในการจัดเก็บข้อมูลจึงขาดการใส่ใจหรือมองข้ามความสำคัญของจัดทำระบบข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลอาจไม่มีระบบที่สะดวกต่อการสืบค้นเนื่องจากไม่มีความรู้ ไม่มีทักษะด้านนี้ ทำให้ข้อมูลที่สำคัญและมีประโยชน์สูญหายหรือถูกทำลายไปอย่างน่าเสียดาย ในส่วนของการจัดเก็บข้อมูลการเผยแพร่พระพุทธรูปของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ยังไม่มีสำนักงานสำหรับจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่พระพุทธรูปในจังหวัดที่เป็นรูปธรรม ส่วนใหญ่จะเป็นการจัดเก็บกันเองไม่มีการทำรหัสข้อมูลคือถ้าเป็นเอกสารก็จะรวบรวมเก็บไว้ในตู้เอกสาร ถ้าเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็จะจัดเก็บไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัวเสียเป็นส่วนใหญ่ การสืบค้นหาข้อมูลแต่ละครั้งต้องอาศัยความจำจากผู้ที่ทำการจัดเก็บเท่านั้น คณะสงฆ์ควรจัดตั้งศูนย์กลางเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดเก็บข้อมูลประจำจังหวัด และศูนย์ย่อยประจำอำเภอเพื่อให้ง่ายต่อการนำส่งข้อมูลที่ต้องการจะจัดเก็บ มีอาคารสถานที่จัดในการจัดเก็บข้อมูลที่มีความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย เพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล มีระบบป้องกันอัคคีภัยที่มีมาตรฐาน เมื่อพระนักเผยแผ่ผลิตสื่อทางการเผยแผ่ออกมาแล้วให้ส่งเข้าศูนย์ข้อมูลประจำจังหวัด หรือศูนย์ย่อยประจำอำเภอเพื่อทำการพิจารณาจัดเก็บแยกเป็นหมวดหมู่ เพื่อง่ายต่อการสืบค้น ให้ผู้ที่สนใจทั้งพระสงฆ์และประชาชนทั่วไปได้สืบค้นเพื่อศึกษาหาความรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ณัณศกรณ์ นิลอรุณ** ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า ระบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประกอบด้วยระบบที่สำคัญ ๒ ระบบหลัก คือ (๑) ระบบทั่วไปของการจัดการความรู้ (๒) ระบบเฉพาะของการจัดการความรู้ โดยระบบที่ออกแบบระบุความเป็นมาและความสำคัญ ความหมาย วัตถุประสงค์ หลักการ วิธีการดำเนินการ คำอธิบายประกอบ แนวทางและเงื่อนไขของการนำระบบไปใช้ ได้รับการตรวจสอบรับรองจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมมากที่สุด จากการทดลองมีผลการดำเนินการจัดการความรู้ในภาพรวมระดับมาก ซึ่งระบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดังกล่าวมีสาระสำคัญโดยสังเขป คือ ระบบทั่วไปของการจัดการความรู้มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านสิ่งนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านสิ่งที่ส่งออก และด้านสิ่งที่ย้อนกลับ นอกจากนี้ระบบเฉพาะของการจัดการความรู้มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านโครงสร้างการจัดการความรู้ ด้านบุคลากรการจัดการ

ความรู้ ด้านภารกิจจัดการความรู้ และด้านเทคโนโลยีการจัดการความรู้^๕ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พริณัฐ ยาทิพย์ และกรณีการ จะกอ** ได้วิจัยเรื่อง “การจัดทำบัญชีของพระอารามหลวงในเขตพื้นที่ปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า หลักเกณฑ์การจัดทำบัญชีของพระอารามหลวงส่วนใหญ่ทำตามกฎระเบียบของพระอารามหลวงเอง ส่วนผู้ที่จัดทำบัญชีและออกรายงานของพระอารามหลวง คือ ไวยาวัจกร ผู้ตรวจสอบความถูกต้องของบัญชีภายในพระอารามหลวงส่วนใหญ่ คือ เจ้าอาวาส มีการจัดเก็บเอกสารการรับเงินอย่างเป็นระเบียบ มีการแยกประเภททรัพย์สินออกเป็นหมู่ การจัดสรรที่ดินจะให้การเช่าที่ดินเพื่อการจัดงานต่างๆ และเพื่อสร้างที่อยู่อาศัยของชาวบ้าน การเก็บรักษาหนังสือสำคัญของที่ดิน^๖

๕.๒.๑.๔ การจัดการระบบงานเทคโนโลยี

การจัดการเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำงานโดยเฉพาะการจัดการในส่วนของบุคลากรในการทำหน้าที่เผยแผ่พุทธศาสนา ถ้าพระสงฆ์ที่ทำการเผยแผ่ยังไม่มีวุฒิภาวะหรือความรู้ทางด้านหลักธรรมเพียงพอทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพราะฉะนั้นการเผยแผ่พระพุทธศาสนาบุคลากรผู้ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้และมีวัตถุประสงค์เดียวกันในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการเป็นการเกี่ยวข้องกับบุคคลเป็นการทำงานร่วมกับผู้อื่น การติดต่อ การประสานงาน การพัฒนางานร่วมกัน การวางแผนทำให้ผู้บริหารและพระสงฆ์นักเผยแผ่สามารถกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการทำงานเพื่อให้ทราบทิศทางการทำงานและสามารถใช้ความรู้ความสามารถของตนเองให้กับเป้าหมายที่ตั้งไว้ และสามารถควบคุมการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ วิธีการจัดการในยุคปัจจุบันมีหลากหลายวิธี หลักการสำคัญของการจัดการ คือ ควรมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชา สายบังคับบัญชา ช่วงการบังคับบัญชา การประสานงาน หลักของการทำงานเฉพาะอย่าง และเอกภาพในการบังคับบัญชา คณะสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีควรมีการบริหารจัดการอย่างมีระบบที่ชัดเจน ควรจัดให้มีเวทีสำหรับพระนักเผยแผ่ได้พบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพื่อให้พระมาเผยแผ่ได้เรียนรู้วิธีการที่หลากหลายและเลือกหาวิธีการเผยแผ่ที่เหมาะสมกับยุคสมัยแห่งโลกไร้พรมแดนในปัจจุบัน

การจัดการระบบเทคโนโลยีเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสามารถนำสิ่งที่มีความรู้ของสื่อต่างๆ มารวมไว้ในระบบเพื่อนำไปใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามวัตถุประสงค์ การเผยแผ่

^๕ ฉันทกรณ นิลอรุณ, “การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา”, **วิทยานพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า บทคัดย่อ.

^๖ พริณัฐ ยาทิพย์ และกรณีการ จะกอ, “การจัดทำบัญชีของพระอารามหลวงในเขตพื้นที่ปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร”, **รายงานการวิจัย**, (วิทยาลัยราชพฤกษ์, ๒๕๕๔), หน้า บทคัดย่อ.

พระพุทธศาสนาพระสงฆ์ต้องมีความรับผิดชอบในการทำงานบุคคลนั้นต้องมีความมุ่งมั่นเข้าใจการทำงานมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้งานที่ทำหรือได้รับการมอบหมายให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ร่วมกัน บุคคลที่เข้ามาทำงานควรมีทัศนคติที่ดีต่อกัน มองไปในทิศทางเดียวกัน มีเป้าหมายร่วมกัน มีการประสานร่วมงานกัน มีการแบ่งงานกันอย่างชัดเจนรู้ว่าใครรับผิดชอบอะไรมีหน้าที่อย่างไรเมื่อมีปัญหาการทำงานสามารถแก้ไขได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ การเข้ามาเป็นบุคลากรทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแต่ละบุคคลมีเป้าหมายไม่เหมือนกัน มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ แตกต่างกัน แต่ละบุคคลที่ทำหน้าที่ที่มีความต้องการให้พระพุทธศาสนามีความมั่นคงแข็งแรง แต่ละท่านอาจมีหลักวิชาการ แนวคิด หรือการนำเสนอที่แตกต่างกันออกไป โดยส่วนใหญ่การทำงานเพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีของคณะสงฆ์ยังมีไม่มาก ซึ่งหากมีการขยายตัวของบุคลากรให้สามารถร่วมกันทำงานได้มากขึ้นจะเกิดการพัฒนาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันมากขึ้น จึงต้องประสานความร่วมมือกับองค์กรทางศาสนาและพุทธศาสนิกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาทั้งตัวบุคลากรเนื้อหาสาระในการเผยแผ่ที่หลากหลายสามารถเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **บัญชายุทธ นาคมูลสินท์** ได้วิจัยเรื่อง “วิเคราะห์การบริหารองค์กรในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดอุทัยธานี” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของทฤษฎีและหลักการบริหารทั่วไปเพื่อจะได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการทำงาน สถานการณ์และสิ่งแวดล้อม พระพุทธเจ้าทรงใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารองค์กรการเผยแผ่พระพุทธศาสนาพระองค์อาศัยกระบวนการและทรัพยากรทางการบริหารต่างๆ เป็นปัจจัยในการบริหาร ปัจจุบันมีทฤษฎีการบริหารองค์กรสมัยใหม่เกิดขึ้นมากมาย สามารถนำมาใช้บริหารองค์กรแล้วประสบความสำเร็จ เช่น ทฤษฎีองค์กร ทฤษฎีการบริหาร ทฤษฎีภาวะผู้นำ ทฤษฎีมนุษยสัมพันธ์ เป็นต้น ปัจจุบันคณะสงฆ์ได้กำหนดโครงสร้างองค์กรการเผยแผ่ขึ้นโดยให้ฝ่ายบ้านเมืองเข้ามาช่วยเหลืองานกิจการคณะสงฆ์ที่มีมากขึ้น มหาเถรสมาคมกำหนดให้มีระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้มีศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติและศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด มีกรอบนโยบายภาครัฐให้การส่งเสริมสนับสนุน การนำแนวคิดทฤษฎีการบริหารองค์กรของพระพุทธเจ้าและทฤษฎีการบริหารองค์กรสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้เพื่อให้ความสามารถบริหารองค์กรได้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตามแล้วแต่ความคิด หลักการ ทฤษฎี ไม่ว่าจะเป็นทฤษฎีของ กุลิกและเออร์วิค (Gulick and Urwick) ทฤษฎีของ ดร.เอ็ดเวิร์ด เดมมิ่ง (Dr W. Edward Deming) ก็ตามยังมีกฎธรรมชาติของพระพุทธเจ้า ๕ ประการ ซึ่งเป็นเห็นว่ามีความสัมพันธ์กับวิทยาการสมัยใหม่ควรนำมาประกอบการบริหารองค์กร ซึ่งการบริหารไม่มีรูปแบบตายตัวขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในขณะนั้น ถ้าหากเรามีวิธีการคิดและบูรณาการเชิงบริหารแล้วจะทำให้การบริหารองค์กร

มีประสิทธิภาพเกินกว่าที่คิดทีเดียวและเห็นว่าควรนำมาใช้กับการบริหารองค์กรในพื้นที่ต่อไป^๓ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **เตือนใจ รักษาพงศ์** ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม”^๔ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาคำนึงพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ๓ องค์ประกอบหลัก คือ ๑. การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วยกิจกรรม การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ และการนิเทศการสอน ๒. กระบวนการจัดการความรู้ประกอบด้วย การระบุนความรู้ การพัฒนาความรู้ การสร้างความรู้ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันความรู้ และการเรียนรู้ ๓. ปัจจัยที่สนับสนุนในการจัดการความรู้ประสบผลสำเร็จประกอบด้วย ภาวะผู้นำกลยุทธ์ วัฒนธรรมองค์กร เทคโนโลยีโครงสร้างและการวัดผล

๕.๒.๑.๕ การเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศผ่านสื่อเทคโนโลยี

การเผยแพร่พระพุทธรูปศาสนาผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของพระสงฆ์ที่สามารถทำให้เข้าถึงประชาชนได้ง่ายโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ไม่ว่าผู้ใช้จะอยู่ที่ไหนเวลาใด ทั้งที่ทำงานที่บ้านหรืออยู่ในต่างประเทศก็สามารถที่จะเข้าไปศึกษาความรู้ด้านหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาได้ตลอดเวลา พระสงฆ์ผู้ที่ทำหน้าที่เผยแพร่พระพุทธศาสนาต้องพัฒนาทักษะการใช้งานเทคโนโลยีในการนำเสนอประกอบคำบรรยายให้หลากหลาย รวมถึงควรมีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และมีความรู้ความชำนาญในโปรแกรมที่นำเสนอเป็นอย่างดี ทางคณะสงฆ์ต้องจัดฝึกฝนพัฒนาผู้ที่ทำหน้าที่เผยแพร่ให้มีความรู้ทางด้านหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาอย่างดีพอ มีความเพียบพร้อมไปด้วยความสามารถ มีกิริยามารยาทที่งดงามเหมาะสมน่าเลื่อมใส การนำเสนอเนื้อหาต้องชี้ให้เห็นคุณประโยชน์และโทษ รวมถึงรูปแบบต่างๆ ในการนำเสนอต้องเป็นสิ่งที่เข้าใจง่ายสร้างความสนใจทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น พระสงฆ์ที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาถือว่าเป็นสิ่งที่ดี ถือว่าก้าวหน้าโลกเพราะในยุคปัจจุบันเป็นยุคของเทคโนโลยีการสื่อสารไร้พรมแดน ต้องใส่ใจศึกษาเรื่องการใช้ภาษาในการสื่อสารธรรมะเป็นสำคัญ ควรใช้ภาษาง่ายๆ ในการถ่ายทอดให้บุคคลทั่วไปเข้าใจ เรียนรู้บริบททางสังคมของแต่ละพื้นที่ไป

^๓ บัญชายุทธ นาคมูจลินท์, “วิเคราะห์การบริหารองค์กรในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแพร่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดอุทัยธานี”, สารนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า บทคัดย่อ.

^๔เตือนใจ รักษาพงศ์, “การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม”, ปริญญาานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๑), หน้า บทคัดย่อ.

บรรยาย เลือกรูปในการบรรยายให้เหมาะสมกับบุคคลในแต่ละเพศและวัย ดังนั้นจึงต้องหาวิธีการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ผู้อื่นเข้าถึงได้ง่าย กระบวนการเผยแพร่พระพุทธศาสนานั้นขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมายสำหรับพระสงฆ์ที่ทำหน้าที่เผยแพร่พระพุทธศาสนาในจังหวัดสุพรรณบุรีอาจจะมีน้อย และไม่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาความรู้ความสามารถ ต้องมีการสร้างกลุ่มหรือจัดตั้งเครือข่ายการเผยแพร่พระพุทธศาสนาอย่างจริงจังและเป็นรูปประจักษ์

ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายไม่ว่าจะเป็นองค์กรใดทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน แม้แต่คณะสงฆ์ปัจจุบันนี้การเผยแพร่พระพุทธศาสนาทางอินเทอร์เน็ตนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะถือว่าเป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีราคาถูกประหยัดค่าใช้จ่ายสะดวกรวดเร็ว ไม่จำกัดเวลาสถานที่ อยู่ที่ไหนก็สามารถเข้าถึงได้ เข้าถึงประชาชนได้ทุกสารทิศไม่ว่าจะเป็นชาวต่างชาติที่สนใจศึกษาหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาก็สามารถเข้าถึงได้แม้อยู่ในประเทศตนเอง คณะสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีต้องให้ความสำคัญกับการผลิตสื่อในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาให้หลากหลายภาษาเพื่อให้ชาวต่างชาติสามารถเข้าถึงหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา ซึ่งสื่อในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในปัจจุบันส่วนมากจะมีแต่ภาษาไทย เมื่อชาวต่างชาติเข้ามาชมก็จะไม่ให้ความสนใจเพราะฟังไม่รู้เรื่อง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในระบบอินเทอร์เน็ตถือว่าเป็นช่องทางที่มีค่าใช้จ่ายต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับช่องทางอื่น เช่น หนังสือพิมพ์โทรทัศน์เป็นต้น อีกทั้งยังสามารถนำเสนอข้อมูลได้ทั้งในรูปแบบข้อความภาพ เสียง วิดีโอ และสามารถพูดโต้ตอบกับคู่สนทนาได้ด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาฐานันดร เขมปญโญ ได้วิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเผยแพร่พระพุทธศาสนาของบัณฑิตอาสาบ่นที่ราบสูง”^๙ ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาของพระบัณฑิตอาสา คือ ขาดบุคลากรเพราะมีจำนวนลดลง ขาดงบประมาณดำเนินงาน ขาดวิธีการบริหารจัดการ เข้าถึงชาวบ้านได้ลำบากไม่สามารถสื่อสารกับชาวบ้านได้ในบางพื้นที่ ส่วนแนวทางการนำกลยุทธ์การเผยแพร่พระพุทธศาสนาของบัณฑิตอาสาบ่นที่ราบสูงไปใช้ พบว่า ต้องเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการโครงการพระบัณฑิตอาสาบ่นที่ราบสูงไปใช้ พบว่า ต้องเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการโครงการพระบัณฑิตอาสาบ่นที่ราบสูงไปใช้ สร้างศักยภาพตามทฤษฎีการสื่อสารการนำองค์ความรู้ทางทฤษฎีไปใช้สร้างศักยภาพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ เจนวิถีสุข ได้วิจัยเรื่อง “การสื่อสารเชิงพุทธกับการเปลี่ยนแปลงสังคม”^{๑๐} ผลการวิจัยพบว่า การสื่อสารที่มีผลมากในการส่งผลกระทบต่อเทือนถึงสังคมหรือมีส่วนเกี่ยวข้องสนับสนุนหรือก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสังคม คือ การสื่อสารมวลชน

^๙ พระมหาฐานันดร เขมปญโญ, “กลยุทธ์การเผยแพร่พระพุทธศาสนาของบัณฑิตอาสาบ่นที่ราบสูง”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖), หน้า บทคัดย่อ.

^{๑๐} ทศนีย์ เจนวิถีสุข, “การสื่อสารเชิงพุทธกับการเปลี่ยนแปลงสังคม”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า บทคัดย่อ.

ส่วนการสื่อสารกับตนเองและการสื่อสารกับบุคคลอื่นทั้งในระดับปัจเจกและระดับสังคม เป็นการสื่อสารที่มีอิทธิพลและสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงสังคม โดยการเปลี่ยนแปลงมีลักษณะเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมของสังคมเป็นสำคัญ ทั้งในระดับปัจเจก และระดับสังคมในลักษณะการร่วมกันเป็นสังคมโดยรวม องค์ความรู้เกี่ยวกับหลักการและแนวทางการปฏิบัติด้านการสื่อสารเชิงพุทธที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสังคมที่สังเคราะห์ได้จากการศึกษามีหลักการและแนวทางในการปฏิบัติที่สำคัญ คือ สื่อสารด้วยสติบนพื้นฐานของความเข้าใจและความเคารพในตนเองและผู้อื่นบนหลักการของเหตุผล และผลตามความเป็นจริง ก่อให้เกิดปัญญาสร้างสรรค์และนำไปสู่การกระทำที่ดีงามทั้งต่อตนเองและผู้อื่น การสื่อสารเชิงพุทธนี้เป็นดังเช่นมรรควิธีที่เป็นเหตุนำไปสู่ผล คือ การเปลี่ยนแปลงสังคมในทางที่เป็นประโยชน์สุข โดยการเปลี่ยนแปลงที่เริ่มจากภายในตนเองของบุคคลและกระจายไปสู่สังคม การสื่อสารกับตนเองและการสื่อสารกับคนอื่นเป็นการสื่อสารที่ไม่อาจแยกจากกันได้โดยเด็ดขาดและเกี่ยวข้องกับ สัมมาทิฐิ โดยมีรูปแบบและกระบวนการ คือ ทำการสื่อสารกับคนอื่น (ปรโตโมสะ) ทำการสื่อสารกับตนเอง (โยนิโสมนสิการ) ทำการสื่อสารตามแนวทางหลักการและแนวทางปฏิบัติด้านการสื่อสารเชิงพุทธที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสังคมที่สังเคราะห์ได้จากการศึกษามีหลักฐานหลักการและแนวทางปฏิบัติที่สำคัญ คือ สื่อสารด้วยสติบนพื้นฐานของความเข้าใจและความเคารพในตนเองและผู้อื่นบนหลักการของเหตุและผลตามความเป็นจริง ก่อให้เกิดปัญญาสร้างสรรค์และนำไปสู่การกระทำที่ดีงามทั้งต่อตนเองและผู้อื่น การศึกษาเชิงกลนี้ เป็นดังเช่นมรรควิธีที่เป็นเหตุนำไปสู่ผล คือ การเปลี่ยนแปลงสังคมในทางที่เป็นประโยชน์สูง โดยเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เริ่มจากภายในตนเองของบุคคลและกระจายไปสู่สังคม

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- ๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การช่วยเหลือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และดำเนินงานร่วมคณะสงฆ์เพื่อพัฒนาแนวการทำงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั้งจังหวัด
- ๒) คณะสงฆ์ควรวางแผนพัฒนาการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นลำดับขั้นตอน และเป็นแผนระยะยาว เนื่องจากการพัฒนาในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน
- ๓) คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีควรมีนโยบายส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระศาสนาของพระสงฆ์ให้ชัดเจนครอบคลุมทั่วทั้งจังหวัด

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้คณะสงฆ์พัฒนาบุคลากรของตนให้มีความรู้ทั้งทางโลก และทางธรรม เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้กับประชาชนได้ถูกต้องตามหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา

๒) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาควรนำผลการวิจัยไปศึกษา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับหน่วยงานที่ตนเองเกี่ยวข้อง

๓) คณะสงฆ์ควรส่งเสริมทางด้านการศึกษาเพื่อสร้างบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ให้ครอบคลุมทั่วทั้งจังหวัด

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและสิ่งที่เกิดขึ้นในระบบการบริหารแนวทางการพัฒนาทั้งระยะสั้นและระยะยาว

๒) ศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของคณะสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพหรือปริมาณก็ได้

๓) ควรศึกษาประเด็นเดียวกันในรูปแบบของการพัฒนาการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระศาสนาของพระสงฆ์กับพื้นที่อื่น เพื่อเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปศึกษา

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย :

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ :

กรมการศาสนา. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลาง

ชุมชน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๐.

กรมการศาสนา. กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือพระสังฆาธิการ ว่าด้วยเรื่องการคณะสงฆ์และการพระ

ศาสนา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๐.

กิตติ รักดีวัฒนกุล. คัมภีร์ระบบสารสนเทศ. กรุงเทพมหานคร : เคมทีพี คอมพ์ แอนด์ คอนซัลท์

จำกัด, ๒๕๔๖.

ณัฐนันท์ ประกายสันติสุข. ประสิทธิภาพของการสื่อสารในการเผยแผ่ธรรมะ : หลักสูตรการพัฒนา

จิตให้เกิดปัญญาและสันติสุข. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์, ๒๕๔๒.

ดุสิต โสภิตชา. ทำไมรัฐธรรมนูญไม่บัญญัติคุ้มครองให้พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒.

ปทีป เมธาคูณวุฒิ. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรง

พิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔.

พรรณี สอนเพลง. เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมสำหรับการจัดการความรู้. กรุงเทพมหานคร :

ซีไอเดียเคชั่น, ๒๕๕๒.

พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). การเผยแผ่เชิงรุก . กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่ หจก. สานลดา,

๒๕๔๘.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). พุทธวิธีในการสอน. กรุงเทพมหานคร : โอเอ็นจีการพิมพ์, ๒๕๔๒.

_____ พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. กรุงเทพมหานคร : บริษัท

เอส.อาร์.พรินติ้ง แมส โปรดักส์จำกัด, ๒๕๔๘.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). พุทธธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๑๕. กรุงเทพมหานคร : บริษัท

สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๕๒.

พระพิพิธธรรมสุนทร (สุนทร ญาณสุนทรโร). คม ชัด ลึก เล่ม ๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เลี้ยง

เชียงใหม่, ๒๕๔๗.

บรรณานุกรม (ต่อ)

พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ จิตภาโณ). **พุทธวิธีเผยแผ่พระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

พระโสภณธรรมวาที (บุญมา อาคมบุญโณ). **วิชาการเทศนา**. กรุงเทพมหานคร : เอมี่เทรดดิ้ง, ๒๕๔๔. มกุฏราชวิทยาลัย. **ปฐมสมันตปาสาทิกาแปล ภาค ๑**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. **แนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ให้สอดคล้องกับปรัชญาของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจโดยนำแผนกลยุทธ์มาใช้ พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๔**, ๒๕๕๐.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. **แผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๔๗-๒๕๕๑)**. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กองแผนงาน, ๒๕๔๗.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมศัพท์เทคโนโลยีสารสนเทศ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อรุณการพิมพ์, ๒๕๔๒.

วชิราพร พุ่มบานเย็น. **เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์**. กรุงเทพมหานคร : ซอฟท์เพรส, ๒๕๔๕.

วาสนา สุขกระสานติ. **โลกของคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑.

วิทย์ วิศทเวทย์ และเสถียรพงษ์ วรรณปก. **หนังสือเรียนสังคมศึกษา รายวิชา ส ๐๑๑๒ พระพุทธศาสนาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ม.๓)**. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพมหานคร : อักษราเจริญทัศน์, ๒๕๔๓.

วีระศักดิ์ พิรักษา. **อินเทอร์เน็ต**. กรุงเทพมหานคร : วารสารเทคนิค, ๒๕๔๗.

ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล. **เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ**. กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดยูเคชั่น, ๒๕๔๘.

ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล และเจษฎาภรณ์ ยุทธธนวิบูลย์ชัย. **ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีการจัดการความรู้**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดยูเคชั่น, ๒๕๔๙.

สมคิด บางโม. **องค์กรและการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร : จูนพับลิชชิ่ง, ๒๕๔๖.

สมเด็จพระเทพกับงานไอทีเฉลิมพระเกียรติ. **เทคโนโลยีสารสนเทศก้าวไกลเศรษฐกิจไทยมั่นคง**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๓๘.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (ช่วง วรปุญฺโญ). กรมการศาสนา **คู่มือพระสังฆาธิการว่าด้วยเรื่อง การคณะสงฆ์และการศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๐.

สมาน งามสนิท. **องค์ประกอบของการสื่อสารที่พึงประสงค์ตามแนวแห่งพุทธะ**. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒.

สานิตย์ กายาผาด. **เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต**. กรุงเทพมหานคร : เจริญเวฟ เอ็ดดูเคชั่น, ๒๕๔๓.

สาโรช บัวศรี. **ปรัชญาการศึกษาสำหรับประเทศไทย : จุดบรรจบระหว่างพุทธศาสนากับ ประชาธิปไตย**. แปลโดย สุนทร โคตรบรรเทา. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาสน, ๒๕๔๔.

สุชีพ ปุญญานุภาพ. **วัฒนธรรมวิทยา**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มхамกุฎราช วิทยาลัย, ๒๕๔๐.

เสถียร โพธิ์นันทะ. **ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : สร้างสรรค์ บุ๊คส์, ๒๕๔๔.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **เทคโนโลยีการเรียนรู้ของไทยในปี ๒๕๓๓**. กรุงเทพมหานคร : ที ซี คอมมิวนิชั่น, ๒๕๔๕.

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ. **กรอบนโยบายเทคโนโลยี สารสนเทศ ระยะ พ.ศ.๒๕๔๕-๒๕๕๓ ของประเทศไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร : ธนาเพลส แอนด์ กราฟฟิกส์, ๒๕๔๕.

อนุช อาภาภิรม. **เทคโนโลยีกับสวรรค์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๔๗.

(๒) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย

ณัณศภรณ์ นิลอรุณ. “การพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา”.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

เตือนใจ รักษาพงศ์. “การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้น พื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม”. **ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๑.

ทัศนีย์ เจนวิถีสุข. “การสื่อสารเชิงพุทธกับการเปลี่ยนแปลงสังคม”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎี บัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย, ๒๕๕๔.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- บัญชายุทธ นาคมุจลินท์. “วิเคราะห์การบริหารองค์กรในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดอุทัยธานี”. **สารนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนา**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.
- พระครูภาวนาโสภิต (บุญรัตน์ เมืองวงศ์). “การบริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในล้านนา”. **ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ๒๕๕๓.
- พระครูอุทัยกิจจารักษ์ สุจิณโณ. “รูปแบบการบริหารจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาค ๒”. **ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.
- พระพรสวรรค์ ฐิติญาโณ (ใจตรง). ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ พระนิสิตวิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ. **สารนิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.
- พระมหาฐานันดร เขมปญโญ. “กลยุทธ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของบัณฑิตอาสาบที่ราบสูง”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.
- พรรณพนัช ไตรรัตน์กุล. “บทบาทเว็บไซต์ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมวัยรุ่นนศึกษา เว็บไซต์เด็กดีดอทคอม เว็บไซต์วัยรุ่นอันดับหนึ่งของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒-ปัจจุบัน”. **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๐.
- พีรณัฐ ยาทิพย์ และกรรณิการ์ จะกอ. “การจัดทำบัญชีของพระอารามหลวงในเขตพื้นที่ปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร”. **รายงานการวิจัย**. วิทยาลัยราชพฤกษ์, ๒๕๕๔.
- ศิวินิต อรรถวุฒิกุล. “โครงการพัฒนารูปแบบการแบ่งปันความรู้ผ่านสื่อสารด้วยเว็บล็อกเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ”. **รายงานการวิจัย**. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๕.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สายฝน เสกขุนทด. การพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (อุดมศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖

(๓) สัมภาษณ์

สัมภาษณ์ พระธรรมพุทธิมงคล (สะอึ้ง สิรินนโท ป.ธ. ๘). ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

_____ พระราชปริยัติเมธี (เชษฐา ฉินนาลโย ป.ธ. ๙). เจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

_____ พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว). เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๖ กันยายน ๒๕๖๑.

_____ พระมงคลกิตติวิบูลย์ (ทับทิม กิตติเสโน ป.ธ. ๔). รองเจ้าคณะจังหวัด (ฝ่ายเผยแผ่) เจ้าอาวาสวัดวิมลโกศาราม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑.

_____ พระรัตนเวที (พีร์ ชินวโร ป.ธ. ๓). เจ้าคณะอำเภออุทุมพร เจ้าอาวาสวัดเขาดีสลัก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

_____ พระครูสุวรรณวิจิตร (สมจิตร สมจิตโต ป.ธ.๔). เจ้าคณะตำบลสามชุก พระบัณฑิตนักเผยแผ่ เจ้าอาวาสวัดสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑.

_____ พระครูศรีอรรถศาสตร์. ดร. (อรรถชัย มหาอตุโธ). ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร (พระอารามหลวง) จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.

_____ พระครูวิบูลเจติยานุรักษ์ (ประไพ ปุณณกามา ป.ธ. ๓). เจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑.

_____ พระครูโสภณโพธิมณฑ (ไพรวลัย วิสุทโท). รองเจ้าคณะอำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.

_____ พระครูพิสิฐสรภาน (ปกิตต์ จิตวิโส ป.ธ. ๓). เจ้าอาวาสวัดเกาะ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑.สัมภาษณ์ พระมหาสมัย สมโย. เจ้าอาวาสวัดป่าพระเจ้า จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑.

_____ พระปลัดวิทยา สุนทรธมโม. เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี ฝ่ายเผยแผ่ เจ้าอาวาสวัดคลองขอม, ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑.

_____ นายณัฐสิทธิ์ วงศ์ตลาด. ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- _____ ดร.ชบา พันธุ์ศักดิ์. ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ กันยายน ๒๕๖๑.
- _____ นายไพฑูรย์ วงศ์วีรกุล. นายอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ กันยายน ๒๕๖๑.
- _____ นางสาวจันทิรา เคหะนาค. กลุ่มอำนวยการและกิจการคณะสงฆ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.
- _____ ดร.ไพบูลย์ คำภาพักตร์. รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.
- _____ นางสาวสมพงษ์ สารคำ. ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไก่อ่เตี้ย จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑.
- _____ นางวรรณพร มัจฉา. นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.
- _____ นางสาวหยด พลเสน. นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.
- _____ นายพิทยา แก้วทิพย์. ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีประจันต์เมธีปริมุข จังหวัดสุพรรณบุรี, กันยายน ๒๕๖๑.
- _____ นางสาวนิษฐกานต์ คุณวัชรกิจ. นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการพิเศษ วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑.
- _____ นายประยูร โอสีธิกุล. นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑.
- _____ นายสมชาย เทียนไชย. ครูกลุ่มสังคมศึกษา โรงเรียนกรรณสูตวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑.
- _____ นายบุญชู จันทร์สุวรรณ. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.
- _____ นายอเนก ปาลวงศ์. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี เขต ๑, จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑.
- _____ นายเอกพันธุ์ อินทร์ใจเอื้อ. นายกเทศมนตรีเมืองสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.
- _____ นายทวีศักดิ์ อุ่นพัฒนาศิลป์. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑.
- _____ นายพิชิต รุ่งเรืองด้วยบุญ. นายกเทศมนตรีตำบลวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๙ กันยายน ๒๕๖๑.

บรรณานุกรม (ต่อ)

นายชินรัตน์ อยู่ฤทธิ. วิทยาการศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑.

_____ นายยุทธนากร อุ่่นใจ. กำนันตำบลวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑.

_____ นายวิโรจน์ คณูวัฒนา. นายกเทศมนตรีเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๗ กันยายน ๒๕๖๑.

_____ นายกอบชัย พลเสน. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑.

_____ นางจริญลักษณ์ आयुวัฒน์. ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑.

_____ นางสาวเสาวลักษณ์ ดอกกุหลาบ. ผู้จัดการธนาคารกรุงไทย สาขาศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑.

(๔) สันทนากลุ่มเฉพาะ

สันทนากลุ่มเฉพาะ ศาสตราจารย์พิเศษ. ร.ท. ดร.บรรจบ บรรณรุจิ. อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

_____ ดร.อำนาจ บัวศิริ. อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

_____ พระมหาชำนาญ มหาชาโน. ดร., ผู้อำนวยการส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศ มจร., ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

_____ ผศ.ดร. อุทัย สติมัน. อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

_____ พระครูโกศลธรรมานุสิฐ. ดร. รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า เจ้าอาวาสวัดสวนหงส์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

_____ นางสาวสุกัญญา ศรีสาคร. ศึกษานิเทศก์ จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

_____ พระเจริญ จิริปัญโญ. ดร. อาจารย์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

_____ พระมหานพรัตน์ ขนดีโสภณ. ดร. อาจารย์พิเศษ วิทยาลัยสงฆ์สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ, ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

_____ นายชวพัฒน์ พรหมขุนทด. อาจารย์พิเศษ วิทยาลัยสงฆ์สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ, ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

บรรณานุกรม (ต่อ)

_____ ว่าที่ ร.ต.สุพัฒน์ หอมสุวรรณ. นักวิชาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุพรรณบุรี,
๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

๒. ภาษาอังกฤษ

Abell. Angela and Oxbrow. Nigle. Computer with Knowledge : **The Information Profession in the Knowledge Management Age.** London Library Association Publishing, 2001.

Chandradhar Sharma. **A Critical Survey of Indian Philosophy.** 8 th ed.. (Delhi : Motilal Banarsidass, 1991.

Gamble. N.. & Easingwood. N.. **ICT and Literacy.** Cornwall : TJ International Ltd, 2000.

Haag. Stephen; Cummings. Maeve and McCubbrey. Donald J. **Management Information System for the Information Age.** 3rd ed. Boston : McGraw-hill, 2002.

Heinrich Zimmer. **Philosophies of India.** New York : Meridian Books, 1956.

Mazzarol. T. and Souter. G.N.. Sustainable Competitive Advantage for Educational Institution : A Suggest Model. **Journal of Management Development,** 1999.

Samuel George Frederick Brandon. **A Dictionary of Comparative Religion.** New York : Scribner, 1970.

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
ของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้ใช้สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องโดยตรงเกี่ยวกับสภาพทั่วไปในปัจจุบันและปัญหาของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระสงฆ์ และแนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ขอความอนุเคราะห์ท่านได้ให้ข้อมูลกับผู้วิจัยตามความเป็นจริงด้วย และแบ่งแบบสัมภาษณ์นี้ออกเป็น ๔ ตอน

☐ กลุ่มผู้รู้ ☐ กลุ่มผู้ปฏิบัติ ☐ กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป

ตอนที่ ๑ : ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ/ฉายานามสกุล..... นธ.ปธ.

ความรู้สามัญ อายุ ปี / พรรษา

ที่อยู่/สังกัดวัด เลขที่..... /..... ถนน

เขต/อำเภอ จังหวัด โทรศัพท์

รหัสไปรษณีย์

ตำแหน่ง

หน่วยงานที่สังกัด

สัมภาษณ์ ณ

ผู้สัมภาษณ์

วันที่ เดือน พ.ศ.

หมายเหตุ ขออนุญาตในการใช้เครื่องบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ : ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ใน
จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลในด้านต่างๆ ดังนี้

๒.๑ ท่านคิดว่าสภาพปัจจุบันของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
ของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นอย่างไรบ้าง

๒.๒ ท่านคิดว่าสภาพปัญหาและอุปสรรคของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นอย่างไรบ้าง

ตอนที่ ๓ : คำถามเกี่ยวกับองค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในปัจจุบัน ตามแนวคิดการบริหาร (4M) ใน ๔ ด้าน ดังนี้

๓.๑ ท่านคิดว่า บุคลากรการเผยแผ่ ในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผย
แผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ เป็นอย่างไรบ้าง

๓.๒ ท่านคิดว่า งบประมาณเพื่อการเผยแพร่ ในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ
การเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

๓.๓ ท่านคิดว่า วัสดุอุปกรณ์การเผยแพร่ ในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการ
เผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

๓.๔ ท่านคิดว่า การบริหารจัดการระบบ ในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการ
เผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ ๔ : รูปแบบการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ
พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ใน ๕ ด้าน ดังนี้

๔.๑ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ข้อมูล ท่านคิดว่าการศึกษาองค์ความรู้จากแหล่งต่างๆ เพื่อให้ได้
ความรู้ที่ถูกต้องเพื่อนำมาใช้ในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
ของพระสงฆ์ เป็นอย่างไรบ้าง

๔.๒ การวิเคราะห์สถานการณ์ ท่านคิดว่าความแตกต่างต่างๆ เพื่อทำความเข้าใจแต่ละส่วน
ให้แจ่มแจ้ง และสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย เป็นอย่างไรบ้าง

๔.๓ การจัดเก็บดูแลรักษา ท่านคิดว่าระบบการจัดเก็บข้อมูลแยกเป็นหมวดหมู่เพื่อความ
สะดวก และทันความต้องการในการนำไปใช้ เป็นอย่างไรบ้าง

๔.๔ การจัดการระบบงานเทคโนโลยี ท่านคิดว่าบุคคลที่เข้ามาทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันขององค์กรเป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

๔.๕) การเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศผ่านสื่อเทคโนโลยี ท่านคิดว่าวิธีการเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ ทั้งในลักษณะที่เป็นเอกสาร รายงาน หรือการแสดงบนจอภาพโดยใช้เครื่องฉาย หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบคุณในความเมตตาอนุเคราะห์จากท่านในการให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้

พระครูสุกิจจานุรักษ์ (ชยุตม์ อคฺควณโณ)
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์

โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๕๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๖

วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

นมัสการ พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, ผศ.ดร.

ด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺคฺฉนฺโน รัชสประจำตวันสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัด
สุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณา
แล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขออาราธนาพระคุณท่านเป็น
ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตร
พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์

โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ตราเครื่องพิธีการวิจัยแล้ว

๒๕ ก.ค. ๖๑

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์

โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๖

วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำดัชนีพนธ์

นมัสการ พระปลัดระพิน พุทธิสารโร, ดร.

ด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺคฺวณฺโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓ นิสิตหลักสูตร พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา วิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัด สุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณา แล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขออาราธนาพระคุณท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำดัชนีพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตร พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่ง ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ย.จก.แพ้ว
พระปลัดระพิน พุทธิสารโร
พระปลัดระพิน พุทธิสารโร, ดร.
๒๒, ก.ค. ๒๕๖๑

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์

โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์

โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๖

วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำคุษณินพนธ์

นมัสการ พระมหาภคญา กิตติโสภณ, ดร.

ด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺคณฺโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓ นิสิตหลักสูตร พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา วิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัด สุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณา แล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขออาราธนาพระคุณท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำคุษณินพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตร พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่ง ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์

โทรศัพท์ต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ยินดีอนุเคราะห์

ได้ตรวจและปรับแก้ไขแล้ว

(พระมหาภคญา กิตติโสภณ,ดร.)

๒๐/๗.๑./๒๑

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์

โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๖

วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำดัชนีพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ กระสังข์

ด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัด
สุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณา
แล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
พิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำดัชนีพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตร
พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์

โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

(ผศ.ดร. อนันต์ กระสังข์)
๑๒ มิย ๖๑

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์

โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๖

วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิตวุฒิ หมั่นมี

ด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺคควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัด
สุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณา
แล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
พิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตร
พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุมัติขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์

โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ทรงดก/ทรงดก/๑๖๐๖๑๖๑

(ผศ.ดร.ธิตวุฒิ หมั่นมี)

๑๕/๗.๑/๒๑

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สัมภาษณ์)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระเดชพระคุณพระธรรมพุทธิมงคล ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่ขออนุมัติให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระเดชพระคุณด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสกราบมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

๐๘๗๖
๑๐๑๕๖๑
๑๐๑๑๕๓๕๖

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระเดชพระคุณพระราชปริยัติเมธี เจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระเดชพระคุณ
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ
10 nov. 61

ขอมนัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระเดชพระคุณพระปริยัติธรรม เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหฺสประจำตัวนิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิตหลักสูตรพุทธศาสนดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นที่ต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสนดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระเดชพระคุณ
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์

โทรศัพท์ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระเดชพระคุณพระมงคลกิตติวิบูลย์ รองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุมัติให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระเดชพระคุณ
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสมการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

๐๖/๘/๖๑

(พระมงคลกิตติวิบูลย์)

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติการให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นามสกุล พระเดชพระคุณพระรัตนเวที เจ้าคณะอำเภออุทอง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุมัติการให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระเดชพระคุณ
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสมการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอขานวาทให้จัดเก็บข้อมูลได้

พระรัตนเวที

๑๒ กันยายน ๒๕๖๑

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นามสกุล พระครูสุวรรณวิจิตร เจ้าคณะตำบลสามชุก
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสกราบเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติการให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูศรีธรรมศาสตร์, ดร. ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุมัติการให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสกราบมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขออภัยด้วยความเคารพอย่างสูง

พระครูสุกิจจานุรักษ์
พระครูศรีธรรมศาสตร์, ดร.
๑๐ ก.ย. ๖๑
๑๒.๐๒ ๖๖.

สุพล สุธะพรหม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูวิบูลเจตยานุรักษ์ เจ้าคณะอำเภอตอนเจดีย์
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุญาตเผยแพร่ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสมการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

มีมติใน ๐๐๓/๖๓๑
ให้เสนอให้ขอ
กรมการปกครอง
(พระครูวิบูลเจตยานุรักษ์)

ขอสมการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุนะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้บันทึกเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูโสภณโพธิ์มณฑิ์ รองเจ้าคณะอำเภออุทุมพร
สิ่งส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสกรามาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

พระครูสุกิจจานุรักษ์
(พระครูโสภณโพธิ์มณฑิ์)
รองเจ้าคณะอำเภออุทุมพร

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุธะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระมหาสมัย สมโย เจ้าอาวาสวัดป่าพระเจ้า
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสมากราเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

คุณูปการ

พระมหาสมัย สมโย

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์

โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบเพื่อการวิจัย
นิตสาร พระครูพิสิฐสรภาน เจ้าอาวาสวัดเกาะ
สิ่งส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺคฺคณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุมัติขอความเห็นชอบเพื่อการวิจัยนิตสารดังกล่าวให้ดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนิตสารมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

นิตสาร / นิตสาร / นิตสาร
ในการให้ข้อมูล ตามแบบ
นิตสาร
พระครูพิสิฐสรภาน
(พระครูพิสิฐสรภาน)

ขอเสนอด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้บันทึกเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายณัฐสิทธิ์ วงศ์ตลาด ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

ดร.ดร. ๒๖/๖๑
๑๑ ก.ย. ๕๙

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระปลัดวิทย์ สุนทรธมโม เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุมัติขอความเห็นชอบเพื่อการวิจัยให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสมการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอสมการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

คนรับ
พระครูสุกิจจานุรักษ์
(พระปลัดวิทย์ สุนทรธมโม)
๒๐ ก.พ. ๒๕๖๑

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศร ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

นฤพนธ์

8

นฤพนธ์

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ให้นิตยภัณฑ์ข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ดร.ชบา พันธุ์ศักดิ์
ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิตย ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิตยภัณฑ์หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิตยภัณฑ์ดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

- นฤพนธ์ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

ในวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

เวลา ๑๔.๐๐ น. ณ ห้อง ๖๐๑

นฤพนธ์

(นางสาวชบา พันธุ์ศักดิ์)

ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตาม

๗ ก.ค. ๖๑

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุนะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์

โทรศัพท์ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไญ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายไพฑูรย์ วงศ์วีรกุล นายอำเภอศรีประจันต์
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

- อ.ไพฑูรย์
- นายอำเภอศรีประจันต์

(นายไพฑูรย์ วงศ์วีรกุล)
นายอำเภอศรีประจันต์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบเพื่อการศึกษาวิจัย
เรียน นางสาวจันทิรา เกษมภาค
กลุ่มอำนวยการและกิจการคณะสงฆ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นที่ต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

— อ.ดร.วิมล วัฒนกุล เกษมภาค
ดร.สุรพล สุธะพรหม
พ.ศ. ๒๕๖๑/๑๑/๑๖ พ.ศ. ๒๕๖๑/๑๑/๑๖
อ.ดร.วิมล วัฒนกุล

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

(นางสาวจันทิรา เกษมภาค)

ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการและกิจการคณะสงฆ์

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ดร.ไพฑูริย์ คำภักตร์ รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

อ.ก.ก.
(ดร.ไพฑูริย์ คำภักตร์)

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ให้บันทึกข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวสมพงษ์ สารคำ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไก่เตี้ย
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺคควณโณ รหสฺสประจําตัวนิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิตหลักสูตรพุทธศาสนดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บันทึกดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสนดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

๐๗/๘/๖๑
๕ ๙
(นางสาวสมพงษ์ สารคำ)
11 กันยายน ๖1
10๓ 13.50 น.

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์: ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางวรรณพร มัจฉา นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหสฺสประจําตัวนิตฺ ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิตฺตํหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิตฺตํดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

๐๙๙๙
๐๙๙๙
(นางวรรณพร มัจฉา)
นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุนะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวหยุด พลเสน นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหฺสประจําตัวนิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิตหลักสูตรพุทธศาสนตรศุขภูมิตต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสนตรศุขภูมิตต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

๐๔๐๖๒

(นางสาวหยุด พลเสน)
นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศร ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไญ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้บันทึกเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวนิษฐกานต์ คุณวัชรกิจ นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการพิเศษ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นที่ต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สู่ะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

(นางสาวนิษฐกานต์ คุณวัชรกิจ)
นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการพิเศษ

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศร ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนบิ ชั้น 5 ห้อง B-504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายประยูร โอสรีกุล วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหฺสประจําตัวนิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียน วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี

เพื่อโปรด

☒ ทราบ ☒ พิจารณ อนุญาต
☐ พิจารณาอนุมัติ ☐ พิจารณาลังการ

ด้วย นิสิตหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว
การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

(นางสาวปริดาพร ศรีหมากสุข)

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์ หัวหน้าปฏิบัติภารกิจ

โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

(นางกาญจนา เดชสอน)

นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

๒๕ ก.ย. ๖๑

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

-กทว

-ให้ลงนาม/ลงนาม

นายประยูร โอสรีกุล

วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี

๒๕ ก.ย. ๒๕๖๑

ที่ ศธ ๐๔๒๓๙.๐๙/๖๓๓

โรงเรียนศรีประจันต์ “เมธิประมุข”
อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ๗๒๑๔๐

๑ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ส่งแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อ้างถึง หนังสือ ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึงนั้น พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” จึงขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตดำเนินการสอบถามสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ความแจ้งแล้วนั้น

ในการนี้ โรงเรียนศรีประจันต์ “เมธิประมุข” มีความยินดีให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยเรียบร้อยแล้ว จึงขอส่งแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย แนบมาพร้อมหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิทยา แก้วทิพย์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีประจันต์ “เมธิประมุข”

e-mail: methipramuk.school@gmail.com

Tel./Fax. ๐-๓๕๕๘-๑๙๗๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายสมชาย เทียนไชย ครูกลุ่มสังคมศึกษา โรงเรียนกรรณสูตวิทยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑๔-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายบุญชู จันทร์สุวรรณ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ทนาย - ๑/๑๐/๒๕
10-19-61.
11.๐๐๒๕.

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายเอก ปาลวงศ์ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี เขต ๑
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหสฺสประจําตัวนิตฺ ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิตฺตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายเอกพันธุ์ อินทร์ใจเอื้อ นายกเทศมนตรีเมืองสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

ขอแสดงความนับถือ

๑๐/๘/๖๑

(นายเอกพันธุ์ อินทร์ใจเอื้อ)
นายกเทศมนตรีเมืองสุพรรณบุรี

๐๖๕-๕๑๑๐๒๑ ๓๐ ๑๐๒

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์

โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติการให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายทวิศักดิ์ อุ่นพัฒนาศิลป์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

๐๙/๑๐/๒๕๖๑
๑๐/๑๐/๒๕๖๑

ขอแสดงความนับถือ

ดร.สุรพล สุธะพรหม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

10 กันยายน ๖1

6๐๑๖/6-05น.

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์

โทรศัพท์ต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

8203
เทศบาลตำบลวังยาง
วันที่ 1549/61
วันที่ 27 กย 61
เวลา

ที่ ศร ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

$$-w_{\text{trans}}/m = 0$$

- ចំណូលពីការបង់ប្រាក់

(สาระพัด รุ่งเรืองด้วยบุญ)
นาคกเทศมนตรีตำบลวังยาง

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายชินรศม์ อยู่ฤทธิ์ วิทยาการศาสนา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นที่ต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

นายชินรศม์ อยู่ฤทธิ์

ขอแสดงความนับถือ

ดร.สุรพล สุธะพรหม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์

โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายยุทธนากร อุ่นใจ กำนันตำบลวังยาง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

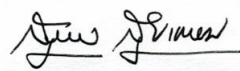
เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นที่ต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(พระครูสุกิจจานุรักษ์)

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุธะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายวิโรจน์ คณูวัฒนา นายกเทศมนตรีเมืองสองพี่น้อง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ นายอ อคควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศส ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติการให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายกอบชัย พลเสน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี เขต ๑
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นที่ต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุนะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์

โทรศัพท์ต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

อนุญาติ.
ให้เก็บข้อมูลได้.

(นายกอบชัย พลเสน)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางจริญลักษณ์ อายุวัฒน์ ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหฺสปรจำตวันสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

๐๙/๖๑
๘๘/๖๓๑๕๐,๖๓๑๕
(นางจริญลักษณ์ อายุวัฒน์)
ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๑

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอยางน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวเสาวลักษณ์ ดอกกุหลาบ ผู้จัดการธนาคารกรุงไทย สาขาศรีประจันต์
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหฺสปรจํวณฺโณ นิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

๑๓ มิ.ย. ๖๑ ได้สัมภาษณ์ไป

(นางสาวเสาวลักษณ์ ดอกกุหลาบ)
ผู้วิจัย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุธะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ภาคผนวก ค

รายนามผู้เข้าร่วมสนทากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

บัญชีลงชื่อ การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

ดัชนีพันธกิจเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ใน
จังหวัดสุพรรณบุรี”

โดย พระครูสุกิจจานุรักษ์ อคควณโณ (ดอกกุหลาบ)

นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

วันเสาร์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ น.

ณ ห้องชลบุรี ชั้น ๕ โซน บี คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	ลงชื่อ
๑	พระสุธีวีรบัณฑิต ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	
๒	พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร.	รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	
๓	พระมหาชำนาญ มหาชาโน, ดร.	ผู้อำนวยการส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	
๔	พระเจริญ จิตปุณโญ, ดร.	อาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	
๕	พระมหานพวิทย์ ขนดีโสภณ, ดร.	อาจารย์พิเศษ วิทยาลัยสงฆ์สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ	
๖	รศ.ดร.สุรพล สุธะพรหม	ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์	
๗	ศ.พิเศษ ร.ท. ดร.บรรจบ บรรณรุจิ	อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	
๘	ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง	รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ	
๙	ผศ.ดร.อุทัย สติมัน	อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	
๑๐	ดร.อำนาจ บัวศิริ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	
๑๑	ดร.ประเสริฐ ธิลาว	เลขานุการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา	
๑๒	นายชวพัฒน์ พรหมขุนทด	อาจารย์พิเศษ วิทยาลัยสงฆ์สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ	
๑๓	นางสาวสุกัญญา ศรีสาร	ศึกษานิเทศก์ จังหวัดสุพรรณบุรี	
๑๔	ว่าที่ ร.ต. สุพัฒน์ หอมสุวรรณ	นักวิชาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุพรรณบุรี	

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕/๒ ๐๙๒

วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

นมัสการ พระสุธีวีรบัณฑิต, ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๐๔๐๐๓ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธพิจารณาแล้วเห็นว่าพระคุณท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขออาราธนาพระคุณท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” ในวันเสาร์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวมโซนบี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อขออาราธนาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สู่สะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

(พระสุธีวีรบัณฑิต,ดร.)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริม

พระพุทธศาสนาและบวรสังคม

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์

โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๐๗๒

วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน นายชวพัฒน์ พรหมขุนทด

อาจารย์พิเศษ วิทยาลัยสงฆ์สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” ในวันเสาร์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โซนบี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

วิจิตร วัฒนประภา
(นายชวพัฒน์ พรหมขุนทด)

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์

โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ ๓ ๙

วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฌายา อคฺคณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓ นิสิต หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” ในวันเสาร์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โขนปี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการ มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

๒๓ ก.พ. ๖๒

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์

โทรศัพท์ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๐ ๑๕๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๓๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
นมัสการ พระเจริญ จิตฺตโย, ดร. อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺคฺคณฺโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๔๐๑๑๐๔๐๐๓ นิสิต
หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ
พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
พิจารณาแล้วเห็นว่าพระคุณท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขออาราธนา
พระคุณท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การส่งเสริม
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” ในวัน
เสาร์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม
โชนบิ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอน้อย จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณใน
ความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสมาเพื่อขออาราธนาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์

โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒๔ ๐๖๒

วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

นมัสการ พระมหานพรัตน์ ขนดีโสภณ, ดร. อาจารย์พิเศษ วิทยาลัยสงฆ์สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าพระคุณท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขออาราธนาพระคุณท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” ในวันเสาร์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวมโซนบี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อขออาราธนาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์

โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ ๗ ๑๔๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
เรียน ว่าที่ ร.ต.สุพัฒน์ หอมสุวรรณ นักวิชาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓ นิสิต
หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ
พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้
มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” ในวันเสาร์ที่ ๒๓
กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โชนปี
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการ
มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์

โทรศัพท์ต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

อนุมัติเป็นรองอธิการบดี
21 ก.พ. ๒๕๖๒
พ. (สุพล สุธะพรหม)

บันทึกข้อความ

งานสารบรรณ
หลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
รับที่ ๖๖
วันที่ 20 ต.ค. ๖2
ผู้รับ (นาย ก)

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ ๐๗๑

วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุธะพรหม ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺคฺคณฺโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” ในวันเสาร์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โซนบี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(อาจารย์ ดร.ประเสริฐ ริธาว)

เลขานุการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

รวม ๓๓๗

รองศาสตราจารย์ สุพล สุธะพรหม
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
๒๖ ต.ค. ๖๒

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์

โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ ๗ ๑๕๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไญ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
เรียน นางสาวสุกัญญา ศรีสาร ศึกษาพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓ นิสิต
หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ
พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้
มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” ในวันเสาร์ที่ ๒๓
กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โชนบิ
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอลำไญ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการ
มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ตามรับทราบแล้ว

๒๕-๒๖-๖๒

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ ๑ ๔

วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

นมัสการ พระมหาชำนาญ มหาชาโน, ดร. ผู้อำนวยการส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศ

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓ นิสิต หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าพระคุณท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขออาราธนา พระคุณท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การส่งเสริม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” ในวัน เสาร์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โซนบี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัด พระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความ เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อขออาราธนาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

๒๓ ก.พ. ๒๕๖๒
เวลา ๑๓.๐๐ น.

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์

โทรติดต่อน : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ ๑ ๑๔๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไญ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุทัย สติมัน
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓ นิสิต
หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ
พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้
มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” ในวันเสาร์ที่ ๒๓
กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โซนบี
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอลำไญ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการ
มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

อโนธิเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

๑๗.๐๐ น.

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศร ๖๑๐๕.๒/ ๖ ๑๔๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอบางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
เรียน อาจารย์ ดร.อำนาจ บัวศิริ
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓ นิสิต
หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ
พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้
มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” ในวันเสาร์ที่ ๒๓
กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โชนปี
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการ
มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕๒/ ๑ ๑๔๓

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
นมัสการ พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร. รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓ นิสิต
หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ
พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
พิจารณาแล้วเห็นว่าพระคุณท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขออาราธนา
พระคุณท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การส่งเสริม
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” ในวัน
เสาร์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม
โชนปี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอน้อย จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณใน
ความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสมาธิเพื่อขออาราธนาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ยินดีที่ร่วมสนทนากลุ่ม
พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร.
รองเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์
โทรศัพท์: ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑ ๐๗๒

วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน ศาสตราจารย์ พิเศษ ร.ท.ดร.บรรจบ บรรณรุจิ อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺควณฺโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๔๐๐๓ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” ในวันเสาร์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โซนบี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ศาสตราจารย์ พิเศษ ร.ท.ดร.บรรจบ บรรณรุจิ

๒.๒๕
พช น.พ. พช

(Signature)

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์

โทรศัพท์ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ ๓ ๐๗๒

วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน อาจารย์ ดร.ประเสริฐ ธิลาวัณ เลขานุการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

เนื่องด้วย พระครูสุกิจจานุรักษ์ ฉายา อคฺคฺวณฺโณ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๑๐๔๐๐๓ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี” ในวันเสาร์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โชนบิคมะสังคมาศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ยินดีเข้าร่วมสนทนากลุ่มได้

2/8/2

ดร.ประเสริฐ ธิลาวัณ

ผู้ประสานงาน: พระครูสุกิจจานุรักษ์

โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๑-๗๓๖-๒๖๓๘

ภาคผนวก ง
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้ใช้สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องโดยตรงเกี่ยวกับสภาพทั่วไปในปัจจุบันและปัญหาของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระสงฆ์ และแนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ขอความอนุเคราะห์ท่านได้ให้ข้อมูลกับผู้วิจัยตามความเป็นจริงด้วย และแบ่งแบบสัมภาษณ์นี้ออกเป็น ๔ ตอน

☐ กลุ่มผู้รู้ ☐ กลุ่มผู้ปฏิบัติ ☐ กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป

ตอนที่ ๑ : ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ/ฉายานามสกุล..... นธ.ปธ.

ความรู้สามัญ อายุ ปี / พรรษา

ที่อยู่/สังกัดวัด เลขที่..... /..... ถนน

เขต/อำเภอ จังหวัด โทรศัพท์

รหัสไปรษณีย์

ตำแหน่ง

หน่วยงานที่สังกัด

สัมภาษณ์ ณ

ผู้สัมภาษณ์

วันที่ เดือน พ.ศ.

หมายเหตุ ขออนุญาตในการใช้เครื่องบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ : ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลในด้านต่างๆ ดังนี้

๒.๑ ท่านคิดว่าสภาพปัจจุบันของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

๒.๒ ท่านคิดว่าสภาพปัญหาและอุปสรรคของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ ๓ : คำถามเกี่ยวกับองค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในปัจจุบัน ตามแนวคิดการบริหาร (4M) ใน ๔ ด้าน ดังนี้

๓.๑ ท่านคิดว่า บุคลากรการเผยแผ่ ในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

๓.๒ ท่านคิดว่า งบประมาณเพื่อการเผยแพร่ ในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ
การเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ เป็นอย่างไรบ้าง

๓.๓ ท่านคิดว่า วัสดุอุปกรณ์การเผยแพร่ ในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการ
เผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ เป็นอย่างไรบ้าง

๓.๔ ท่านคิดว่า การบริหารจัดการระบบ ในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการ
เผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ เป็นอย่างไรบ้าง

ตอนที่ ๔ : รูปแบบการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ
พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ใน ๕ ด้าน ดังนี้

๔.๑ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ข้อมูล ท่านคิดว่าการศึกษาองค์ความรู้จากแหล่งต่างๆ เพื่อให้ได้
ความรู้ที่ถูกต้องเพื่อนำมาใช้ในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
ของพระสงฆ์ เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

๔.๒ การวิเคราะห์สถานการณ์ ท่านคิดว่าความแตกต่างต่างๆ เพื่อทำความเข้าใจแต่ละส่วน
ให้แจ่มแจ้ง และสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

๔.๓ การจัดเก็บดูแลรักษา ท่านคิดว่าระบบการจัดเก็บข้อมูลแยกเป็นหมวดหมู่เพื่อความ
สะดวก และทันความต้องการในการนำไปใช้ เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

๔.๔ การจัดการระบบงานเทคโนโลยี ท่านคิดว่าบุคคลที่เข้ามาทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันขององค์กรเป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

๔.๕) การเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศผ่านสื่อเทคโนโลยี ท่านคิดว่าวิธีการเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ ทั้งในลักษณะที่เป็นเอกสาร รายงาน หรือการแสดงบนจอภาพโดยใช้เครื่องฉาย หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบคุณในความเมตตาอนุเคราะห์จากท่านในการให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้

พระครูสุกิจจานุรักษ์ (ชยุตม์ อคฺควณโณ)

นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ ฉายา นามสกุล	: พระครูสุกิจจานุรักษ์ อคควณโณ (ดอกกุหลาบ)
วัน/เดือน/ปีเกิด	: ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๔
สถานที่เกิด	: ๑๑๒ หมู่ที่ ๔ ตำบลวังยาง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
การศึกษา	: ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี พ.ศ. ๒๕๒๕ : นักธรรมชั้นเอก สำนักศาสนศึกษาวัดไก่อี้อยู่ ตำบลวังยาง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. ๒๕๓๒ : พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, รุ่นที่ ๖๐ พ.ศ. ๒๕๕๗ : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, รุ่นที่ ๗ พ.ศ. ๒๕๕๙
ประสบการณ์ทำงาน	: ครูสอนพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ : พระกรรมวาจาจารย์ พ.ศ. ๒๕๓๖ : เป็นประธานหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลวังยาง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. ๒๕๔๔ : เป็นกรรมการตรวจข้อสอบธรรมสนามหลวง ณ วัดไร่ขิง อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม พ.ศ. ๒๕๔๒
ผลงานทางวิชาการ	: พระครูสุกิจจานุรักษ์, “พระพุทธศาสนาในประเทศไทยเมียนมาร์ หรือพม่า” วารสารพุทธอาเซียนศึกษา (BASJ), ฉบับที่ ๔ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๐). : พระครูสุกิจจานุรักษ์, “พุทธวิถีการสร้างแรงจูงใจในองค์กร”, วารสาร มจร พัฒนาสังคม, (๑ มกราคม – เมษายน ๒๕๖๐). : พระครูสุกิจจานุรักษ์, “บทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา: The Role of Monks in Propagation Buddhism”, วารสารพุทธอาเซียนศึกษา (BASJ), ฉบับที่, (....../.../..../).
อุปสมบท	: วันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ ณ วัดไก่อี้อยู่ ตำบลวังยาง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
หน้าที่	: เจ้าอาวาสวัดไก่อี้อยู่ ตำบลวังยาง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
เข้าศึกษา	: เมื่อ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙
สำเร็จการศึกษา	: เมื่อ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒